Vlaams Parlement

780 (2020-2021) – Nr. 1
ingediend op 7 mei 2021 (2020-2021)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018

verzendcode: FIN

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet van 2 oktober 2020 123
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 149
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens 181
Voorontwerp van decreet van 18 december 2020 193
Advies van de Raad van State 219
Ontwerp van decreet 247

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Op 26 juni 2019 is de PSI-richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en hergebruik van overheidsinformatie in het Europese Publicatieblad gepubliceerd. De nieuwe PSI-richtlijn moet uiterlijk tegen 17 juli 2021 in Vlaamse regelgeving worden omgezet. De richtlijnen van 2003 en 2013 worden door de voornoemde PSI-richtlijn van 2019 ingetrokken met ingang van 17 juli 2021.

Aan de hand van dit ontwerp van decreet wordt de omzetting van de PSI-richtlijn (EU) 2019/1024 in Vlaamse regelgeving gerealiseerd. Wijzigingen hebben onder meer betrekking op uitbreiding van het toepassingsgebied met overheidsondernemingen enerzijds en onderzoeksgegevens anderzijds, nieuwe definities (onder andere dynamische gegevens en API's), een uniek toegangspunt voor open data en specifieke regels met betrekking tot dynamische gegevens, onderzoeksgegevens en hoogwaardige datasets.

Aanvullend worden in verschillende hoofdstukken van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wijzigingen doorgevoerd. Aanpassingen hebben betrekking op volgende onderdelen van het Bestuursdecreet:
- titel I in verband met de inleidende bepalingen en de definities;
- titel II, hoofdstuk 2, afdeling 2 en 3, in verband met de elektronische uitwisseling van berichten en bestuurshandelingen in elektronische vorm;
- titel II, hoofdstuk 3, in verband met de toegang tot bestuursdocumenten;
- titel II, hoofdstuk 4, in verband met de omzetting van de nieuwe PSI-richtlijn en de afstemming/verduidelijking van de aanvraag- en beroepsprocedure;
- titel III, hoofdstuk 2, afdeling 5, in verband met de vrijwaring van de strategische belangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- titel III, hoofdstuk 3, afdeling 3, in verband met het elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer;
- titel III, hoofdstuk 3, afdeling 4, in verband met het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid;
- titel III, hoofdstuk 3, afdeling 8, in verband met de organisatie van het statistiekbeleid;
- titel III, hoofdstuk 3, afdeling 8/1, in verband met de verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken;
- titel III, hoofdstuk 3, afdeling 9, in verband met organisatiebeheersing en interne audit;
- titel III, hoofdstuk 3, afdeling 10, in verband met de rapportering aan het Vlaams Parlement;
- titel III, hoofdstuk 4, in verband met experimentregelgeving en regelluwe zones.

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

De oorspronkelijke Europese richtlijn inzake hergebruik van overheidsinformatie (PSI-richtlijn) werd aangenomen in 2003[15] en had als doel het stimuleren van de Europese informatiemarkt door het harmoniseren van de regels met betrekking tot het voor hergebruik beschikbaar maken van overheidsinformatie en het garanderen van een eerlijk speelveld op de informatiemarkt. De PSI-richtlijn van 2003

[15] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A32003L0098

werd bij decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie[16] omgezet.

In 2013 heeft de Commissie een aantal wijzigingen doorgevoerd aan de hand van een herziene PSI-richtlijn[17]. De belangrijkste wijzigingen hadden betrekking op de invoering van een recht op hergebruik van algemeen toegankelijke bestuursdocumenten, de toevoeging van culturele instellingen aan het toepassingsgebied en een vergoedingsbeleid met marginale kosten als uitgangspunt. De PSI-richtlijn van 2013 werd bij decreet van 12 juni 2015 tot wijziging van het voornoemde decreet van 27 april 2007[18] omgezet.

De decretale bepalingen met betrekking tot het hergebruik van overheidsinformatie zijn inmiddels opgenomen in het Bestuursdecreet van 7 december 2018[19].

Op 26 juni 2019 is de PSI-richtlijn[20] (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en hergebruik van overheidsinformatie in het Europese Publicatieblad gepubliceerd. De nieuwe PSI-richtlijn moet uiterlijk tegen 17 juli 2021 in Vlaamse regelgeving worden omgezet. De richtlijnen van 2003 en 2013 worden door de voornoemde PSI-richtlijn van 2019 ingetrokken met ingang van 17 juli 2021.

Dit ontwerp van decreet realiseert de omzetting van de PSI-richtlijn (EU) 2019/1024 in Vlaamse regelgeving. Aanvullend worden een aantal bepalingen in verschillende hoofdstukken van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 aangepast.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De richtlijn (EU) 2019/1024 van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie wil de resterende barrières voor open data en hergebruik van overheidsinformatie overwinnen. De richtlijn wil ertoe bijdragen dat toegankelijke informatie geproduceerd en verzameld door overheidsinstanties zoveel als mogelijk beschikbaar wordt gesteld als open data voor hergebruik door burgers, bedrijven en organisaties. Open data en hergebruik van overheidsinformatie dragen bij tot meer innovatie, meer economische groei, stijgende inkomsten voor de overheid (via belastingen) en het oplossen van maatschappelijke uitdagingen[21].

Barrières voor open data en hergebruik van overheidsinformatie op grote schaal hebben betrekking op het niet beschikbaar zijn van data met hoog hergebruikspotentieel, zoals data van overheidsbedrijven in de nuts- en transportsector of onderzoeksdata, geheel of gedeeltelijk gefinancierd met publieke middelen, onvoldoende real time toegang tot dynamische data, bijvoorbeeld via API's, het aanrekenen van hoge vergoedingen voor hergebruik, in het bijzonder problematisch voor KMO's, en het bestaan van exclusiviteitsovereenkomsten. Aan de hand van de nieuwe PSI-richtlijn wil de Europese Commissie deze barrières wegwerken en open data en hergebruik van overheidsinformatie stimuleren.

In het Vlaamse regeerakkoord 2019-2014[22] is openomen dat "het optimaal gebruik van data en het openstellen daarvan krijgt de aandacht van alle Vlaamse entitei-

[16] https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1016299&datum=&geannoteerd=false&print=false
[17] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/ALL/?uri=celex:32013L0037
[18] https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1025524&datum=&geannoteerd=false&print=false
[19] https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1030009&datum=&geannoteerd=false&print=false#H1089332
[20] https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj
[21] https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/public-sector-information-psi-directive-open-data-directive
[22] https://www.vlaanderen.be/publicaties/regeerakkoord-van-de-vlaamse-regering-2019-2024

ten, in nauwe samenwerking met de lokale besturen." (p. 274). Verder is opgenomen dat "data maximaal en via API's open ter beschikking [worden gesteld]: de ontwikkeling van toepassingen en apps laten we over aan de private markt, zodat overheid en private markt optimaal samenwerken en vanuit de eigen sterkte opereert." (p. 277). "Vlaanderen zal lokale besturen ondersteunen in de verdere ontwikkeling van Open Databeheer." (p. 57) en "in overeenstemming met internationale evoluties [worden] standaarden uit[gewerkt] voor het poolen, openstellen en uitwisselen van data, met grootste respect voor de privacy van gebruikers." (p. 57). Ook vanuit de Vlaamse Regering wordt het beleid met betrekking tot open data en hergebruik van overheidsinformatie actief ondersteund.

Dit ontwerp van decreet realiseert de omzetting van de PSI-richtlijn (EU) 2019/1024 en past een aantal bepalingen in volgende hoofdstukken van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 aan:
- titel II, hoofdstuk 2, afdeling 2 en 3, in verband met de elektronische uitwisseling van berichten en bestuurshandelingen in elektronische vorm;
- titel II, hoofdstuk 3, in verband met de toegang tot bestuursdocumenten;
- titel II, hoofdstuk 4, in verband met de omzetting van de nieuwe PSI-richtlijn en de afstemming/verduidelijking van de aanvraag- en beroepsprocedure;
- titel III, hoofdstuk 2, afdeling 5, in verband met de vrijwaring van de strategische belangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- titel III, hoofdstuk 3, afdeling 3, in verband met het elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer;
- titel III, hoofdstuk 3, afdeling 4, in verband met het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid;
- titel III, hoofdstuk 3, afdeling 8, in verband met de organisatie van het statistiekbeleid;
- titel III, hoofdstuk 3, afdeling 8/1, in verband met de verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken;
- titel III, hoofdstuk 3, afdeling 9, in verband met organisatiebeheersing en interne audit;
- titel III, hoofdstuk 3, afdeling 10, in verband met de rapportering aan het Vlaams Parlement;
- titel III, hoofdstuk 4, in verband met experimentregelgeving en regelluwe zones.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

De belangrijkste inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de PSI-richtlijn van 2013 hebben betrekking op:

Aangepaste titel van richtlijn (EU) 2019/1024

De titel van de richtlijn vermeldt nu ook expliciet 'open data'. Voluit: richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie (herschikking).

Uitbreiding toepassingsgebied met overheidsondernemingen (artikel 1 en 3 van richtlijn (EU) 2019/1024)

Het toepassingsgebied wordt uitgebreid met bepaalde documenten van overheidsondernemingen in de nuts- en transportsector. Zij volgen een aangepast regime vergelijkbaar met het regime voor openbare musea, bibliotheken en archiefinstellingen: geen verplichting en hogere vergoeding dan marginale kosten voor vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding, evenals voor de anonimisering van persoonsgegevens en voor maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie zijn toegelaten.

Definities (artikel 2 van richtlijn (EU) 2019/1024)

De richtlijn bevat definities voor onder meer overheidsondernemingen, standaardlicentie, dynamische gegevens, onderzoeksgegevens, hoogwaardige datasets, redelijk rendement op investeringen en derde partij.

Formaten, dynamische gegevens en API's (artikel 5 van richtlijn (EU) 2019/1024)

Als algemeen principe geldt dat overheidsinstanties gegevens die voor hergebruik in aanmerking komen zo veel mogelijk ter beschikking stellen volgens het principe 'open by design' en 'open by default'. Open data als concept heeft betrekking op gegevens in een open formaat die door iedereen voor alle doeleinden vrij gebruikt, hergebruikt en gedeeld kunnen worden. Het opendatabeleid van de Vlaamse Regering, dat brede beschikbaarheid en hergebruik van overheidsinformatie al dan niet voor commerciële doeleinden en met minimale of geen juridische, technische of financiële beperkingen aanmoedigt en het circuleren van informatie zowel voor burgers als bedrijven bevordert, kan een belangrijke rol spelen in het bevorderen van het maatschappelijk engagement en het op gang brengen en bevorderen van de ontwikkeling van nieuwe diensten die gebaseerd zijn op nieuwe manieren om dergelijke informatie te combineren en in te zetten.

De richtlijn voorziet in een verplichting om dynamische gegevens beschikbaar te maken via een Application Programming Interface (API), tenzij dit de financiële en technische mogelijkheden van een overheidsinstantie zou overstijgen. In het laatste geval worden dynamische gegevens voor hergebruik ter beschikking gesteld binnen een termijn of met tijdelijke technische beperkingen die het economisch en sociaal potentieel niet onnodig in het gedrang brengen.

Vergoedingen (artikel 6 van richtlijn (EU) 2019/1024)

Vergoedingen zijn in regel beperkt tot marginale kosten voor vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding, evenals voor de anonimisering van persoonsgegevens en voor maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie. Geen vergoeding vragen mag uiteraard ook.

Overheidsinstanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de uitvoering van hun publieke taken te dekken, overheidsondernemingen en openbare musea, bibliotheken en archiefinstellingen kunnen hogere vergoedingen vragen.

De Vlaamse Regering stelt een lijst vast met overheidsinstanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de uitvoering van hun publieke taken te dekken. Deze lijst wordt online bekendgemaakt.

Onderzoeksgegevens dienen kosteloos voor hergebruik ter beschikking te zijn. Dit geldt ook voor hoogwaardige datasets, tenzij voor specifieke datasets in het bezit van overheidsondernemingen indien dit aanleiding zou geven tot marktverstoring, voor hoogwaardige datasets van musea, bibliotheken en archiefinstellingen en voor hoogwaardige datasets van overheidsinstanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de uitvoering van hun publieke taken te dekken. In het laatste geval geldt de uitzondering enkel indien kosteloze terbeschikkingstelling een significant effect zou hebben op de begroting van de betrokken overheidsinstanties en voor een maximale duur van twee jaar.

Uniek toegangspunt voor open data (artikel 9 van richtlijn (EU) 2019/1024)

Er wordt voorzien in een uniek toegangspunt voorzien voor het ter beschikking stellen van voor hergebruik beschikbare datasets, in formaten die toegankelijk

gemakkelijk vindbaar en elektronisch herbruikbaar zijn (open data). Het Vlaams opendataportaal[23] bij het agentschap Informatie Vlaanderen (opendata.vlaanderen.be) zal concreet invulling geven aan het uniek toegangspunt voor open data in Vlaanderen.

Uitbreiding van het toepassingsgebied met onderzoeksgegevens (artikel 10 van richtlijn (EU) 2019/1024)

Ook onderzoeksgegevens, geheel of gedeeltelijk gefinancierd met publieke middelen en voor zover openbaar gemaakt via een institutionele of thematische databank, worden onder het toepassingsgebied van de richtlijn gebracht volgens het beginsel 'open by default' en in overeenstemming met de FAIR-principes[24]. Daarbij wordt rekening gehouden met intellectuele eigendomsrechten, bescherming en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens, beveiliging en rechtmatige handelsbelangen volgens het beginsel 'as open as possible, as closed as necessary'. Voorbeelden van dergelijke databanken in Vlaanderen zijn DOV[25] (Databank Ondergrond Vlaanderen), INBOVEG[26] (Vlaamse Vegetatiedatabank) en IMIS[27] (Integrated Marine Information System).

Exclusiviteitsregelingen (artikel 12 van richtlijn (EU) 2019/1024)

Als een exclusief recht noodzakelijk is om een dienst van algemeen belang te verlenen moeten exlusiviteitsregelingen die op of na 16 juli 2019 gesloten zijn minstens twee maanden voor hun inwerkingtreding openbaar worden gemaakt. De uiteindelijke regelingen zijn bovendien transparant en worden ook online beschikbaar gemaakt.

Overeenkomsten die, zonder expliciet in de toekenning van exclusiviteitsrechten te voorzien, hergebruik door andere partijen beperken, worden minstens twee maanden voor inwerkingtreding online bekendgemaakt en regelmatig geëvalueerd. Ook de uiteindelijke regelingen zelf worden online bekend gemaakt.

Door overheidsondernemingen gesloten exlusiviteitsregelingen die al bestaan op 16 juli 2019 en die niet voor een uitzondering in aanmerking komen, worden aan het eind van het contract of uiterlijk op 17 juli 2049 beëindigd.

Hoogwaardige datasets (artikel 13 en 14 van richtlijn (EU) 2019/1024)

Hoogwaardige datasets zijn kosteloos beschikbaar (de richtlijn voorziet in een aantal uitzonderingen zoals toegelicht bij de wijzigingen inzake vergoedingen – zie hoger), in een machinaal leesbaar formaat, via API's en, in voorkomend geval, aan de hand van een bulksgewijze downloads.

In bijlage 1 bij de richtlijn zijn enkel de thematische categorieën opgenomen ("geospatiale data, aardobservatie en milieu, meteorologische data, statistiek, bedrijven en eigendom van bedrijven, mobiliteit"). Een lijst met concrete hoogwaardige datasets zal door de Europese Commissie worden vastgesteld in de loop van 2021.

Criteria voor het selecteren van hoogwaardige datasets hebben betrekking op het potentieel om belangrijke sociale, economische of ecologische baten te genereren.

[23] https://opendata.vlaanderen.be
[24] https://www.go-fair.org/fair-principles/
[25] www.dov.vlaanderen.be
[26] https://inboveg.inbo.be/
[27] http://www.vliz.be/nl/imis

Gedelegeerde en uitvoeringshandelingen (artikel 15 en 16 van richtlijn (EU) 2019/1024)

De Europese Commissie kan aan de hand van een gedelegeerde handeling bijlage 1 met de categorieën van hoogwaardige datasets aanpassen.

De Europese Commissie organiseert een formele onderzoeksprocedure voor de opmaak van een uitvoeringshandeling met specifieke hoogwaardige datasets voor de in bijlage 1 vermelde categorieën. Deze onderzoeksprocedure behelst de opmaak van een impactstudie, het organiseren van een openbare raadpleging en openbare hoorzittingen. Een comité inzake open data en hergebruik van overheidsinformatie met een vertegenwoordiging uit alle lidstaten staat de Europese Commissie hierin bij.

Evaluatie door de Europese Commissie (artikel 18 van richtlijn (EU) 2019/1024)

De Europese Commissie evalueert de toepassing van de nieuwe PSI-richtlijn ten vroegste op 17 juli 2025 en zal hiervoor de medewerking vragen van de lidstaten.

Bij de omzetting van de nieuwe PSI-richtlijn is ervoor gekozen het Bestuursdecreet aan te passen strikt volgens de gewijzigde bepalingen van de richtlijn.

Enkel bij de omzetting van artikel 1, lid 2, l), van de richtlijn (EU) 2019/1024 wordt ervoor gekozen om andere bestuursdocumenten dan onderzoeksgegevens van onderzoeksinstellingen en organisaties die onderzoek financieren die ook een Vlaamse overheidsinstantie zijn (cfr. 'hybride organisaties' in overweging 28 bij de richtlijn) niet uit te sluiten en te laten vallen onder de algemene regels met betrekking tot hergebruik van overheidsinformatie. Op dit punt gaat Vlaanderen dus iets verder dan wat de nieuwe PSI-richtlijn oplegt. Discussies over het onderscheid tussen onderzoeksgegevens en andere overheidsinformatie van deze overheidsinstanties worden zo vermeden. Andere overheidsinformatie van deze overheidsinstanties heeft wel degelijk hergebruikspotentieel en valt onder de algemene regels met betrekking tot hergebruik van overheidsinformatie, zoals ook voor het overgrote deel van de overheidsinstanties in Vlaanderen het geval is. Voorbeelden van dergelijke hybride organisaties zijn het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), onderdeel van respectievelijk het beleidsdomein Omgeving en het beleidsdomein Landbouw en Visserij. Onderwijsinstellingen zijn in principe geen onderzoeksinstellingen en zijn in hun geheel uitgesloten uit het toepassingsgebied van de richtlijn. Enkel instellingen voor hoger onderwijs zijn gedeeltelijk onderworpen aan de richtlijn voor wat betreft de bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs en ook voor hun onderzoekgegevens (artikel 1, lid 2, j) en k)). Voor hun essentiële opdracht inzake onderwijs blijven de documenten in het bezit van onderwijsinstellingen in hun geheel uitgesloten, ook als ze door een overheidsinstantie worden ingericht. Dit is verantwoord door de specifieke aard en doelstellingen van die instellingen (buiten de klassieke overheidscontext) en de gelijke behandeling van die instellingen (artikel 24, §4, van de Grondwet). De documenten die ze bezitten hebben geen hergebruikspotentieel. Het bestuur zelf kan wel onderworpen zijn aan de bepalingen inzake hergebruik (bijvoorbeeld de gemeente met gemeentescholen).

Verder past dit decreet een aantal bepalingen van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 aan:
– in de afdeling met betrekking tot elektronische uitwisseling van berichten wordt de equivalentieregel in artikel II.22 aangepast, waarbij vertrokken wordt van een digital by default voor professionele e-government gebruikers. Bovendien wordt een nieuw artikel ingevoegd met als doel de rechtszekerheid te verhogen bij het gebruik van de federale eBox door Vlaamse overheidsinstanties;

– in de afdeling met betrekking tot bestuurshandelingen in elektronische vorm wordt een bepaling ingevoegd over de materialisering van elektronisch ondertekende documenten;
– in de afdeling met betrekking tot toegang tot bestuursdocumenten wordt uitvoering gegeven aan het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 43/2020 van 12 maart 2020, wordt de aanvraag- en beroepsprocedure verder verfijnd in functie van meer rechtszekerheid en efficiëntie en minder administratieve lasten, worden interne mededelingen beter beschermd zodat de Vlaamse regeling niet langer strenger is dan de richtlijn 2003/4/EG van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie voorschrijft, en wordt het recht op gebruik van de bestuursdocumenten die openbaar gemaakt werden met toepassing van dit hoofdstuk verduidelijkt;
– in de afdeling met betrekking tot open data en hergebruik van overheidsinformatie wordt de nieuwe PSI-richtlijn omgezet zoals hoger toegelicht en de aanvraag- en beroepsprocedures inzake toegang tot bestuursdocumenten (openbaarheid van bestuur) en hergebruik van overheidsinformatie beter op elkaar afgestemd en verduidelijkt;
– in de afdeling met betrekking tot vrijwaring van de strategische belangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest wordt het toepassingsgebied ratione personae en ratione materiae verfijnd;
– in de afdeling met betrekking tot elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer wordt vastgelegd dat de Vlaamse overheidsinstanties de gegevens die ze nodig hebben voor de uitvoering van de taken van algemeen belang waarmee ze zijn belast of voor de uitvoering van de verplichtingen die op hen rusten, via de Vlaamse dienstenintegrator bij de authentieke gegevensbronnen moeten opvragen;
– in de afdeling met betrekking tot organisatie van het statistiekbeleid wordt decretaal vastgelegd dat de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA) voor de uitoefening van haar opdracht toegang heeft tot individuele gegevens in de databanken van andere overheden, zoals het Rijksregister. Daarnaast wordt de uitbouw en het beheer van een statistische gegevensbank (statistisch datawarehouse) geregeld en wordt de rol van de Vlaamse Statistische Autoriteit als vertrouwde derde partij verankerd. Uiteraard telkens binnen de grenzen van de privacyregelgeving en het respect voor het statistisch geheim;
– in de afdeling met betrekking tot verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken wordt een decretale rechtsgrond voorzien opdat departementen, intern verzelfstandigde agentschappen en publiekrechtelijk vormgegeven externe verzelfstandigde agentschappen vlotter toegang kunnen krijgen tot databanken, zoals het Rijksregister, voor beleidsondersteunende taken met het oog op de voorbereiding of evaluatie van het beleid en de opvolging van de beleidsuitvoering. Ook wordt een decretale rechtsgrond voorzien voor de oprichting van databanken beleidsinformatie ter ondersteuning van de voorbereiding en evaluatie van het betreffende beleid met betrekking tot het betreffende beleidsdomein;
– in de afdeling met betrekking tot rapportering aan het Vlaams Parlement wordt om administratieve lasten te beperken het artikel met betrekking tot de jaarlijkse rapportering over de toepassing van de bepalingen over de toegang tot bestuursdocumenten en de beroepen ingesteld bij de beroepsinstantie openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie geschrapt. Aangezien de PSI-richtlijn geen verplichting meer bevat voor de lidstaten om elke drie jaar een verslag te bezorgen met betrekking tot de praktijk inzake hergebruik van overheidsinformatie, kan ook deze bepaling geschrapt worden. Uiteraard zal vanuit de Vlaamse overheid tijdig input bezorgd worden voor een evaluatie van de PSI-richtlijn, van zodra de Europese Commissie hierom verzoekt;
– in de afdeling met betrekking tot het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid worden de externe innovators in het stuurorgaan voortaan voor vijf jaar benoemd (en dus niet meer voor twee jaar). Het stuurorgaan kan beslissen om personeelsleden van de Vlaamse en lokale overheid omwille van hun expertise

uit te nodigen om als waarnemend lid gedurende een jaar de werkzaamheden van het stuurorgaan bij te wonen;
– in de afdelingen met betrekking tot inleidende bepalingen en definities, stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid en organisatiebeheersing en interne audit worden verwijzingen geactualiseerd en bepalingen verduidelijkt;
– ten slotte worden in de afdeling met betrekking tot experimentregelgeving en regelluwe zones enkele technische aanpassingen aangebracht.

Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de artikelen verderop in de tekst.

Implementatie PSI-richtlijn (EU) 2019/1024

Bij de omzetting van de nieuwe PSI-richtlijn is ervoor gekozen het Bestuursdecreet aan te passen volgens de gewijzigde bepalingen van de richtlijn.

Op het vlak van handhaving en toezicht blijft de toestand ongewijzigd. Beroepsdossiers met betrekking tot aanvragen inzake hergebruik van overheidsinformatie kunnen worden ingediend bij de beroepsinstantie openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie, zoals opgericht aan de hand van artikel III.90 van het Bestuursdecreet.

De Europese Commissie evalueert de toepassing van de nieuwe PSI-richtlijn ten vroegste op 17 juli 2025 en zal hiervoor de medewerking vragen van de lidstaten.

De nieuwe PSI-richtlijn moet tegen uiterlijk 17 juli 2021 in Vlaamse regelgeving worden omgezet. De richtlijnen van 2003 en 2013 worden door de voornoemde PSI-richtlijn van 2019 ingetrokken met ingang van 17 juli 2021.

Naar aanleiding van de omzetting van de nieuwe PSI-richtlijn zal het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 2016 tot uitvoering van titel II, hoofdstuk 4, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, betreffende het hergebruik van overheidsinformatie en tot bepaling van de kosteloze uitwisseling van bestuursdocumenten tussen instanties, vermeld in artikel III.72 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 worden aangepast.

Concordantietabellen PSI richtlijn (EU) 2019/1024

RICHTLIJN (EU) 2019/1024 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN 20 JUNI 2019 INZAKE OPEN DATA EN HET HERGEBRUIK VAN OVERHEIDSINFORMATIE (HERSCHIKKING)		**ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET BESTUURSDECREET VAN 7 DECEMBER 2018 (* REEDS OMGEZET AAN DE HAND VAN HET BESTUURSDECREET VAN 7 DECEMBER 2018)**	
Artikel nr.	Inhoud	Artikel nr.	Inhoud
Artikel 1.1 a)	Onderwerp en toepassingsgebied	*Artikel II.53, §1, 1° tem 4°	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 1.1 b)	Onderwerp en toepassingsgebied	Artikel 20, 1°	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 1.1 c)	Onderwerp en toepassingsgebied	Artikel 20, 7°	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 1.2 a)	Onderwerp en toepassingsgebied	*Artikel II.53, §2, 1°	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 1.2 b)	Onderwerp en toepassingsgebied	Artikel 20, 6°	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 1.2 c)	Onderwerp en toepassingsgebied	*Artikel II.53, §2, 2°	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 1.2 d)	Onderwerp en toepassingsgebied	Artikel 20, 2° (herformulering artikel II.53, 3°)	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 1.2 e)	Onderwerp en toepassingsgebied	Artikel 20, 2° (herformulering artikel II.53, 3°)	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 1.2 f)	Onderwerp en toepassingsgebied	Artikel 20, 2° (herformulering artikel II.53, 3°)	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 1.2 g)	Onderwerp en toepassingsgebied	*Artikel II.53, §2, 7°	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 1.2 h)	Onderwerp en toepassingsgebied	Artikel 20, 2° (herformulering artikel II.53, 3°)	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 1.2 i)	Onderwerp en toepassingsgebied	Artikel 20, 3° (herformulering artikel II.53, 4°)	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 1.2 j)	Onderwerp en toepassingsgebied	Artikel 20, 5° (herformulering artikel II.53, 6°)	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 1.2 k)	Onderwerp en toepassingsgebied	Artikel 20, 4° (herformulering artikel II.53, 5°)	Onderwerp en toepassingsgebied

Artikel 1.2 l)	Onderwerp en toepassingsgebied	NVT	Bij de omzetting van artikel 1, lid 2, l), van de richtlijn (EU) 2019/1024 wordt ervoor gekozen om andere bestuursdocumenten dan onderzoeksgegevens van onderzoeksinstellingen en organisaties die onderzoek financieren die ook een Vlaamse overheidsinstantie zijn (cfr. 'hybride organisaties' in overweging 28 bij de richtlijn) niet uit te sluiten en te laten vallen onder de algemene regels met betrekking tot hergebruik van overheidsinformatie
Artikel 1.3	Onderwerp en toepassingsgebied	Artikel 20, 2° (herformulering artikel II.53, 3°)	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 1.4	Onderwerp en toepassingsgebied	NVT	Artikel 1.4 hoeft niet omgezet te worden in Vlaamse regelgeving
Artikel 1.5	Onderwerp en toepassingsgebied	NVT	Artikel 1.5 hoeft niet omgezet te worden in Vlaamse regelgeving
Artikel 1.6	Onderwerp en toepassingsgebied	Artikel 27	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 1.7	Onderwerp en toepassingsgebied	NVT	Artikel 1.7 hoeft niet omgezet te worden in Vlaamse regelgeving
Artikel 2.1	Definities	*Artikel I.3 en II.53, 1° tem 4°	Definities en algemene bepalingen
Artikel 2.2	Definities	*Artikel I.3 en II.53, 3°	Definities en algemene bepalingen
Artikel 2.3	Definities	Artikel 3	Definities en algemene bepalingen
Artikel 2.4	Definities	*Artikel II.54, 5°	Definities en algemene bepalingen
Artikel 2.5	Definities	Artikel 23	Definities en algemene bepalingen
Artikel 2.6	Definities	*Artikel I.4, 3°	Definities en algemene bepalingen
Artikel 2.7	Definities	Artikel 28, 6°	Definities en algemene bepalingen
Artikel 2.8	Definities	Artikel 26, laatste lid	Definities en algemene bepalingen
Artikel 2.9	Definities	Artikel 23	Definities en algemene bepalingen
Artikel 2.10	Definities	Artikel 23	Definities en algemene bepalingen
Artikel 2.11	Definities	*Artikel II.52	Definities en algemene bepalingen
Artikel 2.12	Definities	*Artikel I.4, 14°	Definities en algemene bepalingen

Artikel 2.13	Definities	*Artikel II.54, 1°	Definities en algemene bepalingen
Artikel 2.14	Definities	*Artikel II.54, 2°	Definities en algemene bepalingen
Artikel 2.15	Definities	*Artikel II.54, 3°	Definities en algemene bepalingen
Artikel 2.16	Definities	Artikel 28, 6°	Definities en algemene bepalingen
Artikel 2.17	Definities	Artikel 46, 2°, laatste lid	Definities en algemene bepalingen
Artikel 3.1	Algemeen beginsel	*Artikel II.55, eerste lid	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 3.2	Algemeen beginsel	Artikel 24 (herformulering artikel II.55, tweede lid)	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 4.1	Behandeling van verzoeken om hergebruik	Artikel 41, 1° (herformulering artikel II.63, eerste lid)	Aanvraagprocedure
Artikel 4.2	Behandeling van verzoeken om hergebruik	Artikel 44	Aanvraagprocedure
Artikel 4.3	Behandeling van verzoeken om hergebruik	*Artikel II.65	Aanvraagprocedure
Artikel 4.4	Behandeling van verzoeken om hergebruik	*Artikel II.69-72	Beroepsprocedure
Artikel 4.5	Behandeling van verzoeken om hergebruik	*Artikel II.62 Artikel 30	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 4.6	Behandeling van verzoeken om hergebruik	Artikel 40	Aanvraagprocedure
Artikel 5.1	Beschikbare formaten	*Artikel II.55, derde lid	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 5.2	Beschikbare formaten	Artikel 25	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 5.3	Beschikbare formaten	*Artikel II.57	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 5.4	Beschikbare formaten	*Artikel II.58	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 5.5	Beschikbare formaten	Artikel 26, tweede lid	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 5.6	Beschikbare formaten	Artikel 26, derde lid	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 5.7	Beschikbare formaten	*Artikel II.55-58 Artikel 26, tweede en derde lid	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 5.8	Beschikbare formaten	Artikel 35	Hoogwaardige datasets
Artikel 6.1	Tariferingsbeginselen	Artikel 28, 1° (herformulering van artikel II.59, eerste lid)	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 6.2	Tariferingsbeginselen	Artikel 28, 2° (herformulering van artikel II.59, tweede lid)	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten

Artikel 6.3	Tariferingsbeginselen	Artikel 30, tweede lid	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 6.4	Tariferingsbeginselen	Artikel 28, 3° (herformulering van artikel II.59, derde lid)	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 6.5	Tariferingsbeginselen	Artikel 28, 4° en 5° (herformulering van artikel II.59, vierde lid)	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 6.6 a)	Tariferingsbeginselen	Artikel 38-39	Hoogwaardige datasets
Artikel 6.6 b)	Tariferingsbeginselen	Artikel 33	Onderzoeksgegevens
Artikel 7.1	Transparantie	*Artikel II.60, eerste lid	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 7.2	Transparantie	*Artikel II.60, tweede lid	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 7.3	Transparantie	*Artikel II.21 Artikel 44, vierde lid	Individuele bestuurshandelingen Aanvraagprocedure
Artikel 8.1	Standaardlicenties	Artikel 29, 1° (herformulering van *artikel II.61)	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 8.2	Standaardlicenties	Artikel 29, 2° tem 5° (herformulering van *artikel II.61)	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 9.1	Praktische regelingen	*Artikel II.62, eerste lid	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 9.2	Praktische regelingen	Artikel 30, derde lid	Principes van hergebruik van bestuursdocumenten
Artikel 10.1	Onderzoeksgegevens	Artikel 32	Onderzoeksgegevens
Artikel 10.2	Onderzoeksgegevens	Artikel 20, 7°	Onderzoeksgegevens
Artikel 11.1	Discriminatieverbod	*Artikel II.67, eerste lid	Discriminatieverbod en eerlijke handel
Artikel 11.2	Discriminatieverbod	*Artikel II.67, tweede lid	Discriminatieverbod en eerlijke handel
Artikel 12.1	Exclusiviteitsregelingen	*Artikel II.68, §1	Discriminatieverbod en eerlijke handel
Artikel 12.2	Exclusiviteitsregelingen	Art. 46, 1° (herformulering van artikel II. 68, §2)	Discriminatieverbod en eerlijke handel
Artikel 12.3	Exclusiviteitsregelingen	*Artikel II.68, §4	Discriminatieverbod en eerlijke handel
Artikel 12.4	Exclusiviteitsregelingen	Artikel 46, 2°	Discriminatieverbod en eerlijke handel
Artikel 12.5	Exclusiviteitsregelingen	Artikel 46, 3° (herformulering van artikel II.68, §5)	Discriminatieverbod en eerlijke handel
Artikel 13.1	Thematische categorieën	NVT	Artikel 13.1 hoeft niet omgezet te worden in Vlaamse regelgeving

Artikel 13.2	Thematische categorieën	NVT	Artikel 13.2 hoeft niet omgezet te worden in Vlaamse regelgeving
Artikel 14.1	Specifieke hoogwaardige datasets en regelingen voor publicatie en hergebruik	Artikel 35	Hoogwaardige datasets
Artikel 14.2	Specifieke hoogwaardige datasets en regelingen voor publicatie en hergebruik	NVT	Artikel 14.2 hoeft niet omgezet te worden in Vlaamse regelgeving
Artikel 14.3	Specifieke hoogwaardige datasets en regelingen voor publicatie en hergebruik	Artikel 37	Hoogwaardige datasets
Artikel 14.4	Specifieke hoogwaardige datasets en regelingen voor publicatie en hergebruik	Artikel 38	Hoogwaardige datasets
Artikel 14.5	Specifieke hoogwaardige datasets en regelingen voor publicatie en hergebruik	Artikel 39	Hoogwaardige datasets
Artikel 15	Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie	NVT	Artikel 15 hoeft niet omgezet te worden in Vlaamse regelgeving
Artikel 16	Comitéprocedure	NVT	Artikel 16 hoeft niet omgezet te worden in Vlaamse regelgeving
Artikel 17.1, eerste lid	Omzetting	Artikel 69	Slotbepaling
Artikel 17.1, tweede lid	Omzetting	Artikel 2	Inleidende bepalingen
Artikel 17.2	Omzetting	NVT	Artikel 17.2 hoeft niet omgezet te worden in Vlaamse regelgeving
Artikel 18.1	Evaluatie door de Commissie	Artikel 63	Aangezien de richtlijn geen verplichting meer bevat voor de lidstaten om elke drie jaar een verslag te bezorgen, wordt artikel III.117, 1°, van het Bestuursdecreet geschrapt.
Artikel 18.2	Evaluatie door de Commissie	NVT	Artikel 18.2 hoeft niet omgezet te worden in Vlaamse regelgeving
Artikel 19	Intrekking	NVT	Artikel 19 hoeft niet omgezet te worden in Vlaamse regelgeving
Artikel 20	Inwerkingtreding	NVT	Artikel 20 hoeft niet omgezet te worden in Vlaamse regelgeving
Artikel 21	Adressaten	NVT	Artikel 21 hoeft niet omgezet te worden in Vlaamse regelgeving

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET BESTUURSDECREET VAN 7 DECEMBER 2018		**RICHTLIJN (EU) 2019/1024 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN 20 JUNI 2019 INZAKE OPEN DATA EN HET HERGEBRUIK VAN OVERHEIDSINFORMATIE (HERSCHIKKING)**	
Artikel nr.	Inhoud	Artikel nr.	Inhoud
Artikel 1	Inleidende bepaling	NVT	NVT
Artikel 2	Wijzigingsbepalingen van inleidende bepalingen, vermeld in titel I van het Bestuursdecreet	Artikel 19, eerste lid	Intrekking
Artikel 3	Wijzigingsbepalingen van definities in titel I van het Bestuursdecreet	Artikel 2.3	Definities
Artikel 19	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Titel van de richtlijn	Ook open data wordt expliciet vermeld in de titel
Artikel 20, 1°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 1.1 b)	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 20, 2°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 1.2 d) e) f) h) en artikel 1.3	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 20, 3°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 1.2 i)	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 20, 4°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 1.2 k)	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 20, 5°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 1.2 j)	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 20, 6°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 1.2 b)	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 20, 7°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 10.2	Onderzoeksgegevens
Artikel 21	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	NVT	NVT
Artikel 22	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	NVT	NVT
Artikel 23	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 2.5	Definities

Artikel 23	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 2.9	Definities
Artikel 23	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 2.10	Definities
Artikel 24	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 3.2	Algemeen beginsel
Artikel 25	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 5.2	Beschikbare formaten
Artikel 26, tweede en derde lid	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 5.5 en 5.6	Beschikbare formaten
Artikel 26, vierde lid	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 2.8	Definities
Artikel 27	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 1.6	Onderwerp en toepassingsgebied
Artikel 28, 1°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 6.1, tweede lid	Tariferingsbeginselen
Artikel 28, 2°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 6.2 c)	Tariferingsbeginselen
Artikel 28, 3°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 6.4	Tariferingsbeginselen
Artikel 28, 4°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 6.5	Tariferingsbeginselen
Artikel 28, 5°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 6.5	Tariferingsbeginselen
Artikel 28, 6°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 2.7 en 2.16	Definities
Artikel 29, 1°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 8.1	Standaardlicenties
Artikel 29, 2°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 8.1	Standaardlicenties
Artikel 29, 3°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 8.1	Standaardlicenties
Artikel 29, 4°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 8.1	Standaardlicenties
Artikel 29, 5°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 8.1	Standaardlicenties
Artikel 30, tweede lid	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 6.3	Tariferingsbeginselen

Artikel 30, derde lid	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 9.2	Praktische regelingen
Artikel 31	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	NVT	NVT
Artikel 32	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 10.1	Onderzoeksgegevens
Artikel 33	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 6.6 b)	Tariferingsbeginselen
Artikel 34	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	NVT	NVT
Artikel 35	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 14.1	Specifieke hoogwaardige datasets en regelingen voor publicatie en hergebruik
Artikel 36	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 6.6 a)	Tariferingsbeginselen
Artikel 37	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 14.3	Specifieke hoogwaardige datasets en regelingen voor publicatie en hergebruik
Artikel 38	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 14.4	Specifieke hoogwaardige datasets en regelingen voor publicatie en hergebruik
Artikel 39	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 14.5	Specifieke hoogwaardige datasets en regelingen voor publicatie en hergebruik
Artikel 40	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 4.6	Behandeling van verzoeken om hergebruik
Artikel 41, 1°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 4.1	Behandeling van verzoeken om hergebruik
Artikel 41, 2°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	NVT	NVT
Artikel 41, 3°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	NVT	NVT
Artikel 42	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	NVT	NVT
Artikel 43	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	NVT	NVT
Artikel 44	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 4.2	Behandeling van verzoeken om hergebruik

Artikel 45	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	NVT	NVT
Artikel 46, 1°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 12.2	Exclusiviteitsregelingen
Artikel 46, 2°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 2.17 en 12.4	Exclusiviteitsregelingen
Artikel 46, 3°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 12.5	Exclusiviteitsregelingen
Artikel 47, 1°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 4.4	Behandeling van verzoeken om hergebruik
Artikel 47, 2°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 4.4	Behandeling van verzoeken om hergebruik
Artikel 47, 3°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 4.4	Behandeling van verzoeken om hergebruik
Artikel 47, 4°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 4.4	Behandeling van verzoeken om hergebruik
Artikel 47, 5°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 4.4	Behandeling van verzoeken om hergebruik
Artikel 48	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 4.4	Behandeling van verzoeken om hergebruik
Artikel 49, 1°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 4.4	Behandeling van verzoeken om hergebruik
Artikel 49, 2°	Wijzigingsbepalingen hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet	Artikel 4.4	Behandeling van verzoeken om hergebruik
Artikel 69	Slotbepalingen	Artikel 17.1, eerste lid	Omzetting

C. Totstandkomingsprocedure

Wijzigingsbepalingen met betrekking tot de omzetting van de nieuwe PSI-richtlijn zijn opgesteld door een schrijfteam samengesteld uit de voorzitters van de twee afdelingen van de beroepsinstantie openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie, vertegenwoordigers van de beleidsdomeinen Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Omgeving, Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) en Kanselarij en Bestuur (KB) en inhoudelijke experten.

Met de collega's van de federale overheid en de andere gewesten en gemeenschappen is bilateraal overleg gepleegd in verband met de omzetting van de PSI-richtlijn.

Op 24 april 2020 zijn de wijzigingsbepalingen voor omzetting van de PSI-richtlijn voorgelegd aan de leden van de werkgroep datamanagement, ressorterend onder het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid.

Op 18 juni 2020 ging het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid akkoord met de wijzigingsbepalingen voor omzetting van de PSI-richtlijn.

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) gaf advies op 3 november 2020.

De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) gaf advies nr. 2020/45 op 17 november 2020.

De Raad van State gaf advies nr. 68.572/3 op 26 januari 2021.

Advies SERV van 3 november 2020
URL: https://www.serv.be/serv/publicatie/advies-wijziging-Bestuursdecreet

Onderwerp	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
Algemeen, blz.12	Het is momenteel niet steeds evident om de praktische implicaties van het voorontwerp van decreet in te schatten. Het decreet is soms onduidelijk en de uitleg in de memorie van toelichting is vaak beperkt. Dat maakt de beoordeling moeilijk. Zo lijkt **meer uitleg wenselijk** bij een aantal termen en principes en vooral hun onderlinge verhouding en concrete betekenis voor de praktijk, zoals bijvoorbeeld gebruik versus hergebruik, hergebruik versus open access, data versus documenten versus databanken, onderzoeksresultaten versus informatie enzovoort	Het ontwerp van decreet bevat reeds meer definities dan de PSI-richtlijn voorschrijft (bijvoorbeeld definitie van API). Ook in de memorie worden een aantal termen en de algemene principes toegelicht. Meer informatie over toepassing van de regelgeving in de praktijk zal aan de hand van een aantal infosessies worden verstrekt.
Algemeen, blz. 12	Meer algemeen adviseert de SERV om naar aanleiding van de omzetting van de PSI-Richtlijn ook te **investeren in duidelijke en 'klantgerichte' toelichtingen** (op maat) op onder andere de website van de Vlaamse overheid over de diverse onderdelen van het Bestuursdecreet en in het bijzonder over de toegang tot en hergebruik van overheidsdata.	Er bestaan reeds webpagina's op de centrale website van de Vlaamse overheid (vlaanderen.be) met betrekking tot digitaalvriendelijke regelgeving, openbaarheid van bestuur, hergebruik van overheidsinformatie en open data. Het actueel houden van deze webpagina's met duidelijke en klantgerichte informatie is de ambitie. Ook naar aanleiding van de in het ontwerp van decreet voorgestelde wijzigingen zullen deze webpagina's worden aangepast.
Algemeen, blz. 12	In elk geval vergen de **financiering** en budgettaire impact meer aandacht dan die nu in de nota aan de Vlaamse Regering krijgen. Met name moet de vraag worden gesteld naar de kosten en hoe die zullen worden opgevangen. De nota aan de Vlaamse Regering stelt dat de 'eventuele uitgaven binnen de reguliere middelen' zullen worden opgevangen. Onderzoek heeft echter aangetoond dat de stijgende kosten voor het hergebruik van data steeds meer beginnen te wegen	De PSI-richtlijn vraagt dat overheidsinformatie verzameld bij de uitvoering van publieke taken voor het hergebruik ter beschikking wordt gesteld, bij voorkeur als open data. Overheidsgegevens worden hierbij in beschikbare formaten en via bestaande kanalen ter beschikking gesteld. Entiteiten van de

	op de overheidswerking. De wijzigingen, samen met de reeds bestaande werking rond datahergebruik, lijken dan ook een grotere budgettaire impact te hebben dan de nota aan de Vlaamse Regering verwacht. De omzetting van de PSI-richtlijn zou daarom een aanleiding moeten zijn om de financiering van de gegevensbronnen grondiger te bekijken. Een toenemend gebruik zal waarschijnlijk druk zetten op de financiering en vergroot de nood aan een meer duurzame financiering. Het gaat dan niet zozeer over API's e.d. maar over de kosten van het onderliggende datamanagement. Als dat op orde staat, heeft openstellen allicht kleinere kosten.	Vlaamse overheid en lokale besturen kunnen bovendien gebruik maken van het Vlaams Open Data Portaal. Enkel voor dynamische gegevens en hoogwaardige datasets legt de nieuwe PSI-richtlijn bijkomende technische eisen op (via API, in machinaal leesbaar formaat enzovoort). In de loop van 2021 zal de Europese Commissie aan de hand van een uitvoeringshandeling bepalen welke datasets als hoogwaardige datasets beschouwd moeten worden. Vandaag is evenmin duidelijk of de Europese Commissie bijkomende (technische) vereisten zal opleggen voor deze hoogwaardige datasets (bijvoorbeeld OGC API in plaats van webservices voor geografische gegevens) en of dit een substantiële budgettaire impact zal hebben voor de betrokken overheidsinstanties. Vanuit informatie Vlaanderen zal de ontwikkeling API's voor dynamische gegevens en hoogwaardige datasets mee ondersteund worden, al dan niet aan de hand van cofinanciering.
Algemeen, blz. 12	De nota aan de Vlaamse Regering vermeldt ook dat er geen bijkomende impact van de wijzigingen is op de **lokale besturen**. Dat lijkt twijfelachtig gezien het feit dat een aantal lokale besturen – en niet enkel kleine – nog steeds geen (of een beperkt) beleid hebben rond het hergebruik van overheidsdata. Lokale besturen moeten verder worden ondersteund want ze zijn een belangrijke actor op de diverse terreinen van het voorontwerp van decreet.	Ook lokale besturen kunnen sinds enkele jaren gebruik maken van het Vlaams Open Data portaal voor het publiceren van overheidsinformatie als open data. Ook kunnen beleidsmedewerkers en open data verantwoordelijken van lokale besturen deelnemen aan infosessies georganiseerd door Informatie Vlaanderen. Op basis van voorbereidend studierapport in opdracht van de Europese Commissie mag verondersteld worden dat

		hoogwaardige datasets die de Europese Commissie in de loop van 2021 zal aanduiden voornamelijk op het Vlaamse en federale niveau beheerd worden. Bovendien is nog niet duidelijk of de Europese Commissie bijkomende (technische) vereisten zal opleggen voor deze hoogwaardige datasets (bijvoorbeeld OGC API in plaats van webservices voor geografische gegevens) en of dit een substantiële budgettaire impact zal hebben voor de betrokken overheidsinstanties. Vanuit informatie Vlaanderen zal de ontwikkeling van API's voor dynamische gegevens mee ondersteund worden, al dan niet aan de hand van cofinanciering.
Algemeen, blz. 12-13	Naast financiering is er ook aandacht nodig een **gecoördineerde aanpak en aansturing**. De capaciteit voor datacollectie, data-analyse en beleidsonderbouwing is momenteel erg versnipperd binnen de Vlaamse overheid. Eerste stappen naar verbetering zijn gezet door de Vlaamse Statistische Autoriteit en door het netwerk Statistiek Vlaanderen, dat de producenten van Vlaamse openbare statistieken samenbrengt onder een gemeenschappelijk statistiekbeleid, in overeenstemming met de Europese verplichtingen, maar de efficiëntie en performantie moeten nog beter. Bovendien is het vandaag nog te veel 'ieder voor zich'. Het is absoluut noodzakelijk om de silocultuur rondom data ('de data zijn van mij') te doorbreken en te erkennen dat er voordelen zijn te halen uit het delen en combineren van data over beleidsdomeinen heen. De VSA heeft de decretale verantwoordelijkheid voor het opzetten en opvolgen van een gecoördineerd statistiekbeleid binnen de Vlaamse overheid. Toch blijft het moeilijk om een goed gecoördineerd en flexibel werkend statistisch apparaat binnen de overheid van de	Aspecten als een meer gecoördineerde aanpak en aansturing, meer samenwerking en afstemming met andere bestuursniveaus en voldoende capaciteit voor datagedreven beleidsondersteuning zullen aan bod komen binnen een werkgroep, opgericht op vraag van het Voorzitterscollege naar aanleiding van het SERV-advies 'betere data voor het beleid'. Doelstelling van de werkgroep is de pijnpunten en kritische struikelblokken met betrekking tot datagedreven beleidsondersteuning weg te werken.

	grond te krijgen wanneer duidelijke beleidslijnen ontbreken en de neuzen niet in dezelfde richting staan. Ook **samenwerking en afstemming met de federale initiatieven** is aanwezen. Het recente federale regeerakkoord stelt een gecoördineerd federaal beleid inzake open data en de ontwikkeling van een federale datastrategie voor het inzetten van big data voor publieke doeleinden in het vooruitzicht. Het traject rond open data zal uitgewerkt worden door een begeleidingscomité met de voornaamste dataleveranciers en de gebruikers (onderzoekers, universiteiten)'. Het is aangewezen om dit gecoördineerd met de Gewesten te doen. Tot slot staat de statistische infrastructuur binnen de Vlaamse overheid zwak in vergelijking met het buitenland en zelfs in vergelijking met andere regio's zoals Schotland of Catalonië. In de opbouw van het netwerk Statistiek Vlaanderen is gebleken dat heel wat entiteiten onvoldoende **capaciteit** (en politiek mandaat?) hebben om de data binnen hun beleidsdomeinen open te stellen en de groeiende beschikbaarheid aan data te verwerken tot relevante informatie voor het beleid en voor burgers, ondanks het feit dat dataverzameling en -analyse voor beleidsvoorbereiding een inherent deel uitmaakt van hun kerntaken. In deze crisistijden komt die zwakheid extra uit de verf. De omzetting van de PSI-Richtlijn legt de lat opnieuw hoger, waardoor verdere investeringen in capaciteit en opleiding voor de betrokken medewerkers binnen de entiteiten onontkoombaar zijn. Het Agentschap Overheidspersoneel zou daarover een gespecialiseerd aanbod moeten ontwikkelen, in samenwerking met de VSA. De mogelijkheden en vereisten op vlak van datacollectie en -analyse nemen immers snel toe, onder andere door de digitale ontwikkelingen. Inspiratie kan worden gevonden bij onder andere de OESO die een 'skillset for policymakers for Evidence Informed Policy Making' opmaakte.	

Digital by default, blz. 16	1. De SERV ondersteunt de[ze] wijzigingen [in afdelingen 2 en 3 van het voorontwerp betreffende de elektronische uitwisseling van berichten en bestuurshandelingen in elektronische vorm]. Ze liggen in de lijn van eerdere vragen van de SERV. Hierdoor is er bovendien een afstemming met de bepalingen van de eBox-wet, wat een bestaand knelpunt wegneemt in de implementatie van de eBox Enterprise. **Verdere afstemming** tussen VLAIO, Informatie Vlaanderen en RSZ lijkt noodzakelijk om de eBox snel verder uit te rollen.	Er is vandaag al regelmatig overleg tussen VLAIO, Informatie Vlaanderen en RSZ in verband met de uitrol van de eBox voor ondernemingen. Informatie Vlaanderen en VLAIO hebben de intentie met RSZ een samenwerkingsovereenkomst te ondertekenen met betrekking tot het gebruik van de eBox voor ondernemingen. Het ontwerp van samenwerkingsovereenkomst voorziet in zowel een technische werkgroep als een governance overleg met vertegenwoordigers van de betrokken partijen.
Digital by default, blz. 16	2. Daarnaast vraag de SERV om, zonder dat dit meteen wijzigingen aan het voorontwerp vergt, een voldoende **gecoördineerd en 'offensief' beleid** te voeren ten aanzien van zowel de 'equivalentie' als 'digital by default' en dit niet volledig over te laten aan elke overheidsinstantie afzonderlijk.	Informatie Vlaanderen ondersteunt overheidsinstanties bij het opstellen van digitaalvriendelijke regelgeving. Bovendien bevat artikel II.22, §1, derde lid, van het Bestuursdecreet vandaag al een delegatie op basis waarvan de Vlaamse Regering overheidsinstanties kan verplichten om in procedures uitwisseling van berichten via elektronische weg mogelijk te maken.
Digital by default, blz. 16	3. Wat de 'equivalentie' betreft, moeten inspanningen blijven gebeuren om alle **bestaande wet- en regelgeving technologie-neutraal te maken**. Dit gaat dan bijvoorbeeld over wanneer termijnen voor procedures beginnen te lopen, waar nu nog regelgeving kan zijn die stelt dat een termijn pas begint te lopen als een papieren brief ontvangen is. Daarnaast kan het ook relevant zijn om het aftoetsen of nieuwe wet- en regelgeving technologie-neutraal is, structureel bij de beleidsvoorbereiding mee te nemen in een zgn. digitale toets.	Informatie Vlaanderen publiceert op de centrale website van de Vlaamse overheid (vlaanderen.be) vandaag al richtlijnen voor het opstellen van digitaalvriendelijke regelgeving. Voor analoge procedures kan een digitaal alternatief worden aangeboden op basis van artikel II.22 van het Bestuursdecreet. Het tijdstip van verzending en ontvangst bij het uitwisselen van berichten via elektronische weg kan bepaald worden op basis van artikel II.23 van het Bestuursdecreet. Ook in het geval dat de SERV aanhaalt (namelijk als

		er regelgeving is die een termijn laat lopen na papieren ontvangst), is het niet nodig om de regelgeving aan te passen en kan digitalisering nu al op basis van artikel II.22, en bepaling van de startdatum op basis van II.23. De lezing van het decreet als zou je toch nog bestaande regelgeving moeten aanpassen om termijnen te laten starten is onlogisch en niet verzoenbaar met de tekst of geest van het decreet.
Digital by default, blz. 16	4. Wat 'digital by default' betreft, wijst de SERV erop dat het Actieplan e-Government 2016-2020 van de Europese Commissie reeds een digital by default-beginsel bevatte, waarin wordt gesteld dat "overheidsdiensten als voorkeursoptie hun diensten (inclusief machineleesbare informatie) digitaal moeten leveren en tegelijkertijd andere kanalen moeten openhouden voor degenen die digitale informatie niet willen of kunnen gebruiken". Zoals eerder door de SERV geadviseerd, zijn **omkaderende maatregelen voor e-inclusie nodig**, die het op termijn mogelijk maken dat er niet steeds een analoge variant moet worden voorzien of in leven gehouden worden. Het gaat dan om een beleid dat inzet op e-inclusie en het verwerven van digitale geletterdheid, de beschikbaarheid van en fysieke toegang tot geschikte apparatuur, de effectieve toegang tot het internet, gratis toegang tot bepaalde domeinen waarvoor er geen data-abonnement nodig is en waarvoor de providers hun mobiele netwerk openstellen enzovoort.	Voortaan moeten bij toepassing van artikel II.22 van het Bestuursdecreet enkel natuurlijke personen, niet in hun hoedanigheid van ondernemer, hun instemming nog geven om berichten uit te wisselen via elektronische weg, en op elk moment die instemming kunnen intrekken. Voor natuurlijke personen die niet optreden als ondernemer blijven de instemmingsvereiste en de intrekbaarheid wel behouden, als erkenning dat natuurlijke personen vooralsnog sterker beschermd moeten worden tegen een te snelle digitalisering. Volledigheidshalve wordt benadrukt dat deze aanpassing niet impliceert dat een overheidsinstantie die artikel II.22 wil toepassen om een procedure voor professionele gebruikers te digitaliseren geen instemming meer mag vragen, of dat zij de intrekbaarheid van een dergelijke instemming niet meer mag voorzien. Ze is enkel niet meer verplicht hiertoe. Indien zij dat noodzakelijk of gepast acht mag zij nog steeds de instemmings- en intrekbaarheidsregels hanteren. De aanpassing van

		artikel II.22 creëert dus ruimte voor een meer feitelijke en pragmatische afweging door de betrokken instanties, met name in situaties waar de procedures louter gericht zijn op rechtspersonen en natuurlijke personen in hun hoedanigheid van ondernemer, of op externe overheden. SERV formuleerde eerder gelijkaardige opmerkingen met betrekking tot omkaderende maatregelen voor e-inclusie. In repliek op haar advies met betrekking tot het ontwerp van Bestuursdecreet in 2018 werd reeds meegedeeld dat de visie van de Vlaamse Regering is dat er een omkadering voor e-inclusie moet voorzien worden. De Vlaamse Regering voorziet op dit ogenblik een tweeledige oplossing. Indien de burger niet in staat is om zelf een digitale procedure op te starten kan hij/zij bij 'een' overheid (bijvoorbeeld lokaal bestuur of VAC) of via een 'gemachtigde' deze toegang verkrijgen. De procedure zelf kan dan zoveel mogelijk digitaal verlopen. De voortgang/uitkomst van de procedure kan hij dan ook via deze analoge toegang verkrijgen.
Digital by default, blz. 16-17	5. Daarnaast benadrukt de SERV dat bij digitale dienstverlening ook **het correct gebruik ervan moet worden gefaciliteerd en gegarandeerd voor iedereen**. Niet alleen is niet iedereen even digitaal vaardig in het omgaan met en het gebruik van digitale communicatie voor contacten met de overheid, en de overheid maakt meestal ook geen onderscheid in het niveau van digitale vaardigheden die nodig is. Dit is tijdens de coronacrisis opnieuw duidelijk gebleken. Processen van overheidsdienstverlening	SERV formuleerde eerder gelijkaardige opmerkingen met betrekking tot omkaderende maatregelen voor e-inclusie. In repliek op haar advies met betrekking tot het ontwerp van Bestuursdecreet in 2018 werd reeds meegedeeld dat de visie van de Vlaamse Regering is dat er een omkadering voor e-inclusie moet voorzien worden. De Vlaamse

	moeten dan ook worden herdacht vanuit de behoeften en de beperkingen van de mensen die minder digitaal vaardig zijn volgens "intuitive design".	Regering voorziet op dit ogenblik een tweeledige oplossing. Indien de burger niet in staat is om zelf een digitale procedure op te starten kan hij/zij bij 'een' overheid (bijvoorbeeld lokaal bestuur of VAC) of via een 'gemachtigde' deze toegang verkrijgen. De procedure zelf kan dan zoveel mogelijk digitaal verlopen. De voortgang/uitkomst van de procedure kan hij dan ook via deze analoge toegang verkrijgen.
Digital by default, blz. 17	6. Meer algemeen meent de SERV dat het **Kenniscentrum Data & Maatschappij een belangrijke rol** moet opnemen in het opbouwen en publiek ontsluiten van informatie en kennis over de wisselwerking tussen data, artificiële intelligentie en de samenleving, en in het bijzonder over de maatschappelijke, ethische en juridische aspecten.	Het Kenniscentrum Data & Maatschappij maakt deel uit van het Vlaams Beleidsplan Artificiële Intelligentie en krijgt steun vanuit het beleidsdomein EWI van de Vlaamse overheid. Het Kenniscentrum Data & Maatschappij werkt momenteel aan een convenant en meerjarenplanning voor de periode 2021 – 2025. Daarin zal ook een dienstenaanbod worden opgenomen dat zich richt tot overkoepelende (publieke en private) organisaties om samen een ethisch kader uit te werken voor het gebruik van data en datagedreven toepassingen.
Toegang tot bestuursdocumenten, blz. 17	7. [Via art. 9 en 10 wordt in art. II.34 en II.36 een bijkomende uitzonderingsgrond ingevoerd voor de openbaarheid van Bestuursdocumenten waarin persoonlijke beleidsopvattingen opgenomen zijn en die opgesteld zijn ten behoeve van intern beraad (tenzij de persoon die de opvattingen heeft geuit, met de openbaarmaking instemt).] De SERV kan de motivering die hiervoor wordt gegeven in de memorie van toelichting volgen, maar **de formulering mag niet zorgen voor interpretatiemoeilijkheden**. De memorie heeft immers heel wat uitleg nodig over hoe deze nieuwe bepaling moet worden	Deze opmerking is zonder voorwerp: de artikelen 9 en 10 werden aangepast ingevolge het advies van de Raad van State en in de aangepaste tekst is geen sprake meer van "persoonlijke beleidsopvattingen.

	gelezen en geïnterpreteerd en zorgt soms zelf voor onduidelijkheid. Zo is door samen lezing van de diverse delen van de memorie moeilijk te begrijpen waarom documenten die in opdracht van een overheidsinstantie opgesteld werden door consultants voor afscherming van openbaarheid in aanmerking komen, temeer daar het begrip 'persoonlijke beleidsopvatting' volgens de memorie objectieve of neutrale informatie zoals feiten, loutere opsomming van beleidsalternatieven of van de voor- en nadelen van de verschillende beleidsalternatieven uitsluit: consultants worden toch niet verondersteld 'persoonlijke beleidsopvattingen' te formuleren?	
Toegang tot bestuurs-documenten, blz. 18	8. Meer algemeen moet worden vermeden dat elke vorm van **transparantie over de ambtelijke beleidsvoorbereiding** voorafgaand aan de politieke besluitvorming onmogelijk gemaakt wordt. Dat risico lijkt er nu wel te zijn.	Cf. repliek bij randnummer 7: de uitzonderingsgrond in kwestie werd aangepast. Ook in de aangepaste versie blijft de transparantie over alle gegevens en argumenten en impactanalyses die aan een (politieke) beslissing ten gronde liggen, op hetzelfde niveau gegarandeerd, alleen hoeven interne mededelingen tussen ambtenaren of diensten niet meer openbaar gemaakt te worden, tenzij dat noodzakelijk is voor het algemeen belang.
Toegang tot bestuurs-documenten, blz. 18	9. De SERV meent ook dat de memorie geschreven is vanuit het te beperkte perspectief van de Vlaamse overheid. De strategische adviesraden bijvoorbeeld komen wel ter sprake, maar enkel om te verduidelijken dat hun adviezen niet kunnen beschouwd worden als documenten die zijn opgesteld ten behoeve van het intern beraad. Best zou verduidelijkt worden dat de argumentatie in de memorie van toelichting ook geldt voor **het intern beraad in strategische adviesraden**.	Het geheim van de beraadslagingen van de organen van de Vlaamse overheid, waaronder de strategische adviesraden, wordt al uitdrukkelijk beschermd door de uitzondering van artikel II.34, 3°, en II.36, §1, 2°. De nieuwe uitzondering is dus niet bedoeld om de interne beraadslaging binnen een collegiaal orgaan te beschermen.

Toegang tot bestuurs-documenten, blz. 18	10. Hetzelfde geldt voor de **lokale besturen**: zo is er vandaag in de praktijk soms discussie over de openbaarheid voor het wettelijk verplichte advies van een omgevingsambtenaar: valt dit onder een uitzonderingsgrond of niet en zo ja welke?	Cf. repliek bij randnummer 7: de uitzonderingsgrond in kwestie werd aangepast. Ook in de aangepaste versie valt het wettelijk verplichte advies van de omgevingsambtenaar in ieder geval niet onder deze nieuwe uitzonderingsgrond:
Toegang tot bestuurs-documenten, blz. 18	11. De SERV vraagt om **motivering voor de 'afwijking' van de strikte omzetting** van de PSI-richtlijn op te nemen in de memorie van toelichting. Het betreft de keuze om andere bestuursdocumenten dan onderzoeksgegevens van onderzoeksinstellingen en organisaties die onderzoek financieren die ook een Vlaamse overheidsinstantie zijn (cfr. 'hybride organisaties' in overweging 28 bij de richtlijn) niet uit te sluiten en te laten vallen onder de algemene regels met betrekking tot hergebruik van overheidsinformatie. Op dit punt gaat Vlaanderen verder dan wat de nieuwe PSI-richtlijn oplegt. In de memorie wordt hieromtrent geen toelichting verschaft zodat het onduidelijk is welke doelstelling terzake wordt nagestreefd. Gelet op de ruime definitie van 'bestuursdocument' in het Bestuursdecreet, wordt het toepassingsgebied nochtans erg verruimd.	De afwijking heeft betrekking op andere bestuursdocumenten dan onderzoeksgegevens van onderzoeksinstellingen en organisaties die onderzoek financieren, enkel voor zover deze onderzoeksinstellingen en organisaties die onderzoek financieren een overheidsinstantie zijn. Discussies over het onderscheid tussen onderzoeksgegevens en andere overheidsinformatie van deze overheidsinstanties worden zo vermeden. Andere overheidsinformatie van deze overheidsinstanties heeft wel degelijk hergebruikspotentieel en valt onder de algemene regels met betrekking tot hergebruik van overheidsinformatie, zoals ook voor het overgrote deel van de overheidsinstanties in Vlaanderen het geval is. De memorie van toelichting zal op dit punt worden aangevuld.
Open by default, open by design, blz. 19	12. De SERV heeft in eerdere adviezen de beweging naar open data sterk ondersteund en gewezen op het bestuurlijke en sociaal-economische belang ervan voor de ontwikkeling van nieuwe diensten en toepassingen. De SERV **verwelkomt** dan ook dat door de nu voorgestelde wijzigingen overheidsinstanties gegevens die voor hergebruik in aanmerking komen ter beschikking moeten stellen volgens **het principe 'open by design' en 'open by default'**.	Zie repliek bij opmerking 15.

Open by default, open by design, blz. 19	13. De SERV vraagt om de **kwestie van eventuele voorwaarden en beperkingen nader toe te lichten**. Deze belangrijke discussie komt immers geheel niet aan bod in de memorie van toelichting. Nochtans stelt het Vlaamse regeerakkoord dat waar mogelijk het wederkerigheidsprincipe zal worden toegepast zodat ook de private markt haar data deelt met de overheid: kunnen/zullen gebruikers verplicht worden tot wederkerigheid (ter beschikking stellen van hun data aan de overheid)? Wanneer wel/niet? Hoe zal dat gebeuren? Kunnen/zullen sommige vormen van commercieel hergebruik worden verboden? Kan een overheid beslissen om data zelf te 'commercialiseren'? Enzovoort. Dit sluit ook aan bij ruimere discussies over dataregulering, de verdeling van de kosten en baten van het opendatabeleid en de invoering van een of andere vorm van digitale taxatie (cf. lopende besprekingen voor dergelijke taxatie op internationaal niveau: OESO/EU).	De nieuwe PSI-richtlijn voorziet momenteel niet in één of andere vorm van wederkerigheid (ter beschikking stellen van data uit de private markt aan de overheid). In februari 2020 heeft de Europese Commissie een rapport gepubliceerd met een aantal aanbevelingen gerelateerd aan het delen van data tussen de private sector en de overheid (B2G datadeling/reversed PSI). Als onderdeel van de Europese Data Strategie zal de Europese Commissie de nood aan een wetgevend kader voor B2G datadeling/reversed PSI verder onderzoeken met het oog op het opstellen van een Europese data wet in de loop van 2021.
Open by default, open by design, blz. 19	14. Art. 23 (en art. 29) verwijzen naar 'modellicenties'. Volgens de SERV kan het relevant zijn om **na te denken over een (set van) modellicentie(s)** die door alle Belgische overheidsinstanties in gebruik is. Onderzoek heeft aangetoond dat dit voornamelijk voor bedrijven nuttig is, aangezien zij vaak datasets van verschillende overheidsinstanties wensen te combineren, maar hier omwille van afwijkende licenties niet in slagen.	Zoals vermeld in de memorie van toelichting bij artikel 23 'modellicentie' in het Bestuursdecreet dezelfde betekenis als 'standaardlicentie' in de richtlijn. Zowel in Vlaanderen als op federaal niveau is de CC0-verklaring één van de mogelijke opties. De modellicentie voor gratis hergebruik is vergelijkbaar met de licentie met bronvermelding op federaal niveau. Bovendien is deze modellicentie compatibel met verschillende internationale voorbeelden. De modellicentie voor hergebruik tegen vergoeding is tot slot vergelijkbaar met de licentie hergebruik tegen vergoeding op federaal niveau. Bovendien kan de Europese Commissie in de loop van 2021 ook de modaliteiten (incl. gebruiksvoorwaarden)
		voor het hergebruik van hoogwaardige datasets vastleggen.

Open by default, open by design, blz. 19	15. Art. 25 concretiseert het 'open by design'/'open by default'-principe. Onderzoek wees uit dat één van de mogelijkheden om het hergebruik van data te stimuleren, is om de **data in meerdere formaten ter beschikking te stellen**, en niet enkel in één formaat. Het type gebruiker verschilt sterk, en één open formaat dekt niet steeds de noden die er zijn onder de verschillende gebruikers.	Artikel 25 geldt als een aanbeveling aan instanties om overheidsinformatie voor hergebruik ter beschikking te stellen zo veel mogelijk overeenkomstig het beginsel open door ontwerp en door standaardinstellingen. Deze aanbeveling is conform de PSI-richtlijn (artikel 5.2) en geldt onverminderd andere bepalingen in hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet. Voormeld beginsel kan verschillend worden ingevuld afhankelijk van het ambitieniveau en de mogelijkheden. Om misverstanden te vermijden wordt de formulering van het artikel licht gewijzigd en de memorie van toelichting aangevuld. Conform het Bestuursdecreet kan een overheidsinstantie de gevraagde informatie ter beschikking in alle formaten die beschikbaar zijn of redelijkerwijs ter beschikking gesteld kunnen worden (artikel II.56), voor zover dit geen inspanning vereist die verder gaat dan een eenvoudige handeling (artikel II.57).
Dataportaal, blz.19-20	16. Vandaag is er reeds het dataportaal https://[open]data.vlaanderen.be/ en op federaal niveau https://data.gov.be/nl maar de daarop beschikbare informatie is nog erg beperkt. Vandaag zijn er nog te weinig Vlaamse datasets in open data en bruikbare formats terug te vinden. Veel zit bovendien verborgen in de silo's en 'eigen' databanken, waardoor soms dubbel werk gebeurt en vooral ook kansen worden gemist op nieuwe inzichten en systemische perspectieven door data-analyse op basis van combinatie van data. Ook ontbreekt het overzicht van beschikbare databanken en -bronnen, zelfs binnen de Vlaamse overheid. Het is **duidelijk dat ook hier een inhaaloperatie nodig** is.	Sinds vele jaren voert de Vlaamse overheid een actief opendatabeleid. Informatie Vlaanderen biedt het Vlaams Open Data Portaal (VODAP) aan als centrale vindplaats voor Vlaamse open data. Verschillende entiteiten van de Vlaamse overheid en lokale besturen maken hier vandaag al in meer of minder mate gebruik van. Informatie Vlaanderen blijft het gebruik van VODAP promoten door actieve monitoring en bewustmaking rond de meerwaarde van open data. Ook lopen binnen Informatie Vlaanderen verschillende projecten om de vindbaarheid van open data verhogen.

Dataportaal, blz. 20	17. Vanuit meerdere overwegingen lijkt het aangewezen om sterk **samen te werken met de federale overheid** (en de andere gewesten) aan een open dataportaal voor België, net zoals de federale overheid en de deelstaten samenwerken om een Uniek Contact Center op te richten dat in eerste lijn burgers en ondernemingen ondersteunt in hun berichtenverkeer met de overheid, ongeacht de opdeling in bestuursniveaus en instanties.	Sinds vele jaren werkt Informatie Vlaanderen samen met FOD BOSA zodat Vlaamse open data ook op het federale en Europese open data portaal gevonden kunnen worden. De nood aan één uniek toegangspunt voor open data wordt ook in de verf gezet aan de hand van de nieuwe PSI-richtlijn.
Dataportaal, blz. 20	18. Hetzelfde geldt voor **samenwerking en coördinatie met de lokale besturen**. Lokale besturen beschikken over veel (administratieve) data die ze kunnen aanleveren en die geaggregeerd een beeld schetsen van de situatie en ontwikkelingen. Lokaal verzamelde data moeten snel doorstromen naar het Vlaamse niveau. Omgekeerd kan het erg zinvol zijn om Vlaamse data uit te splitsen op niveau van gemeentes of regio's. Toch blijkt het vandaag dikwijls erg moeilijk om data op die niveaus te vinden. Ook de lokale statistieken die Vlaanderen verzamelt, worden niet steeds eenvoudig ontsloten en gemakkelijk publiek of aan lokale besturen of regionale verbanden beschikbaar gesteld, en bevatten hiaten.	Verschillende lokale besturen maken reeds lang gebruik van het Vlaams Open Data portaal (Gent, Mechelen, Hasselt, Antwerpen, Kortrijk enzovoort). Ook vanuit initiatieven rond Smart Flanders/Smart Cities worden lokale besturen ondersteund. Naar aanleiding van de omzetting van de PSI-richtlijn zal Informatie Vlaanderen een aantal infosessies organiseren, ook voor de lokale besturen.
Dataportaal, blz. 20	19. Daarnaast is er ook hier de vaststelling dat **veel cijfers enkel jaarlijks of nog minder frequent** beschikbaar komen. Dan is het lang wachten vooraleer, zoals nu bijvoorbeeld, de impact van de coronacrisis zichtbaar wordt in de cijfers en effectief beleid kan worden ontwikkeld.	Door in te zetten op het geautomatiseerd ophalen van metadata van open datasets in plaats van via een open data editor zal zowel het aanbod als de kwaliteit van open data op het Vlaams Open Data portaal verbeteren. Informatie Vlaanderen stelt hiervoor de nodige tools en handleidingen ter beschikking.
Dataportaal, blz. 20	20. De SERV gaat ervan uit dat ook de **Vlaamse Openbare Statistieken** zullen worden ontsloten via dit dataportaal.	Het actieplan Open Data 2020-2024 vertaalt de ambities uit het Vlaamse regeerakkoord om de beschikbaarheid en de bruikbaarheid van de Vlaamse open data te verbeteren. Eén van de geplande acties in 2020 betreft het

		voorbereiden van een plan van aanpak om het beleid m.b.t het publiceren van Vlaamse Openbare Statistieken (VOS) af te stemmen op het Open Data-beleid. Dit plan van aanpak werd besproken op de bijeenkomst van het Coördinatiecomité Vlaamse Openbare Statistieken (CVOS) van september en oktober 2020. In een eerste fase zullen de Vlaamse Openbare Statistieken van Informatie Vlaanderen en de Vlaamse Statistische Autoriteit beschikbaar komen op het Vlaams Open Data Portaal. In een volgende fase en in overleg met de CVOS leden zal dit ook het geval zijn voor andere Vlaamse Openbare Statistieken van het netwerk Statistiek Vlaanderen.
Elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer, blz. 20	21. Deze nieuwe algemene regel [waarbij Vlaamse overheidsinstanties verplicht worden om een beroep te doen op de Vlaamse dienstenintegrator (VDI) om de gegevens die ze nodig hebben voor de uitvoering van de taken van algemeen belang waarmee ze zijn belast of voor de uitvoering van de verplichtingen die op hen rusten, via de Vlaamse dienstenintegrator op te vragen bij de door de Vlaamse Regering erkende authentieke gegevensbronnen en bij de gegevensbronnen, beheerd door een externe overheid (Rijksregister, Kruispuntbank enzovoort)] geeft de mogelijkheid om **meer specifieke regels in andere decreten te stroomlijnen** (bijvoorbeeld het Decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur of het Decreet van 25 april 2014 betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg).	Het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur bepaalt reeds dat de gegevens in de Leer- en Ervaringsbewijzendatabank worden ontsloten via de VDI. Het decreet van 25 april 2014 betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg bepaalt in welke gevallen beroep wordt gedaan op de federale dienstenintegratoren (KSZ, eHealth) en op de Vlaamse dienstenintegrator.
Elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer, blz. 20	22. Deze verplichting moet volgens de SERV samengaan met gelijktijdige **investeringen** om de **aangeboden gegevens, de**	Dat is een correcte vaststelling. Daarbij kan worden verwezen naar de goedkeuring door de Vlaamse Regering op 27 november 2020

	kwaliteit van de dienstverlening en de gezamenlijke aansturing verder te versterken.	van de invulling van het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal 2 voor het uitvoeringsjaar 2021.
Elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer, blz. 21	23. Er zijn **vragen bij de realiseerbaarheid op korte termijn** van de verplichte opvraging van gegevens via de Vlaamse dienstenintegrator bij de authentieke gegevensbronnen voor al de verschillende processen van alle lokale besturen. Bovendien zijn de OCMW's verplicht om authentieke gegevensbronnen via de KSZ te consulteren (zeker in het kader van individuele hulpverlening).	Reeds 294 Vlaamse steden en gemeenten doen beroep op de Vlaamse dienstenintegrator om persoonsgegevens te raadplegen (domeinen persoon, onderneming, kadaster, vergunningen enzovoort).
Elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer, blz. 21	24. Volgens de SERV is een **verdere coördinatie tussen de dienstenintegratoren aangewezen** of zelfs noodzakelijk voor een efficiënt en effectief elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer, en dit om bevoegdheidsconflicten te vermijden, om praktische problemen te vermijden bij de lokale en Vlaamse overheidsorganisaties die een beroep doen op meerdere dienstenintegratoren te vermijden en om het vertrouwen tussen de dienstenintegratoren niet te ondermijnen.	Ingevolge het samenwerkingsakkoord van 26 augustus 2013 tussen de federale, gewestelijke en gemeenschapsoverheden voor het harmoniseren en uitlijnen van de initiatieven die de realisatie van een geïntegreerd e-government beogen komt het Intergouvernementeel Comité E-Government (ICEG) regelmatig bijeen. Daarin zijn alle dienstenintegratoren vertegenwoordigd. Zo zijn er binnen ICEG concrete acties bepaald rond datastandaarden en worden afspraken omtrent cofinanciering nageleefd.
Elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer, blz. 21	25. De vraag rijst naar de **verhouding** van dit vernieuwde artikel in het Bestuursdecreet (art. III.68) **met art. 3, §2 van het VDI-decreet**. Dat stelt immers '[…] de VDI [ondersteunt] niet de elektronische dienstverlening en de gegevensuitwisselingen die bij of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie door een andere dienstenintegrator gebeuren.'	Zoals in de memorie van toelichting is verduidelijkt, doet deze bepaling geen afbreuk aan artikel 14 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid dat bepaalt dat de mededeling van sociale gegevens van persoonlijke aard door of aan instellingen van sociale zekerheid gebeurt met tussenkomst van de KSZ, behalve in de gevallen, bepaald in voornoemd artikel 14. Voornoemd artikel en voorliggend artikel

		verhinderen niet dat de KSZ en de VDI kunnen samenwerken.
Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, blz. 21	26. Het werken met vaste leden die zich voor langere tijd engageren, is zinvol om verder vertrouwen en een samenwerkingsgerichte dynamiek op te bouwen om zo de Vlaamse (en lokale) overheden meer gezamenlijk als digitale overheid vorm te geven. Wel stelt zich de vraag waarom de deelname als waarnemend lid voor experts van de Vlaamse overheid en van lokale overheden voor een jaar moet gelden. **Een meer flexibele regeling** (meer of minder) in functie van de concrete agenda lijkt meer aangewezen.	Het stuurorgaan beslist in functie van de topics en agendapunten die tijdens het betreffende jaar zullen worden behandeld om personeelsleden-experten als waarnemend lid uit te nodigen. Dit artikel verhindert niet dat het stuurorgaan kan beslissen om die leden na het betreffende jaar opnieuw voor een jaar uit te nodigen.
Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, blz. 21	27. Het lijkt waardevol om het stuurorgaan (en/of de werkgroepen) **ook open te stellen naar andere overheden**. Informatie Vlaanderen neemt bijvoorbeeld deel aan het Algemeen Coördinatiecomité van de KSZ en het Beheerscomité van het eHealth-platform.	De federale en deelstatelijke dienstenintegratoren nemen reeds samen deel aan het Intergouvernementeel Comité E-Government (ICEG). Het stuurorgaan heeft een ander opzet en heeft specifieke opdrachten binnen de krijtlijnen van het strategische plan van de Vlaamse Regering. Desgevallend kan de Vlaamse Regering de samenstelling van het stuurorgaan uitbreiden (artikel III.76 van het Bestuursdecreet).
Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, blz. 21	28. Op dezelfde wijze als voor experts van de Vlaamse overheid en van lokale overheden zou het ook een meerwaarde kunnen zijn om **experten van buiten de overheid** uit te nodigen. De digitale transformatie is namelijk zeer breed en nieuwe technologieën kunnen voor snelle omwentelingen en uitdagingen zorgen. Hierdoor zou ook externe expertise kunnen aangetrokken worden die op dat moment niet bij de twee externe innovators beschikbaar is. Ook een structurele samenwerking met het Kenniscentrum Data & Maatschappij (zie programmadecreet 2021) lijkt aangewezen.	Het stuurorgaan kan voor het vervullen van zijn taken een beroep doen op de medewerking van deskundigen (artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 juni 2017 tot uitvoering van titel III, hoofdstuk 3, afdeling 4, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, blz. 21-22	29. Het lijkt aangewezen om ook de **samenwerking met de onderzoekswereld** (universiteiten en hogescholen) structureler te organiseren. Zij zijn immers niet enkel gebruiker, maar ook co-creanten van de datahuishouding. Zo is er bijvoorbeeld in het Steunpunt WSE veel ervaring en ambitie om een actieve rol op te nemen om structurele vernieuwingen in gang te zetten en (samen met andere actoren) actuele knelpunten in de datahuishouding aan te pakken en nog onderbenutte databanken te ontsluiten.	In het stuurorgaan zijn ook vier externe innovators lid. Twee van hen zijn werkzaam bij de KU Leuven, een andere externe innovator bij IMEC. Vandaar dat er in ieder geval de samenwerking met de onderzoekswereld is verzekerd. De steunpunten kunnen via de vertegenwoordiger van het betreffende beleidsdomein bepaalde issues laten bespreken. Trouwens, 22 personen zijn effectief lid van het stuurorgaan. Om het werkbaar te behouden, is het aangewezen het aantal leden van stuurorgaan niet al te veel meer uit te breiden.
Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, blz. 22	30. De SERV vraagt om de mogelijkheid te bekijken om **nota's en beslissingen** van coördinatiestructuren zoals het stuurorgaan, met inachtneming van de privacyregels, **systematisch actief openbaar** te maken (ook hier dus 'open by default').	Deze aanbeveling zal aan het stuurorgaan worden voorgelegd.
Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, blz. 22	31. De SERV vraagt meer algemeen dat grondiger wordt nagedacht over de **publieke betrokkenheid bij het digitale- en databeleid** van de Vlaamse overheid. Een zgn. user-driven approach is volgens de OESO immers een van de succesfactoren voor een performante digitale datagedreven overheid.	In het verleden werd vanuit de Vlaamse overheid een aantal ronde tafels met open-datagebruikers georganiseerd en gewerkt met burgerpanels voor Mijn Burgerprofiel. In 2020 wordt er opnieuw in samenwerking met het marktonderzoeksbureau IPSOS gewerkt rond een kwalitatieve burgerbevraging voor Mijn Burgerprofiel en het webplatform vlaanderen.be. In 2021 zullen op basis hiervan verschillende burgerbevragingen plaatsvinden via face-to-face gebruikerstesten op een centrale locatie met gekende en nieuwe panelleden, aangevuld met online sessies.

		Deze gebruikersgeoriënteerde bevragingen handelen enerzijds over de inhoudelijke aantrekkelijkheid en potentieel van de website (perceptie, ervaringen en verwachtingen van burgers, evenals nieuwe inhoudelijke mogelijkheden en functionaliteiten) en anderzijds over het testen van de gebruiksvriendelijkheid van de website/applicaties (duidelijkheid en toegankelijkheid van teksten/woorden/iconen, navigatie van de pagina, look & feel).
Organisatie van het statistiekbeleid, blz. 22-23	32. De SERV verwelkomt de verruiming van de opdracht van de VSA om werk te maken van de vraag van de SERV en van de relancecomités (incl. het 'rapport van de arbeidsmarktexperts') om degelijke infrastructuur uit te bouwen voor kwaliteitsvol survey-onderzoek gebaseerd op wetenschappelijk verantwoorde steekproeven en voor meer gestroomlijnde bevragingen om survey-moeheid te vermijden. Ter zake is **afstemming nodig met de initiatieven van de VLIR** rond de uitbouw van een nieuw Vlaams wetenschappelijk internetpanel. De VLIR heeft immers de oprichting van een grootschalig wetenschappelijk internet panel aangekondigd dat van start zal gaan in 2021, en dat jaarlijks zes bevragingsgolven zou hebben (in het eerste werkingsjaar zou het om 3 bevragingsgolven gaan).	De VSA bekijkt momenteel in welke mate ingehaakt kan worden op het VLIR-initiatief.
Organisatie van het statistiekbeleid, blz. 23	33. Naast de surveydata spelen **ook administratieve bronnen een belangrijke rol** bij de statistiekproductie. De SERV ondersteunt daarom dat het voorontwerp de VSA nu ook toegang geeft tot administratieve databronnen. Dat moet zorgen voor een efficiëntere statistiekproductie (minder gebruik van enquêtes, lagere responslast, geen extra kosten voor het verzamelen van gegevens enzovoort). Het betekent ook dat VSA betrokken zal moeten worden bij het ontwerp en de ontwikkeling van	De entiteiten van het netwerk Statistiek Vlaanderen staan in voor de productie van de Vlaamse openbare statistieken. De ontwikkeling, productie en verspreiding van de Vlaamse openbare statistieken gebeurt in overeenstemming met de Europese praktijkcode en volgens de protocollen van Statistiek Vlaanderen. Deze protocollen zijn een meer

	administratieve bestanden om deze beter geschikt te maken voor statistische doeleinden. De memorie vermeldt dat deze taken van de VSA los staan van de opdrachten die de Vlaamse dienstenintegrator heeft inzake administratieve gegevensuitwisseling.	gedetailleerde uitwerking van de principes en werkwijzen uit de decretale en Europese regelgeving over het opzetten van een kwaliteitsvol en professioneel onafhankelijk statistisch systeem, en maken het produceren van kwaliteitsvolle, onpartijdige en betrouwbare openbare statistieken mogelijk. Ze bevatten een aantal gedragslijnen die van toepassing zijn op alle openbare statistieken en op elke entiteit van het netwerk die ze produceert, en op de bredere ambtelijke en politieke context ervoor. Er wordt momenteel een protocol voorbereidt dat artikel 2.2 van de Europese Praktijkcode vertaalt naar de VO-context. De statistische autoriteiten hebben bij wet recht op snelle en kosteloze toegang tot administratieve gegevens en op het gebruik van deze gegevens voor statistische doeleinden. De statistische autoriteiten zijn vanaf het begin betrokken bij het ontwerp, de ontwikkeling en de beëindiging van administratieve bestanden teneinde deze bestanden beter geschikt te maken voor statistische doeleinden. Merk op dat de statistiekwetgeving in enkele Europese landen al een stap verder gaat en bepaalt dat statistiekinstellingen verplicht geraadpleegd moeten worden wanneer er wijzigingen aan gegevensbronnen gepland staan: In het Verenigd Koninkrijk zorgde het artikel 80 in de Digital Economy Act (2017) voor een bijkomend artikel 45D(5) in de

		Statistics and Registration Service Act (2007). Deze toevoeging geeft aan de Statistische Raad de mogelijkheid een eigenaar van een administratieve bron te verplichten om de Statistische Raad te raadplegen vooraleer wijzigingen aan de processen voor het verzamelen, organiseren, opslaan of opvragen van informatie aan te brengen. De aangepaste Noorse statistiekwetgeving (2019) bevat specifieke bepalingen over het verplicht raadplegen van Statistics Norway door overheidsinstanties wanneer zij informatiesystemen opzetten, veranderen of stopzetten. Statistics Norway kan zelfs een actieve inbreng hebben bij het design van informatiesystemen in functie van statistische doeleinden. Deze bepalingen treden in werking vanaf 1 januari 2021. Artikel 28 van de Sloveense statistiekwetgeving (1995, 2001) bepaalt dat overheidsinstanties het Sloveense statistiekbureau niet alleen op de hoogte moeten houden van nieuwe of gewijzigde gegevensbronnen maar hen ook op voorhand moet consulteren.
Organisatie van het statistiekbeleid, blz. 23	34. Het belang van de nieuwe bepalingen rond het statistisch datawarehouse en de VSA als TTP kan niet voldoende worden benadrukt. De praktische consequentie is dat de VSA diverse databanken kan koppelen, met het rijksregisternummer en het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid als sleutels. Overheidsinstanties en onderzoeksinstellingen kunnen dan beroep doen op de VSA voor de productie van gepseudonimiseerde gegevens32. Belangrijk	Deze opmerking behoeft geen repliek.

	daarbij is wel dat, zoals gepland, de Vlaamse de algemene organisatorische en technische maatregelen bepaalt die genomen moeten worden **om de kwaliteit, de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevens en het statistische geheim te garanderen**. Het gaat dan bijvoorbeeld over de garantie dat de pseudonimisering van gegevens uit verschillende bronnen gebeurt door een gescheiden eenheid binnen de VSA en dat de veiligheidsregels ervoor zorgen dat decodering vermeden wordt.	
Organisatie van het statistiekbeleid, blz. 23	35. De SERV ondersteunt ook de grotere flexibiliteit in de opmaak van het statistisch programma met de mogelijkheid van een programmering op langere termijn. Dit was trouwens ook gevraagd door de SERV in zijn advies 'Betere data voor het (corona-)beleid'. Vandaag gaat immers veel tijd van de VSA en de data-experts in de beleidsdomeinen naar de organisatie van de jaarlijkse strakke planningscyclus voor het vastleggen van een jaarlijks Vlaams Statistisch Programma (VSP)33. Dit gaat wellicht ten koste van het inhoudelijke werk dat op de plank ligt. Werken met een meerjarenkader en meerjarenprogramma dat toelaat om op een meer continue en flexibele manier aanpassingen en vernieuwingen door te voeren, moet toelaten **meer ruimte vrij te maken voor inhoudelijk vs. procedureel werk**.	Deze opmerking behoeft geen repliek.
Organisatie van het statistiekbeleid, blz. 24	36. De SERV wijst er tot slot op dat de VSA, evt. samen met het Kenniscentrum Data & Maatschappij, een belangrijke rol moet opnemen op vlak van **coördinatie, kennisvergroting en -verspreiding omtrent het gebruik van big data en data science**. AI en Big Data kunnen worden ingezet om sneller relevante informatie te verzamelen, met respect voor privacy en individuele rechten.	Vanaf november 2019 heeft de VSA een senior data scientist in dienst die als taak heeft het uitbouwen van een Statistiek Vlaanderen data science hub. De uitbouw van de data science hub verloopt via 3 sporen: 1/ Realiseren van data science projecten om nieuwe of betere Vlaamse openbare statistieken te produceren, bijvoorbeeld sentiment analyse van Vlaamse tweets, het bepalen van het aantal innovatieve bedrijven door middel

		van webscraping, het meten van land use door middel van satellietbeelden enzovoort. 2/ Ontwikkelen van een opleidingsaanbod rond data science voor VO-medewerkers. Dit aanbod is gestructureerd rond twee assen. In een eerste, meer algemeen luik wordt toegelicht wat data science is en welke opportuniteiten data science en big data kunnen bieden voor de business. In een tweede luik komen diverse technische aspecten van data science en big data aan bod (bijvoorbeeld machine learning). 3/ Netwerking binnen en buiten de VO (quadruple helix), nationaal en internationaal (CBS, ONS, UNECE, EssNET Big data enzovoort): identificeren van opportuniteiten, projecten samen uitvoeren.
Onderzoeksgegevens en verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken, blz. 24-25	37. In lijn met de PSI-richtlijn en om administratieve lasten te vermijden, gelden de nieuwe regels wel enkel voor onderzoeksgegevens die reeds door onderzoekers, onderzoeksinstellingen of organisaties die onderzoek financieren via een institutionele of thematische databank openbaar werden gemaakt en mogen zij geen extra kosten meebrengen voor het opvragen van de datasets noch aanvullende gegevensconservering verlangen. De PSI-Richtlijn vermeldt op dit punt expliciet dat de lidstaten de toepassing mogen uitbreiden tot onderzoeksgegevens die openbaar worden gemaakt via andere data-infrastructuren dan databanken, door middel van openaccesspublicaties of als bijlage bij een artikel, datapaper of paper in een datajournal. De SERV vraagt dat **nader wordt gemotiveerd waarom van deze mogelijkheid (voorlopig?) geen gebruik wordt gemaakt**.	In eerste instantie wordt gekozen voor een strikte omzetting van de gewijzigde bepalingen in de PSI-richtlijn. Dit verhindert niet dat ook via andere kanalen onderzoeksgegevens voor hergebruik ter beschikking kunnen worden gesteld.

Onderzoeksgegevens en verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken, blz. 25	38. In elk geval verwelkomt de SERV de voorgestelde wijzigingen, die mee geïnspireerd zijn op het SERV-advies van 17 juni 2020 'Betere data voor het (Corona-)beleid'. Ze erkennen het belang van (data voor) 'evidence informed' beleidsgericht onderzoek en zorgen er potentieel voor dat overheden, onderzoeksinstellingen, burgers en bedrijven er sterk op vooruit gaan in onder andere de toegang en het gebruik van informatie en nuttige databases van de overheid. Toch is het moeilijk om de praktische gevolgen correct in te schatten. In dat verband kunnen onder andere de onderstaande vragen of vaak voorkomende problemen worden vermeld. De SERV vraagt dat **in de memorie van toelichting nadere duiding wordt gegeven** over de mate waarin ze worden aangepakt door het voorontwerp, of op een andere manier.	Zie verduidelijking, repliek of gevolg zoals vermeld bij opmerkingen 39 tot 44.
Onderzoeksgegevens en verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken, blz. 25	39. **De relatie met de GDPR-regelgeving** is niet steeds even duidelijk. Nadere duiding is wenselijk, vooral omdat de privacyregels vaak hét 'excuus' zijn om data niet te delen. Er moet structureel worden nagedacht over het gegeven privacy bij datakoppeling. Respect voor privacy is cruciaal maar mag geen drogreden zijn om het maken van bepaalde koppelingen of het bijhouden van bepaalde data voor beleidsdoeleinden niet toe te staan. Bovendien is het niet steeds duidelijk waarom bepaalde zaken in andere Europese landen wel mogelijk zijn. De regels voor de bescherming van de vertrouwelijkheid van de gegevens moeten worden verduidelijkt en gecodificeerd, zodat deze voor de aanvrager vooraf voorspelbaar worden.	De VTC heeft eveneens advies gegeven en de bepalingen aan de AVG getoetst. Uitwisselingen van persoonsgegevens en het koppelen van persoonsgegevens zijn mogelijk voor zover de AVG (Europese verordening) wordt nageleefd. Daartoe kunnen protocollen tussen verwerkingsverantwoordelijken worden gesloten of beraadslagingen of machtigingen worden gevraagd bij de bevoegde instanties (informatieveiligheidscomité, minister van Binnenlandse zaken). Er zijn op federaal niveau diverse procedures naargelang de gegevensbron waartoe men toegang wenst. De vragende instanties kunnen bij de VDI beroep doen om na te gaan welke procedure

		moet worden gevolgd om toegang te krijgen tot gegevens.
Onderzoeksgegevens en verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken, blz. 25	40. Het voorontwerp zegt niets over de **mate waarin data integraal en ongemotiveerd overgedragen worden**. Integraal verwijst naar het proportionaliteitsprincipe in de statistiekwet waarbij men als eindgebruiker moet kunnen aantonen dat men data die men vraagt proportioneel is met onderzoeksdoel. Dat is vaak erg subjectief en is door overheden al gebruikt om heel kleine steekproeven van hun data te bezorgen of heel beperkte selectie van variabelen. In principe zou dit decreet moeten toelaten om de volledige Vlaamse populatie op te vragen (gepseudonimiseerd) met een groot aantal variabelen uit de databanken. Ongemotiveerd verwijst naar het gegeven dat gebruikers vaak verplicht worden om voor elke variabele aan te geven waarom men die opvraagt en waarom men die in de dataset wil. Zo'n motivatieplicht zorgt vaak voor discussie en kost veel tijd terwijl men soms ook variabelen wil bekijken als een test in een model zonder dat men op voorhand weet of dat gaat werken. De vraag is dus of met dit voorontwerp van decreet de motivatieplicht wegvalt voor (1) de aanvraag van een databank en (2) de inhoud van een databank en (3) de omvang van de databank (steekproef of populatie). De SERV vraagt dat dit wordt toegelicht in de memorie.	Voorliggende bepalingen kunnen niet afwijken van de federale procedures voor toegang tot federale gegevens. Op Vlaams niveau kunnen de modaliteiten voor toegang tot Vlaamse gegevens geregeld worden in een protocol tussen de betreffende verwerkingsverantwoordelijken. Dat is omstandig toegelicht in de memorie van toelichting bij artikel 60 tot en met 62.
Onderzoeksgegevens en verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken, blz. 25-26	41. Het voorontwerp is vaag over **de termijnen waarbinnen overheid hun data moeten overmaken** en zegt niets over de termijnen waarbinnen die gegevens openbaar moeten zijn of opgevraagd moeten kunnen worden. Soms wordt er verwezen naar API's en onmiddellijke download maar niet alle databestanden zullen, zeker niet op korte termijn, zo eenvoudig downloadbaar zijn (al moet dat op langere termijn wel de bedoeling zijn). Voor beleidsrelevante analyses en simulaties is	Aspecten als snelheid, transparantie, coördinatie, interbestuurlijke samenwerking en maatschappelijke betrokkenheid met betrekking tot datagedreven beleidsondersteuning zullen aan bod komen binnen een werkgroep, opgericht op vraag van het Voorzitterscollege naar aanleiding van het SERV-advies 'betere data voor het beleid'. Doelstelling van de

	snelle en strategische informatie vaak aangeraden. Daarom is het cruciaal om doorlooptijden bij data-aanvragen en het koppelen en verrijken van gegevens zo kort mogelijk te houden. De huidige data-architectuur in Vlaanderen laat voor veel gegevens echter geen voldoende snelle opvolging van de ontwikkelingen toe. De vertraging in de huidige data-aanlevering is groot in vergelijking met de betere voorbeelden uit andere landen. Cijfers die enkel jaarlijks en vaak met een vertraging van één of twee jaar beschikbaar komen, beantwoorden wellicht aan hoge standaarden inzake betrouwbaarheid en kwaliteit, maar scoren laag op relevantie voor ex ante beleidsonderbouwing, zeker in het geval van een crisis. Ook gegevens van de Kruispuntbank lopen standaard twee tot drie jaar achter waardoor beleidsevaluaties onmogelijk zijn of sterk achterophinken op de beleidsbehoefte. Er is nood aan betrouwbare databronnen die op een snellere manier relevante informatie kunnen verschaffen en aan data-architectuur die er op voorzien is dat informatie snel kan doorstromen. (Richt)termijnen kunnen daarbij helpen. De SERV vraagt om in kaart te brengen met welke snelheid elke partner data aanlevert en welke bottlenecks eventuele vertraging veroorzaken en hoe dit geremedieerd kan worden.	werkgroep is de pijnpunten en kritische struikelblokken met betrekking tot datagedreven beleidsondersteuning weg te werken.
Onderzoeksgegevens en verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken, blz. 26	42. Belangrijk zijn ook **koppelingen van data**. De data van de overheid worden vanzelfsprekend gepseudonimiseerd voor gebruikers. Maar dat maakt dat men zelf niet over de tijd heen (longitudinaal) en over databanken heen (transversaal) gegevens kan koppelen. Daarom zou het nuttig zijn om nader toe te lichten hoe de Vlaamse Regering dit ziet. Zal de VSA longitudinale en transversale koppelingen (tegelijk en apart) toestaan en maken voor eindgebruikers? Zijn hier dan beperkingen op het aantal records of het aantal databanken dat gekoppeld kan worden?	De VSA heeft de ambitie om met zowel partners binnen (netwerk Statistiek Vlaanderen) als buiten de VO inkomende en uitgaande data te delen. De inkomende data omvatten zowel microdata (eigen surveys en surveys van derden, administratieve data en organische data) als geaggregeerde data. De inkomende datastromen worden geïntegreerd in twee kernen (personen en organisaties) waarrond het statistisch datawarehouse wordt gebouwd. Micro-data zullen enkel voor

		statistische doeleinden en na statistical disclosure control gedeeld kunnen worden. Geaggregeerde data zullen voor iedereen (via specifieke toepassingen of downloadbaar via website) beschikbaar zijn. Ad-hoc aanleveringen op basis van specifieke aanvragen behoren eveneens tot de mogelijkheden. Op termijn wil de VSA via remote online access toegang tot micro-data uitrollen. In de rol van trusted third party wil de VSA databanken koppelen (pseudonimiseren) voor statistische doeleinden.
Onderzoeksgegevens en verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken, blz. 26	43. De memorie van toelichting geeft enkele voorbeelden van databanken ter illustratie van de uitbreiding van het toepassingsgebied met onderzoeksgegevens (art. 10 van de PSI-Richtlijn). DOV, INBOVEG, IMIS. Dit zijn allemaal redelijk 'onschuldige' voorbeelden die bovendien weinig representatief zijn voor het soort gegevens waar dit decreet over gaat. Dit creëert vragen omdat er relevantere voorbeelden zijn van grote databanken zoals de bevolkingsdatabank, de databank met diploma's, de databank met geregistreerde mantelzorgers, de databanken van Kind en Gezin enzovoort. Voor de praktijk is **de openheid van dergelijke grote databanken belangrijker** dan de voorbeelden die in de memorie worden gegeven.	De in de memorie van toelichting vermelde voorbeelden zijn het resultaat van een eenvoudige rondvraag binnen het schrijfteam voor de omzetting van de PSI-richtlijn. Een exhaustieve lijst met institutionele of thematische databanken die onderzoeksgegevens bevatten, is vandaag niet beschikbaar en vergt nader overleg met de domeinexperten binnen de verschillende beleidsdomeinen.
Onderzoeksgegevens en verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken, blz. 26	44. In de praktijk nemen gebruikers diverse initiatieven om **problemen met het ontsluiten van databanken** op te vangen, zoals het opstellen en indienen van gemeenschappelijke gegevensaanvragen en het optimaliseren van de procedures die doorlopen moeten worden in het kader van de machtigingsaanvragen voor het verwerken van gecodeerde persoonsgegevens voor statistische en wetenschappelijke	De procedures voor machtigingsaanvragen zijn federaal geregeld in telkens specifieke wetgeving. Dat kan decretaal niet worden aangepast.

	doeleinden. Een vraag is in hoeverre het voorontwerp hier een antwoord op geeft.	
Databanken beleidsinformatie, blz. 27	45. De SERV verwelkomt de ambitie om in elk beleidsdomein een of meerdere 'databanken beleidsinformatie' uit te bouwen. Dit moet de uitbouw van een meer onderbouwd beleid en een datagedreven overheid ondersteunen en het beleid voeden met objectieve en eenduidige data. **Transparantie over de concrete initiatieven en vorderingen is noodzakelijk**, ook om de noodzakelijke onderlinge coördinatie en eventuele koppelingen te organiseren. De SERV suggereert dat in het kader van deze transparantie op de website van de Vlaamse overheid wordt bijgehouden welke 'databanken beleidsinformatie' er zijn en welk soort gegevens ze bevatten.	Goede suggestie. Er zal binnen het stuurorgaan worden bekeken hoe aan de aanbeveling van de SERV kan worden tegemoet gekomen.
Databanken beleidsinformatie, blz. 27	46. De SERV verwelkomt tevens de beslissing, zoals verwoord in de memorie van toelichting, dat doelgroepen en wetenschappers in aanmerking komen als gebruikers van de informatie. De regering zal de nadere modaliteiten bepalen waaronder die databank kan worden gebruikt door het middenveld (de doelgroepen) en met het oog op wetenschappelijk onderzoek. Ook binnen actieve openbaarheid zal informatie vanuit de databanken beleidsinformatie ter beschikking worden gesteld. Wel meent de SERV dat **gebruik door de doelgroepen niet beperkt moet blijven tot die van het betrokken beleidsdomein**. Dat lijkt een onnodige beperking, getuigt van silodenken en lijkt moeilijk verenigbaar met het gelijkheidsbeginsel.	Ook conform het advies VTC zal worden nagegaan in welke mate de Vlaamse Regering algemene of sectorale bepalingen (voor alle beleidsdatabanken of per beleidsdatabank) aangewezen zijn om de toegang voor het middenveld te regelen.
Rapportering aan het Vlaams Parlement, blz. 27	47. Gelet op het sociaal-economische belang van de PSI-Richtlijn, meent de SERV echter dat het erg relevant blijft om de toepassing van deze regelgeving goed te monitoren en **periodiek over de vooruitgang in de praktijk publiek te rapporteren**. Dit zijn belangrijke ijkpunten en kansen voor dialoog tussen overheden, gebruikers en politici.	Om administratieve lasten te beperken wordt het artikel met betrekking tot de jaarlijkse rapportering over de toepassing van de bepalingen over de toegang tot bestuursdocumenten en de beroepen ingesteld bij de beroepsinstantie openbaarheid van bestuur en

		hergebruik van overheidsinformatie geschrapt. Algemene informatie zal beschikbaar gesteld worden via de centrale website van de Vlaamse overheid (vlaanderen.be).
Rapportering aan het Vlaams Parlement, blz. 27-28	48. Sowieso zal de Europese Commissie de toepassing van de nieuwe PSI-richtlijn evalueren en zal zij hiervoor de medewerking vragen van de lidstaten. De Richtlijn bevat een aantal zaken die geëvalueerd zullen worden. In dat licht moet **de nodige gegevensverzameling ook in Vlaanderen worden georganiseerd en tijdig gebeuren**. Een decretale opdracht kan dit mee helpen verzekeren.	Aangezien de PSI-richtlijn geen verplichting meer bevat voor de lidstaten om elke drie jaar een verslag te bezorgen met betrekking tot de praktijk inzake hergebruik van overheidsinformatie, kan ook om administratieve lasten te beperken deze bepaling geschrapt worden. Uiteraard zal vanuit de Vlaamse overheid tijdig input bezorgd voor een evaluatie van de PSI-richtlijn, van zodra de Europese Commissie hierom verzoekt.

Advies Vlaamse toezichtcommissie (VTC) nr. 2020/45 van 17 november 2020
URL: https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_45_advies.pdf

Artikel	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
Artikel 10,13	(56) De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat (daarin) volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid: • *Toegang tot bestuursdocumenten* - nagaan of de term "persoonsgegevens" niet kan gebruikt worden in plaats van "gegevens van persoonlijke aard";	De termen "persoonsgegevens" en "gegevens van persoonlijke aard" zijn zeker geen synoniemen. De begrippen zijn als volgt gedefinieerd in het Bestuursdecreet: • artikel I.4, 14°: "persoonsgegevens: de persoonsgegevens, vermeld in artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming"; • Artikel II.40, §3, derde lid: "Onder informatie van persoonlijke aard wordt verstaan: informatie die betrekking heeft op een beoordeling of een waardeoordeel, of die de beschrijving van een gedrag bevat van een bij name genoemd of een gemakkelijk identificeerbare natuurlijke persoon." Het is belangrijk beide termen goed van elkaar te onderscheiden. Het grondwettelijk beschermde recht op openbaarheid van bestuur impliceert dat men geen belang hoeft aan te tonen om toegang tot een bestuursdocument te vragen. Daar is slechts 1 uitzondering op, namelijk als het gevraagde document informatie van persoonlijke aard bevat. Het aantonen van een belang is met andere woorden een ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een aanvraag tot toegang tot die documenten.

		Die ontvankelijkheidsvereiste opleggen voor alle bestuursdocumenten die persoonsgegevens bevatten zou het recht op openbaarheid uithollen en dus ongrondwettig zijn. Dat betekent uiteraard niet dat persoonsgegevens openbaar kunnen gemaakt worden: iedereen kan toegang vragen tot een document dat persoonsgegevens bevat zonder belang aan te tonen, maar de instanties toetsen geval per geval aan artikel II.34, 2°, en II.36, 1°, en weigeren de toegang als openbaarmaking afbreuk zou doen aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, of ze maken het document gedeeltelijk openbaar (zonder de gegevens die een natuurlijke persoon kunnen identificeren).
Artikel 52	(19) In de memorie van toelichting staat dat het beroep doen op de VDI alleen verplicht is voor persoonsgegevens, maar dat is niet af te leiden uit de tekst van het decreet en Ontwerp.	Het is juist de taak van een dienstenintegrator dat digitaliseringsprojecten kunnen worden uitgewerkt met naleving van de rechten van de burgers, namelijk de toegang tot of de mededeling van persoonsgegevens te realiseren met toepassing van de regelgeving inzake de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. Het is dus de evidentie zelve dat de VDI tussenkomt bij het uitwisselen van persoonsgegevens. Dat hoeft dus niet expliciet in het decreet worden opgenomen. Om de naleving van de regelgeving inzake de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens te garanderen bij

		gegevensuitwisselingen, zijn dienstenintegratoren opgericht.
Artikel 52	(20) De VTC staat resoluut achter het **principe van dienstenintegratie** (in plaats van gegevensintegratie) en achter de uitvoering hiervan door beroep te doen op de decretaal omkaderde Vlaamse Dienstenintegrator. Zij beveelt aan dat in het Ontwerp ook wordt opgenomen welke taken de Vlaamse Dienstintegrator in dit kader opneemt om te garanderen dat in dit verband effectief dienstenintegratie wordt toegepast en geen taken die een gegevensintegratie meebrengen.	Het VDI-decreet van 13 juli 2012 bepaalt de taken van de VDI. Zie in het bijzonder artikel 5 en 7. Het is wetgevingstechnisch niet aangewezen om die taken te herhalen in voorliggend ontwerp. De VDI moet zijn taken uitvoeren conform het VDI-decreet.
Artikel 52	(21) Aangezien het de bedoeling is van meer en meer beroep te laten doen op de VDI, wordt **de vertrouwelijkheidseis en de beveiligingseis** nog belangrijker. Aangezien het ook om omvangrijke gegevensstromen kan gaan, verwijst de VTC naar haar adviezen inzake cloudcomputing, in het bijzonder i.v.m. unieke identificatoren.	Alle leidend ambtenaren zijn door de VTC op de hoogte gesteld van het recente advies inzake cloudcomputing. Op 3 december 2020 heeft het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid een plan van aanpak goedgekeurd om antwoorden op de specifieke punten, vermeld in het VTC-advies, te formuleren en om in overleg met de VTC de weg naar toekomstige projecten te faciliteren.
Artikel 52	(56) De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat (daarin) volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid: • *Vlaamse dienstenintegrator* - verduidelijken dat het enkel gaat om persoonsgegevens; - bepalen welke taken de Vlaamse Dienstintegrator in dit kader opneemt om te garanderen dat in dit verband effectief dienstenintegratie wordt toegepast;	Alle elementen zijn reeds vastgelegd in het VDI-decreet. De VDI komt tussen bij het uitwisselen van persoonsgegevens om de naleving van de regelgeving inzake de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens te garanderen. In het VDI-decreet van 13 juli 2012 is omstandig vastgelegd welke de taken van de VDI zijn (artikel 4 en 5, dienstenintegratie is bepaald in artikel 7 tot en met 11 en artikel 16 en 17). Vertrouwelijkheid en veiligheid zijn nader bepaald in artikel 3 tot en met 5.

	- de vertrouwelijkheid en veiligheid van de persoonsgegevens garanderen gezien ondermeer het gebruik van unieke identificatoren;	Ook het gebruik van unieke identificatoren is in het VDI-decreet vastgelegd (artikel 6). De VDI kan enkel tussenkomen mits naleving van alle bepalingen van het VDI-decreet.
Artikel 58, 2° (§3 Gegevens)	(24) In het eerste lid worden daarbij de termen "**toegang tot**" en "mededeling van" gebruikt. In de terminologie van het e-govdecreet valt "toegang tot" ook onder "mededeling". De verduidelijking dat het ook om het verlenen van rechtstreekse toegang tot databanken e.d. gaat is geen probleem, maar dan moet in het derde lid, waar het over gegevensbescherming gaat, ook "toegang tot" worden vermeld. Een alternatief is dat in het eerste lid in het volgende wordt geschreven: "voor de mededeling, met inbegrip van toegang tot…".	Artikel III.113, §3, eerste lid, Bestuursdecreet (zoals ingevoegd bij artikel 58, 2°, van het ontwerp) wordt a.v. aangepast: "de mededeling van, met inbegrip van de toegang tot,"
Artikel 58, 2° (§3 Koppelen/TTP)	(27) In het eerste lid wordt de VSA de bevoegdheid verleend om **databanken** te maken. Ook wordt haar de bevoegdheid gegeven om al **vertrouwde derde partij (trusted third party of TTP**) op te treden. Wat dit laatste aspect betreft vraagt de VTC zich af wat de verhouding is met de in afdeling 10 opgenomen taken van de Vlaamse Dienstenintegrator, die dat als essentiële taak heeft toegewezen gekregen.	De verhouding tussen de taken van VSA en VDI is uitgebreid toegelicht in de memorie van toelichting: de opdeling van taken is noodzakelijk vanwege internationale en nationale wetgeving waarin een strikt onderscheid wordt gemaakt tussen data-gebruik voor statistische doeleinden enerzijds en voor administratieve of beleidsdoeleinden anderzijds. Officiële statistiekinstellingen, zoals Statbel en VSA, verzamelen individuele gegevens voor statistische doeleinden (verwerking tot en publicatie van statistische aggregaten zonder de vertrouwelijkheid van de gegevens te schenden). Deze individuele gegevens mogen omwille van het statistische geheim niet doorgegeven worden aan derden (niet-statistische autoriteiten) binnen de overheidsadministratie. Statistische autoriteiten mogen hun individuele gegevens onderling wel uitwisselen op voorwaarde dat zij het statistisch geheim garanderen.

	In het vijfde lid staat vermeld dat **koppelingen** die voor derden worden uitgevoerd, geregistreerd moeten worden. Het is niet duidelijk wie met "derden" worden bedoeld: andere Vlaamse instanties, onderzoeksinstellingen, privé-organisaties, privépersonen.	Dus voor koppelingen waarbij individuele data die verzameld werden voor statistische doeleinden betrokken zijn, is het juridisch noodzakelijk dat de vertrouwde derde partij zelf een statistiekinstelling is. In het vijfde lid wordt onder "derden" verstaan: de derden, vermeld in het vierde lid, namelijk: de instanties, vermeld in artikel III.107, §1, universiteiten, hogescholen of erkende onderzoeksinstellingen. In de memorie van toelichting is daarbij gespecificeerd dat de term "erkende onderzoeksinstellingen" gebruikt wordt in dezelfde betekenis als in artikel II.38, met name instellingen die wettelijk erkend zijn om wetenschappelijk onderzoek uit te voeren en waarvan de lijst gepubliceerd wordt op de website van de FOD Binnenlandse Zaken http://www.belspo.be/belspo/visa/list_nl.stm
Artikel 58, 2° (§3 Koppelen/TTP)	(29) Het is zeker gewenst dat **unieke identificatoren** worden gehanteerd om foute koppelingen te vermijden. De VTC beveelt wel aan dat een systeem van **pseudonimisering** in het decreet wordt opgenomen, want het is aangewezen dat niet bij elke verwerking met de vermelde identificatoren zelf wordt gewerkt, maar aan de hand van gepseudonimiseerde gegevens. Hierbij moeten minstens de regels van de artikelen 198-204 van de WVG worden toegepast.	Zoals in de memorie van toelichting werd gespecificeerd wordt het begrip "gepseudonimiseerde gegevens" hier gebruikt in de zin van artikel 4.5 van de AVG en wordt er gegarandeerd dat de pseudonimisering van gegevens uit verschillende bronnen gebeurt door een gescheiden eenheid en dat de veiligheidsregels ervoor zorgen dat decodering vermeden wordt". Het systeem van pseudonimisering zal nader gespecificeerd worden door de Vlaamse Regering op grond van de machtiging, vermeld in §4, zesde lid.

Artikel 58, 2° (§3 Koppelen/TTP)	(30) Waarschijnlijk geïnspireerd door de federale Statistiekwet, wordt in het vierde lid bepaald dat de productie van gepseudonimiseerde gegevens gebeurt "**onder gezag** van de functionaris…". Dit lijkt een – overigens door de AVG toegelaten – uitbreiding (minstens specificering) van de taken die door AVG en het e-govdecreet aan de **functionaris voor de gegevensbescherming** worden toegewezen.	Artikel III.113, §4, vierde lid, Bestuursdecreet (zoals ingevoegd bij artikel 58, 2°, van het ontwerp) wordt a.v. aangepast: "onder toezicht van de functionaris voor de gegevensbescherming"
Artikel 58, 2° (§3 Koppelen/TTP)	(31) De AVG legt de aanstelling van een functionaris voor de gegevensbescherming (artikel 37 AVG) al op en zo ook het e-govdecreet van 18 juni 2008 en het besluit van de Vlaamse Regering van 23 november 2018. De AVG maakt het mogelijk dat aan de functionaris bijkomende taken in de nationale wetgeving worden toevertrouwd. De VTC is echter van oordeel dat er in dit geval een mogelijk belangenconflict is door te vermelden dat de pseudonimisering onder het gezag van de functionaris gebeurt terwijl deze in essentie een advies- en controlefunctie heeft.	
Artikel 58, 2° (§3 Koppelen/TTP)	(32) Volgens de VTC is het aangewezen dat, om de band met de statistische taken duidelijk te maken en het onderscheid te maken met de taken van de VDI als TTP, het **produceren van gepseudonimiseerde gegevens** explicieter wordt gekoppeld aan wetenschappelijke of statistische doeleinden of historisch onderzoek. De formulering "op verzoek van de overheidsinstanties" lijkt in ieder geval te algemeen.	Er is al uitdrukkelijk vermeld in §4, eerste lid, dat de VSA de taken, vermeld in die paragraaf 4, alleen uitoefent met het oog op de uitvoering van haar opdrachten als vermeld in artikel III.110 tot en met III.112, of met het oog op een latere verwerking voor statistische of wetenschappelijke doeleinden". Historisch onderzoek behoort overigens niet tot de taken van VSA.
Artikel 58, 2° (§3 Koppelen/TTP)	(33) Laatste lid: delegatie aan de Vlaamse Regering voor het facultatief nemen van algemene organisatorische en technische **maatregelen**. De VTC vraagt dat wanneer de Vlaamse regering hiertoe overgaat, die haar voor advies worden voorgelegd. Aangezien het ook om omvangrijke gegevensverzamelingen gaat, verwijst de VTC naar haar adviezen inzake cloudcomputing, in het bijzonder i.v.m. unieke	Het ontwerp uitvoeringsbesluit zal voor advies aan de VTC worden voorgelegd.

	identificatoren. Ondermeer omwille van de unieke identificatoren, adviseert de VTC dat de Vlaamse Regering de regels over pseudonimisering nader bepaalt.	
Artikel 58, 2° (§3 Koppelen/TTP)	(34) De VTC is ook van oordeel dat er decretaal **bewaartermijnen** moeten geformuleerd worden – eventueel in de vorm van criteria - voor de persoonsgegevens waarover de VSA beschikt. (Het Bestuursdecreet geeft enkel archiveringstermijnen).	De regels voor zorg en beheer van bestuursdocumenten van de Vlaamse administratie, waartoe VSA behoort, zijn vastgelegd in de artikelen III.80 tot en met III.86 van het Bestuursdecreet. Die bepalingen schrijven voor dat de regels voor het beheer en de bewaring voor elke specifieke categorie van informatie worden vastgelegd in "beheersregels", die gepubliceerd worden. Het lijkt niet opportuun om, in afwijking van deze generieke regeling, de bewaartermijnen voor de persoonsgegevens waarover VSA beschikt decretaal te verankeren. Bij het opstellen van de beheersregels, wordt uiteraard rekening gehouden met de toepasselijke regelgeving. Daarbij zal een onderscheid gemaakt worden tussen gepseudonimiseerde en niet-gepseudonimiseerde gegevens. De gegevens zullen in niet-gepseudonimiseerde vorm alleen bewaard worden voor de duur van de dataverzamelingscontrole- en koppelingsfase. De gegevens worden nadien gepseudonimiseerd. Voor de gegevens in gepseudonimiseerde vorm, zal geen maximale bewaartermijn voorzien worden, met toepassing van de uitzondering van artikel 5 (e) van de AVG, die

		voorziet dat persoonsgegevens voor langere tijd bewaard kunnen worden voor statistisch onderzoek. De gegevens moeten voor langere termijn bewaard kunnen worden voor longitudinaal gebruik, voor de opmaak van tijdreeksen, bij herdefiniëring van bepaalde concepten en daarna heropbouw van tijdreeksen Bij BVR zullen nog technische en organisatorische maatregelen worden vastgelegd voor het beheer en de bewaring van statistische gegevens.
Artikel 58	(56) De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat (daarin) volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid: • *Statistiek* - de tekst aanpassen in verband met de formulering "toegang tot"; - de functie van het koppelen van gegevens als TTP verduidelijken (in verhouding met de VDI); - het produceren van gepseudonimiseerde gegevens explicieter koppelen aan wetenschappelijke of statistische doeleinden of historisch onderzoek; - nadere regels voor pseudonimisering opleggen; - regels of criteria voor de bewaartermijn bepalen.	 Cf. Repliek bij randnummer 30-31 Cf. Repliek bij randnummer 27 Cf. Repliek bij randnummer 32 Cf. Repliek bij randnummer 29 Cf. Repliek bij randnummer 34
Artikel 60-61	(38) De VTC wijst erop dat wel vereist blijft, dat elke verwerking afzonderlijk getoetst wordt aan de principes en regels van de AVG.	Dat klopt. Artikel 61 verwijst expliciet naar de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die moet worden nageleefd. Daarmee wordt onder andere de AVG bedoeld.

Artikel 60-61	(39) In het laatste lid van het nieuwe artikel III.113/2, wordt bepaald dat de instanties het rijksregisternummer of het identificatienummer van de KSZ gebruiken om de natuurlijke personen te **identificeren**. De VTC wijst erop dat dit beter geformuleerd wordt als een mogelijkheid of een aanbeveling of uitzonderingen voorzien. Er zijn immers instanties die met andere unieke identificatoren zoals landbouwnummers werken.	Aan artikel 61 wordt toegevoegd: "De instanties kunnen andere identificatienummers gebruiken als bepaalde gegevens die betrekking hebben op een natuurlijke persoon via een andere manier aan een unieke identificator worden gelinkt".
Artikel 62	(42) Het eerste lid van artikel III.113/3 geeft een **wettelijke basis** aan een databank beleidsinformatie per beleidsdomein De VTC leest in de memorie dat er sprake is van de mogelijkheid om meerdere dergelijke databanken op te richten per beleidsdomein. Een van de teksten moet worden aangepast.	Er wordt ter verduidelijking ingevoegd dat over een of meerdere onderdelen van het beleidsdomein in kwestie een databank beleidsinformatie kan worden opgericht.
Artikel 62	(43) In het tweede lid worden de **doelstellingen** opgesomd. Doordat het maken van statistieken wordt vermeld, stelt de VTC (niet voor het eerst) de vraag waarom op zoveel niveaus statistieken worden gemaakt (Statbel, de Vlaamse Statistische Autoriteit, de departementen, de agentschappen, de provincies enzovoort). Aangezien dit bijna altijd gepaard gaat met het verwerken van persoonsgegevens (in de vorm van data-integratie en het vermenigvuldigen van gegevens), die ook nog eens gekoppeld worden (en daarom niet door anonimisering beschermd worden), houdt dit telkens risico's in voor vertrouwelijkheid en veiligheid.	Dat statistieken gemaakt worden door verschillende overheden heeft natuurlijk te maken met de staatsstructuur en bevoegdheidsverdeling: elke overheid is bevoegd om de statistieken te maken die nodig zijn voor de uitwerking, uitvoering, opvolging of evaluatie van hun eigen beleid. Er bestaat wel een Interfederaal Instituut voor Statistiek, opgericht bij samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014, dat onder meer tot doel heeft om de statistische programma's van alle overheden op mekaar af te stemmen en een geïntegreerd statistisch programma op te stellen. De Statistische autoriteiten van de verschillende overheden zijn gebonden door het statistisch geheim en kunnen, onder de strikte voorwaarden van dat statistisch geheim, hun individuele gegevens onderling wel uitwisselen.

		Op Vlaams niveau is er gekozen voor decentrale productie van statistieken door de instanties die de gegevens verwerken voor de uitoefening van hun inhoudelijke bevoegdheden. In de mate dat het gaat om "openbare statistieken" gebeurt dat wel onder controle van de VSA die de naleving van passende statistische procedures en respect voor het statistisch geheim garandeert. De lijst van Vlaamse openbare statistieken vormt een onderdeel van het Vlaams statistisch programma dat goedgekeurd wordt door de Vlaamse Regering.
Artikel 62	(44) Het derde lid geeft aan de Vlaamse Regering de opdracht om de **categorieën gegevens** te bepalen. De VTC neemt aan dat dit per beleidsdomein zal verschillen.	Dat zal inderdaad per beleidsdomein en per beleidsdatabank door de Vlaamse Regering worden bepaald.
Artikel 62	(45) In hetzelfde lid wordt aan de Vlaamse Regering ook de mogelijkheid gegeven om **andere doelstellingen** te bepalen voor een beleidsdatabank. In het vorige lid werden de doelstellingen redelijk goed afgebakend door ze te linken aan de taken en opdrachten voor het specifieke beleidsdomein. Dat gebeurt hier beter ook want de delegatie is nu te ruim.	Er wordt in artikel 62 toegevoegd dat enkel bijkomende doelstellingen rond het beleid in kwestie kunnen worden vastgelegd.
Artikel 62	(46) In het vierde lid worden entiteiten verplicht om **gegevens te verstrekken aan de beleidsdatabanken** en om de **regels gegevensbescherming** te volgen. Het is niet duidelijk wat hiermee bedoeld wordt: een verplichting om de gegevens te verstrekken of een verplichting om de regels inzake gegevensbescherming na te leven als er een mededeling van gegevens gepland is (wat kan inhouden dat de gegevens niet worden gegeven).	Bij het verstrekken van de gegevens moet de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens worden nageleefd. Dat wordt ook in de memorie van toelichting verduidelijkt. Dat houdt inderdaad in dat als er geen eensgezindheid is om een protocol te sluiten, er geen gegevens kunnen worden verstrekt.

	In ieder geval wijst de VTC er op dat Vlaams Parlement zo'n verplichting niet kan opleggen aan externe overheden. De formulering wordt best ook zo aangepast (met de toevoeging van de term "ook" bijvoorbeeld) dat ze ook/in eerste instantie een verwijzing naar de AVG inhoudt.	Inderdaad, externe overheden kunnen daartoe decretaal niet worden verplicht. Voorliggend ontwerp levert wel de rechtsgrond zodat zij bereid zijn een protocol te sluiten of een machtiging te verlenen. Het is niet noodzakelijk te verwijzen naar de AVG. De AVG is immers sowieso op alle verwerkingen persoonsgegevens van toepassing.
Artikel 62	(48) Lid zes maakt het mogelijk dat de gecodeerde persoonsgegevens uit deze databanken **kunnen doorgegeven worden** voor wetenschappelijk onderzoek. De VTC beoordeelt het positief dat de voorwaarde van codering wordt gestipuleerd. Het lijkt haar echter beter om te verwijzen naar pseudonimisering zoals gedefinieerd in de AVG.	De term "gecodeerde" wordt in het artikel vervangen door de term "gepseudonimiseerde" persoonsgegevens.
Artikel 62	(49) Wat het zevende lid betreft, wordt voor bepaalde gegevens een permanente **bewaartermijn** mogelijk gemaakt. De VTC vindt het aangewezen dat hierover meer specifieke regels en criteria worden bepaald, zoals ze al heeft opgemerkt voor de Vlaamse Statistische Autoriteit. Een verantwoording ontbreekt en ook aanwijzing over hoe de gegevens bewaard worden.	In het artikel wordt toegevoegd dat de Vlaamse Regering daartoe specifieke regels en criteria kan vastleggen. De regels voor zorg en beheer van bestuursdocumenten van de Vlaamse departementen en agentschappen zijn bovendien reeds vastgelegd in artikelen III.80 tot en met III.86 van het Bestuursdecreet. Die bepalingen schrijven voor dat de regels voor het beheer en de bewaring voor elke specifieke categorie van informatie worden vastgelegd in "beheersregels", die gepubliceerd worden.
Artikel 62	(50) Het achtste lid wordt de Vlaamse Regering de mogelijkheid gegeven om de voorwaarden voor de raadpleging, het gebruik en de verwerving van de gegevens te bepalen en beschermingsmaatregelen op te leggen. Deze zouden ook vooraf aan de VTC worden voorgelegd.	Zoals in de memorie van toelichting is verduidelijkt, moet het ontwerpbesluit ingevolge de AVG voor advies aan de VTC worden voorgelegd.

Artikel 62	(51) In de memorie van toelichting is ook sprake van andere beleidsdomeinen. Er moeten dan toch garanties komen dat niet alles wordt samengelegd (idee van datalake) of te veel vermenigvuldigd. Er mogen natuurlijk wel gegevens gekoppeld worden, maar dat moet volgens de principes van de AVG gebeuren, in eerste instantie moet de noodzakelijkheid van elke verwerking apart bekeken worden.	Zoals in de memorie van toelichting is verduidelijkt, verstrekken de entiteiten van het betreffende beleidsdomein en in voorkomend geval van andere beleidsdomeinen, lokale overheden of externe overheden, daarvoor de voor het betreffende beleid noodzakelijke gegevens waarover ze beschikken, met toepassing van de regelgeving inzake de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd. Met andere woorden naargelang het geval, zullen voorafgaand de nodige protocollen moeten worden gesloten of beraadslagingen van het informatieveiligheidscomité of machtigingen van het Rijksregister worden bekomen. De gegevensuitwisselingen worden in die protocollen, beraadslagingen en machtigingen opgesteld conform de principes van de AVG.
Artikel 62	(52) De VTC verwijst nogmaals naar haar adviezen inzake cloudcomputing voor wat het beroep doen op externe verwerkers betreft.	De leidend ambtenaren zijn door de VTC op de hoogte gebracht van het recente advies inzake cloudcomputing.
Artikel 60-62	(56) De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat (daarin) volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:	

	• Beleidsondersteuning - de verplichting om het rijksregisternummer of het identificatienummer van de KSZ gebruiken om de natuurlijke personen te identificeren, wijzigen in een mogelijkheid; - duidelijk maken of er meerdere beleidsdatabanken op kunnen gericht worden per beleidsdomein of niet; - nakijken of er geen betere taakverdeling kan zijn voor het maken van statistieken; - de formulering van het vierde lid herbekijken; - pseudonimisering schrijven in plaats van codering; - regels of criteria voor de bewaartermijn bepalen.	Cf. Repliek bij randnummer 39 Cf. Repliek bij randnummer 42 Cf. Repliek bij randnummer 43 Cf. Repliek bij randnummer 46 Cf. Repliek bij randnummer 48 Cf. Repliek bij randnummer 49
Afdeling 9 en 10	(53) De VTC merkt op dat de voorgestelde aanpassingen geïnspireerd zijn door de vereisten die (vooral) de verwerkingsverantwoordelijken van federale gegevensbronnen stellen inzake een duidelijke wettelijke basis voor de verwerkingen. Dit heeft de VTC ook vastgesteld bij andere Ontwerpteksten die haar voor advies werden voorgelegd. Ze heeft daarbij meestal moeten wijzen op de verplichting om op grond van artikel 6.2, AVG ook de essentiële elementen van de verwerking te bepalen, zo mogelijk in een decreet. Een aantal onduidelijkheden is waarschijnlijk ook het gevolg van het geconcentreerd zijn op die doelstelling, terwijl de VTC het ruimer kader bekijkt.	Zie randnummer 41 van het advies van de VTC: "De VTC stelt vast dat er rekening wordt gehouden met de eis van artikel 6.2, AVG om de essentiële elementen van de verwerking te bepalen." Met andere woorden de essentiële elementen zijn decretaal opgenomen.
Afdeling 9 en 10	(54) De VTC gaat ervan uit dat voor beleidsondersteuning veel uniform kan worden bepaald voor de verschillende betrokken instanties. Dit zou de Vlaamse Regering dan bij voorkeur algemeen moeten regelen. Voor de aspecten of domeinen waar dat niet voor kan, kan dit in sectorale regelgeving worden opgenomen.	Het is aan de Vlaamse Regering om te onderzoeken wat uniform voor de diverse betrokken instanties kan worden bepaald en voor welke aspecten er sectorale regelgeving nodig is.
Afdeling 9 en 10	(55) Dit decreet lijkt de VTC een kans om de verhouding tussen drie belangrijke spelers die grote volumes (gevoelige) persoonsgegevens verwerken te verduidelijken, met name de statistische autoriteit, de departementen en de dienstenintegrator. De VTC meent dat daarmee	In het voorliggend ontwerp worden de taken van de diverse spelers vastgelegd, namelijk de departementen en agentschappen die een decretale grondslag hebben om beleidsdatabanken uit te bouwen, de VSA met haar

	overlappende bevoegdheden zouden kunnen vermeden worden en minimale gegevensverwerking bevorderd.	specifieke opdrachten en de VDI waarop de instanties beroep moeten doen voor toegang tot authentieke gegevensbronnen en voor het ontsluiten van Vlaamse gegevens conform het VDI-decreet.
Algemeen	(56) De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat (daarin) volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid: • *Algemeen* - de essentiële elementen van de verwerking (zoveel als mogelijk decretaal) bepalen en aan haar voorleggen; - voor beleidsondersteuning aan de Vlaamse Regering de opdracht geven om zoveel mogelijk uniform nader te bepalen voor de verschillende betrokken instanties; - de uitvoeringsbesluiten aan haar voorleggen voor advies.	Cf. Repliek bij randnummer 53 Cf. Repliek bij randnummer 54 Cf. Repliek bij randnummer 50

Advies Raad van State nr. 68.572/3 van 26 januari 2021

Artikel	Opmerking	Verduidelijking, repliek of gevolg
Vormvereisten	(3) Volgens de Raad van State moet ook het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit worden ingewonnen vooraleer het voorontwerp doorgang kan vinden.	Inmiddels werd bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten. Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp is getoetst aan de AVG.
Algemene opmerkingen	(4) Volgens de Raad van State is een samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen' nodig voor het gebruik van de eBox.	Artikel 12 van de wet van 27 februari 2019 'inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox' stelt dat "[o]nder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Gewesten en de Gemeenschappen, (…) de Gewesten, de Gemeenschappen, de lokale overheden en de instanties die van hen afhangen, [kunnen] gebruik maken van de eBox". De federale overheid en Vlaanderen hebben een ambtelijke samenwerkingsovereenkomst gesloten op 5 juni 2020, tussen enerzijds de voorzitter van FOD BOSA – het federale directoraat-generaal Digitale Transformatie, en anderzijds de administrateur-generaal van het agentschap Informatie Vlaanderen. Via deze samenwerkingsovereenkomst werd onder andere geaffirmeerd dat, specifiek voor Vlaanderen, de voorwaarden en nadere regels zoals opgenomen in het

		Bestuursdecreet voor beide partijen als afdoende werden beschouwd om artikel 12 in te vullen, en aldus het gebruik door Vlaamse instanties van de eBox toe te laten. Bij de totstandkoming van voornoemde federale eBoxwet van 27 februari 2019 had de Raad van State reeds enkele bedenkingen geformuleerd[14] rond het initiële voorontwerp van wet aangaande de beoogde samenwerking tussen het federale niveau enerzijds, en de Gewesten en de Gemeenschappen anderzijds. Het voorontwerp van wet bevatte oorspronkelijk immers een andere insteek dan de huidige eBoxwet, en bestempelde de Gewesten, de Gemeenschappen en de lokale overheidsinstanties als 'gebruikers' van de eBox, door hen op te nemen in de exhaustieve opsomming van het begrip 'gebruiker' in artikel 2. De Raad van State bekritiseerde deze insteek, en merkte op dat er slechts twee mogelijkheden waren: - "ofwel is het denkbaar en is het de bedoeling van de steller van het voorontwerp om het voor de Gewesten, de Gemeenschappen en de lokale overheidsinstanties (artikel 2, 1°, j), en voor de openbare instellingen die ervan afhangen (artikel 2, 1°, g), mogelijk te maken om bij het elektronische berichtensysteem via eBox "aan te sluiten": in dit geval moet de steller van het voorontwerp de regeling uitwerken die bij het voorontwerp ingevoerd wordt en moet ervoor gezorgd worden dat uit die regeling geen enkele verplichting voortvloeit voor degenen die erbij aansluiten. Elke deelstaat die bij het eBoxsysteem aangesloten is, zou dan ook moeten anticiperen op de gevolgen van die aansluiting door te voorzien in regels die enkel voor die deelstaat gelden en die binnen de bevoegdheidsomschrijving ervan en op het geëigende bevoegdheidsniveau aangenomen moeten worden. - ofwel is dat niet het geval, hetgeen bevestigd wordt door de meeste bepalingen van het voorontwerp, die, eens de "aansluiting" een feit is, voor de "gebruikers", die daarvoor gekozen hebben, verplichtingen zullen meebrengen, evenals juridische gevolgen voor de derden, die de bestemmelingen zijn van de via de eBox verzonden berichten: in dit geval kan de "aansluiting" enkel dergelijke verplichtingen en juridische gevolgen meebrengen met

[14] Advies 64.506/4 van 19 november 2018 over een voorontwerp van wet „inzake elektronische uitwisseling van berichten via de eBox" ; zie http://www.raadvst-consetat.be/dbx/avis/64506.

		toepassing van een samenwerkingsakkoord, dat de gezamenlijke uitoefening moet regelen van de eigen bevoegdheden die door de verschillende betrokken deelstaten uitgeoefend worden en dat binnen dat kader in een gepaste financiering van het eBox systeem moet voorzien, een samenwerkingsakkoord waarmee dan ingestemd zal moeten worden door de verschillende wetgevers die overeenkomstig artikel 92bis, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 "tot hervorming der instellingen" bevoegd zijn. Dat samenwerkingsakkoord zal ook het geschikte kader vormen om de voorwaarden en de nadere regels voor de toegang, het gebruik en de werkwijze van de eBox te regelen wat de deelstaten en de lokale overheidsinstanties betreft, zoals bedoeld in artikel 3, derde lid, van het voorontwerp, en om te bepalen wat de juridische gevolgen zijn, waarvan meer bepaald in de artikelen 6 en 7 van het voorontwerp sprake is, en wat de procedure voor de erkenning van de dienstverleners inhoudt, waarin artikel 11 van het voorontwerp voorziet." De Raad van State maakte dus het onderscheid tussen de situatie waarbij Gewesten, Gemeenschappen en de lokale overheidsinstanties de mogelijkheid zouden hebben om aan te sluiten en zouden moeten instaan voor eigen regels die enkel binnen het eigen bevoegdheidsniveau zouden gelden; en anderzijds de situatie waarbij de aansluiting zelf rechtsgevolgen zou creëren voor de gebruikers (waaronder dus de Gewesten, Gemeenschappen en de lokale overheidsinstanties, in de versie die de Raad van State becommentarieerde). In dat tweede geval zou een samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 noodzakelijk zijn. Naar aanleiding hiervan werd het voorontwerp van wet aangepast, en werden Gewesten, Gemeenschappen en de lokale overheidsinstanties geschrapt uit de lijst van gebruikers. De parlementaire stukken vermelden daarbij expliciet dat "Het is de bedoeling om het **voor de Gewesten, de Gemeenschappen en de lokale overheidsinstanties en voor de openbare instellingen die ervan afhangen mogelijk te maken om bij het elektronische berichtensysteem via de eBox aan te sluiten. Elke deelstaat die bij het eBox systeem aangesloten is, voorziet in regels die enkel voor die deelstaat gelden en die binnen de bevoegdheidsomschrijving ervan en op het geëigende bevoegdheidsniveau aangenomen worden. De werkingssfeer van dit**

		ontwerp is conform het advies van de Raad van State beperkt tot de "gebruikers" die onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen" (eigen accentuering). Met andere woorden, de federale wetgever opteerde bij de finalisering van de eBoxwet expliciet voor de eerste hierboven vermelde situatie, waarbij elke deelstaatregelgever in zijn eigen regelgevende omkadering zou voorzien, en waarbij dergelijke samenwerking een afdoende wettelijke basis kreeg via een nieuw artikel 12 in de federale eBoxwet dat werd ingevoegd als antwoord op de bezorgdheid van de Raad van State. Voor deze finaal geïmplementeerde keuze (optie 1 in het citaat hierboven) verwees het advies van de Raad van State bij de eBoxwet niet naar een samenwerkingsakkoord. Vlaanderen heeft deze logica mee onderschreven. Er werd dan ook zorg voor gedragen, zowel op federaal als Vlaams niveau, dat de aansluiting op het eBoxsysteem bij wege van de gesloten ambtelijke samenwerkingsovereenkomst als dusdanig geen nieuwe verplichtingen inhoudt voor de aansluitende partijen, noch voor de gebruikers van het eBoxsysteem die de federale wet aanduidt. De engagementen die FOD BOSA en het agentschap Informatie Vlaanderen wederzijds zijn aangaan bij wege van hun ambtelijke samenwerkingsovereenkomst hebben enkel betrekking op de praktische modaliteiten van hun samenwerking, zorgen ervoor dat beide partijen op een aantal belangrijke aspecten dezelfde interpretaties hanteren, en strekken er in de meest algemene zin toe om de aansluiting bij het eBoxsysteem correct te doen verlopen. Voor de gebruikers van het eBoxsysteem heeft de samenwerkingsovereenkomst geen nieuwe of bijkomende verplichtingen tot gevolg. Vanuit een Vlaams perspectief wordt de rechtspositie van burgers (in de zin van het Bestuursdecreet) die gebruik maken van de eBox integraal geregeld door het Bestuursdecreet zelf (of door meer specifieke regelgeving die het gebruik van de eBox ook zou toelaten). Bijkomende of nieuwe verplichtingen voor de gebruikers vloeien er echter niet voort uit de samenwerkingsovereenkomst. Voor de betrokken partijen zelf - FOD BOSA en het agentschap Informatie Vlaanderen – legt de overeenkomst louter vast hoe zij hun autonome bevoegdheden zullen uitoefenen, zonder echter nieuwe verplichtingen te creëren. Dit heeft onder meer betrekking op de intentie om onderling te goeder trouw af te stemmen

		over aanpassingen aan de technische modaliteiten van de eBox alvorens FOD BOSA deze vastlegt, of inderdaad een bevestiging van FOD BOSA van haar intentie dat het geen betalingen zal aanrekenen voor deze samenwerking. De overeenkomst streeft met andere woorden naar een duidelijke affirmatie van de modaliteiten van de samenwerking, maar niet naar de creatie van nieuwe verplichtingen. De juridische verplichtingen van beide partijen in het kader van de samenwerking volgen integraal autonoom uit hun eigen wettelijke omkadering, in eerste orde bestaande uit de eBoxwet en het Bestuursdecreet; maar niet uit de overeenkomst als dusdanig. Gezien deze analyse, die gedeeld wordt door het federale en het Vlaamse niveau, is een samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 92bis, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, dan ook juridisch niet noodzakelijk om rechtszekerheid te verschaffen aan Vlaamse burgers en Vlaamse instanties.
Algemene opmerkingen	(5) Volgens de Raad van State vertonen de concordantietabellen enkele tekortkomingen.	De concordantietabellen zijn naar aanleiding van de opmerkingen in voetnoot 18 van het advies Raad van State nagekeken en desgevallend aangepast.
Artikel 3	(6) De Raad van State merkt bij artikel 3 terecht op dat de definitie van "overheidsondernemingen" in het ontworpen artikel I.3, 9°, van het Bestuursdecreet (artikel 3 van het voorontwerp) lijkt neer te komen op een beperking van de draagwijdte van de definitie in artikel 2, lid 3 van de richtlijn (EU) 2019/1024, en dus op een onvolledige omzetting ervan wat betreft de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.	De formulering is aangepast zodat ook verwezen wordt naar invloed van instellingen met een publieke taak en milieu-instanties. Zo zal de formulering in het ontwerpdecreet volledig overeenstemmen met de formulering 'waarop de openbare lichamen, direct of indirect, een overheersende invloed kunnen uitoefenen' in artikel 2.3 van richtlijn (EU) 2019/1024.
Artikel 4	(7) De Raad van State merkt bij het ontworpen artikel II.22, § 1, eerste lid, van het Bestuursdecreet (artikel 4, 1°, van het voorontwerp) op dat de overheidsinstanties bedoeld	De equivalentieregel, zoals vermeld in artikel II.23, derde lid van het Bestuursdecreet, die binnen Vlaamse bevoegdheden kan worden toegepast om eenvoudiger met elektronische technieken te kunnen voldoen aan een vereiste van aangetekende zending wordt reeds uitgebreid toegelicht in de memorie van

	in artikel II.18 van het Bestuursdecreet voortaan kunnen kiezen voor "een of meer elektronische wegen" om berichten uit te wisselen met gebruikers. De vraag rijst of die uitwisseling van berichten via elektronische weg in alle gevallen dezelfde waarborgen biedt als de uitwisseling via analoge weg. Zo is een verzending via e-mail niet noodzakelijk even betrouwbaar als een aangetekende brief: het is mogelijk dat het opgegeven e-mailadres niet meer werkzaam is of dat het bericht om een of andere technische reden niet ter bestemming kan geraken, nog afgezien van de vraag of in dat geval geen ontvangstbevestiging moet worden verstuurd. De Raad van State suggereert een verduidelijking op te nemen in de memorie van toelichting. Het is zelfs raadzaam om daar concreet te vermelden welke elektronische weg als equivalent moet worden beschouwd van welke analoge weg.	toelichting bij het Bestuursdecreet enerzijds en bij artikel 5 van voorliggend ontwerp van decreet anderzijds. Een verdere verduidelijking voegt geen nieuwe elementen toe. In hoeverre een elektronische weg gelijkwaardige garanties biedt voor informatieveiligheid en onweerlegbaarheid als de uitwisseling waarin in de toepasselijke regelgeving is voorzien, moet ad hoc bepaald worden en aangepast zijn aan de omstandigheden.
Artikel 4	(8.1-8.2) Omtrent het nieuw ontworpen artikel II.22, § 2, van het Bestuursdecreet (artikel 4, 2°, van het voorontwerp) merkt de Raad van State op dat een onderscheid wordt gemaakt tussen natuurlijke personen naargelang ze al dan niet de hoedanigheid van ondernemer hebben. Voor natuurlijke personen in hun hoedanigheid van ondernemer gelden, wat betreft de elektronische uitwisseling van berichten met overheidsinstanties bedoeld in artikel II.18 van het Bestuursdecreet, de voorwaarde van	Vanuit een juridisch standpunt is het zo dat artikel 6 van de eBoxwet (dat het instemmingsvereiste en de intrekbaarheid daarvan voor natuurlijke personen bevat) moet worden samen gelezen met artikel 2, 3°, van de eBoxwet (dat de twee verschillende soorten eBoxen definieert), om aan te geven dat "natuurlijke personen" in de zin van artikel 6 louter verwijst naar natuurlijke personen anders dan in een hoedanigheid van ondernemer. Dit is niet louter een juridische interpretatie maar ook de feitelijke realiteit in het eBoxsysteem zoals het op federaal niveau werd geïmplementeerd: het is wel degelijk zo dat ook op federaal niveau natuurlijke personen die de hoedanigheid van ondernemer hebben gebruik moeten maken van de eBox voor houders van een ondernemingsnummer conform artikel 2, 3°, en dat ook zij niet over de mogelijkheid beschikken om hun instemming in te trekken. Als de tekst van

	voorafgaande uitdrukkelijke instemming en de mogelijkheid tot intrekking van de instemming niet meer (punten 2° en 3° van de ontworpen paragraaf 2) en stelt vragen in het licht van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. De Raad van State merkt hierbij op dat er sprake kan zijn van een onrechtmatige discriminatie, indien er sprake zou zijn van een verschil in behandeling die niet op een objectief criterium berust en niet redelijk verantwoord is. Zij stelt dat het "bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel". De Raad van State merkt op dat artikel 6 van de wet van 27 februari 2019 'inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox' uitdrukkelijk bepaalt dat natuurlijke personen vooraf uitdrukkelijk moeten instemmen met de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox en dat zij deze instemming op elk moment kunnen intrekken, zonder dat daarbij een onderscheid wordt gemaakt naargelang de hoedanigheid van ondernemer. Volgens de Raad van State kan uit de bepalingen van de wet van 27 februari 2019 niet worden afgeleid dat voor	eBoxwet op dit punt dubbelzinnig zou zijn, moet alvast worden vastgesteld dat deze in de praktijk op federaal niveau op dezelfde wijze wordt uitgelegd als in het voorliggende ontwerp van decreet. Er is dus geen verschil in aanpak tussen het ontwerp en de eBoxwet op dit punt: ook op federaal niveau beschikken natuurlijke personen die de hoedanigheid van ondernemer hebben niet over de mogelijkheid om hun instemming in te trekken voor wat betreft de berichten die zij ontvangen in de hoedanigheid van ondernemer. Handelen zij als burger, dan maken zij gebruik van de eBox voor natuurlijke personen voor het ontvangen van berichten in hun hoedanigheid van burger en kunnen zij hun instemming intrekken. Fundamenteler is de vraag van de Raad van State of het verschil in behandeling tussen natuurlijke personen met of zonder de hoedanigheid van ondernemer objectief en redelijk verantwoord is. Het verschil in behandeling is hoe dan ook objectief, aangezien het berust op de objectieve hoedanigheid van ondernemer, zodat er zich op dat punt geen probleem stelt. De vraag is dus louter of het verschil redelijk verantwoord is. De eerste bedenking die men kan maken, is dat indien het ontwerp van decreet inderdaad een toestemmingsvereiste en intrekkingsrecht voor natuurlijke personen zou handhaven, ongeacht een hoedanigheid van ondernemer, dan zou dat onvermijdelijk een nieuwe discriminatie creëren, namelijk tussen ondernemers die handelen als natuurlijke persoon en ondernemers die hiervoor een rechtspersoon zouden hebben opgericht. Er valt moeilijk in te zien waarom de ene categorie van ondernemers over een grotere of kleinere "bescherming" tegen digitalisering zou moeten beschikken. Een dergelijke aanpak komt voor als problematischer dan het bestaande ontwerp. Daarnaast kan men ook de bedenking maken dat de aanpassing er niet toe strekt om het vragen van instemming te verbieden ten aanzien van ondernemers, of om de intrekbaarheid van hun instemming onmogelijk te maken. Zoals de Memorie aangeeft: "Volledigheidshalve wordt benadrukt dat deze aanpassing niet impliceert dat een overheidsinstantie die artikel II.22 wil toepassen om een procedure voor professionele gebruikers te digitaliseren geen instemming meer mag vragen, of dat zij de intrekbaarheid van een dergelijke instemming niet meer mag voorzien. Ze is enkel niet meer verplicht hiertoe. Indien zij dat noodzakelijk of gepast acht, mag zij nog steeds de instemmings- en intrekbaarheidsregels

	natuurlijke personen in hun hoedanigheid van ondernemer geen toestemmingsvereiste zou bestaan en geen mogelijkheid zou bestaan om die toestemming in te trekken. De Raad van State vraagt naar een meer sluitende verantwoording voor de verschillende behandeling. Zelfs aangenomen dat ondernemers geacht mogen worden meer vertrouwd te zijn met elektronische uitwisseling van berichten, zou het meer proportioneel zijn om op zijn minst de mogelijkheid te handhaven om die elektronische uitwisseling te weigeren.	hanteren. Zij dient er dan wel rekening mee te houden dat de eBox voor ondernemingen dan wellicht niet aangewezen is als communicatiekanaal, vermits deze eBox die opties niet noodzakelijkerwijs zal ondersteunen. De aanpassing van artikel II.22 creëert dus ruimte voor een meer feitelijke en pragmatische afweging door de betrokken instanties, met name in situaties waar de procedures louter gericht zijn op rechtspersonen en natuurlijke personen in hun hoedanigheid van ondernemer, of op externe overheden". Het is dus niet zo dat de aanpassing ertoe strekt om de keuzemogelijkheden voor ondernemers steeds en automatisch te elimineren. Ze wil het enkel mogelijk maken voor Vlaamse instanties om een "meer feitelijke en pragmatische afweging" mogelijk te maken zodat instanties zelf analoge procedures kunnen digitaliseren – zelfs zonder instemming van hun professionelere doelpubliek wanneer dit gepast is – zonder dat hiervoor telkens een wetswijziging nodig zou zijn. Met andere woorden, instanties krijgen hierdoor de mogelijkheid om af te wegen in welke mate digitalisering wenselijk en haalbaar is. Het is duidelijk dat ook de Vlaamse regelgever en de Vlaamse instanties de bezorgdheid van de Raad van State over de gepastheid en haalbaarheid van digitalisering delen, die manifest kan verschillen naargelang de procedure en het doelpubliek. Dit is mede de reden dat de ad hoc beoordeling van de instantie vereist blijft: ook de Vlaamse regelgever neemt het standpunt niet in dat digitalisering in alle gevallen gepast, redelijk en proportioneel is. Het komt haar wel voor dat het binnen haar beleidsmarge valt om een regelgevend kader te creëren dat het louter eenvoudiger maakt om de digitalisering van traditionele analoge procedures te realiseren. Dit blijft dan ook het uitgangspunt van het ontwerp.
Artikel 6	(9) Bij het ontworpen artikel II.23/1, § 2, derde lid, vraagt de Raad van State wat het rechtsgevolg is van de vaststelling van de overmacht.	Bij de artikelsgewijze bespreking van artikel 6 wordt toegelicht dat deze bepaling analoog is aan artikel 5 van de wet van 27 februari 2019 voor federale instanties die gebruik maken van de eBox. Indien een systeemfout aanleiding geeft tot overmacht kan een kennisgeving ook na het verstrijken van de deadline rechtsgeldig gebeuren, voor zover deze kennisgeving binnen een redelijke termijn gebeurt.

Artikel 9 en 10 van het voorontwerp	(10.1-10.7) De Raad van State heeft kritiek op de ontworpen artikelen 9, 2°, en 10, 2°, van het voorontwerp die ertoe strekte om in de artikelen II.34 (inzake aanvragen die geen betrekking hebben op milieu-informatie) en II.36, § 1, tweede lid, van het Bestuursdecreet (inzake aanvragen die betrekking hebben op milieu informatie) een nieuwe uitzondering in te voegen op de openbaarheid van bestuursdocumenten, namelijk als de aanvraag tot openbaarmaking "betrekking heeft op bestuursdocumenten waarin persoonlijke beleidsopvattingen opgenomen zijn en die opgesteld zijn ten behoeve van intern beraad, tenzij de persoon die de opvattingen heeft geuit, met de openbaarmaking instemt". In de eerste plaats stelt de Raad van State de evenredigheid van die maatregel in vraag, en in het bijzonder of er niet mee kan worden volstaan in een procedure te voorzien waarbij het belang van de openbaarheid wordt afgewogen tegen andere motieven van algemeen belang. Volgens de Raad van State is de nagestreefde doelstelling, met name vermijden dat de (politieke) discussie binnen de overheid wordt lamgelegd en dat het normale functioneren van het besluitvormingsproces, weliswaar te beschouwen als een legitiem belang maar tegelijkertijd is het een vrij algemeen omschreven belang waardoor de	De Raad van State heeft in de eerste plaats kritiek op de formulering van de nieuwe uitzonderingsgrond: volgens de Raad van State lenen de gehanteerde voorwaarden, namelijk dat het moet gaan om een document dat opgesteld is ten behoeve van intern beraad en dat het document persoonlijke beleidsopvattingen moet bevatten, zich tot een subjectieve en ruime beoordeling. De Raad adviseert voor milieu-informatie om de formulering van de uitzonderingsgrond uit het verdrag van Aarhus en de richtlijn te hanteren, met name als "het verzoek interne mededelingen betreft, rekening houdend met het openbaar belang dat met bekendmaking wordt gediend". Op deze suggestie wordt ingegaan: in plaats van de aanpassing van artikel II.34 (voor gewone informatie) en artikel II.36 (voor milieu-informatie) wordt een uitzondering toegevoegd aan artikel II.33, dat voor beide soorten informatie geldt. De doelstelling van deze uitzondering blijft te vermijden dat het besluitvormingsproces van een instantie ernstig zou ondermijnd zou worden door de verplichte openbaarmaking van een document dat door die instantie is opgesteld voor intern gebruik in het kader van voorafgaand overleg binnen de betrokken instantie. Voor de formulering van de uitzondering worden de bewoordingen van artikel 4.1, e) van de richtlijn en van artikel 4.3, c) van het Verdrag van Aarhus letterlijk overgenomen en dus niet langer de in opspraak gekomen variant uit de Nederlandse Wet Openbaarheid van Bestuur. Het voordeel daarvan is in ieder geval dat er geen onduidelijkheid kan zijn over de interpretatie van de gebruikte begrippen omdat die begrippen in de leidraad bij het Verdrag en in Europese rechtspraak afgebakend werden. Dat wordt uitvoerig toegelicht in de aangepaste memorie. Dat de uitzondering ingeschreven wordt in artikel II.33 impliceert dat het geen verplichte en (voor andere dan milieu-informatie) geen absolute uitzonderingsgrond meer is maar een facultatieve en relatieve uitzonderingsgrond, waardoor

	beoordeling van de evenredigheid wordt bemoeilijkt. De twee voorwaarden die worden gehanteerd, namelijk de voorwaarde dat het moet gaan om een document dat opgesteld is ten behoeve van intern beraad en de voorwaarde dat het document persoonlijke beleidsopvattingen bevat, lenen zich volgens de Raad van State tot een subjectieve en ruime beoordeling. Bovendien ziet de Raad van State overlappingen tussen de doelstelling van de ontworpen bepaling en doelstellingen van twee bestaande uitzonderingsgronden: - het geheim van de beraadslagingen van de organen van de Vlaamse overheid, van de organen van de lokale overheden, van de organen van de instellingen met een publieke taak en van de organen van de milieu instanties (artikelen II.34, 3°, en II.36, § 1, tweede lid, 2°, van het Bestuursdecreet) - het vertrouwelijke karakter van de handelingen van een overheidsinstantie als die vertrouwelijkheid noodzakelijk is voor (onder meer) de politieke besluitvorming (artikelen II.35, 5°, en II.36, § 1, tweede lid, 9°, van het Bestuursdecreet). In de mate dat de uitzonderingsgrond betrekking heeft op de openbaarmaking van bestuursdocumenten die milieu-informatie bevatten, wijst de Raad van State erop dat	aan de bezwaren van de Raad van State i.v.m. evenredigheid tegemoetgekomen wordt. Bij elke aanvraag zal in concreto moeten beoordeeld worden of de openbaarmaking van een interne mededeling een efficiënt intern beleidsoverleg binnen de overheid zou schaden. Dat betekent ook dat document dat op een bepaald ogenblik om deze reden moet afgeschermd worden, op een later tijdstip wel voor openbaarmaking in aanmerking kan komen. De Raad van State stelt ook nog in vraag of de bescherming van de interne besluitvorming al niet genoeg beschermd is door de uitzonderingsgronden in artikel II. 34, 3° + II.36, §1, tweede lid, 2° (geheim van de beraadslagingen) en in artikel II. 35, 5° + II.36, §1, tweede lid, 9° (vertrouwelijkheid van overheidshandelen). Art. II.34, 3° en artikel II.36, §1, tweede lid, 2°, beschermen alleen beraadslagingen van collegiale organen en alleen in de mate dat die beraadslagingen een geheim karakter hebben en dus niet de beraadslaging tussen personeelsleden of diensten. Art. II.35, 5° en artikel II.36, §1, tweede lid, 9°, beschermen de vertrouwelijkheid in 3 specifieke situaties: - de uitoefening van de administratieve handhaving - de uitvoering van een interne audit - de politieke besluitvorming. "Politieke besluitvorming" werd in deze bepaling altijd zo geïnterpreteerd dat dit alleen betrekking heeft op de documenten die aan politieke mandatarissen (ministers, gedeputeerden, burgemeesters enzovoort) gericht worden door hun naaste medewerkers. Het vertrouwelijke overleg binnen een overheidsinstantie (de Vlaamse administratie, de administratie binnen een provincie -of gemeentebestuur enzovoort) of tussen de administratie en de politieke mandatarissen of hun kabinet wordt hier niet door beschermd.

	rekening moet worden gehouden met de beperkte mogelijkheden tot het afwijken van het beginsel van openbaarheid van milieu-informatie in het licht van het Verdrag van Aarhus en de richtlijn 2003/4/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 'inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie en tot intrekking van richtlijn 90/313/EEG van de Raad'. De Raad van State suggereert daarom om niet af te wijken van de formulering van de uitzonderingsgrond in artikel 4, lid 1, e), van richtlijn 2003/4/EG, met name als "het verzoek interne mededelingen betreft, rekening houdend met het openbaar belang dat met bekendmaking wordt gediend") De Raad van State is ten slotte van oordeel dat onterecht inspiratie werd gezocht bij de Nederlandse regeling, namelijk artikel 11 van de wet van 31 oktober 1991 'houdende regelen betreffende de openbaarheid van bestuur', omdat er in de Nederlandse Grondwet geen bepaling voorkomt die de openbaarheid van bestuur verankert als een grondrecht zoals dat het geval is in België, en omdat Minister-President Mark Rutte recent het voornemen kenbaar maakte om in de toekomst af te zien van de weigeringsgrond met betrekking tot de persoonlijke beleidsopvattingen, althans ten aanzien van de informatieverplichting ten opzichte van de Tweede Kamer.	In de memorie wordt nog extra gespecificeerd hoe de 3 uitzonderingsgronden zich tot elkaar verhouden.

Artikel 13 van het voorontwerp	(11) Volgens de Raad van State houdt het ontworpen artikel II.44, § 3, eerste lid, van het Bestuursdecreet (artikel 13 van het voorontwerp) niet meer in dan het in herinnering brengen van (grond)rechten waar de aanvrager over beschikt en die hij vanzelfsprekend kan uitoefenen. Aangezien een dergelijke bepaling niet normatief is moet ze volgens de Raad van State worden weggelaten uit het voorontwerp.	Het nieuwe ontwerp van artikel II.44 § 3, eerste lid van het Bestuursdecreet voorziet een verduidelijking in de draagwijdte van het recht op openbaarheid, en bepaalt dat: "§3. De aanvrager die een afschrift van een bestuursdocument ontvangt, kan het afschrift gebruiken om zijn rechten en belangen te beschermen, en om zijn vrijheid van meningsuiting en van informatie uit te oefenen". De Raad van State maakt hierbij geen inhoudelijke bedenking. De voorgestelde aanpassing werd echter ingegeven door de vaststelling dat de oorspronkelijke bepaling – die dergelijke preciseringen niet bevatte – vaak foutief werd uitgelegd. De aanpassing is dan ook niet bedoeld om louter de grondrechten in herinnering te brengen zoals de Raad van State aangeeft, maar net om aan te geven dat deze grondrechten ook hun beperkingen hebben. De Memorie stelt dit ook reeds expliciet: "De verwijzing naar de grondrechten impliceert dat de grenzen die aan de uitoefening daarvan gesteld worden, bijvoorbeeld de regels in verband met bescherming van de persoonlijk levenssfeer, verbod op laster en eerroof, intellectuele eigendom, bescherming openbare veiligheid enzovoort moeten gerespecteerd worden." Met het oog daarop lijkt het dan ook zinvol om deze bepaling in stand te houden.
Artikel 13 van het voorontwerp	(12) Volgens de Raad van State vormt artikel II.44, § 3, tweede lid, van het Bestuursdecreet een overmatige beperking van het recht van vrije meningsuiting en van informatie van de aanvrager, temeer daar reeds in artikel II.40, § 3, tweede lid, van het Bestuursdecreet wordt bepaald dat hij bij de aanvraag van informatie van persoonlijke aard moet aantonen dat hij rechtstreeks en persoonlijk in zijn rechtssituatie kan worden geraakt door de informatie, door de beslissing waarop de informatie betrekking heeft of door de beslissing ter voorbereiding waarvan het document dat de informatie bevat, is opgesteld. Volgens de Raad van State moet	Een herziening van het tweede lid lijkt inderdaad aangewezen. Op analoge wijze als hierboven aangegeven lijkt het echter nog steeds nuttig om te wijzen op de beperkingen van het recht op toegang, inzonderheid wanneer een bestuursdocument informatie van persoonlijke aard bevat. Immers, het feit dat een aanvrager "moet aantonen dat hij rechtstreeks en persoonlijk in zijn rechtssituatie kan worden geraakt door de informatie, door de beslissing waarop de informatie betrekking heeft of door de beslissing ter voorbereiding waarvan het document dat de informatie bevat, is opgesteld" impliceert geenszins dat deze zich daarna geremd zou voelen bij het verdere gebruik van een dergelijk bestuursdocument. Integendeel: gezien de persoonlijke betrokkenheid die een succesvolle aanvraag bij dergelijke documenten per definitie met zich meebrengt, zou een aanvrager zich ten onrechte gesterkt kunnen voelen in de overtuiging dat een succesvolle aanvraag een vrijbrief is voor eender welk (her)gebruik.

	de ontworpen bepaling dan ook worden weggelaten.	Aangezien het huidige tweede lid wellicht een te verregaande inperking vormt van de grondrechten van de aanvrager, wordt dit tweede lid vervangen als volgt: De toepassing van het eerste lid mag niet tot gevolg hebben dat informatie van persoonlijke aard toegankelijk wordt voor personen die niet voldoen aan de voorwaarden van artikel II.40, §3, tweede lid, behoudens wanneer dit nodig is om zijn rechten en belangen te beschermen. Op die wijze wordt het bijzonder delicate karakter van dergelijke bestuursdocumenten verder onderstreept, en kan de aanvrager nog steeds zijn rechten en belangen beschermen (inclusief door eventueel gebruik van het bestuursdocument in rechte, vanzelfsprekend).
Artikel 20	(13) In het ontworpen artikel II.53, § 1, eerste lid, 5°, a), van het Bestuursdecreet (artikel 20, 1°, van het voorontwerp) moet volgens de Raad van State de verwijzing naar artikel 95 van de wet van 17 juni 2016 'inzake overheidsopdrachten' worden vervangen door een verwijzing naar artikel 96 van die wet, zoals onder meer duidelijk naar voor komt in de verwijzing in artikel 93, eerste lid, van dezelfde wet.	In artikel 20, 1°, van het voorontwerp wordt de verwijzing naar artikel 95 van de wet overheidsopdrachten aangepast, namelijk naar artikel 96.
Artikel 20	(14) De Raad van State heeft kritiek op het vervangen van de notie "beschikken over" bestuursdocumenten door de notie "in het bezit zijn van" die bestuursdocumenten, in artikel II.53, § 2, 4°, 5° en 6° van het Bestuursdecreet, en verwijst daarbij naar haar advies 63.130/3 (bij het voorontwerp van Bestuursdecreet) waarin onder meer gewaarschuwd werd voor de andere draagwijdte die aan het begrip "bezitten" zou kunnen worden gegeven, onder meer gelet	De term "bezitten" wordt gebruikt in de definitie van "bestuursdocument" in artikel I.4, 3°, en consequent in de rest van het Bestuursdecreet, en moet dus ook in artikel II.53, doorgetrokken worden. Op de opmerkingen die de Raad van State bij het ontwerp Bestuursdecreet maakte, is op dat moment al gerepliceerd door de decreetgever. Er werd uitvoerig beargumenteerd dat die terminologische aanpassing nodig geacht werd omdat het begrip "beschikken" in het vroegere decreet openbaarheid van bestuur aanleiding gaf tot toepassingsproblemen, betwistingen en onduidelijkheid, wat onder meer vastgesteld werd in het arrest nr. 236.708 van 8 december 2016 van de Raad van State:

	op artikel 2228 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, thans de artikelen 3.18 en volgende van het nieuwe Burgerlijk Wetboek.	"Het feit dat en de redenen waarom de decreetgever het opnemen van deze preciseringen in het decreet nuttig heeft gevonden, samen met de zo-even aangehaalde spraakgebruikelijke betekenis van 'beschikken over' doet de Raad van State besluiten dat de beroepscommissie er terecht van uitgaat dat de vzw VTV in principe niet 'beschikt' over informatie indien zij op het ogenblik van de aanvraag niet zelf 'in het bezit' is van dit document. Zij beschikt over bestuurs-documenten die materieel, stoffelijk berusten bij haar diensten." Met het gebruik van de term "bezitten" in plaats van "beschikken over" wordt vermeden dat de bepaling - enerzijds te beperkend geïnterpreteerd wordt, namelijk in die zin dat het een-voudige bezit niet volstaat en dat een beschikkings/beheer/eigendomsrecht moet worden aangetoond waardoor het juist een veel engere draagwijdte krijgt, dan kan bedoeld zijn in artikel 32 van de Grondwet, - en anderzijds te ruim geïnterpreteerd wordt, namelijk in de zin dat overheids-instanties bestuursdocumenten die ze niet bezitten maar die ze wel zouden kunnen verkrijgen bij andere instanties, op basis van de openbaarheidsregeling verplicht zouden zijn die bestuursdocumenten op te vragen en er toegang toe te verzekeren, waardoor er een draagwijdte aan gegeven wordt die ruimer is dan artikel 32 van de Grondwet, zoals de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State bevestigde. In de memorie van toelichting bij het Bestuursdecreet werd ook uitdrukkelijk gestipuleerd dat het begrip "bezitten" in het Bestuursdecreet een andere draag-wijdte heeft dan in art. 2228 e.v. BW.
Artikel 35	(15) De Raad van State stelt voor in het ont-worpen artikel II.62/3 (artikel 35 van het voorontwerp) de verwijzing naar het optre-den van de Commissie door middel van uit-voeringshandelingen weg te laten om niet de indruk te wekken dat de decreetgever een dergelijke machtiging kan geven aan de	Er wordt tegemoet gekomen aan het advies van de Raad van State. De woor-den ", waarvan de lijst (…) van de richtlijn (EU) 2019/1024," worden geschrapt.

	Commissie. De woorden ", waarvan de lijst (…) van de richtlijn (EU) 2019/1024," moeten dan ook worden geschrapt.	
Artikel 46	(16) Bij het ontworpen artikel II.68, § 2, tweede lid, van het Bestuursdecreet (artikel 46, 1°, van het voorontwerp) merkt de Raad van State op dat het materieel onmogelijk is om voor in het verleden gesloten en in werking getreden exclusiviteitsregelingen nog te voldoen aan deze vereiste.	Er wordt tegemoet gekomen aan de opmerking van de Raad van State. Artikel 46 van voorliggend ontwerp van decreet is op dit punt aangepast.
Artikel 52	(17) De Raad van State merkt bij artikel 52, 1°, en 52, 3°, van het voorontwerp op dat de invoeging van de zinsnede "van dit decreet" overbodig is, aangezien een dergelijke precisering bij interne verwijzingen in beginsel onnodig is.	Deze opmerking kan niet worden gevolgd. In het artikel is er ook sprake van het VDI-decreet. Om verwarring te vermijden is het noodzakelijk om het onderscheid te maken met het Bestuursdecreet.
Artikel 58	(18.1-18.2) De Raad van State acht het beter om in het ontworpen artikel III.113 van het Bestuursdecreet te bepalen dat de Vlaamse Statistische Autoriteit "gemachtigd wordt" om gebruik te maken van de genoemde federale gegevensbronnen, veeleer dan dat ze die gegevensbronnen "gebruikt".	Op de suggestie van de Raad van State om in artikel III.113, §3, tweede lid te bepalen dat de Vlaamse Statistische Autoriteit "gemachtigd wordt" om gebruik te maken van het Rijksregister, de kruispuntbank en de KSZ in plaats van dat ze die gegevensbronnen "gebruikt", wordt niet ingegaan. Die terminologie zou immers juist verwarring stichten met de toegangsprocedure die op het federale niveau moet worden gevolgd. Zoals uitdrukkelijk in de memorie aangegeven werd, strekt de bepaling ertoe decretaal vast te leggen dat VSA die gegevens nodig heeft voor de uitvoering van haar decretale opdracht en dat de gegevens niet uit andere bronnen dan de vermelde authentieke gegevensbronnen kunnen worden gehaald.
Artikel 58	(19.1) De Raad van State oordeelt dat in het ontworpen artikel III.113, §§ 1, 3 en 4, van het Bestuursdecreet een regeling van de	Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 5, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 voorziet in een regeling voor het beheren en bewaren van

	bewaartermijnen van de te verwerken persoonsgegevens moet worden toegevoegd omdat - de bewaartermijn een essentieel element vormt van de regeling van de verwerking van persoonsgegevens die bij decreet moet worden bepaald omwille van het legaliteitsbeginsel vervat in artikel 22 van de Grondwet - een regeling van de bewaartermijn in het verlengde ligt van artikel 5, lid 1, c), van de AVG, op grond waarvan de persoonsgegevens die in aanmerking komen voor verwerking "toereikend [moeten] zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt".	bestuursdocumenten waar alle instanties van de Vlaamse administratie, en dus ook de Vlaamse Statistische Autoriteit, zich moeten aan houden. Die regeling verplicht de VSA om voor alle categorieën van informatie die ze in het kader van haar opdrachten ontvangt of creëert, een selectieregel op te stellen (art. III.87) en die ter goedkeuring voor te leggen aan de bevoegde selectiecommissie (art. III.88). De bewaartermijn voor de te verwerken persoonsgegevens zal dus vastgelegd worden in de selectieregels. Het principe daarbij is dat de persoonsgegevens bewaard worden met inachtneming van alle maatregelen die de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevens waarborgen en dat ze niet langer bewaard worden dan noodzakelijk is voor het statistisch en wetenschappelijk onderzoek. Bewaring op langere termijn (bijv. 30 jaar) is in dat verband verantwoord met het oog op de opmaak van statistische tijdreeksen, in het kader van longitudinaal onderzoek, de herdefiniëring van bepaalde concepten en bij correctie van (laat-ontdekte) fouten in de originele data. Het is niet aangewezen om voor VSA af te wijken van de generieke regeling inzake bewaring van bestuursdocumenten door de bewaartermijn in het decreet vast te leggen.
Artikel 62	(19.2) Volgens de Raad van State moet in het ontworpen artikel III.113/3 van het Bestuursdecreet (artikel 62 van het voorontwerp) ook de (categorieën van de) te verwerken persoonsgegevens en de finaliteit van de gegevensverwerking worden geregeld, samen met de regeling van de bewaartermijn.	De Vlaamse toezichtcommissie heeft in haar advies in randnummer 41 vastgesteld dat er rekening wordt gehouden met de eis van artikel 6.2, AVG om de essentiële elementen van de verwerking te bepalen (zie luik I.1 van dit advies). Wat betreft de bewaartermijn wordt in de memorie verduidelijkt dat conform het Bestuursdecreet van 7 december 2018 iedere instantie ertoe gehouden is om voor alle informatie die ze in het kader van haar taken ontvangt of creëert een selectieregel op te maken (art. III 87 van het Bestuursdecreet). Iedere instantie zal aldus voor deze gegevens ook een selectieregel opmaken en die overeenkomstig artikel III.88 aan de bevoegde selectiecommissie ter goedkeuring voorleggen.
Artikel 58	(20.1) De Raad van State merkt op dat in de toelichting bij het ontworpen artikel III.113, § 4, vierde lid, van het Bestuursdecreet moet	Deze suggestie wordt gevolgd. De memorie van toelichting wordt aangevuld met de volgende argumentatie: "Geanonimiseerde gegevens volstaan niet om het nagestreefde doel te bereiken, gepseudonimiseerde gegevens wel.

	beargumenteerd worden waarom geanonimiseerde gegevens niet volstaan om het nagestreefde doel te bereiken en waarom het artikel dus voorziet in de pseudonimisering en niet in de anonimisering van persoonsgegevens. Die argumentatie is nodig overeenkomstig het beginsel van de minimale gegevensverwerking (artikel 5, lid 1, c), van de AVG).	Pseudonimisering is noodzakelijk in het licht van de uitbouw van statistische gegevensbanken en de rol van de VSA als vertrouwde derde met het oog op de verwerking van individuele gegevens ten behoeve van statistisch of wetenschappelijk onderzoek. Pseudonimiseren maakt het koppelen op persoon van informatie uit verschillende bronnen (onder andere surveys en administratieve bronnen) en in de tijd mogelijk. Pseudonimisering laat dus toe om de verbanden tussen verschillende levensdomeinen (bijvoorbeeld onderwijs, werk en gezondheid) in kaart te brengen en levensloopanalyses uit te voeren (welke gebeurtenissen hebben een positieve of negatieve invloed op bijvoorbeeld gezondheid, inkomen enzovoort); met anonimisering is dat niet mogelijk.”
Artikel 62	(20.2) Volgens de Raad van State zou het aangewezen zijn de pseudonimisering in de memorie verder toe te lichten.	In de memorie wordt verduidelijkt waarom het noodzakelijk is te pseudonimiseren.
Artikel 65	(21) De Raad van State is het niet eens met de stelling in de memorie van toelichting dat “de PSI-richtlijn geen verplichting meer bevat voor de lidstaten om elke drie jaar een verslag te bezorgen met betrekking tot de praktijk inzake hergebruik van overheidsinformatie”, aangezien er toch een zekere verslagleggingsplicht bestaat cfr. het ontworpen artikel II.68, § 4/1, van het Bestuursdecreet (artikel 46, 2°, van het voorontwerp), dat de omzetting vormt van artikel 12, lid 4, van de richtlijn (EU) 2019/1024. De Raad van State meent dat het ontworpen artikel III.117 van het Bestuursdecreet in het licht daarvan moet worden aangevuld.	Artikel 18, lid 2, van de richtlijn (EU) 2019/1024 bepaalt de scope van de evaluatie van de toepassing van de richtlijn en legt het initiatief hiervoor bij de Commissie. De evaluatie van de gevolgen van juridische of praktische regelingen die, zonder expliciet in de toekenning van exclusiviteitsrechten te voorzien, tot doel hebben of redelijkerwijs kunnen worden geacht de beschikbaarheid van documenten voor hergebruik door andere partijen dan de derde partij bij de regeling te beperken, behoort niet tot de scope van de evaluatie zoals door de Commissie zal worden uitgevoerd. Aanpassing van het ontworpen artikel III. 117 van het Bestuursdecreet is bijgevolg niet aangewezen. In concreto zal elke overheidsinstantie moeten nagaan of dergelijke juridische of praktische regelingen in hoofde van de betrokken instantie bestaan en, indien dit het geval is, de gevolgen van die juridische of praktische regelingen regelmatig, en in elk geval om de drie jaar, moeten evalueren.
Artikel 67	(22 en 23) De Raad van State merkt op dat de toetsing van de opheffing van artikel	De ontworpen wijzigingen aan artikel III.121, §2 en §3, hangen nauw samen: de toevoeging in §3 strekt er toe om te verduidelijken dat, als bij het invoeren

	III.121, § 2, 4° (waarin bepaald was dat in het kader van experimentregelgeving of regelluwe zones niet kan afgeweken worden van decretale of wettelijke bepalingen die Europese richtlijnen omzetten of Europese verordeningen uitvoeren) pas kan gebeuren naar aanleiding van adviesaanvragen voor teksten die van die mogelijkheid gebruik maken. Daarnaast moet, volgens de Raad van State, de toevoeging in artikel III.121, § 3, van het Bestuursdecreet, dat niet mag worden afgeweken van dwingend Europees of internationaal recht, worden weggelaten omdat ze niet meer is dan een herinnering aan een geldende juridische verplichting en daarom niet thuishoort in een normatieve tekst.	van experimentregelgeving of regelluwe zones afgeweken wordt van decretale of wettelijke bepalingen die Europese richtlijnen omzetten of Europese verordeningen uitvoeren (wat mogelijk wordt door de wijziging in §2) die afwijking nooit tot gevolg mag hebben dat de richtlijnen niet volledig omgezet wordt of de verordeningen niet volledig uitgevoerd wordt. Het klopt dat dat voorbehoud strikt genomen niet thuishoort in een normatieve tekst en de wijziging aan §3 wordt dus geschrapt. In de toelichting bij de wijziging aan §2 wordt dit voorbehoud extra verduidelijkt.
Artikel 68	(24) Omdat artikel 68 van het voorontwerp een afwijking vormt op de duurtijd van twee jaar vermeld in artikel III.77 van het Bestuursdecreet, adviseert de Raad van State dat de bepaling moet aanvangen met de vermelding dat het gaat om een afwijking van artikel III.77 van het Bestuursdecreet. Voor die afwijking moet tevens een verantwoording worden opgenomen in de memorie van toelichting.	Ingevolge die opmerking is het artikel aangepast en een verantwoording in de memorie opgenomen.
Artikel 69	(25) Overeenkomstig artikel 69 treedt het aan te nemen decreet in werking op 17 juli 2021, namelijk de uiterste omzettingsdatum van richtlijn (EU) 2019/1024. Aangezien niet	Er wordt tegemoet gekomen aan de opmerking van de Raad van State. Artikel 2, 3 en 19 tot en met 49 die de PSI-richtlijn omzetten, treden in werking op 17 juli 2021. Alle overige artikelen treden in werking op de tiende dag na de bekendmaking van het decreet in het Staatsblad.

	alle bepalingen van het voorontwerp de omzetting vormen van die richtlijn, moet volgens de Raad van State worden nagaan of voor sommige bepalingen geen snellere inwerkingtreding wenselijk of misschien zelfs geboden is, zoals onder meer voor de artikelen 9, 1°, en 10, 1°, van het voorontwerp, waarmee een aanpassing wordt beoogd in het licht van een vernietigingsarrest van het Grondwettelijk Hof.	

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van de inleidende bepalingen en de definities, vermeld in titel I van het Bestuursdecreet

Artikel 2

In artikel I.2 van het Bestuursdecreet wordt onder punt 1° verwezen naar de nieuwe PSI-richtlijn (richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie) aangezien de oorspronkelijke PSI-richtlijn (richtlijn 2003/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 inzake het hergebruik van overheidsinformatie) met ingang van 17 juli 2021 wordt ingetrokken.

In wat volgt, wordt met PSI-richtlijn verwezen naar de PSI-richtlijn van 2019.

Artikel 3

In artikel I.3 van het Bestuursdecreet wordt punt 9° toegevoegd met een definitie voor overheidsondernemingen. Het betreft ondernemingen die niet behoren tot de Vlaamse overheid of tot een lokale overheid en die niet beschouwd worden als een instelling met een publieke taak of een milieu-instantie, maar waarop de Vlaamse of lokale overheden, direct of indirect, een overheersende invloed kunnen uitoefenen uit hoofde van eigendom, financiële deelname of de op de onderneming van toepassing zijnde voorschriften. Er wordt uitgegaan van een overheersende invloed in elk van de volgende gevallen waarin de Vlaamse of lokale overheden direct of indirect:

a) de meerderheid van het geplaatste kapitaal van de onderneming bezitten;
b) over de meerderheid van de stemrechten, verbonden aan de door de onderneming uitgegeven aandelen, beschikken;
c) meer dan de helft van de leden van het bestuurs-, het leidinggevend of het toezichthoudend orgaan van de onderneming kunnen aanwijzen.

Navraag bij de verschillende betrokken beleidsdomeinen leert dat momenteel in Vlaanderen geen overheidsondernemingen cfr. voormelde definitie bekend zijn die geen overheidsinstantie zijn. Overheidsinstanties moeten vandaag al voldoen aan de regels met betrekking tot hergebruik van overheidsinformatie.

Afdeling 2. Wijzigingen van onderafdeling 2 van afdeling 2 van hoofdstuk 2 van titel II, wat betreft de elektronische uitwisseling van berichten

Artikel 4

Dit artikel wijzigt artikel II.22.

Artikel II.22. wordt gewijzigd om twee doelstellingen te realiseren, namelijk enerzijds om een digital by defaultbenadering mogelijk te maken ten aanzien van professionele e-government gebruikers, en anderzijds om de equivalentiebepaling te vereenvoudigen en te flexibiliseren.

1) Aanpassing artikel II.22 met het oog op digital by default ten aanzien van professionele e-governmentgebruikers

Eén van de oogmerken van het Bestuursdecreet was om het eenvoudiger te maken om bestaande procedures te digitaliseren, zonder daarbij noodzakelijkerwijs de relevante wetgeving aan te moeten passen – het zogenaamde 'recht op digitale dienstverlening'. Dit gebeurde via artikel II.22. Dit artikel voorziet een equivalentiemechanisme waardoor instanties kunnen beslissen om bestaande procedures te digitaliseren, ook als de toepasselijke regelgeving alleen voorziet in de uitwisseling via analoge weg (artikel II.22, §1).

Artikel II.22 kan dus worden toegepast wanneer bestaande regelgeving digitaalonvriendelijke vereisten bevat, die het gebruik van analoge technieken opleggen of sterk suggereren. Wanneer bij wijze van voorbeeld een bericht verplicht per brief moet worden verzonden, dan zal dit in beginsel worden geïnterpreteerd als een vereiste om analoge procedures te gebruiken. In dit geval kan artikel II.22 worden toegepast om de procedure te digitaliseren, zonder daarbij de regelgeving te moeten aanpassen.

Is de regelgeving daarentegen reeds technologisch neutraal – in de zin dat het enkel vereisten bevat die niet principieel op analoge procedures gericht zijn – dan is digitalisering ook mogelijk zonder artikel II.22: de invoering van een elektronische procedure is dan een simpele naleving van de wet, zonder het equivalentiemechanisme van artikel II.22. Opnieuw bij wijze van voorbeeld: als regelgeving voorziet in een vereiste dat een beslissing wordt ondertekend en gedateerd, dan is die vereiste technologisch neutraal omdat deze begrippen (ondertekening en datering) ook elektronisch kunnen worden voldaan. Hetzelfde geldt voor een verplichting om documenten uit te wisselen: documenten kunnen perfect in elektronische vorm worden opgemaakt en elektronisch worden uitgewisseld. De terminologie suggereert geen analoge procedures, en artikel II.22 hoeft dus niet toegepast te worden om deze concepten te kunnen digitaliseren.

Rekening houdend met de digitale kloof en met de noodzaak aan transparantie over een digitalisering definieerde artikel II.22, §2, ook specifieke vereisten voor de toepassing van het equivalentiemechanisme. Deze omvatten een transparantieplicht over de te volgen stappen en de gebruikte technieken, en over de rechtsgevolgen van een elektronische uitwisseling; een uitdrukkelijke instemming met de uitwisseling van berichten via elektronische weg; en de intrekbaarheid van die instemming. Het equivalentiemechanisme laat dus niet toe dat een instantie eenzijdig beslist om een papieren procedure te digitaliseren; gebruikers moeten voor dergelijke digitalisering kiezen, en ze mogen deze keuze intrekken.

Artikel II.22 is dus geen digital by defaultregel zoals die tegenwoordig op Europees niveau aan belang wint. Het actieplan eGovernment 2016-2020 van de Europese Commissie bevatte bijvoorbeeld reeds een digital by default-beginsel, waarin wordt gesteld dat "overheidsdiensten moeten als voorkeursoptie hun diensten (inclusief machineleesbare informatie) digitaal leveren (en tegelijkertijd andere kanalen openhouden voor degenen die digitale informatie niet willen of kunnen gebruiken)"[15]. Het Bestuursdecreet bevat vooralsnog het omgekeerde principe: als de toepasselijke regelgeving voor een bepaalde procedure een analoge werkwijze voorschrijft, kan deze procedure pas gedigitaliseerd worden mits akkoord van de burger, of na een wijziging van de toepasselijke regelgeving.

[15] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's – EU-actieplan inzake e-overheid 2016-2020 voor een snellere digitalisering van overheidsdiensten, COM/2016/0179, zie https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52016DC0179

Die regel dient e-inclusie en bestrijding van de digitale kloof: in een maatschappij waar het onzeker is dat iedereen zich kan bedienen van elektronische kanalen, mogen digitale procedures niet de enige optie worden. Vandaar dat de memorie van toelichting bij het Bestuursdecreet ook expliciet aangaf dat "Een overheidsinstantie kan echter niet opteren om enkel en alleen een elektronische weg te voorzien, behoudens wanneer de regelgever daar expliciet voor heeft gekozen in de toepasselijke regelgeving met betrekking tot bepaalde uitwisselingen van berichten. Dit laatste kan bijvoorbeeld wanneer het overwegend gaat om professionele gebruikers of wanneer in de praktijk de nodige omkadering voor e-inclusie voorzien wordt".

Enkele maanden na de inwerkingtreding van het Bestuursdecreet trad de (federale) wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox in werking. In artikel 6 van deze wet worden voorwaarden opgelegd die gelijkaardig zijn aan deze in paragraaf 2 van artikel II.22. van het Bestuursdecreet. De voorwaarden in de wet van 27 februari 2019 verschillen echter van het Bestuursdecreet, in die zin dat de vereiste tot uitdrukkelijke instemming en mogelijkheid tot intrekking van die instemming enkel opgelegd wordt ten aanzien van natuurlijke personen die niet optreden als ondernemer.

Immers, voor houders van een ondernemingsnummer (eBox voor ondernemingen), vermeld in artikel 3 van de wet, voorziet de wet geen vereiste van instemming, noch enige mogelijkheid tot intrekking. Weliswaar bevat artikel 6 wel een vereiste van instemming en intrekbaarheid voor natuurlijke personen (zonder enige verwijzing naar ondernemingsnummer), maar deze bepaling moet worden samen gelezen met artikel 2, 3°, van de wet dat alle "houders van een ondernemingsnummer" (dus inclusief natuurlijke personen) verwijst naar de eBox voor ondernemingen.

Dit creëert een praktisch probleem: wanneer een Vlaamse regelgeving enkel een analoge procedure voorziet, en de gebruikers van die procedure kunnen ook ondernemingen omvatten, dan zal het niet aangewezen zijn voor Vlaamse instanties om de eBox als communicatiekanaal aan te bieden aan ondernemingen met toepassing van het huidige artikel II.22. Immers, in die gevallen moet men kunnen instemmen en de instemming terug intrekken, als basisvereiste voor de toepassing van het equivalentiemechanisme, en die mogelijkheid is niet wettelijk gegarandeerd bij de eBox voor ondernemingen. Bovendien wordt het intrekken van de toestemming ook technisch niet voorzien. Gezien het strategische belang van de koppeling met de federale eBoxen is dit een fundamenteel probleem.

Omdat zeker voor ondernemingen digitaal steeds meer het nieuwe normaal is en opdat de Vlaamse overheid deze eBox zou kunnen gebruiken om berichten uit te wisselen met ondernemingen op basis van het Bestuursdecreet, worden punt 2° en 3° van de tweede paragraaf in overeenstemming gebracht met de wet van 27 februari 2019. Voortaan moeten enkel natuurlijke personen, niet in hun hoedanigheid van ondernemer, hun instemming nog geven om berichten uit te wisselen via elektronische weg, en op elk moment die instemming kunnen intrekken. Voor natuurlijke personen die niet optreden als ondernemer blijven de instemmingsvereiste en de intrekbaarheid wel behouden, als erkenning dat natuurlijke personen vooralsnog sterker beschermd moeten worden tegen een te snelle digitalisering.

Op deze wijze evolueert de Vlaamse regelgeving wat meer in de richting van een digital by defaultregelgeving. Bovendien wordt er op deze manier een discriminatierisico vermeden, vermits alle ondernemers op gelijke wijze worden behandeld, ongeacht de vraag of zij handelen als natuurlijke personen, dan wel dat zij optreden bij wege van een vennootschap. Op die manier is de verschillende behandeling tussen natuurlijke personen anders dan ondernemers enerzijds, en alle ondernemers ongeacht hun rechtsvorm anderzijds, zowel objectief als redelijk verantwoord.

Volledigheidshalve wordt benadrukt dat deze aanpassing niet impliceert dat een overheidsinstantie die artikel II.22 wil toepassen om een procedure voor professionele gebruikers te digitaliseren geen instemming meer mag vragen, of dat zij de intrekbaarheid van een dergelijke instemming niet meer mag voorzien. Ze is enkel niet meer verplicht hiertoe. Indien zij dat noodzakelijk of gepast acht mag zij nog steeds de instemmings- en intrekbaarheidsregels hanteren. Zij dient er dan wel rekening mee te houden dat de eBox voor ondernemingen dan wellicht niet aangewezen is als communicatiekanaal, vermits deze eBox die opties niet noodzakelijkerwijs zal ondersteunen. De aanpassing van artikel II.22 creëert dus ruimte voor een meer feitelijke en pragmatische afweging door de betrokken instanties, met name in situaties waar de procedures louter gericht zijn op rechtspersonen en natuurlijke personen in hun hoedanigheid van ondernemer, of op externe overheden.

2) Aanpassing artikel II.22 met het oog op vereenvoudiging en flexibilisering

Zoals hierboven beschreven kan de equivalentieregel momenteel dus enkel worden toegepast wanneer bestaande regelgeving het gebruik van analoge technieken oplegt. In de praktijk geeft dit soms aanleiding tot discussies, omdat men enerzijds moet terugvallen op de algemene betekenis in het dagelijks taalgebruik van de betrokken begrippen (die per definitie evolueert), maar men anderzijds tevens rekening moet houden met de interpretatie die rechtspraak en rechtsleer geeft, en met ontwikkelingen in de nationale en internationale regelgeving. Een brief moet, gezien de historische connotatie, worden beschouwd als een voorbeeld van een analoge techniek die enkel naar een papieren brief kan verwijzen. Een vereiste dat een beslissing schriftelijk moet worden opgesteld moet daarentegen worden gelezen als technologisch neutraal, zodat de betrokken procedure ook gedigitaliseerd kan worden zonder toepassing van artikel II.22.

Dergelijke ontwikkelingen kennen vaak ook een wetgevende onderbouwing. Het Nieuw Burgerlijk Wetboek definieert een geschrift bijvoorbeeld als "een geheel van alfabetische tekens of van enige andere verstaanbare tekens aangebracht op een drager die de mogelijkheid biedt toegang ertoe te hebben gedurende een periode die is afgestemd op het doel waarvoor de informatie kan dienen en waarbij de integriteit ervan wordt beschermd, welke ook de drager en de transmissiemogelijkheden zijn" (boek 8. – Bewijs, artikel 8.1, 1°) – waarmee in deze specifieke context alvast werd geëxpliciteerd wat reeds jarenlang verworven was, namelijk dat een geschrift dus ook een niet-papieren drager kan hebben. Op internationaal vlak kan er bijvoorbeeld ook verwezen worden naar de Europese eIDAS-Verordening (EU) nr. 910/2014, die het beginsel invoerde "dat het rechtsgevolg van een elektronisch document niet moet worden ontkend op grond van het feit het elektronisch is, zodat een elektronische transactie niet zal worden geweigerd alleen omdat een document een document in elektronische vorm is" (overweging 63 en artikel 46); of naar de UNCITRAL Modelwet inzake elektronische handel uit 1996, die toen reeds bepaalde dat "Waar de wet vereist dat informatie schriftelijk moet worden opgemaakt, wordt voldaan aan deze vereiste door een databericht, indien de daarin vervatte informatie toegankelijk is op een wijze die toekomstig gebruik toelaat"[16]. Deze regels zijn niet rechtstreeks van toepassing op een Vlaamse bestuurlijke context, maar illustreren wel de reeds decennialange tendens tot technologieneutralisering van concepten die traditioneel analoog werden ingevuld.

Globaal genomen moet er dus telkens worden afgewogen of een procedurele vereiste geformuleerd is op een wijze die redelijkerwijze elektronisch kan worden ingevuld. In dat geval is de term technologieneutraal (zoals een geschrift, ondertekening, datering, uitwisseling, kennisgeving, mededeling enzovoort), en is digitalisering zonder meer mogelijk, zelfs zonder toepassing van de equivalentieregels

[16] Artikel 6(1) "Where the law requires information to be in writing, that requirement is met by a data message if the information contained therein is accessible so as to be usable for subsequent reference.".

van artikel II.22. Is de term niet verzoenbaar met een elektronische invulling, dan kan digitalisering met toepassing van artikel II.22 (of, vanzelfsprekend, na aanpassing van de regelgeving). Het voorbeeld van een brief, een handgeschreven document of een handgeschreven handtekening zijn toepassingen hiervan. Hetzelfde geldt bij verwijzingen naar het gebruik van een aangetekende verzending: het concept elektronische aangetekende post bestaat reeds lang, en heeft een wettelijke omkadering, maar betekent dit dat aangetekende verzending een technologieneutraal begrip is zodat men ook gebruik kan maken van elektronische aangetekende post zonder toepassing van artikel II.22 – en bijgevolg zonder toestemming of intrekbaarheid? De meest logische interpretatie, rekening houdend met het gegeven dat er een parallel concept van elektronische aangetekende post naast het traditionele concept werd ingevoerd, is dat een vereiste van aangetekende zending gelezen moet worden als een analoge procedure, zodat de vereisten van artikel II.22 gevolgd zullen moeten worden. In de praktijk zal men bij dergelijke interpretatievragen geneigd zijn om defensieve keuzes te maken die digitalisering bemoeilijken, om geen rechtsonzekerheid te creëren.

Naast deze onzekerheid is er nog een bijkomende uitdaging, namelijk dat de huidige equivalentieregel niet kan gebruikt worden voor de introductie van bijkomende elektronische kanalen wanneer er reeds een bepaald kanaal in de toepasselijke regelgeving worden aangeduid. Bij wijze van voorbeeld: wanneer regelgeving zou vereisen dat een bericht wordt verzonden via e-mail, dan is de instantie beperkt tot dat kanaal. Zelfs wanneer zij zou beschikken over een alternatief kanaal – zoals bijvoorbeeld de eBox of elektronische aangetekende post – dat gepast zou zijn voor haar procedures, dan nog kan artikel II.22 niet worden toegepast. Immers, de equivalentieregel geldt alleen "als de toepasselijke regelgeving niet voorziet in elektronische uitwisseling van berichten" – wat in dergelijke situaties net wel het geval zou zijn.

Dit creëert een tegenstrijdigheid: een vereiste om een bericht te verzenden via een brief (met andere woorden een analoge procedure) zou vervangen mogen worden door bijvoorbeeld een eBox, maar een e-mail zou (onder dezelfde procedurele voorwaarden als de brief) geen substitutie door de eBox mogen ondergaan, terwijl de rechtsonzekerheid toch niet groter lijkt. De huidige unieke focus van artikel II.22 op analoge procedures zorgt dus voor een contradictorisch resultaat, waarbij nieuwe digitale modaliteiten niet flexibel geïntegreerd kunnen worden.

De voorgestelde aanpassing van artikel II.22 is erop gericht om dit probleem op te lossen, door de equivalentieregel toepasbaar te maken als de toepasselijke regelgeving alleen voorziet in de uitwisseling via analoge weg (zoals voorheen), maar voortaan ook "als de regelgeving reeds een bepaalde elektronische weg voorziet". In deze hypotheses mag een overheidsinstantie steeds (bijkomende) digitaliseringsopties aanbieden, waardoor deze regel wordt vereenvoudigd en geflexibiliseerd (voortaan ook toepasbaar indien digitalisering reeds mogelijk was).

Er wordt benadrukt dat de overige vereisten van artikel II.22 intact blijven: de instemmings- en intrekbaarheidsvereisten voor niet-professionele gebruikers blijven behouden, evenals de transparantieplicht. Het spreekt ook voor zich dat deze aanpassing enkel nieuwe mogelijkheden creëert voor overheidsinstanties, maar geen nieuwe verplichtingen: een instantie die volmaakt gelukkig is met de beschikbare kanalen voor haar procedures (analoog of digitaal) is niet verplicht (bijkomende) digitale kanalen te introduren, noch kan een burger een dergelijk nieuw kanaal eisen. De beoordeling blijft bij de overheidsinstantie liggen.

Artikel 5

Dit artikel wijzigt artikel II.23.

Artikel II.23 introduceerde reeds de regel dat, wanneer een overheidsinstantie, vermeld in artikel II.18, en de geadresseerde gebruikmaken van hetzelfde informatiesysteem, een elektronisch bericht geldt als aangetekende zending. Het gaat om een equivalentieregel die binnen Vlaamse bevoegdheden kan worden toegepast om eenvoudiger met elektronische technieken te kunnen voldoen aan een vereiste van aangetekende zending. De memorie van toelichting bij het Bestuursdecreet verduidelijkte dit concept, en gaf aan dat 'hetzelfde informatiesysteem' verwees naar een informatiesysteem of een combinatie van informatiesystemen waarbij de overheidsinstantie voldoende controle heeft over de logging van het tijdstip van verzending en ontvangst van een bericht. Vermits deze logging moet kunnen aantonen wanneer het bericht bij een bepaalde verzender werd uitgestuurd en wanneer het bij een bepaalde ontvanger aankwam, spreekt het voor zich dat de logging en de authenticatiemechanismen die toegang verschaffen tot het bericht ook afdoende uitsluitsel moeten kunnen geven over de identiteit van de verzender en de ontvanger.

Het criterium is dus zeer operationeel en vereist dat de overheidsinstantie over één of meerdere loggings beschikt, met betrekking tot één of meerdere systemen, die zij naast elkaar kan leggen om na te gaan dat het tijdstip van verzending en ontvangst van een bericht quasi-volledig samenvallen. Het maakt daarbij niet uit of de betrokken informatiesystemen de eigendom zijn van de overheidsinstantie, of dat deze systemen onder haar uitsluitende controle staan; het is echter wel cruciaal dat zij over authentieke en betrouwbare loggings kan beschikken.

Teneinde de rechtszekerheid te vergroten wordt in deze bepaling de omschrijving van het criterium van 'hetzelfde informatiesysteem', die voorheen enkel in de memorie van toelichting van het Bestuursdecreet te vinden was, opgenomen in de tekst zelf van het decreet. Deze bepaling van het Bestuursdecreet impliceert niet dat Vlaamse overheidsinstanties noodzakelijkerwijs gebruik moeten maken van hetzelfde informatiesysteem als hun correspondent om te kunnen voldoen aan een vereiste van gebruik van aangetekende zending. Zij kunnen met name ook ervoor kiezen om gebruik te maken van een gekwalificeerde dienst voor elektronisch aangetekende bezorging zoals gedefinieerd in de eIDAS-Verordening (EU) nr. 910/2014, die op basis van artikel XII.25, §7, van het Wetboek van Economisch Recht wordt gelijkgesteld met een analoge aangetekende zending.

Artikel 6

Dit artikel voegt een nieuw artikel II.23/1 in.

Paragraaf 1 en 2

Hierboven werd reeds gewezen op de (federale) wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox. In artikel 12 van voormelde wet is bepaald dat "onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Gewesten en de Gemeenschappen, de Gewesten, de Gemeenschappen, de lokale overheden en de instanties die van hen afhangen, gebruik kunnen maken van de eBox".

Dergelijke voorwaarden en nadere regels werden reeds vastgesteld in het Bestuursdecreet, dat voor Vlaamse instanties de regelgevende basis is om het gebruik van de eBox mogelijk te maken. Immers, op basis van de huidige artikelen II.22 en II.23 was het reeds mogelijk voor Vlaamse overheidsinstanties, vermeld in artikel II.18, om berichten rechtsgeldig uit te wisselen met burgers via de eBox, ook als

de toepasselijke regelgeving alleen voorzag in de uitwisseling via analoge weg. Hierbij wordt de uitwisseling van berichten via de eBox beschouwd als een uitwisseling binnen hetzelfde informatiesysteem en beschouwd als een aangetekende zending, net zoals in artikel 7 van de wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox is bepaald voor federale overheidsinstanties die gebruik maken van de eBox. Een ambtelijke samenwerkingsovereenkomst, gesloten op 5 juni 2020, tussen enerzijds FOD BOSA en anderzijds het agentschap Informatie Vlaanderen, affirmeerde overigens deze punten zowel op Vlaams als op federaal niveau, en bevestigde dat de voorwaarden en nadere regels zoals opgenomen in het Bestuursdecreet voor beide partijen als afdoende werden beschouwd om artikel 12 in te vullen, en aldus het gebruik door Vlaamse instanties van de eBox toe te laten.

Met artikel II.23/1 wil de decreetgever de rechtszekerheid bij het gebruik van de eBox verhogen en wordt een nieuw artikel ingevoegd in het Bestuursdecreet, dat Vlaamse overheidsinstanties, vermeld in artikel II.18, expliciet toelaat om berichten uit te wisselen via de eBox. Dit is een autonome bepaling, die ervoor zorgt dat ongeacht welke procedure (analoog of elektronisch, of een combinatie) voor de uitwisseling van berichten er in toepasselijke wetgeving opgenomen is, de overheidsinstantie ervoor kan opteren om het bericht uit te wisselen via de eBox. Artikel II.23/1 voorziet dus een equivalentieregel voor een specifieke elektronische procedure waarvan de informatieveiligheid en onweerlegbaarheid door de federale wetgever gegarandeerd wordt.

Wanneer bestaande regelgeving voorziet dat een procedure bijvoorbeeld per mail of via een loket moet verlopen, kan de overheidsinstantie er op grond van dit artikel voor kiezen om deze elektronische procedure (ook) via eBox te laten verlopen.

In het tweede lid van paragraaf 2 wordt de link gelegd met artikel II.23. Aangezien verzending van berichten via de eBox te beschouwen is als verzending binnen eenzelfde informatiesysteem, voldoet dergelijke verzending ook aan een eventuele vereiste van aangetekende zending. Elk bericht dat verzonden wordt via de eBox is door de aanwezige logging van zowel het tijdstip van verzending en ontvangst van een bericht als de identiteit van de verzender en de ontvanger per definitie een aangetekende zending.

Artikel 4 van de wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox bepaalt dat de bevoegde instanties systeemfouten vaststellen en de tijdstippen registreren waarop systeemfouten verhinderen dat er wordt verzonden of ontvangen en deze informatie beschikbaar maken voor de belanghebbenden.

Het derde lid van paragraaf 2 van voorliggend artikel maakt het mogelijk voor zowel de Vlaamse overheidsinstanties als voor de bestemmelingen om de voormelde systeemfouten in te roepen als bewijs van overmacht. Indien een systeemfout aanleiding geeft tot overmacht kan een kennisgeving ook na het verstrijken van de deadline rechtsgeldig gebeuren, voor zover deze kennisgeving binnen een redelijke termijn gebeurt.

Paragraaf 3

In de gevallen waarbij de toepasselijke regelgeving geen verzending via eBox oplegt of mogelijk maakt, worden de voorwaarden die reeds van toepassing zijn op de equivalentieregel in artikel II.22, van toepassing gemaakt. In die gevallen moet de overheidsinstantie de burgers of externe overheden vooraf informeren over de te volgen stappen en de gebruikte technieken, en over de rechtsgevolgen die de elektronische uitwisseling heeft, en moeten de natuurlijke personen, niet in hun hoedanigheid van ondernemer, vooraf uitdrukkelijk ingestemd hebben met de

uitwisseling van berichten via elektronische weg en moeten zij die instemming op elk moment kunnen intrekken. De instemming die de burgers kunnen geven om hun eBox te activeren gebeurt vandaag reeds in bulk en niet per procedure, net als het intrekken van de instemming. Deze praktijk is in overeenstemming met de vereisten in het Bestuursdecreet.

Paragraaf 3 bevat, net als artikel II.22, §2, de voorwaarden voor een equivalentieregel, maar een die veel specifieker is dan die van artikel II.22. De ratio van deze nieuwe paragraaf is niet om juridische drempels weg te nemen bij het digitaliseren van procedures in het algemeen, maar om een specifieke (veilige) vorm van elektronische communicatie te promoten.

Het wordt dus standaard mogelijk om de eBox te gebruiken om berichten uit te wisselen indien zo voorzien in de toepasselijke regelgeving of indien voldaan is aan de voorwaarden voor de equivalentieregel zoals voorzien in artikel 23/1. Als de wetgever in de toekomst in uitzonderlijke en gemotiveerde gevallen wil afwijken van dit principe, dient toekomstige regelgeving dit uitdrukkelijk te vermelden "in afwijking van artikel II.23/1, §2, eerste lid (…)".

Afdeling 3. Wijziging van afdeling 3 van hoofdstuk 2 van titel II, wat betreft de bestuurshandelingen in elektronische vorm

Artikel 7

Dit artikel wijzigt artikel II.24.

Op grond van artikel II.24, §2, kan een overheidsinstantie aan een vereiste tot ondertekening voldoen door een elektronische procedure die op een aantoonbare wijze, die is aangepast aan de omstandigheden, de authenticiteit en de integriteit van de gegevens waarborgt. Op grond van dit artikel is het dus ook reeds mogelijk dat een elektronische handtekening gematerialiseerd wordt (bijvoorbeeld uitgeprint), als de gebruikte materialisatietechniek op gepaste wijze de authenticiteit en de integriteit van de gegevens in het bestuursdocument kan waarborgen.

Deze nieuwe paragraaf concretiseert bovenstaande expliciet. Bij het materialiseren van een elektronisch ondertekend document is het namelijk mogelijk dat de ondertekening zijn rechtsgeldigheid behoudt, namelijk als het gematerialiseerde equivalent de authenticiteit en de integriteit van de gegevens in overeenstemming met het oorspronkelijke bestuursdocument waarborgt. 'Materialiseren in een equivalent' moet begrepen worden zoals in artikel XII.25, §11, WER. Concreet wordt bedoeld het vormgeven van een elektronisch document op een materiële drager, door middel van een proces, waaronder maar niet beperkt tot afdrukken, waarbij de informatie in het elektronisch document die visueel zichtbaar zou zijn voor een gebruiker via gangbare software, op de materiële drager wordt weergegeven op een wijze die evenwaardige kennisname van deze informatie toelaat.

Het waarborgen van die authenticiteit en die integriteit van de gegevens kan bijvoorbeeld door het uitgeprinte exemplaar te voorzien van een URL of QR-code die op een unieke wijze aan het digitale origineel verbonden is en die doorlinkt naar het origineel elektronisch ondertekende exemplaar, waardoor de authenticiteit en de integriteit van de inhoud van het gematerialiseerde document kunnen worden vastgesteld door vergelijking met het origineel.

Afdeling 4. Wijzigingen van hoofdstuk 3 van titel II van het Bestuursdecreet, wat betreft de toegang tot bestuursdocumenten

Artikel 8

Dit artikel vervangt artikel II.30, §1.

Deze wijziging hangt samen met de wijziging van artikel II.41 (cf. toelichting bij artikel 11).

Omdat de verplichte registratie van aanvragen en beroepen inzake toegang tot bestuursdocumenten wordt afgeschaft, wordt het startmoment voor de termijnen in dit hoofdstuk aangepast: ze gaan niet meer in op de dag na de registratie van de aanvraag maar op de dag na de ontvangst van de aanvraag.

Overheidsinstanties waren ingevolge artikel II.41 verplicht om een aanvraag zo snel mogelijk na de ontvangst, en dus in principe de dag zelf, te registreren. Bijgevolg zal deze aanpassing in de praktijk niet leiden tot een verkorting van de termijn.

Artikel 9

In artikel II.33 wordt een uitzonderingsgrond toegevoegd voor de situatie waarin interne mededelingen opgevraagd worden.

Net als de twee bestaande uitzonderingsgronden in artikel II.33, is de uitzonderingsgrond zowel van toepassing op milieu-informatie als op alle andere bestuursdocumenten en kan ze niet worden inroepen als het openbaar belang dat met de openbaarmaking is gediend, zwaarder doorweegt. De uitzondering is facultatief in tegenstelling tot de uitzonderingen in de artikelen II.34 tot en met II.36.

De uitzondering is een implementatie in intern recht van de volgende bepalingen:
- artikel 4.1, e), van de richtlijn 2003/4/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie en tot intrekking van Richtlijn 90/313/EEG van de Raad:
  "4.1. De lidstaten kunnen bepalen dat een verzoek om milieu-informatie kan worden geweigerd, indien: (…)
  e) het verzoek interne mededelingen betreft, rekening houdend met het openbaar belang dat met bekendmaking wordt gediend.";
- artikel 4.3, c), van het Verdrag van Aarhus betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden:
  "4.3. Een verzoek om milieu-informatie kan worden geweigerd indien: (…)
  c) het verzoek nog onvoltooid materiaal of interne mededelingen van overheidsinstanties betreft, wanneer in een dergelijke uitzondering is voorzien in het nationale recht of bestendig gebruik, met inachtneming van het openbare belang dat met bekendmaking wordt gediend.".

De doelstelling van deze uitzondering is om de overheidsinstanties het recht te bieden hun interne raadplegingen en beraadslagingen te beschermen als dat noodzakelijk is om hun taken uit te voeren, met andere woorden als de openbaarmaking van het document het besluitvormingsproces ernstig zou ondermijnen, tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking gebiedt.

Deze uitzondering vult de uitzonderingsgronden in artikel II.34, 3°, en II.36, §1, tweede lid, 2°, (geheim van de beraadslagingen) en in artikel II.35, 5°, en II.36, §1, tweede lid, 9°, (vertrouwelijkheid van overheidshandelen) aan:
– de uitzondering van artikel II.34, 3°, en artikel II.36, §1, tweede lid, 2°, beschermt alleen de beraadslaging binnen collegiale organen en op voorwaarde dat die beraadslaging, krachtens de wet, de statuten of het huishoudelijk reglement, een geheim karakter had;
– de uitzondering in artikel II.35, 5°, en artikel II.36, §1, tweede lid, 9°, beschermt de vertrouwelijkheid van het overheidshandelen in drie specifieke situaties, waaronder de politieke besluitvorming. Politieke besluitvorming moet zo geïnterpreteerd worden dat dit alleen betrekking heeft op de documenten die aan politieke mandatarissen (ministers, gedeputeerden, burgemeesters enzovoort) gericht worden door hun naaste politieke medewerkers. Het vertrouwelijke overleg tussen een politieke mandataris en zijn kabinetsleden wordt hier wel door beschermd, maar niet het overleg binnen een overheidsinstantie (de Vlaamse administratie, de provincie- of gemeenteadministratie enzovoort) of tussen de administratie en de politieke mandatarissen of hun kabinet.

Een effectieve besluitvorming door de overheid veronderstelt dat voorstellen, ideeën of opvattingen over inhoudelijke, procesmatige, organisatorische of politieke aangelegenheden vrij kunnen uitgewisseld worden tussen personeelsleden van de overheid, en dat die uitwisseling ook schriftelijk kan zonder dat die voorstellen, ideeën of opvattingen op verzoek publiek moeten gemaakt worden.

Een te rigide openbaarheidsregeling op dit punt heeft het ongewenste effect dat binnen de overheid niet meer vrijelijk van gedachten kan gewisseld worden over een dossier, beleidsproces, advies of ontwerpregelgeving.

Dat persoonlijke inzichten van ambtenaren of kabinetsleden bij wijze van spreken de volgende dag in de krant kunnen staan of het onderwerp kunnen zijn van een parlementair debat, heeft tot gevolg dat ze zeer terughoudend worden in hun interne schriftelijke communicatie of notulering, waardoor een vlotte besluitvorming gehinderd wordt. Een zekere mate van 'beleidsintimiteit' en vertrouwelijkheid is noodzakelijk om te komen tot een effectieve besluitvorming.

Dat was ook het uitgangspunt van de richtlijn (zie antwoord van de Commissie op de schriftelijke vraag 3955/03): "Internal communications prepare an administrative decision; it must be possible for an administration to lay down in writing the different arguments in favour of or against a decision on a specific problem, without these internal deliberations being made public. The essential element is, after all, the administrative decision and its possible justification, not the way in which this decision was reached."

[Vertaling: "Interne mededelingen bereiden een administratieve beslissing voor; een administratie moet de verschillende argumenten voor of tegen een beslissing over een specifiek probleem schriftelijk kunnen vastleggen, zonder dat deze interne beraadslagingen openbaar worden gemaakt. Het essentiële element is immers de administratieve beslissing en de eventuele rechtvaardiging daarvan, niet de manier waarop die beslissing tot stand is gekomen."]

Het begrip "interne mededelingen" moet geïnterpreteerd en toegepast worden in exact dezelfde zin als in het Verdrag van Aarhus en in de Richtlijn 2003/4/EG. De richtlijn laat de lidstaten niet toe het begrip zelf te definiëren in hun intern recht.

Hieronder volgen enkele aanknopingspunten voor de interpretatie van het begrip door de Europese Commissie en in de Europese rechtspraak.

– mededeling

Het begrip mededeling "duidt op informatie die door een auteur wordt verstrekt aan een geadresseerde, met dien verstande dat de geadresseerde zowel een abstracte eenheid – zoals de "leden" van een bestuur of de "raad van bestuur" van een rechtspersoon – kan zijn als een bepaalde persoon die deel uitmaakt van die entiteit, zoals een functionaris of een ambtenaar." (arrest HvJ EU 20 januari 2021, randnummer 37 – C-619/19).

Er zijn geen beperkingen wat de inhoud van de mededeling betreft: het kan zowel gaan om persoonlijke beleidsopvattingen of argumenten als om feitelijke informatie of loutere data, zolang die informatie-uitwisseling kadert in de voorbereiding van een beslissing of in het zoeken naar oplossing van een specifiek probleem.

– intern

Het begrip intern impliceert dat het gaat om "informatie die niet buiten de muren van een overheidsinstantie terechtkomt, in het bijzonder wanneer zij niet is bekendgemaakt aan een derde of niet beschikbaar is gesteld aan het publiek." (arrest HvJ EU 20 januari 2021, randnummer 42 – C-619/19).

Ook informatie die een overheidsinstantie van een externe bron heeft ontvangen, kan intern zijn "mits zij vóór de ontvangst ervan door deze instantie niet beschikbaar was of had moeten worden gesteld aan het publiek en zij niet buiten de muren van die instantie terechtkomt nadat zij deze informatie heeft ontvangen." (arrest HvJ EU 20 januari 2021, randnummer 43 – C-619/19)

Het spreekt vanzelf dat documenten die bedoeld zijn om te worden gepubliceerd (op grond van een wettelijke bepaling, zoals nota's of mededelingen aan de Vlaamse Regering op grond van artikel II.9 van het Bestuursdecreet of zoals adviezen van strategische adviesraden op grond van artikel III.94, §4, van het Bestuursdecreet, of uit hun aard, zoals notulen van organen die beslissing nemen die derden binden) niet kunnen afgeschermd worden van openbaarheid.

De voorwaarde dat het moet gaan om 'interne' mededelingen, mag niet zo begrepen worden dat het moet gaan om informatie die uitsluitend binnen eenzelfde dienst, afdeling, instantie enzovoort van de overheid circuleerde: ook de uitwisseling van informatie tussen overheidsinstanties onderling valt onder de uitzondering. Dat werd bevestigd door de Commissie in antwoord op een schriftelijke vraag (zie punt 1 in vraag en antwoord). Dus ook uitwisseling van standpunten en argumenten tussen instanties, bijvoorbeeld tussen instanties van de Vlaamse administratie onderling, tussen kabinet en instanties van de Vlaamse administraties enzovoort.

Overeenkomstig artikel 4.2, tweede lid, van de richtlijn 2003/4/EG moet bij elke aanvraag in concreto het algemene belang dat is gediend met openbaarmaking worden afgewogen tegen het specifieke belang dat is gediend met de weigering om openbaar te maken.

Het is uiteraard van publiek belang dat administratieve beslissingen, samen met alle gegevens die die beslissing onderbouwen toegankelijk zijn, maar voor interne documenten die alleen betrekking hebben op de manier waarop de beslissing binnen de overheid tot stand kwam, is openbaarmaking niet noodzakelijk van algemeen belang. In dat geval kan de noodzaak om de vrijheid van gedachte van degenen van wie de betrokken mededeling afkomstig is en de vrije uitwisseling van standpunten te beschermen, zwaarder doorwegen.

Bij die afweging moeten alle feitelijke en juridische omstandigheden op het tijdstip van de aanvraag tot openbaarmaking in acht worden genomen. Het is dus heel

goed mogelijk dat de toegang tot een interne mededeling op een bepaald moment moet geweigerd worden, maar dat op een later moment de noodzaak om een beschermde ruimte te creëren voor overheidsinstanties om intern te beraadslagen niet meer bestaat en het document wel openbaar kan gemaakt worden.

Artikel 10 en 11

Deze artikelen vervangen artikel II.34, 4°, en artikel II.36, tweede lid, 3°.

Het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 43/2020 van 12 maart 2020 vernietigt de artikelen II.34, 4°, en II.36, 3°, "in zoverre zij niet bepalen dat de daarin neergelegde uitzonderingsgronden slechts kunnen worden aangevoerd zolang de mogelijkheid bestaat om een strafsanctie of een administratieve sanctie op te leggen".

Volgens het Grondwettelijk Hof (randnr. B.45.3) is het niet redelijk verantwoord dat de uitzonderingsgrond die is neergelegd in het bestreden artikel II.34, 4°, nog kan worden aangevoerd wanneer er geen mogelijkheid meer is om een strafsanctie of een administratieve sanctie op te leggen, terwijl de uitzonderingsgrond die is neergelegd in artikel II.34, 5°, slechts kan worden aangevoerd zolang de mogelijkheid om een tuchtmaatregel op te leggen, blijft bestaan.

Om aan deze kritiek van het Grondwettelijk Hof tegemoet te komen wordt in artikel II.34, 4°, en in artikel II.36, tweede lid, 3°, een temporele beperking ingevoegd naar analogie met de uitzondering voor tuchtmaatregelen.

Artikel 12

Dit artikel vervangt artikel II.41.

De bestaande verplichting voor de overheidsinstanties om een register van de aanvragen bij te houden wordt vervangen door de verplichting om de ontvangst van de aanvraag te bevestigen aan de aanvrager.

De registratieplicht was opgelegd om controle te hebben op de startdatum van de bindende beslissings- en uitvoeringstermijnen in dit hoofdstuk: die termijnen begonnen te lopen op de dag na de registratie (zie het bestaande artikel II.30).

Het nadeel van deze werkwijze was dat ze geen volledige rechtszekerheid bood aan de aanvrager omdat hij niet verplicht op de hoogte gesteld werd van de datum van registratie. Nochtans is het voor de aanvrager essentieel om te weten vanaf welke datum hij bijv. beroep kan instellen tegen het uitblijven van een beslissing (artikel II.48, §1).

Als de aanvrager wilde weten of zijn aanvraag correct geregistreerd werd en op welke datum, moest hij op grond van artikel II.41, tweede lid, inzage vragen in de registratie van zijn eigen aanvraag.

Het versturen van een ontvangstmelding vermindert de administratieve lasten voor zowel de overheidsinstantie als de aanvrager, en aligneert de aanvraagprocedure voor toegang tot bestuursdocumenten op de procedure voor klachtenbehandeling (zie artikel II.80).

Bovendien wordt met de nieuwe werkwijze de verwerking van persoonsgegevens binnen de instantie vermeden.

Deze ontvangstmelding bevestigt meteen ook dat de aanvraag werd ingediend bij de juiste instantie. Als dat niet het geval is, is er geen ontvangstmelding maar een melding in de zin van artikel II.40, §1, tweede lid, namelijk een melding dat het

document wordt doorgestuurd naar de instantie die het document vermoedelijk bezit.

Net zoals vroeger moet de ontvangst zo snel mogelijk gemeld worden en uiterlijk binnen tien dagen. In de ontvangstmelding wordt uiteraard de datum van ontvangst van de aanvraag vermeld, en bij voorkeur ook de dag waarop de termijn voor het beantwoorden van de aanvraag verstrijkt, onder voorbehoud van toepassing van artikel II.43, §2, (nieuwe termijn van twintig kalenderdagen als om specificeren of vervollediging gevraagd werd) of artikel II.44, §1, tweede lid, (verlenging van de behandelingstermijn tot veertig kalenderdagen).

Op de website zal een sjabloon voor ontvangstmelding ter beschikking worden gesteld.

De ontvangstmelding is een overbodige formaliteit als de aanvraag binnen tien dagen na ontvangst beantwoord kan worden. In dat geval is het antwoord tegelijkertijd te beschouwen als ontvangstmelding.

Artikel 13

Dit artikel wijzigt artikel II.43, §1, eerste lid.

Artikel II.43, §1, eerste lid, wordt geherformuleerd om het in overeenstemming te brengen met het nieuwe artikel II.41: de verwijzing naar de registratie van de aanvraag wordt vervangen door de verwijzing naar de ontvangst van de aanvraag.

Artikel 14

Dit artikel vervangt artikel II.44, §3.

De regel voor het recht op gebruik van een bestuursdocument dat verkregen werd na een openbaarheidsvraag wordt aangepast.

Het Bestuursdecreet bevat afzonderlijke procedures voor wie inzage of afschrift wil in een bestuursdocument (titel II, hoofdstuk 3) en voor wie een bestuursdocument wil hergebruiken (titel II, hoofdstuk 4). Dat kan ook niet anders omdat de uitoefening van de twee rechten geregeld worden in verschillende Europese richtlijnen (respectievelijk EG-richtlijn 2003/4/EG van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie en richtlijn 2019/1024 van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie) die uiteenlopende uitgangspunten en voorschriften bevatten. Maar het onderscheid is voor burgers niet altijd duidelijk waardoor de combinatie van beide regelingen in de praktijk tot onduidelijkheid aanleiding geeft.

Daarom vestigde het bestaande artikel II.44, §3, de aandacht op het onderscheid: het verplichtte de instantie die een openbaarheidsverzoek inwilligde om in de beslissing uitdrukkelijk te vermelden dat die inwilliging geen toestemming inhoudt om de gevraagde bestuursdocumenten te hergebruiken.

Er is echter geen algemene consensus over welk 'gebruik' van een bestuursdocument als 'hergebruik' in de zin van artikel II.52 moet gekwalificeerd worden, en het blijkt in sommige gevallen overdreven formalistisch om aanvragers te verplichten een nieuwe aanvraag in te dienen en een nieuwe procedure te doorlopen als ze een document dat ze al gekregen hebben willen gebruiken, bijvoorbeeld om het te publiceren op het internet of in een krant.

Voor overheidsinformatie die actief openbaar werd gemaakt (bijvoorbeeld door publicatie op de website van de instantie) zonder dat daarbij voorbehoud werd

gemaakt wat hergebruik betreft, werd er altijd al van uitgegaan dat deze informatie in principe in aanmerking komt voor onvoorwaardelijk hergebruik (zie memorie van toelichting bij artikel II.55: *Parl.St.* Vl.Parl. 2017-18, nr. 1656/1, p. 92).

Bovendien is het zo dat men geen belang moet aantonen om toegang te krijgen tot een bestuursdocument, behalve als het bestuursdocument informatie van persoonlijke aard bevat (artikel II.40, §2). Dat betekent dat als een bestuursdocument passief (dus op aanvraag) openbaar wordt gemaakt, het openbaar zal moeten gemaakt worden aan iedereen die daarom verzoekt.

Daarom gaat de nieuwe regeling er van uit dat het recht op openbaarheid impliceert dat iedereen die conform de openbaarheidsregeling een bestuursdocument heeft verkregen, dat document mag gebruiken:
– als element (bewijsstuk enzovoort) in een geschil;
– op het publieke forum om zijn/haar visie op (het beleid, werking enzovoort van) de overheid te illustreren.

Wat aansluit bij de dubbele doelstelling van het grondwettelijk recht op openbaarheid van bestuur (artikel 32 GW) en van het Verdrag van Aarhus, met name:
– de participatie van de burger aan het beleid bevorderen;
– het de burger mogelijk maken om zijn rechten en belangen te beschermen tegen overheidsoptreden.

In artikel II.44, §3, wordt daarom expliciet gesteld dat het gebruik van een bestuursdocument om andere grondrechten uit te oefenen, met name de vrijheid van meningsuiting en van informatie of de bescherming van rechten en belangen, niet beschouwd wordt als hergebruik waarvoor een afzonderlijke aanvraag moet ingediend worden.

De verwijzing naar de grondrechten impliceert dat de grenzen die aan de uitoefening daarvan gesteld worden, bijvoorbeeld de regels in verband met bescherming van de persoonlijk levenssfeer, verbod op laster en eerroof, intellectuele eigendom, bescherming openbare veiligheid enzovoort, moeten gerespecteerd worden. Deze aanpassing biedt een antwoord op de vaststelling dat de oorspronkelijke bepaling – die dergelijke preciseringen niet bevatte – vaak foutief werd uitgelegd.

De aanvrager kan het afschrift alleen gebruiken voor andere commerciële of niet-commerciële doeleinden conform de voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 4. Voor alle andere vormen van gebruik die wel beschouwd worden als hergebruik moet bijgevolg wel een afzonderlijke aanvraag gedaan worden conform artikel II.52 en volgende van het Bestuursdecreet.

Voor de duidelijkheid en om de aanvraagprocedure nog beter te faciliteren, zal de Vlaamse overheid op de centrale website een gezamenlijk aanvraagformulier ter beschikking stellen, waarbij sommige vragen alleen moeten beantwoord worden als hergebruik, voor andere doeleinden dan de in artikel II.44, §3, vermelde doeleinden, gevraagd wordt.

In het tweede lid wordt een uitzondering ingeschreven voor de informatie van persoonlijk aard. De toegang tot een document dat informatie van persoonlijke aard bevat mag/moet, conform artikel II.40, §3, tweede lid, openbaar gemaakt ten aanzien van personen die een ‘rechtstreeks en persoonlijk belang’ aantonen, maar mag niet publiek mag gemaakt worden voor iedereen.

Informatie van persoonlijke aard is informatie die betrekking heeft op een beoordeling of een waardeoordeel of die de beschrijving van een gedrag bevat van een bij name genoemd of een gemakkelijk identificeerbare natuurlijke persoon.

Als de aanvrager een persoonlijk belang heeft bij de openbaarmaking, is de kans groot dat hij openbaarmaking vraagt met het oog op de bescherming van zijn eigen rechten en belangen. Dat gebruik wordt uiteraard niet verboden. Het gebruik van de aanvrager mag echter niet tot gevolg hebben dat informatie van persoonlijke aard toegankelijk wordt voor personen die niet voldoen aan de voorwaarden van artikel II.40, §3, tweede lid, behoudens wanneer dit nodig is om de rechten en belangen van de aanvrager te beschermen. Op die wijze wordt het bijzonder delicate karakter van dergelijke bestuursdocumenten verder onderstreept, en kan de aanvrager nog steeds zijn rechten en belangen beschermen, inclusief door eventueel gebruik van het bestuursdocument in rechte.

Artikel 15

Dit artikel wijzigt artikel II.47, §3, eerste lid.

Het artikel wordt aangepast aan de vervanging van de registratieplicht door de verplichting om de ontvangst van de aanvraag te bevestigen: zie toelichting bij artikel 11.

Artikel 16

Dit artikel vervangt artikel II.48, §1, derde lid, en artikel II.48, §2.

Punt 1° van dit artikel past de formulering van de beroepstermijn aan. De bestaande formulering zorgde voor onduidelijkheid vanwege een (schijnbare) tegenstrijdigheid tussen het derde lid van artikel II.48, §1, waarin gesteld wordt dat de beroepstermijntermijn 30 dagen is na het verstrijken van de behandelingstermijn in eerste aanleg als er geen beslissing verstuurd is, en het vijfde lid van artikel II.48, §1, waarin gesteld wordt dat de beroepstermijn geen aanvang neemt als er geen beslissing verstuurd is.

De situatie die in het derde lid bedoeld wordt, is de situatie waarin de instantie wel een beslissing verstuurt waarin ze de aanvraag geheel of gedeeltelijk inwilligt, maar deze beslissing niet uitvoert binnen de behandelingstermijn van 20 kalenderdagen, eventueel verlengd tot 40 kalenderdagen.

De bepaling wordt geherformuleerd zodat dat helderder wordt.

Punt 2° van dit artikel past de inhoud van het beroepsdossier aan, om het in overeenstemming te brengen met artikel II.40, §2, eerste lid, waarin de inhoud van het aanvraagdossier (in eerste aanleg) geregeld wordt: de verplichte vermelding van de naam en het postadres van de indiener worden toegevoegd.

Artikel 17

Dit artikel vervangt artikel II.49.

De registratieplicht wordt, net zoals in eerste aanleg, vervangen door een verplichting om de ontvangst te bevestigen: zie toelichting bij artikel 11.

Voor de melding van het beroep aan de overheidsinstantie die de betwiste beslissing nam, wordt dezelfde termijn gehanteerd als voor de ontvangstmelding aan de indiener. Er wordt benadrukt dat de beroeper en de betrokken beroepsinstantie op hetzelfde ogenblik in kennis worden gesteld van een ingesteld beroep.

Artikel 18

Dit artikel voegt een vierde lid toe aan artikel II.50, §1.

Voor de beroepsprocedure wordt, parallel met de procedure in eerste aanleg (artikel II.42 en II.43, §2), de mogelijkheid ingeschreven om specificatie of vervollediging te vragen, met opschorting van de behandelingstermijn zolang die specificatie of vervollediging achterwege blijft.

Artikel II.33, 1°, samen gelezen met artikel II.42 (of artikel II.47, §3, tweede lid, als het om een aanvraag tot verbetering gaat) schrijft voor dat een instantie een aanvraag kan afwijzen omdat ze te algemeen geformuleerd is of kennelijk onredelijk, op voorwaarde dat de aanvrager eerst gevraagd wordt om zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen.

Als in deze situatie een beroep wordt ingesteld tegen een afwijzende beslissing en de betrokken instantie had geen vraag tot specificatie/vervollediging gesteld, dan moet vermeden worden dat de beroepsinstantie alleen om die reden het ingestelde beroep als gegrond zou moeten beschouwen, waarna de aanvrager zich opnieuw tot de betrokken instantie moet richten en zo riskeert van het kastje naar de muur gestuurd te worden. Daarom wordt nu voorzien dat de beroepsinstantie in die situatie zelf ook die specificatie of vervollediging kan vragen aan de aanvrager en zo kan ze eventueel zelf de openbaarmaking of verbetering toestaan als de aanvraag na specificatie/vervollediging niet meer onredelijk/te algemeen is.

Tot nu toe was er voor de beroepsprocedure geen termijnverlenging voorzien als er bijkomende specificatie/vervollediging gevraagd wordt. De beroepsinstantie zou eventueel tot termijnverlenging kunnen beslissen conform artikel II.50, §1, tweede lid, maar het is transparanter en efficiënter om (naar analogie met eerste aanleg) de termijnverlenging te koppelen aan de snelheid waarmee de indiener de specificatie/aanvulling bezorgt.

Afdeling 5. Wijzigingen van hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet, wat betreft open data en hergebruik van overheidsinformatie

Artikel 19

In titel II van het Bestuursdecreet wordt het opschrift van hoofdstuk 4 vervangen door het opschrift dat ook in de PSI-richtlijn wordt gehanteerd, namelijk: Open data en hergebruik van overheidsinformatie.

Artikel 20

Aan paragraaf 1 van artikel II.53 van het Bestuursdecreet wordt punt 5° toegevoegd.

Conform de PSI-richtlijn gelden de regels met betrekking tot het hergebruik van overheidsinformatie voortaan ook voor bepaalde documenten van overheidsondernemingen actief in de nuts- en transportsector. Het gaat hierbij om overheidsondernemingen die actief zijn in de gebieden, vermeld in artikel 96 tot en met 102 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten, optreden als exploitant van openbare diensten op grond van artikel 2 van verordening (EG) nr. 1370/2007 betreffende het openbaar personenvervoer per spoor en over de weg, als luchtvaartmaatschappij openbaredienstverplichtingen vervullen op grond van artikel 16 van verordening (EG) nr. 1008/2008 inzake gemeenschappelijke regels voor de exploitatie van luchtdiensten in de Gemeenschap of als reder openbare diensten verrichten op grond van artikel 4 van verordening (EEG) nr. 3577/92 houdende toepassing van het beginsel van het vrij verrichten van diensten op het zeevervoer binnen de Lid-Staten (cabotage in het zeevervoer).

In paragraaf 2, 3°, van artikel II.53 van het Bestuursdecreet wordt verduidelijkt dat de regels met betrekking tot hergebruik van overheidsinformatie niet van toe-

passing zijn op bestuursdocumenten of onderdelen ervan waarvoor de toegang is beperkt of uitgesloten op basis van de geldende bepalingen die de toegang tot bestuursdocumenten nader regelen. Geldende toegangsregelingen kunnen betrekking hebben op in de PSI-richtlijn onder artikel 1, lid 2, d), e), f) en h), vermelde uitzonderingsgronden. Artikel 1, lid 3, van de PSI-richtlijn vermeldt expliciet dat de richtlijn voortbouwt op de bestaande toegangsregelingen en deze onverlet laat. Ook wanneer bij openbaarmaking van informatie van persoonlijke aard de toegang niet uitgesloten is maar beperkt, geldt dat deze gegevens niet voor hergebruik in aanmerking komen.

In paragraaf 2, 5°, van artikel II.53 van het Bestuursdecreet wordt verduidelijkt dat bestuursdocumenten in het bezit van onderwijsinstellingen van het secundair of lager niveau, en, in het geval van alle andere onderwijsinstellingen, andere bestuursdocumenten dan onderzoeksgegevens niet voor hergebruik in aanmerking komen. Onderzoeksgegevens komen wel voor hergebruik in aanmerking, voor zover de gegevens met overheidsmiddelen zijn gefinancierd en openbaar gemaakt via een institutionele of thematische databank.

In paragraaf 2, 4°, 5° en 6°, van artikel II.53, wordt de formulering beter in overeenstemming gebracht met de definitie van 'bestuursdocument' in artikel I.4, 3°, van het Bestuursdecreet: het begrip "beschikken over" wordt telkens vervangen door "bezitten van".

Paragraaf 2, 9°, van artikel II.53 van het Bestuursdecreet geeft aan welke documenten van overheidsondernemingen niet voor hergebruik in aanmerking komen. Het betreft gegevens geproduceerd buiten de context van de levering van diensten van algemeen belang of gegevens die verband houden met activiteiten die rechtstreeks blootstaan aan concurrentie en niet vallen onder de aanbestedingsregels op grond van artikel 116 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten.

Conform de PSI-richtlijn gelden de regels met betrekking tot het hergebruik van overheidsinformatie voortaan ook voor onderzoeksgegevens, voor zover geheel of gedeeltelijk gefinancierd met overheidsmiddelen en openbaar gemaakt via een institutionele of thematische databank. Indien aan beide voorwaarden voldaan is, worden deze onderzoeksgegevens conform paragraaf 3 van artikel II.53 van het Bestuursdecreet beschouwd als bestuursdocumenten voor toepassing van titel II, hoofdstuk 4, van het Bestuursdecreet. In lijn met overweging 28 van de richtlijn moet bij hergebruik van deze onderzoeksgegevens onder meer rekening gehouden worden met rechtmatige handelsbelangen, activiteiten inzake kennisoverdracht en reeds bestaande intellectuele eigendomsrechten.

Artikel 21

Naar analogie met titel II, hoofdstuk 3, van het Bestuursdecreet wordt in artikel II.53/1 van het Bestuursdecreet welke personeelsleden van lokale overheden beslissen over een aanvraag tot hergebruik, onverminderd delegatie. Voor gemeenten, districten en OCMW beslist de algemeen directeur, voor de provincies beslist de griffier, voor de polders en wateringen beslist de dijkgraaf van de polder of de voorzitter van de watering en besturen van erkende kerk- of geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten beslist hun voorzitter.

Artikel 22

Om onduidelijkheden en misverstanden ten nadele van burger uit te sluiten wordt in artikel II.53/2 van het Bestuursdecreet bepaald dat beslissing- en uitvoeringstermijnen voortaan ingaan op de dag nadat de aanvraag is ontvangen. De termijnen verstrijken om 24 uur van de laatste dag.

Artikel 23

In artikel II.54, 6° tot en met 8°, van het Bestuursdecreet worden nieuwe definities toegevoegd voor achtereenvolgens modellicentie, onderzoeksgegevens en hoogwaardige datasets. Deze nieuwe definities zijn overgenomen uit de PSI-richtlijn. Modellicentie heeft exact dezelfde betekenis als standaardlicentie in de richtlijn. Aanvullend is aan de hand van artikel II.54, 9° en 10°, respectievelijk een definitie opgenomen voor API en richtlijn (EU) 2019/1024. De definitie voor API is gebaseerd op overweging 32 bij de richtlijn.

Artikel 24

In het tweede lid van artikel II.55 van het Bestuursdecreet wordt overheidsondernemingen toegevoegd aangezien zij net als bibliotheken, musea en archiefinstellingen een afwijkend regime volgen. Zij bepalen autonoom of het hergebruik van die bestuursdocumenten is toegestaan en onder welke voorwaarden. Deze afwijking is gebaseerd op artikel 3, lid 2, van de PSI-richtlijn en wordt nader toelicht in overweging 26 bij de richtlijn.

Artikel 25

Artikel 25 geldt als een aanbeveling aan instanties om overheidsinformatie voor hergebruik ter beschikking te stellen zo veel mogelijk overeenkomstig het beginsel open door ontwerp en door standaardinstellingen. Deze aanbeveling is conform de PSI-richtlijn (artikel 5.2) en geldt onverminderd andere bepalingen in hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet.

Open data als concept heeft betrekking op gegevens in een open formaat die door iedereen voor alle doeleinden vrij gebruikt, hergebruikt en gedeeld kunnen worden. Het opendatabeleid van de Vlaamse Regering, dat brede beschikbaarheid en hergebruik van overheidsinformatie al dan niet voor commerciële doeleinden en met minimale of geen juridische, technische of financiële beperkingen aanmoedigt en het circuleren van informatie zowel voor burgers als bedrijven bevordert, kan een belangrijke rol spelen in het bevorderen van het maatschappelijk engagement en het op gang brengen en bevorderen van de ontwikkeling van nieuwe diensten die gebaseerd zijn op nieuwe manieren om dergelijke informatie te combineren en in te zetten. In lijn met overweging 16 bij de richtlijn moet hierbij uiteraard rekening gehouden worden met onder meer bescherming van doelstellingen van algemeen belang, zoals openbare veiligheid, en de bescherming van persoonsgegevens.

Artikel 26

Dynamische gegevens worden voortaan onmiddellijk nadat ze zijn verzameld ter beschikking gesteld via passende Application Programming Interfaces (API's), tenzij dit de financiële en technische mogelijkheden van een overheidsinstantie zou overstijgen. In het laatste geval worden die dynamische gegevens voor hergebruik ter beschikking gesteld binnen een termijn of met tijdelijke technische beperkingen die het economisch en sociaal potentieel niet onnodig in het gedrang brengen. Aanvullend kunnen dynamische gegevens ook in de vorm van een bulksgewijze download voor hergebruik ter beschikking gesteld worden.

In artikel II.58/2, laatste lid, wordt een definitie voor dynamische gegevens toegevoegd. Deze definitie is overgenomen uit de PSI-richtlijn.

Artikel 27

Overheidsinstanties kunnen het recht van een fabrikant van een databank (sui generis databankenrecht) niet inroepen om het hergebruik tegen te gaan of te beperken.

Artikel 28

Het principe is dat voor het hergebruik van bestuursdocumenten geen vergoeding wordt aangerekend. Indien een vergoeding voor het hergebruik van bestuursdocumenten evenwel noodzakelijk is, moet die in beginsel beperkt blijven tot marginale kosten voor vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding. Indien van toepassing kunnen voortaan ook marginale kosten voor de anonimisering van persoonsgegevens en voor maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie in rekening gebracht worden. De praktijk leert dat Vlaamse overheidsinstanties er zo goed als altijd voor kiezen gegevens kosteloos voor hergebruik aan te bieden.

Overheidsondernemingen kunnen, net als overheidsinstanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de uitvoering van hun publieke taken te dekken, openbare musea, bibliotheken en archiefinstellingen hogere vergoedingen vragen. Geen vergoeding vragen mag uiteraard ook.

In het derde lid van artikel II.59 van het Bestuursdecreet wordt toegevoegd dat, indien hogere vergoedingen gevraagd worden, voortaan bij de berekening van de bovengrens van de totale inkomsten voor een bepaalde berekeningsperiode rekening mag gehouden worden met de kosten voor de opslag van gegevens. In het derde en vierde lid van hetzelfde artikel wordt bovendien toegevoegd dat, indien van toepassing, ook rekening mag gehouden worden met de kosten voor anonimisering van persoonsgegevens en maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie.

De PSI-richtlijn legt Vlaamse overheidsinstanties op om dynamische overheidsinformatie en hoogwaardige datasets beschikbaar te maken via passende API's en in de vorm van een bulksgewijze download. Bij hoogwaardige datasets moet dit onmiddellijk gebeuren, maar bij dynamische overheidsinformatie mag de beschikbaarheid via API's worden uitgesteld indien de onmiddellijke beschikbaarheid de financiële en technische mogelijkheden van het openbare lichaam zou overstijgen. Bij hoogwaardige datasets moet dit bovendien volledig kosteloos zijn, en voor dynamische gegevens kan een vergoeding gevraagd die niet hoger mag zijn dan de marginale kosten.

Bij niet-hoogwaardige datasets kan een vergoeding dus wel, aan marginale kostprijs en onafhankelijk van aanbieding via API of als download. De marginale kosten waarmee rekening mag worden gehouden hebben betrekking op "de vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding van documenten, evenals voor de anonimisering van persoonsgegevens en voor maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie". Het is denkbaar dat minstens sommige van deze factoren resulteren in andere marginale kosten bij statische downloads dan bij API's. Indien men kan aantonen dat de kostprijs per gebruiker noemenswaardig verschilt omwille van het gegeven dat de data worden aangeboden via een API (en niet als een statische download), dan kan een prijsverschil worden verantwoord, of zelfs het gegeven dat statische downloads gratis zijn, en API's niet.

Volledigheidshalve wordt herhaald dat de beperking tot marginale kosten niet verplicht is voor: openbare lichamen die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten van de uitoefening van hun openbare taken

te dekken, bibliotheken (met inbegrip van universiteitsbibliotheken), musea en archiefinstellingen en overheidsondernemingen.

Samenvattend kan dus worden gesteld dat het aanrekenen van een andere kostprijs voor een API dan voor een statische download, die beiden in vele gevallen dichtbij nul zouden moeten zijn, wellicht zeer uitzonderlijk zal blijven, vermits het marginale kostencriterium de prijszetting beperkt tot "hetgeen is vereist om de documenten te vermenigvuldigen en deze aan één extra hergebruiker te verstrekken", zoals de richtsnoeren van de Europese Commissie[17] vermelden.

Aan artikel II.59 wordt een vijfde lid toegevoegd met definities voor redelijk rendement op investeringen en anonimisering van persoonsgegevens. Deze definities zijn overgenomen uit de PSI-richtlijn.

Artikel 29

Paragraaf 1 van artikel II.61 van het Bestuursdecreet bevat voortaan de algemene principes met betrekking tot de voorwaarden voor het hergebruik van overheidsinformatie. Conform de PSI-richtlijn mag hergebruik niet onderworpen zijn aan voorwaarden, tenzij de voorwaarden objectief, evenredig en niet discriminerend zijn en gerechtvaardigd worden door een doel van algemeen belang.

Paragraaf 1/1 voorziet in één of meerdere door de Vlaamse Regering vastgestelde modellicenties met de voorwaarden voor hergebruik.

Paragraaf 2 wordt opgeheven aangezien de inhoud is opgenomen in paragraaf 1.

Paragraaf 3 geeft aan dat een overheidsinstantie toestemming kan geven voor onvoorwaardelijk hergebruik of gebruik kan maken van één van de modellicenties zoals vermeld in paragraaf 1/1.

Artikel 30

De Vlaamse Regering stelt een lijst vast met overheidsinstanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de uitvoering van hun publieke taken te dekken. Deze lijst wordt online bekend gemaakt.

Er wordt bovendien voorzien in een uniek toegangspunt voor het ter beschikking stellen van voor hergebruik beschikbare datasets, in formaten die toegankelijk gemakkelijk vindbaar en elektronisch herbruikbaar zijn (open data). Het Vlaams open data portaal[18] bij het agentschap Informatie Vlaanderen (opendata.vlaanderen.be) zal concreet invulling geven aan het uniek toegangspunt voor open data in Vlaanderen.

Artikel 31

In titel II, hoofdstuk 4, van het Bestuursdecreet wordt een afdeling 2/1 ingevoegd, die luidt als volgt: Afdeling 2/1. Onderzoeksgegevens.

[17] Mededeling van de Commissie — Richtsnoeren inzake aanbevolen standaardlicenties, datasets en kostentoerekening voor het hergebruik van documenten, OJ C 240, 24.7.2014; zie https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52014XC0724(01)

[18] https://opendata.vlaanderen.be

Artikel 32

Conform artikel II.62/1 van het Bestuursdecreet worden onderzoeksgegevens, vermeld in artikel II.53, §3, voor hergebruik ter beschikking gesteld volgens het beginsel open by default en in overeenstemming met de FAIR-principes[19] (onderzoeksgegevens zijn vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar). Daarbij wordt rekening gehouden met intellectuele eigendomsrechten, bescherming en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens, beveiliging en rechtmatige handelsbelangen in overeenstemming met het beginsel 'as open as possible, as closed as necessary'.

Artikel 33

Conform artikel II.62/2 van het Bestuursdecreet is hergebruik van onderzoeksgegevens met behoud van de toepassing van artikel II.53, §3, en II.62/1 kosteloos voor de gebruiker.

Artikel 34

In titel II, hoofdstuk 4, van hetzelfde decreet wordt een afdeling 2/2 ingevoegd, die luidt als volgt: Afdeling 2/2. Hoogwaardige datasets.

Artikel 35

Hoogwaardige datasets worden in een machinaal leesbaar formaat en aan de hand van API's voor hergebruik ter beschikking gesteld. Aanvullend kunnen hoogwaardige datasets ook in de vorm van bulksgewijze downloads voor hergebruik ter beschikking gesteld worden.

Conform artikel 14, eerste lid, van de PSI-richtlijn zal de Europese Commissie aan de hand van een uitvoeringshandeling (implementing act) een lijst met hoogwaardige datasets en bijhorende bepalingen vaststellen. Bijhorende bepalingen kunnen betrekking hebben op de publicatie en het hergebruik van hoogwaardige datasets, de voorwaarden betreffende het hergebruik, de formaten van data en metadata en de technische regelingen voor de verspreiding ervan.

De Vlaamse Regering kan in dit verband nadere bepalingen vastleggen.

Artikel 36

Conform artikel II.62/4 van het Bestuursdecreet is hergebruik van de hoogwaardige datasets, vermeld in artikel II.62/3, kosteloos voor de gebruiker.

Artikel 37

Conform artikel II.62/5 van het Bestuursdecreet dienen hoogwaardige datasets kosteloos voor hergebruik ter beschikking te zijn, tenzij, ten eerste, voor specifieke datasets in het bezit van overheidsondernemingen indien dit aanleiding zou geven tot marktverstoring.

Artikel 38

Conform artikel II.62/6 van het Bestuursdecreet dienen hoogwaardige datasets kosteloos voor hergebruik ter beschikking te zijn, tenzij, ten tweede, voor hoogwaardige datasets van musea, bibliotheken (met inbegrip van bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs) en archiefinstellingen.

[19] https://www.go-fair.org/fair-principles/

Artikel 39

Conform artikel II.62/7 van het Bestuursdecreet dienen hoogwaardige datasets kosteloos voor hergebruik ter beschikking te zijn, tenzij, ten derde, voor hoogwaardige datasets van overheidsinstanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de uitvoering van hun publieke taken te dekken. In voorkomend geval geldt de uitzondering enkel indien kosteloze terbeschikkingstelling een significant effect zou hebben op de begroting van de betrokken overheidsinstanties en voor een maximale duur van twee jaar.

Artikel 40

Conform de PSI-richtlijn bepaalt artikel II.62/8 van het Bestuursdecreet dat, om administratieve lasten te vermijden, afdeling 3 van titel II, hoofdstuk 4, van het Bestuursdecreet niet van toepassing op overheidsondernemingen enerzijds en onderwijsinstellingen, onderzoeksinstellingen en organisaties die onderzoek financieren, voor zover bestuursdocumenten betrekking hebben op onderzoeksgegevens, anderzijds. Voor deze bestuursdocumenten moet de aanvraagprocedure bijgevolg niet gevolgd worden. Onderzoeksgegevens komen immers slechts voor hergebruik in aanmerking voor zover geheel of gedeeltelijk gefinancierd met overheidsmiddelen en reeds openbaar gemaakt via een institutionele of thematische databank.

Artikel 41

In artikel II.63 van het Bestuursdecreet wordt de verwijzing naar artikel II.40 uit titel II, hoofdstuk 3, van het Bestuursdecreet geschrapt. Omwille van een betere leesbaarheid wordt titel II, hoofdstuk 4, afdeling 3, van het Bestuursdecreet aangevuld met autonome bepalingen die de aanvraagprocedure voor hergebruik van overheidsinformatie regelen. Hierbij is gekozen voor een aanpak die zoveel als mogelijk afgestemd is op de praktijk voor het behandelen van aanvragen met betrekking tot openbaarheid van bestuur. Een aanvraag tot hergebruik wordt ingediend per brief, e-mail of, in voorkomend geval, webformulier bij de overheidsinstantie die het bestuursdocument bezit.

In artikel II.63, eerste lid, 4°, wordt gemotiveerd waarom bij een aanvraag een beschrijving van het beoogde hergebruik moet worden opgegeven. Op basis van het beoogd hergebruik kan een overheidsinstantie oordelen of ze de nodige rechten heeft om hergebruik toe te staan.

Naar analogie met titel II, hoofdstuk 3, van het Bestuursdecreet wordt een tweede lid toegevoegd voor het geval de aanvraag wordt ingediend bij een overheidsinstantie die het gevraagde bestuursdocument niet bezit. Deze bepaling is afgestemd op de praktijk voor het behandelen van aanvragen met betrekking tot openbaarheid van bestuur.

Artikel 42

In artikel II.64 van het Bestuursdecreet wordt de verwijzing naar artikel II.41, II.42 en II.43 uit titel II, hoofdstuk 3, van het Bestuursdecreet geschrapt. Omwille van een betere leesbaarheid wordt titel II, hoofdstuk 4, afdeling 3, van het Bestuursdecreet aangevuld met autonome bepalingen die de aanvraagprocedure voor hergebruik van overheidsinformatie regelen. Hierbij is gekozen voor een aanpak die zoveel als mogelijk afgestemd is op de praktijk voor het behandelen van aanvragen met betrekking tot openbaarheid van bestuur.

De overheidsinstantie die een aanvraag tot hergebruik ontvangt, bevestigt de ontvangst uiterlijk binnen een termijn van tien kalenderdagen, voor zover de aanvraag binnen die termijn nog niet is beantwoord. De praktijk waarbij een overheidsinstantie de aanvraag noteert in een register wordt verlaten.

Om onduidelijkheden en misverstanden ten nadele van burger uit te sluiten gaan in overeenstemming met artikel II.53/2 de beslissings- en uitvoeringstermijnen voortaan in op de dag nadat de aanvraag is ontvangen.

Artikel 43

Naar analogie van titel II, hoofdstuk 3, van het Bestuursdecreet wordt een artikel II.64/1 toegevoegd voor het geval de aanvraag kennelijk onredelijk is of op een te algemene wijze geformuleerd. De overheidsinstantie motiveert een verzoek aan de aanvrager, uiterlijk binnen een termijn van twintig kalenderdagen, om zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen en geeft, indien mogelijk, aan welke bijkomende gegevens nodig zijn. Deze bepaling is afgestemd op de praktijk voor het behandelen van aanvragen met betrekking tot openbaarheid van bestuur.

Artikel 44

Naar analogie van titel II, hoofdstuk 3, van het Bestuursdecreet wordt een artikel II.64/2 toegevoegd met de termijnen voor de behandeling van een aanvraag met betrekking tot hergebruik van overheidsinformatie.

De overheidsinstantie onderzoekt of de aanvraag ingewilligd kan worden met inachtneming van de bepalingen van titel II, hoofdstuk 4, van het Bestuursdecreet. De aanvraag wordt zo snel mogelijk en uiterlijk binnen een termijn van twintig kalenderdagen per brief, per e-mail of, in voorkomend geval, per webformulier beantwoord. Bij de kennisgeving van de beslissing wordt vermeld dat beroep kan ingesteld worden bij de beroepsinstantie, vermeld in artikel III.90 van het Bestuursdecreet.

Als de aanvraag kennelijk onredelijk is of op een te algemene wijze geformuleerd is, begint een nieuwe termijn van twintig kalenderdagen te lopen vanaf het moment dat de aanvrager zijn aanvraag gespecificeerd of vervolledigd heeft.

Als de overheidsinstantie oordeelt dat ze de aanvraag moeilijk tijdig kan toetsen aan de uitzonderingen deelt ze mee aan de aanvrager dat de termijn van twintig kalenderdagen verlengd wordt tot een termijn van veertig kalenderdagen en vermeldt ze de redenen voor het uitstel.

Artikel 45

In artikel II.66, §1, van het Bestuursdecreet worden de verwijzingen naar respectievelijk artikel II.43, §1, en artikel II.43, §3, geschrapt en telkens vervangen door een verwijzing naar artikel II.64/2 met de termijnen voor de behandeling van een aanvraag met betrekking tot hergebruik van overheidsinformatie.

Artikel 46

Artikel II.68 van het Bestuursdecreet wordt aangepast op basis van artikel 12 van de PSI-richtlijn. Als een exclusief recht noodzakelijk is om een dienst van algemeen belang te verlenen, moeten exlusiviteitsregelingen die op of na 17 juli 2021 gesloten zijn minstens twee maanden voor hun inwerkingtreding openbaar worden gemaakt. De uiteindelijke regelingen zijn bovendien transparant en worden ook online beschikbaar gemaakt.

Overeenkomsten die, zonder expliciet in de toekenning van exclusiviteitsrechten te voorzien, hergebruik door andere partijen beperken worden minstens twee maanden voor inwerkingtreding online bekendgemaakt en regelmatig geëvalueerd. Ook de uiteindelijke regelingen zelf worden online bekend gemaakt.

In artikel II.68, §4/1, wordt bovendien een definitie toegevoegd voor derde partij. Deze definitie is overgenomen uit de PSI-richtlijn.

Door overheidsondernemingen gesloten exlusiviteitsregelingen die al bestaan op 16 juli 2019 en die niet voor een uitzondering in aanmerking komen, worden aan het eind van het contract of uiterlijk op 17 juli 2049 beëindigd.

Artikel 47

Ook titel II, hoofdstuk 4, afdeling 5, van het Bestuursdecreet met betrekking tot de beroepsprocedure wordt aangepast in overeenstemming met titel II, hoofdstuk 3, van het Bestuursdecreet. In paragraaf 1, eerste lid, van artikel II.69, van het Bestuursdecreet wordt opgenomen dat – net als in het hoofdstuk met betrekking tot toegang tot bestuursdocumenten/openbaarheid van bestuur – beroep kan ingediend worden tegen: 1° een beslissing over een aanvraag; 2° het uitblijven van een beslissing nadat de termijn waarbinnen de beslissing moest worden genomen, verstreken is en; 3° een onwillige uitvoering van een beslissing. Een beslissing over een aanvraag kan onder meer betrekking hebben op een (gedeeltelijke) afwijzing op basis van artikel II.53, §2, het bedrag van de vergoeding voor het hergebruik of de voorwaarden voor het hergebruik. Verder kan ook beroep worden ingesteld tegen het niet naleven van beslissings- en uitvoeringstermijnen.

In paragraaf 2, eerste lid, wordt verduidelijkt vanaf wanneer de termijn voor het indienen van een beroep begint te lopen. De termijn gaat in 1° als beroep wordt ingesteld tegen de beslissing over de aanvraag: op de dag nadat de beslissing verstuurd is en, 2° als beroep wordt ingesteld tegen de niet-uitvoering van een beslissing: op de dag nadat die termijn verstreken is.

In paragraaf 2, tweede lid, wordt de verwijzing naar artikel II.43, §1, derde lid, vervangen door artikel II.64/2, §1, derde lid.

In paragraaf 3 wordt vermeld dat het beroep volgende informatie bevat: 1) de voor- en achternaam van de indiener, 2) het adres van de indiener, 3) een afschrift van de oorspronkelijke aanvraag en 4) een afschrift van de beslissing waartegen beroep wordt ingesteld, als er een beslissing is genomen. Als het beroep onvolledig is, wordt de behandelingstermijn opgeschort tot de beroepsinstantie in het bezit is van de vereiste informatie.

Artikel 48

De beroepsinstantie bevestigt de ontvangst van het beroep zo snel mogelijk en uiterlijk binnen een termijn van tien kalenderdagen. De praktijk waarbij een beroep in een register wordt genoteerd, wordt verlaten.

De beroepsinstantie brengt de betrokken overheidsinstantie tegelijkertijd op de hoogte van het ingestelde beroep.

Artikel 49

In paragraaf 2 van artikel II.71 van het Bestuursdecreet wordt toegevoegd dat een verlenging van de termijn met vijftien kalenderdagen ook mogelijk is indien de beroepsinstantie oordeelt dat ze de aanvraag moeilijk tijdig kan toetsen aan de bepalingen met betrekking tot het vragen van vergoedingen of aan de voorwaarden voor het hergebruik.

Er wordt een paragraaf 3 toegevoegd die bepaalt dat, als de oorspronkelijke aanvraag tot hergebruik werd afgewezen omdat ze kennelijk onredelijk is of op een te algemene wijze geformuleerd zonder dat de overheidsinstantie om specificatie

of vervolledigde heeft gevraagd, de beroepsinstantie zelf de aanvrager kan verzoeken om zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen. De termijn van dertig kalenderdagen begint in dat geval te lopen vanaf het moment dat de aanvrager zijn aanvraag gespecificeerd of vervolledigd heeft.

Afdeling 6. Wijzigingen van afdeling 5 van hoofdstuk 2 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft de vrijwaring van de strategische belangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Artikel 50

Dit artikel wijzigt artikel III.59.

Het toepassingsgebied 'ratione personae' van de regeling voor vrijwaring van strategische belangen wordt ingeperkt: met de schrapping van de zinsnede in punt 3°, c), 1), wordt vermeden dat private rechtspersonen die voor meer dan 50 procent gesubsidieerd worden door de overheid, maar die verder niet bestuurd worden door de overheid of onder bestuurlijk toezicht staan van de overheid, onder het toepassingsgebied van deze maatregel van bijzonder bestuurlijk toezicht zouden vallen.

Instellingen die voor meer dan 50 procent gefinancierd worden door middel van kapitaalparticipatie van overheidsinstanties, zoals bijvoorbeeld de Vlaamse overheid of lokale overheden, zullen in de meeste gevallen onder het toepassingsgebied blijven omdat kapitaalsparticipatie meestal vertaald wordt in vertegenwoordiging in de raad van bestuur, wat in punt c), 2), geregeld wordt.

Artikel 51

Dit artikel wijzigt artikel III.60.

Het mechanisme van artikel III.60 wordt verfijnd op volgende punten:
1° de maatregel kan niet toegepast worden ten aanzien van natuurlijke personen of rechtspersonen die gevestigd zijn in een EU-lidstaat of in een andere staat van de Europese Economische Ruimte;
2° de mogelijkheid van de Vlaamse Regering om een rechtshandeling te schorsen wordt toegevoegd, naast de mogelijkheid tot nietigverklaring of buiten toepassing verklaring.

Door de vervanging van de woorden "buitenlandse natuurlijke personen of rechtspersonen" door de zinsnede "natuurlijke personen of rechtspersonen die niet gevestigd zijn in een lidstaat van de Europese Unie of in een andere staat van de Europese Economische Ruimte,", wordt vermeden dat een toepassing van deze maatregel van bijzonder bestuurlijk toezicht in strijd zou kunnen komen met het vrij verkeer van kapitaal en de vrijheid van vestiging, zoals gevrijwaard door het EU-recht.

Met de toevoeging van het concept schorsen, dat voor de toekomst geldt maar een tijdelijk karakter heeft, wordt een extra instrument toegevoegd aan deze maatregel van bijzonder bestuurlijk toezicht, dit ter aanvulling van de vernietiging die ex tunc of met terugwerkende kracht geldt, en van de buitentoepassingsverklaring, die eveneens een toekomstige werking heeft, maar dan van onbepaalde duur. Hiermee kan de Vlaamse Regering beter of nauwer aansluiten bij de vereisten van de feitelijke situatie die een bedreiging voor de strategische belangen van de Vlaamse overheid vormt.

Afdeling 7. Wijzigingen van afdeling 3 van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft het elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer

Artikel 52

Het regeerakkoord 2019-2024 bepaalt dat de Vlaamse Regering verder radicaal inzet op digitalisering: de Vlaamse dienstenintegrator (MAGDA) wordt uitgebreid en evolueert tot de unieke en verplicht te gebruiken data-draaischijf voor de uitwisseling van unieke gegevens binnen de Vlaamse publieke sector, waaronder de steden en gemeenten, en met de federale dienstenintegratoren om de data-uitwisseling voor alle overheidsactoren te verbeteren.

Daarom wordt artikel III.68 van het Bestuursdecreet gewijzigd.

Om de uitwisseling van gegevens op een goede en vooral zo efficiënt mogelijke manier te laten verlopen, is het aangewezen dat de Vlaamse overheidsinstanties verplicht worden om beroep te doen op de Vlaamse dienstenintegrator (VDI) om de gegevens die ze nodig hebben voor de uitvoering van de taken van algemeen belang waarmee ze zijn belast of voor de uitvoering van de verplichtingen die op hen rusten, via de Vlaamse dienstenintegrator op te vragen bij de door de Vlaamse Regering erkende authentieke gegevensbronnen en bij de gegevensbronnen, beheerd door een externe overheid, die ingevolge een besluit van de Vlaamse Regering moeten worden geraadpleegd door de Vlaamse overheidsinstanties, zijnde tot op heden het Rijksregister, de gegevens, opgenomen in de gegevensbanken van de Kruispuntbank en in de sociale gegevensbanken en de Kruispuntbank van Ondernemingen (artikel 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 houdende de uitvoering van artikel III.66, III.67 en III.68 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018).

Zoals in het regeerakkoord is bepaald, werkt de VDI samen met de federale dienstenintegratoren zoals de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ). Deze bepaling doet dan ook geen afbreuk aan artikel 14 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid dat bepaalt dat de mededeling van sociale gegevens van persoonlijke aard door of aan instellingen van sociale zekerheid gebeurt met tussenkomst van de KSZ, behalve in de gevallen, bepaald in voornoemd artikel 14. Voornoemd artikel en voorliggend artikel verhinderen niet dat de KSZ en de VDI kunnen samenwerken.

Ook wordt het evolutief karakter van de verplichting beroep te doen op de VDI niet aangetast. Immers, artikel III.68 bepaalt dat de Vlaamse Regering bij de erkenning van authentieke gegevensbronnen per gegevensbron en per overheidsinstantie of groep van overheidsinstanties een tijdschema kan vastleggen, na advies van het stuurorgaan, om zo te vermijden dat alle Vlaamse overheidsinstanties onmiddellijk de betreffende erkende authentieke gegevensbron via de VDI moeten raadplegen.

Het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator (VDI-decreet) is op 1 augustus 2012 in werking getreden. De bestaansreden van de VDI is als onafhankelijke vertrouwenspartij te garanderen dat persoonsgegevens alleen worden ontsloten conform de machtigingen, beraadslagingen en protocollen waarin, voorafgaand aan de ontsluiting, de modaliteiten van de concrete gegevensuitwisselingen zijn vastgelegd (vierogenprincipe). Aldus authentieke gegevensbronnen die geen persoonsgegevens bevatten en open data worden niet ontsloten via de VDI.

Vast staat dat sinds de inwerkingtreding van het VDI-decreet alsmaar meer Vlaamse overheidsinstanties reeds vrijwillig op de VDI beroep doen om aldus op een zo efficiënt mogelijke (kostenbesparende en veilige) manier authentieke gegevensbronnen die persoonsgegevens bevatten, te raadplegen of te onsluiten. Met de

invoeging van de verplichting beroep te doen op de VDI, worden de Vlaamse overheidsinstanties die op digitaal vlak nog een weg moeten afleggen, er op gewezen beroep te doen op de VDI om persoonsgegevens bij authentieke gegevensbronnen te raadplegen. De niet-naleving van de verplichting beroep te doen op de VDI, kan niet worden gesanctioneerd.

Afdeling 8. Wijziging van afdeling 4 van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid

Artikel 53

Dit artikel wijzigt artikel III.75. Een materiële fout in dit artikel wordt rechtgezet.

Artikel 54

Dit artikel wijzigt artikel III.77 van het Bestuursdecreet. Alle leden van het stuurorgaan worden benoemd voor vijf jaar. De externe innovators worden aldus ook voor vijf jaar benoemd in plaats van voor twee jaar.

Het stuurorgaan kan personeelsleden van de Vlaamse overheid en van de lokale overheden omwille van hun expertise uitnodigen om voor een termijn van een jaar als waarnemend lid met raadgevende stem deel te nemen aan de werkzaamheden van het stuurorgaan. Het stuurorgaan beslist daarover in functie van de topics en agendapunten die tijdens het betreffende jaar zullen worden behandeld.

Afdeling 9. Wijzigingen van afdeling 8 van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft de organisatie van het statistiekbeleid

Artikel 55

Dit artikel wijzigt artikel III.107, §1.

Gelet op de aanpassing van artikel III.113 (zie artikel 58) waardoor dat artikel (gedeeltelijk) een ruimer toepassingsgebied krijgt, wordt de formulering van het toepassingsgebied ratione personae van de afdeling aangepast.

Artikel 56

Dit artikel voegt een derde lid toe aan artikel III.110

Er wordt uitdrukkelijk ingeschreven dat de opdracht van de VSA niet alleen bestaat uit het maken van statistieken op basis van beschikbare gegevens, maar ook uit het zelf verzamelen van gegevens via steekproefsurveys – al dan niet gecombineerd met administratieve databanken of organische data – en uit het samenstellen van gegevensbanken (cf. toelichting bij artikel 58).

Artikel 57

Dit artikel wijzigt artikel III.111, eerste lid.

Het voorschrift dat het statistisch programma jaarlijks wordt vastgelegd, sluit programmering op langere termijn uit. Daarom wordt het vervangen door een periodieke vaststelling van het programma, wat de Vlaamse Regering de ruimte biedt om een meerjarenplanning vast te leggen, eventueel zelfs een programma dat de hele regeerperiode omvat. Aanpassing van een meerjarig statistisch programma kan uiteraard alleen na goedkeuring door de Vlaamse Regering.

Dat neemt niet weg dat de Vlaamse Statistische Autoriteit, hierna VSA te noemen, in uitvoering van artikel 8 van het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014,

jaarlijks een statistisch programma bezorgt aan het IIS, in voorkomend geval een update van het meerjarige programma. De Vlaamse Regering kan, met toepassing van artikel III.111, tweede lid, hiervoor verdere modaliteiten vastleggen bij besluit.

Artikel 58

Dit artikel voegt een paragraaf 1, 3 en 4 toe aan artikel III.113.

Paragraaf 1: Definitie

In de eerste paragraaf wordt het begrip 'individuele gegevens' gedefinieerd. Deze definitie sluit aan bij de definitie van artikel 1, 4°, van de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek. De definitie impliceert persoonsgegevens als vermeld in artikel 4, 1), van de AVG (zie artikel I.4, 14°, Bestuursdecreet), maar is er niet toe beperkt: ook gegevens over rechtspersonen of feitelijke verenigingen vallen er onder.

Gegevens zijn individueel als de statistische eenheid geïdentificeerd is of identificeerbaar, waarbij statistische eenheden als identificeerbaar worden beschouwd als ze direct of indirect kunnen worden geïdentificeerd.

Paragraaf 3: Toegang tot databronnen

Naast het bestaande mandaat van de VSA om toegang te krijgen tot alle informatie die de producenten van Vlaamse openbare statistieken bezitten, wordt nu decretaal vastgelegd dat de VSA voor de uitoefening van haar opdracht toegang heeft tot de databanken van andere overheden.

Deze bepaling verleent de VSA een gelijkaardig mandaat als het Nationaal Instituut voor de statistiek heeft op basis van artikel 24bis van de voormelde wet van 4 juli 1962.

Deze bepaling bevestigt dat alle overheidsinstanties, waaronder ook de federale overheid en de overheden van andere gemeenschappen en gewesten, met inbegrip van de instanties die onder hun toezicht vallen, hun medewerking moeten verlenen aan de uitvoering van de opdrachten van de VSA, in het bijzonder door de VSA toegang te verlenen tot de individuele gegevens die ze verwerken.

Deze regeling kadert in het uitgangspunt, vermeld in artikel III.109, §2, dat openbare statistieken (kosten)efficiënt en met zo weinig mogelijk lasten voor respondenten moeten worden ontwikkeld, geproduceerd en verspreid. Dat impliceert onder meer dat statistische enquêtes zoveel mogelijk vervangen worden door secundaire gegevensverzameling uit operationele databanken die reeds de noodzakelijke gegevens bevatten.

Ook de bepalingen in het Bestuursdecreet over elektronisch bestuurlijk gegevensbeheer, artikel III.68 in het bijzonder, schrijven voor dat de instanties van de Vlaamse overheid voor de uitvoering van hun taken zoveel mogelijk gebruik moeten maken van bestaande authentieke gegevensbronnen. De Vlaamse Regering heeft, in uitvoering van artikel III.68, tweede lid, bepaald dat de volgende gegevensbronnen van externe overheden moeten gebruikt worden:
- voor natuurlijke personen, opgenomen in het Rijksregister: de in het Rijksregister opgenomen gegevens, vermeld in artikel 3 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen;
- voor natuurlijke personen, opgenomen in de kruispuntbankregisters: de gegevens, opgenomen in de gegevensbanken van de Kruispuntbank en in de sociale gegevensbanken, vermeld in de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid;

– voor ondernemingen: de in de Kruispuntbank van Ondernemingen opgenomen gegevens, vermeld in artikel 4 van de wet van 16 januari 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen.
(zie: besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 houdende de uitvoering van artikel III.66, III.67 en III.68 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, artikel 5)

Als de toegang tot databanken van externe overheden bij wettelijk voorschrift beperkt is of aan voorwaarden onderworpen, wordt deze bepaling toegepast in overeenstemming met die wettelijke voorschriften.

Deze bepaling betekent bijvoorbeeld niet dat de VSA toegang heeft tot de gegevens van het rijksregister zonder de expliciete machtiging die daartoe vereist is bij de wet van 8 augustus 1983. Ze impliceert wel dat de VSA, in haar hoedanigheid van statistische autoriteit in de zin van artikel 36 van het voormelde samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014, decretaal gemachtigd is om kennis te nemen van alle informatiegegevens die ze nodig heeft om de Vlaamse openbare statistieken te ontwikkelen, te produceren en te verspreiden, zonder dat nog expliciet moet aangetoond worden dat de gegevens niet uit andere bronnen dan de voormelde authentieke gegevensbronnen kunnen gehaald worden.

De producenten van Vlaamse openbare statistieken, vermeld in artikel III.107, §1, kunnen toegang krijgen tot dezelfde gegevens op grond van het nieuwe artikel III.113/2 (cf. infra).

Gegeven de definitie in paragraaf 1, impliceert de bepaling van het eerste lid in zekere zin een ontheffing van de geheimhoudingsplicht in hoofde van de betrokken instanties tegenover de VSA. Dat is verantwoord omdat de VSA gebonden is door alle nationale en internationale voorschriften inzake statistisch geheim (zie artikel III.109, §2, eerste lid, en artikel 36 van het voormelde samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014). Ten overvloede wordt dit in het vierde lid vermeld, en wordt ook vermeld dat mededeling van persoonsgegevens alleen kan binnen de grenzen van de AVG en de regelgeving op federaal of Vlaams niveau ter bescherming van persoonsgegevens.

Statistische geheimhouding betekent dat gegevens die verband houden met afzonderlijke statistische eenheden en rechtstreeks voor statistische doeleinden zijn verzameld of onrechtstreeks aan administratieve of andere bronnen zijn ontleend, worden beschermd tegen iedere schending van het recht op geheimhouding. Het impliceert dat niet-statistisch gebruik van de verkregen gegevens en onwettige openbaarmaking verboden zijn.

De regeling van paragraaf 2 beoogt uitvoering te geven aan de volgende Europese en internationale standaarden en aanbevelingen inzake openbare statistieken:

UNECE Generic Law of Official Statistics, 2016, artikel 17[20]

Op basis van de UN Fundamental Principles of Official Statistics (2014) en de Praktijkcode voor Europese Statistieken (2017) is binnen de schoot van UNECE een Generic Law of Official Statistics (GLOS) uitgewerkt. GLOS biedt in essentie een raamwerk voor de uitwerking of aanpassing van nieuwe of bestaande statistiekwetgeving.

[20] "17.1 All national and local authorities are obliged to provide the Producers of Official Statistics, free of charge, with data in their possession at the level of detail necessary for the production of official statistics and with the metadata that enable assessing data quality. Special confidentiality or secrecy provisions in other legislation cannot be invoked unless the legislation explicitly excludes the use of data for statistical purposes."

Artikel 17 bevat bepalingen over de toegang tot administratieve databronnen:

Paragraaf 17.1 versterkt de rechtspositie van producenten van officiële statistieken voor het bekomen van administratieve gegevens. Het gebruik van administratieve gegevens zorgt voor een efficiëntere statistiekproductie daar er geen extra kosten zijn voor het verzamelen van gegevens en de responslast verminderd wordt.

United Nations Fundamental Principles of Official Statistics–Implementation guidelines (2015)[21]

Naast de gekende surveydata spelen ook administratieve bronnen een belangrijke rol bij de statistiekproductie. Met het oog op het optimaal benutten van administratieve bronnen voor officiële statistiekproductie wordt aanbevolen om hiervoor specifieke wetgeving te voorzien met een opsomming van de voorwaarden over toegang tot en gebruik van deze data.

OESO: aanbevelingen voor Good Statistical Practice (2015)

De OESO heeft in 2015 (aangepast in 2019) aanbevelingen voor Good Statistical Practice voor hun leden en niet-leden uitgebracht. Deze aanbevelingen bouwen verder op deze van de UN en Eurostat en bevatten ook expliciet een hoofdstuk over het recht op toegang tot administratieve data[22]:

Het OESO-document geeft ook aan hoe deze aanbeveling in de praktijk kan omgezet worden[23].

Eurostat Praktijkcode voor Europese Statistieken[24]

In de Praktijkcode voor Europese Statistieken is onder beginsel 2 'Mandaat voor het verzamelen en verkrijgen van toegang tot gegevens' het volgende principe opgenomen:

De statistische autoriteiten hebben bij wet recht op snelle en kosteloze toegang tot administratieve gegevens en op het gebruik van deze gegevens voor statistische doeleinden. De statistische autoriteiten zijn vanaf het begin betrokken bij het ontwerp, de ontwikkeling en de beëindiging van administratieve bestanden teneinde deze bestanden beter geschikt te maken voor statistische doeleinden.

---

[21] p.44: "Before adopting a law or general rule, it is desirable that statistical offices consider if they can make use of administrative records in order to reduce the burden on respondents. But, there must be clear provisions in statistical law or a policy or commitment that lays down the rights and conditions of access to administrative data.
Access may be granted through bi-lateral agreements with relevant agencies."

[22] Ensure the right to access administrative sources to produce official statistics. To this end, Adherents should ensure that:
a. National Statistical Authorities have the right to access administrative data for the regular production of official statistics and to use them in the interest of ensuring quality of official statistics, raising the analytical value of official statistics, reducing burden on survey respondents and reducing the cost of statistical programmes."

[23] - The Statistical Authorities are authorised by law to use administrative records for the regular production of official statistics.
- Administrative sources are used whenever possible and costeffective to avoid duplicating requests for information and reduce reliance on direct surveys.
- Agreements are made with owners of administrative records which set out their shared commitment to the use of these data for statistical purposes (ECoP).
- Linking administrative data with survey data is encouraged by National Statistical Authorities with the aim of reducing the burden on respondents, reducing the costs in producing official statistics, and increasing the analytical value of official statistics.

[24] https://op.europa.eu/nl/publication-detail/-/publication/661dd8ef-7439-11e8-9483-01aa75ed71a1

Onder het beginsel 9 'Geen buitensporige belasting van respondenten' wordt het principe om waar mogelijk bronnen van administratieve en andere gegevens te gebruiken om onnodige vragen naar gegevens te voorkomen, naar voor geschoven.

Onder beginsel 10 'Kosteneffectiviteit' wordt opgeroepen om het statistische potentieel van bronnen van administratieve en andere gegevens te benutten en het gebruik van enquêtes te beperken.

Q*uality Assurance Framework of the European Statistical System*

Met het oog op het implementeren van beginsel 2 uit de Praktijkcode, in het bijzonder 'verkrijgen van toegang tot gegevens' wordt in het QAF ESS (2019) volgende institutionele methoden gespecificeerd:

"1. Right to access administrative data. The national statistical law and other relevant legislation set out the statistical authorities' right to access administrative data promptly and free of charge for statistical purposes.
2. Obligation for administrative data holders. The national statistical law and other relevant legislation set out the obligation for administrative data holders to consult and involve the statistical authorities in the initial design, subsequent development, standardisation and discontinuation of administrative records relevant for statistical purposes.
3. Legislation of administrative data holders. The legislation of administrative data holders does not prevent access to administrative data for statistical purposes.
4. Monitoring of legislation regarding administrative data. A procedure such as the advance notification of system changes is in place to monitor developments concerning legislation which involve the use of administrative data. Developments are analysed and action taken when needed.
5. Agreements between statistical authorities and administrative data holders. Written agreements between the statistical authorities and the administrative data holders are in place to operationalise the legal provisions. These agreements set out the data coverage, the frequency and timetable of access, the general delivery mode, the data format, metadata and the technology to be used. Furthermore, they specify the consultation procedure/process of the statistical authorities in case of changes in the administrative records, their discontinuation and other relevant cases.
6. Consultation. Consultations steered by the National Statistical Institute are ensured to regularly discuss the development of potential new administrative records and their subsequent design. They could take the form of a committee of public bodies, e.g., ministries.
7. Cooperation. Cooperation arrangements are in place to provide for regular discussions between the statistical authorities and the holders of administrative data regarding plans for the design of new administrative data, amendments or discontinuation of existing administrative data or other changes. This can take place through meetings (virtual or physical), discussion/consultation platforms or other suitable forms.
8. Awareness raising. The statistical authorities raise awareness and knowledge of legislation among administrative data holders through meetings and information sessions.
9. Delivery procedures. Procedures, including the delivery mode (e.g. frequency and timetable for the delivery of the administrative records to the statistical authority) are in place to ensure the prompt delivery of administrative data. These procedures include an assessment of the administrative records in terms of their coverage, content, concepts and definitions, and the quality assurance.

10. Standardised metadata. Procedures are in place ensuring the regular provision of standardised metadata by the administrative data holders.
11. Access management. Access to administrative data sources is centrally managed within the statistical authorities."

Vertrouwensverbintenis voor de Statistiek[25]

Door de ondertekening van het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014 en het onderschrijven van de Europese vertrouwensverbintenis voor de statistiek in 2017 heeft de Vlaamse Regering er zich toe verbonden om een systeem op te zetten voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van kwalitatief hoogstaande en professioneel onafhankelijke openbare statistieken volgens de voorschriften van de praktijkcode voor Europese statistiek.

De statistische autoriteiten van de overheden die partij zijn bij het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014 verbinden zich er onder meer toe:
"– ervoor te zorgen dat de statistische autoriteiten zonder enige beperking volledige toegang hebben tot alle administratieve gegevens op alle niveaus, en tegelijk de totale enquêtedruk kunnen verminderen;
– de rechten van de aangevers en de eerbiediging van de statistische geheimhouding te waarborgen, meer bepaald door erover te waken dat de statistische autoriteiten een afgevaardigde voor de gegevensbescherming aanwijzen en een gedragscode aannemen waarin de regels en richtlijnen worden bepaald die aan de leden van de dienst worden opgelegd inzake de vertrouwelijkheid, bescherming van de persoonlijke levenssfeer, het zakengeheim en de gegevensbescherming."

Paragraaf 4: Uitbouw van statistische gegevensbanken en rol van VSA als vertrouwde derde partij (tussenpersoon)

Paragraaf 4 regelt de uitbouw en het beheer van een statistische gegevensbank (statistisch datawarehouse) en verankert de rol van de Vlaamse Statistische Autoriteit als vertrouwde derde partij, ook wel Trusted Third Party (TTP) genoemd, bij de verwerking van individuele gegevens ten behoeve van statistisch of wetenschappelijk onderzoek.

Een statistische gegevensbank is een centrale opslagplaats van data, ongeacht hun bron (survey, administratieve databank, big data), of hun verwerkingsniveau, al dan niet aan elkaar gekoppeld via (gepseudonimiseerde) sleutels, voor het managen van alle beschikbare data, waarbij de volgende activiteiten van een statistische dienst worden gerealiseerd of ondersteund:
– gebruik en hergebruik van data om nieuwe data of nieuwe outputs te creëren;
– creatie van rapporten;
– uitvoeren van analyses;
– produceren van vereiste informatie;
– ontwikkelen van nieuwe statistische producten door het verbinden van data over functionele domeinen heen;
– onderzoek en ontwikkeling van nieuwe statistische producten;
– data-uitwisseling met derden binnen het kader van het statistisch geheim en de AVG-verordening.

Statistische gegevensbanken moeten onderscheiden worden van de beleidsdatabanken, vermeld in artikel III.113/3 van het Bestuursdecreet (zie artikel 62 van het ontwerp). Die beleidsdatabanken worden opgezet als een ondersteunend systeem voor de primaire beleidsprocessen van de Vlaamse overheid, met als hoofddoel het produceren en aanleveren van informatie die toelaat om de effecten en gevolgen

[25] https://www.statistiekvlaanderen.be/vertrouwensverbintenis—voor-de-statistiek

van het beleid op te volgen en te evalueren en toekomstig beleid te onderbouwen. Een statistische gegevensbank daarentegen vormt een cruciaal onderdeel van het primaire proces van de Vlaamse Statistische Autoriteit zelf, namelijk statistieken produceren.

De VSA krijgt daarnaast een rol als vertrouwde derde partij (tussenpersoon) die vergelijkbaar is met de rol die het Nationaal Instituut voor de Statistiek op federaal niveau heeft.

De bepalingen zijn dan ook gebaseerd op artikel 9 en 17quater van de wet van 1962, en het uitvoeringsbesluit (KB van 13 juni 2014 tot vaststelling van, enerzijds, de specifieke reglementaire, administratieve, technische en organisatorische maatregelen teneinde de naleving van de voorschriften over de bescherming van individuele gegevens of de gegevens over individuele eenheden en over de statistische geheimhouding te verzekeren en van, anderzijds, de voorwaarden waaronder het Nationaal Instituut voor de Statistiek kan handelen als tussenpersoon bij een latere verwerking voor statistische doeleinden).

De VSA kan op grond van deze bepaling handelen als derde vertrouwenspersoon in de zin van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, artikel 198 en volgende.

De VSA kan deze rol uitoefenen in de context van de ontwikkeling, productie en verspreiding van Vlaamse openbare statistieken, maar ook met het oog op een latere verwerking voor wetenschappelijke of statistische doeleinden door of in opdracht van de instanties, vermeld in artikel III.107, §1, of op vraag van universiteiten, hogescholen of erkende onderzoeksinstellingen.

De term erkende onderzoeksinstellingen wordt hier gebruikt in dezelfde betekenis als in artikel II.38, met name instellingen die wettelijk erkend zijn om wetenschappelijk onderzoek uit te voeren en waarvan de lijst gepubliceerd wordt op de website van de FOD Binnenlandse Zaken http://www.belspo.be/belspo/visa/list_nl.stm.

Voormelde taken van de VSA staan los van de opdrachten die de Vlaamse dienstenintegrator heeft inzake administratieve gegevensuitwisseling, op grond van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

Er wordt in internationale en nationale wetgeving immers een strikt onderscheid gemaakt tussen data-gebruik voor statistische doeleinden enerzijds en voor administratieve of beleidsdoeleinden anderzijds. Officiële statistiekinstellingen, zoals Statbel en VSA, verzamelen individuele gegevens voor statistische doeleinden (verwerking tot en publicatie van statistische aggregaten zonder de vertrouwelijkheid van de gegevens te schenden). Deze individuele gegevens mogen omwille van het statistische geheim niet doorgegeven worden aan derden (niet-statistische autoriteiten) binnen de overheidsadministratie. Statistische autoriteiten mogen hun individuele gegevens onderling wel uitwisselen op voorwaarde dat zij het statistisch geheim garanderen.

Administratieve entiteiten verzamelen individuele gegevens voor administratieve doeleinden (individuele dienstverlening, beleidsinformatie). Omgekeerd mag een statistiekstelling wel individuele administratieve gegevens gebruiken voor statistische doeleinden.

Dus voor koppelingen waarbij individuele data die verzameld werden voor statistische doeleinden betrokken zijn, is het juridisch noodzakelijk dat de vertrouwde derde partij zelf een statistiekinstelling is.

De uitwisseling van gegevens tussen de Belgische statistische autoriteiten is geregeld in het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014:

"Afdeling 2. Mededeling van vertrouwelijke gegevens tussen de statistische autoriteiten

Art. 38 Vertrouwelijke gegevens mogen tussen statistische autoriteiten worden doorgegeven, mits dat voor de efficiënte ontwikkeling, productie en verspreiding van openbare statistieken of voor de verbetering van de kwaliteit ervan noodzakelijk is.

Art. 39 Er wordt geen beroep gedaan op regels betreffende de statistische geheimhouding om de doorgifte van gegevens in de zin van artikel 38 te voorkomen.

Art. 40 Voor elke verdere doorgifte naast de eerste doorgifte moet de statistische autoriteit die de gegevens heeft verzameld, haar uitdrukkelijke toestemming verlenen.

Art. 41 De overeenkomstig artikel 38 doorgegeven gegevens worden uitsluitend voor statistische doeleinden gebruikt en zijn alleen toegankelijk voor personeelsleden die zich met statistische activiteiten bezighouden, binnen hun specifieke werkterrein.

Art. 42 Tegenover derden moeten de statistische autoriteiten, overeenkomstig de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek, de verplichtingen naleven die voortvloeien uit het statistisch geheim."

In het derde lid van paragraaf 4 wordt de VSA, met toepassing van artikel 8, §1, van de wet van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, gemachtigd om het Rijksregisternummer en het KSZ-nummer te gebruiken als sleutel om databanken te koppelen. Deze bepaling verleent de VSA geen machtiging om het rijksregisternummer te gebruiken voor het ontwikkelen van statistieken, het maken van analyses of het uitvoeren van bevolkingsenquêtes. Voor die situatie geldt paragraaf 3.

Het begrip gepseudonimiseerde gegevens in het vierde lid, wordt gebruikt in de zin van artikel 4.5 van de AVG, namelijk:

"pseudonimisering: het verwerken van persoonsgegevens op zodanige wijze dat de persoonsgegevens niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt, mits deze aanvullende gegevens apart worden bewaard en technische en organisatorische maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de persoonsgegevens niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon worden gekoppeld;"

Er wordt gegarandeerd dat de pseudonimisering van gegevens uit verschillende bronnen gebeurt door een gescheiden eenheid en dat de veiligheidsregels ervoor zorgen dat decodering vermeden wordt.

Geanonimiseerde gegevens volstaan niet om het nagestreefde doel te bereiken, gepseudonimiseerde gegevens wel. Pseudonimisering is noodzakelijk in het licht van de uitbouw van statistische gegevensbanken en de rol van de VSA als vertrouwde derde met het oog op de verwerking van individuele gegevens ten behoeve van statistisch of wetenschappelijk onderzoek.

Pseudonimiseren maakt het koppelen op persoon van informatie uit verschillende bronnen (onder andere surveys en administratieve bronnen) en in de tijd mogelijk. Pseudonimisering laat dus toe om de verbanden tussen verschillende levens-

domeinen (bijvoorbeeld onderwijs, werk en gezondheid) in kaart te brengen en levensloopanalyses uit te voeren (welke gebeurtenissen hebben een positieve of negatieve invloed op bijvoorbeeld gezondheid, inkomen enzovoort); met anonimisering is dat niet mogelijk.

In het zesde lid wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de algemene organisatorische en technische maatregelen te bepalen die genomen moeten worden om de kwaliteit, de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevens te garanderen.

In het kader van de transparantie zal op de website een overzicht van de koppelingen in opdracht van andere instanties gepubliceerd worden.

Afdeling 10. Verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken

Artikel 59

In titel III, hoofdstuk III, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt een nieuwe afdeling, namelijk afdeling 8/1 ingevoegd, met als opschrift "Verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken".

Artikel 60 en 61

Met artikel 60 en 61 wordt een decretale rechtsgrond voorzien zodat departementen, intern verzelfstandigde agentschappen en publiekrechtelijk vormgegeven externe verzelfstandigde agentschappen voor wat betreft hun respectieve materiële bevoegdheden in het kader van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, zoals – maar niet beperkt tot – de bevoegdheden, vermeld in artikel 4 en artikel 5 tot en met 7 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, toegang krijgen tot databanken, zoals het Rijksregister, sociale gegevensbanken en databanken van de FOD Financiën, voor beleidsondersteunende taken met het oog op de voorbereiding of evaluatie van het beleid en de opvolging van de beleidsuitvoering. Dit geldt ook voor de instellingen die in opdracht van de voormelde instanties beleidsondersteunende taken verrichten.

Bevoegdheden van de gemeenschappen en gewesten worden toegewezen in onder andere artikel 127-134 GW, titel II van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI) en de Bijzondere Financieringswet (BFW). De restbevoegdheden (alle bevoegdheden die niet toegewezen werden) behoren aan de Belgische Staat.

De BWHI legt bovendien vast dat:
1° functionele decentralisatie (dus het toewijzen van taken aan instanties) mogelijk is en dat dat bij decreet moet gebeuren als daartoe een van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap afgezonderde rechtspersoon wordt opgericht (artikel 9 BWHI);
2° de Vlaamse Regering bevoegd is om haar administratie, instellingen en personeel te regelen (artikel 87, §1, BWHI). Deze bepaling bevat een exclusieve bevoegdheidstoewijzing aan de Vlaamse Regering (dus met uitsluiting van de decreetgever) om haar eigen diensten in te richten, taken toe te wijzen, personeelsstatuut te regelen enzovoort. Deze bepaling impliceert dat binnen de rechtspersonen Vlaamse Gemeenschap en Vlaamse Gewest taken alleen juridisch correct kunnen toegewezen worden bij besluit van de Vlaamse Regering.

Omdat Vlaamse instanties, in het bijzonder departementen en agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid, soms problemen hebben om toegang te krijgen tot

bepaalde federale persoonsgegevens voor onder andere het uitvoeren van surveys, wordt bij deze een decretale rechtsgrond verleend.

Uit titel III, hoofdstuk 1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, samen gelezen met hoofdstuk III van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie blijkt dat:
1° de Vlaamse administratie is opgebouwd op basis van beleidsdomeinen;
2° elk beleidsdomein uit een Vlaams ministerie en eventueel intern of extern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid bestaat;
3° een Vlaams ministerie uit een departement en (eventueel) intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid bestaat.

Bevoegdheidspakketten worden toegewezen aan de beleidsdomeinen in hoofdstuk IV van besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie en (elke regeerperiode opnieuw) aan de ministers in hoofdstuk 1 van het betreffende bevoegdheidsbesluit.

Binnen een beleidsdomein worden taken en bevoegdheden toegewezen aan:
1° extern of intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid in het oprichtingsdecreet van dat betreffende agentschap met rechtspersoonlijkheid;
2° intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid in het oprichtingsbesluit van dat agentschap zonder rechtspersoonlijkheid;
3° aan de departementen voor wat betreft de restbevoegdheden, namelijk de niet aan agentschappen toegewezen taken en bevoegdheden.

In de oprichtingsdecreten en -besluiten staat niet altijd expliciet opgenomen dat de agentschappen ook bevoegd zijn voor beleidsondersteunende taken met het oog op de voorbereiding of evaluatie van het beleid en de opvolging van de beleidsuitvoering. Weliswaar is in artikel 30, §4, laatste lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie reeds bepaald dat de departementen de beleidsondersteunende taken opnemen, tenzij de beleidsraad een andere taakverdeling vaststelt en onverminderd de toewijzing van taken in de oprichtingsbesluiten en -decreten.

Via voorliggende artikelen wordt nu de link gelegd tussen inhoudelijke bevoegdheden van een departement of agentschap en hun beleidsondersteunende opdracht.

Aangezien de decreetgever onbevoegd is om de werking van en de taakverdeling binnen de Vlaamse administratie te regelen, zou het juridisch niet correct zijn dat bij decreet opdracht gegeven wordt aan een bepaald agentschap of departement om bijvoorbeeld een survey uit te voeren, of dat de Vlaamse Regering gemachtigd wordt om dat te doen. De artikelen van deze afdeling zijn bedoeld als generieke decretale machtiging aan alle departementen en agentschappen om statistisch, wetenschappelijk en historisch onderzoek te (laten) verrichten in het kader van beleidsvoorbereiding, -evaluatie en -uitvoering, binnen de grenzen van de hen toegewezen inhoudelijke bevoegdheden en daartoe de nodige machtigingen of beraadslagingen te verkrijgen voor toegang tot respectievelijk het Rijksregister en de sociale gegevensbanken. Voor toegang tot andere federale gegevensbronnen wordt dan conform de wet verwerking persoonsgegevens een protocol gesloten om toegang te krijgen tot persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken.

Aangezien de decreetgever onbevoegd is om de werking van en de taakverdeling binnen de Vlaamse administratie te regelen, zou het juridisch niet correct zijn dat bij decreet opdracht gegeven wordt aan een bepaald agentschap of departement om bijvoorbeeld een survey uit te voeren, of dat de Vlaamse Regering gemachtigd wordt om dat te doen. De artikelen van deze afdeling zijn bedoeld als generieke decretale machtiging aan alle departementen en agentschappen om statistisch,

wetenschappelijk en historisch onderzoek te (laten) verrichten in het kader van beleidsvoorbereiding, -evaluatie en -uitvoering, binnen de grenzen van de hen toegewezen inhoudelijke bevoegdheden.

De toegang tot gegevensbronnen gebeurt steeds in overleg met de betrokken federale overheidsdiensten en met toepassing van de regelgeving inzake de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd (zoals het sluiten van een protocol of na het verkrijgen van een machtiging van het Rijksregister of een beraadslaging van het informatieveiligheidscomité waarin wordt vastgelegd onder welke voorwaarden en modaliteiten de toegang tot de gewenste gegevens wordt toegestaan).

Met beleidsondersteunende taken wordt bedoeld statistisch onderzoek, bevragingen waaronder onderzoek aan de hand van steekproeven (enquêtes, surveys enzovoort), beleidsmonitoringsystemen, wetenschappelijk en historisch beleidsonderzoek, simulaties om bijvoorbeeld het effect of de impact van nieuwe beleidsmaatregelen te onderzoeken en desgevallend bij te sturen vooraleer die maatregelen te implementeren en de koppeling van data uit verschillende gegevensbronnen. Het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie bepaalt verder wat onder beleidsondersteunende taken wordt bedoeld. De toegang en mededeling van persoonsgegevens is nodig met het oog op onder andere het uitwerken van nieuwe beleidsvoorstellen, het uitwerken van inhoudelijke voorstellen voor beleidsbepaling, het evalueren van beleidsvoorstellen en het toetsen van de effectiviteit, efficiëntie en impact van beleidsvoorstellen om een onderbouwd beleid te ontwikkelen, naast het opvolgen en evalueren van het bestaande beleid en de uitvoering van dat beleid. De voornoemde instanties moeten toegang hebben tot de informatie met het oog op beleidsondersteuning en beleidsuitvoering, beleidsgericht onderzoek kunnen doen of laten doen voor de taken waarvoor ze bevoegd zijn. Beleidsgericht onderzoek, wetenschappelijk en statistisch onderzoek voor beleidsdoeleinden inclusief beleidsvoorbereidend onderzoek, simulaties die uitsluitend worden gemaakt voor de beleidsmatige voorbereiding, de monitoring en de evaluatie van beleid zijn elk onontbeerlijk voor de uitwerking van een onderbouwd beleid.

Met toepassing van de regelgeving inzake de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd (zoals het sluiten van een protocol of na het verkrijgen van een machtiging van het Rijksregister of een beraadslaging van het informatieveiligheidscomité waarin wordt vastgelegd onder welke voorwaarden en modaliteiten de toegang tot de gewenste gegevens wordt toegestaan), gebruiken de voornoemde instanties voor de uitvoering van de hierboven uiteengezette beleidsondersteunende taken de toegang tot of mededeling van persoonsgegevens van de instanties van de Vlaamse overheid en van de lokale overheden, de instellingen met een publieke taak, de milieu-instanties en de externe overheden. Dat is eveneens van toepassing op de instellingen die in opdracht van de voornoemde instanties beleidsondersteunende taken verrichten.

De voorliggende decretale grondslag doet geen afbreuk aan de reeds bestaande mogelijkheid van universiteiten om zich bij het voeren van beleidsvoorbereidend onderzoek ten behoeve van de overheid te beroepen op de grondslag "algemeen belang" (aangenomen dat de voorwaarden daarvoor vervuld zijn en het beleidsvoorbereidend onderzoek in kwestie bijv. niet de vorm aanneemt van contractonderzoek waarbij de overheid exclusieve/sterk geprivilegieerde toegang tot de resultaten zou krijgen). In de Europese context hebben de beschermingsautoriteiten al aanvaard dat algemeen belang volstaat als grondslag wanneer er over de

resultaten gepubliceerd wordt en dit leidt tot een algemene kennisvermeerdering (dus geen studie, exclusief voor een kleine groep beleidsvoerders). Daarnaast hebben de steunpunten voor beleidsrelevant onderzoek een decretale rechtsbasis via het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid.

Artikel 62

Er zijn heel wat data. Veel overheden, entiteiten, instanties en organisaties hebben gegevens. Maar de beschikbare informatie blijkt, zoals ook de SERV in zijn advies betere data voor het (corona-)beleid van 22 juni 2020 stelt, versnipperd, ongestructureerd, onvolledig en het overzicht ontbreekt. Het cijferrapport Corona-impact op het sociaal-economisch weefsel van de SERV bewijst de nood aan meer en betere data voor beleidsmonitoring, -onderbouwing en -evaluatie. Om te komen tot een meer onderbouwd beleid en een datagedreven overheid, wordt via dit artikel alvast een decretale grondslag geboden voor de oprichting van databanken beleidsinformatie binnen de Vlaamse overheid. Per beleidsdomein kan de Vlaamse Regering een departement, een intern verzelfstandigd agentschap of een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap belasten met de uitbouw en het beheer van een databank beleidsinformatie omtrent het beleid van het betreffende beleidsdomein of rond een onderdeel van het beleid van het betreffende beleidsdomein. Met andere woorden in het geval van bijvoorbeeld grote beleidsdomeinen met veel diverse data, kan de Vlaamse Regering beslissen dat er binnen een beleidsdomein meerdere beleidsdatabanken kunnen worden opgericht, elk rond een specifiek onderdeel van het beleid (beleidsveld).

Voor het voeren van een goed beleid is er immers nood aan objectieve en eenduidige data. Veel gegevens zijn beschikbaar bij de diverse entiteiten van de diverse beleidsdomeinen alsook bij lokale overheden en externe overheden. Om de effecten en gevolgen van het beleid van ieder beleidsdomein of van een onderdeel van het beleid van een beleidsdomein op te volgen en te evalueren, zijn data onmisbaar, alsook voor de onderbouwing van toekomstig beleid.

De entiteiten van het betreffende beleidsdomein en in voorkomend geval van andere beleidsdomeinen, lokale overheden of externe overheden, verstrekken daarvoor de voor het betreffende beleid noodzakelijke gegevens waarover ze beschikken, met toepassing van de regelgeving inzake de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd. Met andere woorden naargelang het geval, zullen voorafgaand de nodige protocollen moeten worden gesloten of beraadslagingen van het informatieveiligheidscomité of machtigingen van het Rijksregister worden bekomen.

De beleidsdatabank kan dus ook gevoed worden door gegevens van instanties van een ander beleidsdomein of van lokale of externe overheden, voor zover die gegevens betrekking hebben op het beleid van de betreffende beleidsdatabank. Daardoor wordt silovorming van databeheer vermeden, zoals de SERV in voornoemd advies ook aanstipt. De SERV heeft uitdrukkelijk in zijn advies gesteld dat ook tussen bestuurslagen samenwerking en coördinatie nodig is. De diverse overheidsniveaus (van internationaal tot lokaal) moeten zorgen voor onderlinge doorstroming van informatie. Het gaat dan niet enkel over Europese-federale-Vlaamse samenwerking, maar ook over Vlaams-lokale. Vandaar dat via voorliggend ontwerp daaraan wordt tegemoetgekomen.

De databanken beleidsinformatie dienen voor beleidsdoeleinden en niet om de persoonsgegevens dan terug door te geven aan andere entiteiten voor beleids-

uitvoering. Voor beleidsuitvoering worden de gegevens steeds opgevraagd bij de authentieke gegevensbronnen die over de meest actuele gegevens beschikken.

De Vlaamse Regering kan desgevallend ook bepalen onder welke modaliteiten die databank kan worden gebruikt door het middenveld (de doelgroepen) van het betreffende beleidsdomein zodat die overzicht krijgen van hun gegevens.

Een databank kan de informatienoden van instanties verzoenen met de bescherming van persoonsgegevens. Voor de verwerking van persoonsgegevens is het noodzakelijk om te beschikken over een voldoende uitgewerkte decretale basis. Om te vermijden dat iedere entiteit die wordt belast met uitbouw en beheer van een beleidsdatabank, een decretale basis uitschrijft, biedt voorliggend artikel reeds de decretale rechtsgrond. Deze decretale basis zal een startpunt zijn, waarna de uitbouw, het gebruik en beheer praktisch moet worden ingevuld door de Vlaamse Regering per beleidsdatabank, na advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC).

Het doel van het ontwerp is dat de Vlaamse Regering verder bepaalt welke instantie instaat voor het beheer van de betreffende databank, met andere woorden die de verwerkingsverantwoordelijke zal zijn overeenkomstig de algemene verordening gegevensbescherming.

Die databank heeft een of meerdere van de volgende doelstellingen:
1° het ondersteunen van de voorbereiding en evaluatie van het betreffende beleid met betrekking tot het betreffende beleidsdomein;
2° het aanleveren van data voor wetenschappelijk onderzoek rond het betreffende beleid met betrekking tot het betreffende beleidsdomein;
3° het beantwoorden van informatievragen van derden rond het betreffende beleid dat onder het betreffende beleidsdomein ressorteert;
4° het genereren van statistieken voor historische en beleidsdoeleinden.

Om de doelstellingen te bereiken, bepaalt de Vlaamse Regering welke categorieën van gegevens over welke categorieën personen worden verzameld over het betreffende beleid dat ressorteert onder het beleidsdomein in kwestie in de databank beleidsinformatie. De Vlaamse Regering kan na advies van de VTC nog bijkomende doelstellingen in functie van de betreffende beleidsdatabank rond het beleid in kwestie omschrijven en desgevallend nog nader bepalen onder welke modaliteiten mogelijke gebruikers toegang krijgen. De Vlaamse Regering kan aldus de voorwaarden voor de raadpleging, het gebruik en de verkrijging van de verwerkte gegevens bepalen. Ze kan ook de algemene organisatorische en technische maatregelen bepalen die genomen moeten worden om de kwaliteit, de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevens te garanderen. Ze kan ook bepalen de concrete bewaartermijn in functie van de betreffende beleidsdatabank.

De gepseudonimiseerde persoonsgegevens, voorzover geregeld in de machtiging, de beraadslaging of het protocol, kunnen onder contractuele voorwaarden ook doorgegeven worden met het oog op wetenschappelijk onderzoek. Er is sprake van pseudonimisering omdat geanonimiseerde gegevens onvoldoende zijn om het nagestreefde doel te bereiken. Pseudonimisering is dan ook noodzakelijk in het licht van de uitbouw van beleidsdatabanken. Pseudonimiseren maakt het koppelen van informatie uit verschillende bronnen en in de tijd mogelijk. Met anonimisering is dat niet mogelijk.

Deze decretale grondslag geeft nog niemand een principieel of absoluut gebruiksrecht, maar sluit ook niemand a priori uit. De concrete toelating zal beoordeeld worden op basis van concrete aanvragen die leiden tot een protocol (of desgevallend een beraadslaging van het informatieveiligheidscomité), rekening houdend met de principes van de algemene verordening gegevensbescherming. Ook bin-

nen actieve openbaarheid zal informatie vanuit de databanken beleidsinformatie ter beschikking worden gesteld. Doelgroepen van het betreffende beleidsdomein komen in aanmerking als gebruikers van de informatie.

Een databank beleidsinformatie is een op de eindgebruiker gericht, geïntegreerd, historiek bewarend en niet-vluchtige collectie van gegevens die het beleid kunnen ondersteunen. Door de 'historisatie' van (momenteel enkel operationele) gegevens kan opnieuw teruggegrepen worden naar ervaringen uit het verleden. Daardoor is het belangrijk dat de uitwisseling van gegevens een continu en verankerd proces wordt.

In het kader van de transparantie zal op de website van het betreffende beleidsdomein het gebruik van de verzamelde persoonsgegevens overzichtelijk meegedeeld worden.

Afdeling 11. Wijzigingen van afdeling 9 van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft organisatiebeheersing en interne audit

Artikel 63

Dit artikel wijzigt artikel III.115, §5.

De verwijzing naar de federale wet wordt geactualiseerd: de wet van 22 juli 1953 werd opgeheven bij artikel 144 van de wet van 7 december 2016. Voor de uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht van bedrijfsrevisoren ten aanzien van Audit Vlaanderen wordt nu verwezen naar artikel 86 van de wet van 7 december 2016.

Afdeling 12. Wijzigingen van afdeling 10 van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft de rapportering aan het Vlaams Parlement

Artikel 64

Om administratieve lasten te beperken wordt het artikel met betrekking tot de jaarlijkse rapportering over de toepassing van de bepalingen over de toegang tot bestuursdocumenten en de beroepen ingesteld bij de beroepsinstantie openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie geschrapt. Deze gegevens zullen niet meer opgevraagd worden bij de betrokken overheidsinstanties.

Artikel 65

De Europese Commissie evalueert de toepassing van de nieuwe PSI-richtlijn ten vroegste op 17 juli 2025 en zal hiervoor de medewerking vragen van de lidstaten. Aangezien de PSI-richtlijn geen verplichting meer bevat voor de lidstaten om elke drie jaar een verslag te bezorgen met betrekking tot de praktijk inzake hergebruik van overheidsinformatie, kan artikel III.117, 1°, van het Bestuursdecreet geschrapt worden.

Uiteraard zal vanuit de Vlaamse overheid tijdig input bezorgd voor een evaluatie van de PSI-richtlijn, van zodra de Europese Commissie hierom verzoekt.

Afdeling 13. Wijzigingen van hoofdstuk 4 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft experimentregelgeving en regelluwe zones

Artikel 66

Dit artikel wijzigt artikel III.119, eerste lid. De wijziging betreft de rechtzetting van een verkeerde verwijzing: de bepalingen over experimentregelgeving en regelluwe

zones werden op advies van de Raad van State in een afzonderlijk hoofdstuk van het Bestuursdecreet ondergebracht; in artikel III.119 waren ten onrechte de woorden "deze afdeling" blijven staan.

Artikel 67

Dit artikel heft artikel III.121, §2, 4°, op.

Het voorschrift in paragraaf 2, 4°, dat regeringsbesluiten die specifieke experimentwetgeving of regelluwe zones invoeren, niet mogen afwijken van decretale bepalingen die Europese richtlijnen omzetten of Europese verordeningen uitvoeren wordt opgeheven: het is niet de bedoeling om afwijking te verbieden van decretale bepalingen die bij het omzetten van richtlijnen of het uitvoeren van verordeningen verder gaan dan de richtlijn of verordening in kwestie oplegt (het zogenaamde. goldplating). Het is wel evident dat niet mag afgeweken worden van de dwingende bepalingen van Europese regelgeving. Er moet met andere woorden over gewaakt worden dat de invoering van experimentregelgeving of regelluwe zones niet tot gevolg heeft dat Europese richtlijnen niet langer volledig omgezet zijn of Europese verordeningen niet langer volledig uitgevoerd zijn.

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Artikel 68

De benoeming van de externe innovators, vermeld in artikel III.76, eerste lid, 5°, zoals van kracht op de datum van inwerkingtreding van dit decreet, blijft gelden tot 26 september 2022, namelijk voor de resterende duur van het mandaat van de leden, vermeld in artikel III.76, 1° tot en met 4°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, ingevolge het ministerieel besluit van 15 september 2017 houdende de benoeming van de voorzitter en de leden van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, met andere woorden tot uiterlijk 26 september 2022. Dit vormt dus een afwijking van artikel III.77 van het Bestuursdecreet. De externe innovators werden benoemd met ingang van 1 februari 2020 voor een duurtijd van twee jaar en dat wordt door voorliggende bepaling verlengd tot 26 september 2022 zodat op dat moment de benoeming van álle leden van het stuurorgaan tegelijkertijd kan worden vernieuwd.

Artikel 69

Artikel 2 en 3 en 19 tot en met 49 die de PSI-richtlijn omzetten, treden in werking op 17 juli 2021. Alle overige artikelen treden in werking op de tiende dag na de bekendmaking van het decreet in het Staatsblad.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management,

Jan JAMBON

VOORONTWERP VAN DECREET
van 2 oktober 2020

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018

Op voorstel van de minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van de inleidende bepalingen en de definities, vermeld in titel I van het bestuursdecreet

Art. 2. In artikel I.2 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie;".

Art. 3. Aan artikel I.3 van hetzelfde decreet wordt een punt 9° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"9° overheidsondernemingen: de ondernemingen die niet behoren tot de Vlaamse overheid of tot een lokale overheid en die niet beschouwd worden als een instelling met een publieke taak of een milieu-instantie, maar waarop de Vlaamse of lokale overheden, direct of indirect, een overheersende invloed kunnen uitoefenen op grond van eigendom, financiële deelname of de voorschriften die op de onderneming van toepassing zijn. Er is een overheersende invloed in elk van de volgende gevallen:

a) de Vlaamse of lokale overheden bezitten direct of indirect de meerderheid van het geplaatste kapitaal van de onderneming;
b) de Vlaamse of lokale overheden beschikken direct of indirect over de meerderheid van de stemrechten, verbonden aan de aandelen die de onderneming uitgeeft;
c) de Vlaamse of lokale overheden kunnen direct of indirect meer dan de helft van de leden van het bestuurs-, het leidinggevend of het toezichthoudend orgaan van de onderneming aanwijzen.".

Afdeling 2. Wijzigingen van onderafdeling 2 van afdeling 2 van hoofdstuk 2 van titel II, wat betreft de elektronische uitwisseling van berichten

Art. 4. In artikel II.22 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"Overheidsinstanties als vermeld in artikel II.18, kunnen voor een procedure voorzien in een of meer elektronische wegen om berichten uit te wisselen met gebruikers, ook als de toepasselijke regelgeving alleen voorziet in de uitwisseling via analoge weg of als de regelgeving al in een bepaalde elektronische weg voorziet, vanaf het moment waarop de overheidsinstantie de beschikbare elektronische wegen voor de procedure heeft bekendgemaakt.";

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

"§2. In geval van toepassing van paragraaf 1 worden de volgende voorwaarden nageleefd voor de elektronische uitwisseling met burgers of externe overheden:
1° de overheidsinstanties, vermeld in artikel II.18, informeren burgers en externe overheden vooraf over:
    a) de stappen die gevolgd moeten worden;
    b) de technieken die worden gebruikt;
    c) de rechtsgevolgen van de elektronische uitwisseling;
2° de natuurlijke personen, niet in hun hoedanigheid van ondernemer, stemmen vooraf uitdrukkelijk in met de uitwisseling van berichten via elektronische weg;
3° de natuurlijke personen, niet in hun hoedanigheid van ondernemer, kunnen de instemming, vermeld in punt 2°, op elk moment intrekken.";

3° in paragraaf 3, tweede lid, worden de woorden "op analoge dragers" vervangen door de woorden "waarin in de toepasselijke regelgeving is voorzien";

4° in paragraaf 4 worden de woorden "via elektronische weg dezelfde rechtsgevolgen tot stand als de uitwisseling op analoge dragers" vervangen door de zinsnede "die mogelijk wordt gemaakt met toepassing van paragraaf 1, dezelfde rechtsgevolgen tot stand als de uitwisseling waarin in de toepasselijke regelgeving is voorzien.".

Art. 5. Aan artikel II.23 van hetzelfde decreet wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In het eerste en het derde lid wordt verstaan onder hetzelfde informatiesysteem: een informatiesysteem of een combinatie van informatiesystemen waarbij de overheidsinstantie voldoende controle heeft over de logging van het tijdstip van verzending en ontvangst van een bericht.".

Art. 6. In het hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.23/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.23/1. §1. In dit artikel wordt verstaan onder eBox: de eBox, vermeld in artikel 2, 3°, van de wet van 27 februari 2019 inzake elektronische uitwisseling van berichten via de eBox.

§2. Overheidsinstanties als vermeld in artikel II.18, kunnen de eBox gebruiken voor de elektronische uitwisseling van berichten.

De uitwisseling van berichten via de eBox geldt als een uitwisseling binnen hetzelfde informatiesysteem, vermeld in artikel II.23, derde en vierde lid.

Als een systeemfout verhindert dat een bericht wordt verzonden of ontvangen, geldt de informatie die daarover, met toepassing van artikel 4, tweede lid, van de wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox, ter beschikking is gesteld, als bewijs van de systeemfout die kan worden ingeroepen als bewijs van overmacht.

§3. Als de uitwisseling van berichten via de eBox niet mogelijk is op grond van de toepasselijke regelgeving, gelden de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2.

Onder de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, brengt de uitwisseling via de eBox dezelfde rechtsgevolgen tot stand als de uitwisseling waarin in de toepasselijke regelgeving is voorzien.".

Afdeling 3. Wijziging van afdeling 3 van hoofdstuk 2 van titel II, wat betreft de bestuurshandelingen in elektronische vorm

Art. 7. In artikel II.24 van hetzelfde decreet wordt een paragraaf 2/2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§2/2. Een bestuursdocument dat op elektronische wijze ondertekend is, kan worden gematerialiseerd in een equivalent dat de authenticiteit en de integriteit van de gegevens waarborgt.".

Afdeling 4. Wijzigingen van hoofdstuk 3 van titel II van het bestuursdecreet, wat betreft de toegang tot bestuursdocumenten

Art. 8. In artikel II.30, §1, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "geregistreerd is, of als de aanvraag niet geregistreerd is, op de dag nadat de aanvraag" opgeheven.

Art. 9. In artikel II.34 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 4° wordt vervangen door wat volgt:

"4° het om bestuursdocumenten gaat die uitsluitend ten behoeve van de strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie zijn opgesteld, zolang de mogelijkheid blijft bestaan om een strafsanctie of een administratieve sanctie op te leggen;".

2° er wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"7° de aanvraag betrekking heeft op bestuursdocumenten waarin persoonlijke beleidsopvattingen opgenomen zijn en die opgesteld zijn ten behoeve van intern beraad, tenzij de persoon die de opvattingen heeft geuit, met de openbaarmaking instemt."

Art. 10. In artikel II.36 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in §1, tweede lid, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° het vertrouwelijke karakter van bestuursdocumenten die uitsluitend ten behoeve van de strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie zijn opgesteld, zolang de mogelijkheid blijft bestaan om een strafsanctie of een administratieve sanctie op te leggen;".

2° in §1, tweede lid, wordt een punt 12° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"12° het vertrouwelijk karakter van bestuursdocumenten waarin persoonlijke beleidsopvattingen opgenomen zijn en die opgesteld zijn ten behoeve van intern beraad, tenzij de persoon die de opvattingen heeft geuit, met de openbaarmaking instemt."

3° In §2, tweede lid, wordt de zinsnede "paragraaf 1, tweede lid, 3°, 4°, 6°, 8° en 10°" vervangen door de zinsnede "paragraaf 1, tweede lid, 3°, 4°, 6°, 8°, 10° en 12°"

Art. 11. Artikel II.41 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. II.41. De overheidsinstantie, vermeld in artikel II.28, §1, bevestigt de ontvangst van een aanvraag zo snel mogelijk en uiterlijk binnen tien kalenderdagen als ze binnen die termijn de aanvraag nog niet beantwoord heeft.".

Art. 12. In artikel II.43, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "Nadat ze de aanvraag geregistreerd heeft, onderzoekt de overheidsinstantie, vermeld in artikel II.28, § 1," vervangen door de zinsnede "De overheidsinstantie, vermeld in artikel II.28, §1, onderzoekt".

Art. 13. In artikel II.44 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

"§3. De aanvrager die een afschrift van een bestuursdocument ontvangt, kan het afschrift gebruiken om zijn rechten en belangen te beschermen, en om zijn vrijheid van meningsuiting en van informatie uit te oefenen.

In afwijking van het eerste lid kan de aanvrager die toegang kreeg tot informatie van persoonlijke aard met toepassing van artikel II.40, §3, tweede lid, het afschrift niet gebruiken om zijn vrijheid van meningsuiting en van informatie uit te oefenen.

De overheidsinstantie die een aanvraag tot openbaarmaking inwilligt, vermeldt in de beslissing dat die inwilliging geen toestemming inhoudt om de gevraagde bestuursdocumenten te hergebruiken als vermeld in hoofdstuk 4.".

Art. 14. In artikel II.46, derde lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel II.34, 2° of 6°" vervangen door de zinsnede "artikel II.34, 2°, 6° of 7°" en wordt de zinsnede "artikel II.36, § 1, tweede lid, 1°, 5° of 7°" vervangen door de zinsnede "artikel II.36, §1, tweede lid, 1°, , 5° , 7° of 12°".

Art. 15. In artikel II.47, §3, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "noteert de aanvraag onmiddellijk in het register, vermeld in artikel II.41" vervangen door de zinsnede "bevestigt de ontvangst van de aanvraag conform artikel II.41".

Art. 16 . In artikel II.48 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

"De aanvrager dient het beroep in met een brief, met een e-mail of, in voorkomend geval, met een webformulier binnen een termijn van dertig kalenderdagen die ingaat op een van de volgende dagen:
1° als de aanvraag is afgewezen: op de dag nadat de beslissing verstuurd is;
2° als de aanvraag volledig of gedeeltelijk is ingewilligd, maar niet is uitgevoerd binnen de termijnen, vermeld in artikel II.44, §1: op de dag nadat de termijn, vermeld in artikel II.44, §1, verstreken is.";

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

"§2. Het beroep bevat al de volgende informatie:
1° de voor- en achternaam van de indiener;
2° het adres van de indiener;
3° een afschrift van de oorspronkelijke aanvraag;
4° een afschrift van de beslissing van de betrokken overheidsinstantie waartegen beroep wordt ingesteld, als er een beslissing is genomen.

Als het beroep onvolledig is, wordt de behandelingstermijn, vermeld in artikel II.50, §1, opgeschort tot de beroepsinstantie in het bezit is van de vereiste informatie.".

Art. 17. Artikel II.49 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. II.49. De beroepsinstantie bevestigt de ontvangst van het beroep zo snel mogelijk en uiterlijk binnen tien kalenderdagen.

De beroepsinstantie brengt tegelijkertijd de betrokken overheidsinstantie op de hoogte van het ingestelde beroep.".

Art. 18. In artikel II.50, §1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het derde lid wordt de zinsnede "artikel II.34, 2° of 6°" vervangen door de zinsnede "artikel II.34, 2°, 6° of 7°" en wordt de zinsnede "artikel II.36, §1, tweede lid, 1°, 5° of 7°" vervangen door de zinsnede "artikel II.36, §1, tweede lid, 1°, , 5° , 7° of 12°";

2° er wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Als de oorspronkelijke aanvraag tot openbaarmaking is afgewezen omdat ze kennelijk onredelijk is of op een te algemene wijze is geformuleerd, zonder dat de overheidsinstantie om specificatie of vervollediging heeft gevraagd, beschikt de beroepsinstantie zelf over de mogelijkheid om de aanvrager te verzoeken om zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen. De termijn van dertig kalenderdagen, vermeld in artikel II.50, §1, begint in dat geval te lopen vanaf het moment dat de aanvrager zijn aanvraag gespecificeerd of vervolledigd heeft.".

Afdeling 5. Wijzigingen van hoofdstuk 4 van titel II van het bestuursdecreet, wat betreft open data en hergebruik van overheidsinformatie

Art. 19. In titel II van hetzelfde decreet wordt het opschrift van hoofdstuk 4 vervangen door wat volgt:

"Hoofdstuk 4. Open data en hergebruik van overheidsinformatie".

Art. 20. In artikel II.53 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1, eerste lid, wordt een punt 5° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"5° de overheidsondernemingen die aan een van de volgende voorwaarden voldoen:

a) ze zijn actief op de gebieden, vermeld in artikel 95 tot en met 102 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten;
b) ze treden op als exploitant van openbare diensten als vermeld in artikel 2, d), van verordening (EG) nr. 1370/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 betreffende het openbaar personenvervoer per spoor en over de weg en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 1191/69 van de Raad en verordening (EEG) nr. 1107/70 van de Raad;
c) ze vervullen als luchtvaartmaatschappij openbare dienstverplichtingen op grond van artikel 16 van verordening (EG) nr. 1008/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 24 september 2008 inzake gemeenschappelijke regels voor de exploitatie van luchtdiensten in de Gemeenschap;

d) ze verrichten als reder openbare diensten op grond van artikel 4 van verordening (EEG) nr. 3577/92 van de Raad van 7 december 1992 houdende toepassing van het beginsel van het vrij verrichten van diensten op het zeevervoer binnen de Lid- Staten (cabotage in het zeevervoer).";

2° in paragraaf 2 wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° de bestuursdocumenten of onderdelen ervan waarvoor de toegang is beperkt of uitgesloten op basis van de geldende bepalingen die de toegang tot bestuursdocumenten nader regelen;";

3° in paragraaf 2, 4°, worden de woorden "waarover openbare omroepen of hun dochterondernemingen en andere instellingen of hun dochterondernemingen beschikken" vervangen door de woorden "die in het bezit zijn van openbare omroepen of hun dochterondernemingen en andere instellingen of hun dochterondernemingen";

4° in paragraaf 2 wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

"5° de bestuursdocumenten die in het bezit zijn van onderwijsinstellingen van het secundair of lager niveau, en, in geval van alle andere onderwijsinstellingen, andere dan onderzoeksgegevens, vermeld in paragraaf 3;";

5° in paragraaf 2, 6°, wordt de zinsnede "waarover andere culturele instellingen dan musea, bibliotheken en archiefinstellingen beschikken" vervangen door de zinsnede "die in het bezit zijn van andere culturele instellingen dan musea, bibliotheken en archiefinstellingen";

6° aan paragraaf 2 wordt een punt 9° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"9° de bestuursdocumenten die in het bezit zijn van overheidsondernemingen die aan een van de volgende voorwaarden voldoen:
a) ze zijn geproduceerd buiten de context van de levering van diensten van algemeen belang;
b) ze houden verband met activiteiten die rechtstreeks blootstaan aan concurrentie en bijgevolg niet onder aanbestedingsregels vallen op grond van artikel 116 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten.";

7° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§3. Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden onderzoekgegevens, al dan niet in het bezit van een overheidsinstantie, die met overheidsmiddelen zijn gefinancierd en die openbaar zijn gemaakt via een institutionele of thematische databank door onderzoekers, onderzoeksinstellingen of financierende organisaties, beschouwd als bestuursdocumenten. Daarbij wordt rekening gehouden met de gerechtvaardigde handelsbelangen, activiteiten inzake kennisoverdracht en al bestaande intellectuele eigendomsrechten.".

Art. 21. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.53/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.53/1. Voor de volgende lokale overheden nemen de volgende personen de beslissing over de aanvraag tot hergebruik, onverminderd delegatie:
1° voor de gemeenten, de districten en de OCMW's: de algemeen directeur;
2° voor de provincies: de griffier;
3° voor de polders en wateringen: de dijkgraaf van de polder of de voorzitter van de watering;
4° voor de besturen van de erkende kerk- of geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten: de voorzitter van de besturen.".

Art. 22. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.53/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.53/2. Voor de toepassing van dit hoofdstuk gaan de beslissings- en uitvoeringstermijnen in op de dag nadat de aanvraag tot hergebruik is ontvangen.

De termijnen, vermeld in het eerste lid, verstrijken om 24 uur van de laatste dag.".

Art. 23. Aan artikel II.54 van hetzelfde decreet worden een punt 6° tot en met 10° toegevoegd, die luiden als volgt:

"6° modellicentie: een reeks vooraf bepaalde voorwaarden voor hergebruik, in een digitaal formaat, bij voorkeur verenigbaar met gestandaardiseerde openbare licenties die online beschikbaar zijn;
7° onderzoeksgegevens: andere documenten in digitale vorm dan wetenschappelijke publicaties, die worden verzameld of geproduceerd tijdens wetenschappelijke onderzoeksactiviteiten en die als bewijs in het onderzoeksproces worden gebruikt, of waarvan binnen de onderzoeksgemeenschap algemeen wordt erkend dat ze noodzakelijk zijn om onderzoeksresultaten te valideren;
8° hoogwaardige datasets: documenten waarvan het hergebruik belangrijke voordelen biedt voor de samenleving, het milieu en de economie, namelijk doordat ze geschikt zijn om diensten met toegevoegde waarde en toepassingen te ontwikkelen, en om nieuwe, hoogwaardige en fatsoenlijke banen te scheppen, en door het aantal potentiële begunstigden van de diensten of toepassingen met toegevoegde waarde die op basis van die datasets ontwikkeld zijn;
9° API: een applicatieprogramma-interface, namelijk een reeks functies, procedures, definities en protocollen voor de communicatie van machine naar machine en de naadloze uitwisseling van gegevens;
10° richtlijn (EU) 2019/1024: richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie.".

Art. 24. In artikel II.55, tweede lid, van hetzelfde decreet worden tussen het woord "bepalen" en het woord "de" de zinsnede "de overheidsondernemingen," ingevoegd.

Art. 25. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.56/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.56/1. De overheidsinstanties, vermeld in artikel II.53, §1, produceren bestuursdocumenten die voor hergebruik in aanmerking komen en stellen die ter beschikking, overeenkomstig het beginsel open door ontwerp en door standaardinstellingen.".

Art. 26. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.58/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.58/1. Elke overheidsinstantie, vermeld in artikel II.53, §1, stelt dynamische gegevens onmiddellijk nadat ze zijn verzameld, via passende API's en, in voorkomend geval, in de vorm van een bulksgewijze download, beschikbaar voor hergebruik.

Als het beschikbaar stellen van dynamische gegevens onmiddellijk nadat ze verzameld zijn, de financiële en technische mogelijkheden van de overheidsinstantie overstijgt omdat dat een onevenredige inspanning vergt, worden die dynamische gegevens voor hergebruik beschikbaar gesteld binnen een termijn of met tijdelijke technische beperkingen die de exploitatie van het economisch en sociaal potentieel ervan niet onnodig in het gedrang brengt.

In dit artikel wordt verstaan onder dynamische gegevens: documenten in digitale vorm die frequent of in real time worden geactualiseerd door hun volatiliteit of omdat ze snel verouderd zijn. Gegevens die door sensoren zijn gegenereerd, worden doorgaans als dynamische gegevens beschouwd.".

Art. 27. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.58/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.58/2. De overheidsinstanties, vermeld in artikel II.53, §1,oefenen het recht van een fabrikant van een databank, verleend bij artikel XI.307, eerste lid, van het wetboek van economisch recht van 28 februari 2013, niet uit om het hergebruik van bestuursdocumenten tegen te gaan of om het hergebruik buiten de grenzen, vastgelegd in dit hoofdstuk, te beperken.".

Art. 28. In artikel II.59 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt de zinsnede ", en, als dat van toepassing is, voor de anonimisering van persoonsgegevens en voor maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie" toegevoegd;

2° in het tweede lid wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° overheidsondernemingen;";

3° in het derde lid worden de woorden "en verspreiding" vervangen door de zinsnede ", verspreiding en opslag ervan, en, als dat van toepassing is, de anonimisering van persoonsgegevens en maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie,";

4° in het vierde lid wordt tussen de zinsnede "verspreiding," en het woord "conservering" de zinsnede "opslag," ingevoegd;

5° in het vierde lid wordt tussen het woord "rechten" en de zinsnede ", vermeerderd met" de zinsnede "en, als dat van toepassing is, de anonimisering van persoonsgegevens en maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie" ingevoegd;

6° er wordt een vijfde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In dit artikel wordt verstaan onder:
1° redelijk rendement op investeringen: een percentage van het totale tarief, boven op de kosten die mogen worden doorberekend, dat maximaal vijf procentpunten hoger ligt dan de vaste rente van de Europese Centrale Bank;
2° anonimisering van persoonsgegevens: het proces waarbij bestuursdocumenten worden omgezet in anonieme documenten die geen betrekking hebben op een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon, of het proces waarbij persoonsgegevens zodanig anoniem worden gemaakt dat de betrokkene niet of niet meer identificeerbaar is.".

Art. 29. In artikel II.61 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° voor paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, wordt een nieuwe paragraaf 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§1. Het hergebruik van bestuursdocumenten mag niet worden onderworpen aan voorwaarden, tenzij die voorwaarden objectief, evenredig en niet-discriminerend zijn en gerechtvaardigd worden door een doel van algemeen belang.

De voorwaarden voor hergebruik mogen de mogelijkheden van hergebruik niet nodeloos beperken, noch gebruikt worden om de mededinging aan banden te leggen.

De voorwaarden voor hergebruik bevatten de toestemming om de bestuursdocumenten geheel of gedeeltelijk te hergebruiken op om het even welke wijze, in oorspronkelijke, gewijzigde of bewerkte vorm, zonder uitsluiting van categorieën van aanvragers en zonder beperkingen in de tijd of in de geografische draagwijdte van het hergebruik, tenzij dat om juridische, technische of heel gegronde redenen niet mogelijk is.";

2° paragraaf 2 wordt opgeheven;

3° in paragraaf 3, eerste lid, wordt tussen de zinsnede "derde lid," en het woord "hanteert" de zinsnede "geeft de overheidsinstantie, vermeld in artikel II.53, §1, toestemming voor onvoorwaardelijk hergebruik of" ingevoegd;

4° in paragraaf 3, eerste lid, wordt de zinsnede ", vermeld in paragraaf 1" vervangen door de zinsnede ", vermeld in paragraaf 1/1";

5° in paragraaf 3, tweede lid, wordt de zinsnede "paragraaf 2, zonder motivering toestemming geven voor onvoorwaardelijk hergebruik of kan de overheidsinstantie" vervangen door de zinsnede "paragraaf 1".

Art. 30. In artikel II.62 van hetzelfde decreet worden tussen het eerste en het tweede lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

"De Vlaamse Regering stelt een lijst vast van de overheidsinstanties, vermeld in artikel II.59, tweede lid, 1°. Die lijst wordt online bekendgemaakt.

Voor een eenvoudigere toegang tot datasets wordt gezorgd voor één enkel toegangspunt en voor de geleidelijke beschikbaarstelling van geschikte datasets die in het bezit zijn van de overheidsinstanties, vermeld in artikel II.53, §1, met betrekking tot de bestuursdocumenten die voor hergebruik in aanmerking komen, in formaten die toegankelijk, gemakkelijk vindbaar en elektronisch toegankelijk zijn.".

Art. 31. In titel II, hoofdstuk 4, van hetzelfde decreet wordt een afdeling 2/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling 2/1. Onderzoeksgegevens".

Art. 32. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in afdeling 2/1, ingevoegd bij artikel 31, een artikel II.62/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/1. De onderzoeksgegevens die met overheidsmiddelen zijn gefinancierd, vermeld in artikel II.53, §3, worden beschikbaar gesteld volgens het beginsel open door standaardinstellingen en volgens het beginsel dat onderzoeksgegevens vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar moeten zijn. Daarbij wordt rekening gehouden met de intellectuele eigendomsrechten, de bescherming en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens, en de beveiliging en de bescherming van de rechtmatige handelsbelangen, in overeenstemming met het beginsel zo open als mogelijk, zo gesloten als nodig.".

Art. 33. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 2/1 een artikel II.62/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/2. Hergebruik van de onderzoeksgegevens met behoud van de toepassing van artikel II.53, §3, en II.62/1 is kosteloos voor de gebruiker.".

Art. 34. In titel II, hoofdstuk 4, van hetzelfde decreet wordt een afdeling 2/2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling 2/2. Hoogwaardige datasets".

Art. 35. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in afdeling 2/2, ingevoegd bij artikel 34, een artikel II.62/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/3. De hoogwaardige datasets, waarvan de lijst en, in voorkomend geval, bijbehorende bepalingen worden vastgesteld door de Europese Commissie overeenkomstig artikel 14, lid 1, van de richtlijn (EU) 2019/1024, worden in een machinaal leesbaar formaat voor hergebruik beschikbaar gesteld via API's en, in voorkomend geval, in de vorm van bulksgewijze downloads. De Vlaamse Regering kan de voornoemde bijbehorende bepalingen nader vastleggen.".

Art. 36. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 2/2 een artikel II.62/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/4. Hergebruik van de hoogwaardige datasets, vermeld in artikel II.62/3, is kosteloos voor de gebruiker.".

Art. 37. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 2/2 een artikel II.62/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/5. De kosteloze beschikbaarstelling van hoogwaardige datasets, vermeld in artikel II.62/4, geldt niet voor specifieke hoogwaardige datasets die in het bezit zijn van overheidsondernemingen als dat tot concurrentieverstoring in de relevante markten zou leiden.".

Art. 38. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 2/2 een artikel II.62/6 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/6. De kosteloze beschikbaarstelling van hoogwaardige datasets, vermeld in artikel II.62/4, geldt niet voor bibliotheken, met inbegrip van de bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archiefinstellingen.".

Art. 39. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 2/2 een artikel II.62/7 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/7. Als de kosteloze beschikbaarstelling van hoogwaardige datasets door overheidsinstanties als vermeld in artikel II.53, §1, van dit decreet, die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de uitoefening van hun publieke taken te dekken, een belangrijk effect op de begroting van de betrokken overheidsinstanties heeft, zijn die overheidsinstanties vrijgesteld van de vereiste om die hoogwaardige datasets kosteloos beschikbaar te stellen voor een maximale duur van twee jaar na de inwerkingtreding van de relevante uitvoeringshandeling, vermeld in artikel 14, lid 1, van de richtlijn (EU) 2019/1024.".

Art. 40. In titel II, hoofdstuk 4, afdeling 3, van hetzelfde decreet wordt een artikel II.62/8 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/8. Deze afdeling is niet van toepassing op:
1° overheidsondernemingen;

2° onderwijsinstellingen, onderzoeksinstellingen en organisaties die onderzoek financieren, als de bestuursdocumenten die worden aangevraagd, betrekking hebben op onderzoeksgegevens.".

Art. 41. In artikel II.63 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de inleidende zin wordt vervangen door wat volgt:

"De aanvraag tot hergebruik wordt ingediend met een brief, met een e-mail of, in voorkomend geval, met een webformulier bij de overheidsinstantie die het bestuursdocument bezit, en bevat al de volgende informatie:";

2° aan punt 4° worden de woorden "op basis waarvan de instantie kan oordelen of ze de nodige rechten heeft om het beoogde hergebruik voor commerciële of niet-commerciële doeleinden toe te staan" toegevoegd;

3° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Als de aanvraag wordt ingediend bij een overheidsinstantie die het bestuursdocument niet bezit, stuurt de overheidsinstantie de aanvraag zo snel mogelijk door naar de overheidsinstantie die het document vermoedelijk bezit. De aanvrager wordt daarvan onmiddellijk op de hoogte gebracht.".

Art. 42. In artikel II.64 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "behandelt deze aanvraag overeenkomstig artikel II.41, II.42 en II.43, en gaat na of het gevraagde bestuursdocument ter beschikking mag worden gesteld met toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk" vervangen door de zinsnede "bevestigt de ontvangst van de aanvraag uiterlijk binnen tien kalenderdagen, als ze binnen die termijn de aanvraag nog niet heeft beantwoord".

Art. 43. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.64/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.64/1. Als de aanvraag kennelijk onredelijk is of op een te algemene wijze is geformuleerd, verzoekt de overheidsinstantie, vermeld in artikel II.53, §1, zo spoedig mogelijk, en uiterlijk binnen twintig kalenderdagen, de aanvrager om zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen. De overheidsinstantie motiveert dat verzoek en geeft, als dat mogelijk is, aan welke bijkomende gegevens nodig zijn om de aanvraag te kunnen onderzoeken.".

Art. 44. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.64/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.64/2. §1. De overheidsinstantie, vermeld in artikel II.53, §1, onderzoekt of de aanvraag ingewilligd kan worden conform de bepalingen van dit hoofdstuk.

De aanvraag wordt zo snel mogelijk en uiterlijk binnen twintig kalenderdagen met een brief, met een e-mail of, in voorkomend geval, met een webformulier beantwoord.

Bij de kennisgeving van de beslissing wordt vermeld dat beroep kan worden ingesteld bij de beroepsinstantie, vermeld in artikel III.90, binnen de termijn, vermeld in artikel II.69, §2.

§2. Als de aanvraag kennelijk onredelijk is als vermeld in artikel II.64/1, of op een te algemene wijze geformuleerd is, begint een nieuwe termijn van twintig kalenderdagen te lopen vanaf het moment dat de aanvrager zijn aanvraag gespecificeerd of vervolledigd heeft.

§3. Als de overheidsinstantie oordeelt dat ze de aanvraag moeilijk tijdig kan toetsen aan de uitzonderingen, deelt ze mee aan de aanvrager dat de termijn van twintig kalenderdagen, vermeld in §1,tweede lid, verlengd wordt tot een termijn van veertig kalenderdagen.

De verlengingsbeslissing, vermeld in het eerste lid, vermeldt de reden of de redenen voor het uitstel.".

Art. 45. In artikel II.66, §1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel II.43, § 1" vervangen door de zinsnede "artikel II.64/2, §1 en §2";

2° in het tweede lid wordt de zinsnede "artikel II.43, § 3" vervangen door de zinsnede "artikel II.64/2, §3".

Art. 46. In artikel II.68 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"Exclusiviteitsregelingen die op of na 16 juli 2019 zijn gesloten, worden minstens twee maanden voor de inwerkingtreding ervan online openbaar gemaakt. De uiteindelijke regelingen zijn transparant en worden online openbaar gemaakt.";

2° er wordt een paragraaf 4/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§4/1. Juridische of praktische regelingen die, zonder expliciet in de toekenning van exclusiviteitsrechten te voorzien, tot doel hebben of redelijkerwijs kunnen worden geacht de beschikbaarheid van documenten voor hergebruik door andere partijen dan de derde partij bij de regeling te beperken, worden minstens twee maanden voor de inwerkingtreding van die regeling online openbaar gemaakt. De gevolgen van die juridische of praktische regelingen voor de beschikbaarheid van gegevens voor hergebruik worden regelmatig, en in elk geval om de drie jaar, geëvalueerd. De uiteindelijke regelingen zijn transparant en worden online openbaar gemaakt.

In deze paragraaf wordt verstaan onder derde partij: een natuurlijke of rechtspersoon die geen overheidsinstantie is als vermeld in artikel II.53, §1, eerste lid, en die de gegevens in zijn bezit heeft.";

3° aan paragraaf 5 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Exclusiviteitsregelingen die door overheidsondernemingen zijn gesloten, die al bestaan op 16 juli 2019 en die niet voor een uitzondering als vermeld in paragraaf 2 en 4 in aanmerking komen, worden aan het eind van het contract en in elk geval uiterlijk op 17 juli 2049 beëindigd.".

Art. 47. In artikel II.69 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden punt 1° tot en met 3° vervangen door wat volgt:

"1° een beslissing over een aanvraag;
2° het uitblijven van een beslissing nadat de termijn waarin de beslissing moest worden genomen, verstreken is;
3° een onwillige uitvoering van een beslissing.";

2° in paragraaf 1, eerste lid, worden punt 4° en punt 5° opgeheven;

3° in paragraaf 2 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"De aanvrager dient het beroep in met een brief, met een e-mail of, in voorkomend geval, met een webformulier binnen een termijn van dertig kalenderdagen die ingaat op een van de volgende dagen:
1° als beroep wordt ingesteld tegen de beslissing over de aanvraag: op de dag nadat de beslissing verstuurd is;
2° als beroep wordt ingesteld tegen de niet-uitvoering binnen de termijnen, vermeld in artikel II.66, §1: op de dag nadat de termijn, vermeld in artikel II.66, §1, verstreken is.";

4° in paragraaf 2, tweede lid, wordt de zinsnede "de bepalingen van artikel II.43, § 1, derde lid" vervangen door de zinsnede "de verplichting, vermeld in artikel II.64/2, §1, derde lid";

5° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

"§3. Het beroep bevat al de volgende informatie:
1° de voor- en achternaam van de indiener;
2° het adres van de indiener;
3° een afschrift van de oorspronkelijke aanvraag;
4° een afschrift van de beslissing van de betrokken overheidsinstantie waartegen beroep wordt ingesteld, als er een beslissing is genomen.

Als het beroep onvolledig is, wordt de behandelingstermijn, vermeld in artikel II.71, §1, opgeschort tot de beroepsinstantie in het bezit is van de vereiste informatie.".

Art. 48. Artikel II.70 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. II.70. De beroepsinstantie bevestigt de ontvangst van het beroep zo snel mogelijk en uiterlijk binnen tien kalenderdagen.

De beroepsinstantie brengt de betrokken overheidsinstantie tegelijkertijd op de hoogte van het ingestelde beroep.".

Art. 49. In artikel II.71 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt tussen de zinsnede "artikel II.53, § 2," en het woord "deelt" de zinsnede "of aan de bepalingen met betrekking tot het vragen van vergoedingen, vermeld in artikel II.59, of aan de voorwaarden voor hergebruik, vermeld in artikel II.61," ingevoegd;

2° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§3. Als de oorspronkelijke aanvraag tot hergebruik is afgewezen omdat ze kennelijk onredelijk is of op een te algemene wijze is geformuleerd, zonder dat de overheidsinstantie om specificatie of vervollediging heeft gevraagd, beschikt de beroepsinstantie zelf over de mogelijkheid om de aanvrager te verzoeken om zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen. De termijn van dertig kalenderdagen, vermeld in paragraaf 1, begint in dat geval te lopen vanaf het moment dat de aanvrager zijn aanvraag gespecificeerd of vervolledigd heeft.".

Afdeling 6. Wijzigingen van afdeling 5 van hoofdstuk 2 van titel III van het bestuursdecreet, wat betreft de vrijwaring van de strategische belangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Art. 50. In artikel III.59, 3°, c), van hetzelfde decreet wordt punt 1) opgeheven.

Art. 51. In artikel III.60, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "buitenlandse natuurlijke personen of rechtspersonen" worden vervangen door de zinsnede "natuurlijke personen of rechtspersonen die niet gevestigd zijn in een lidstaat van de Europese Unie of in een andere staat van de Europese Economische Ruimte,";

2° de woorden "nietig verklaren of buiten toepassing verklaren" worden vervangen door de zinsnede "nietig verklaren, schorsen of buiten toepassing verklaren".

Afdeling 7. Wijzigingen van afdeling 3 van hoofdstuk 3 van titel III van het bestuursdecreet, wat betreft het elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer

Art. 52. In artikel III.68 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden tussen de zinsnede "artikel III.65, § 2," en het woord "moeten" de woorden "van dit decreet" ingevoegd;

2° in het eerste lid wordt tussen de zinsnede "rusten," en het woord "opvragen" de zinsnede "via de tussenkomst van de Vlaamse dienstenintegrator, vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator," ingevoegd;

3° in het eerste lid worden tussen de zinsnede "artikel III.66, § 1" en de woorden "De Vlaamse Regering" de zinsnede ", van dit decreet" ingevoegd;

4° in het tweede lid wordt tussen de woorden "die op hen rusten" en de woorden "De Vlaamse Regering" de zin "In dat geval doen de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.65, §2, een beroep op de tussenkomst van de Vlaamse dienstenintegrator, vermeld in het eerste lid." ingevoegd.

Afdeling 8. Wijziging van afdeling 4 van hoofdstuk 3 van titel III van het bestuursdecreet, wat betreft het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid

Art. 53. In artikel III.75, tweede lid, 6°, van hetzelfde decreet wordt het woord "door" opgeheven.

Art. 54. In artikel III.77 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede ", met uitzondering van de externe innovators, vermeld in artikel III.76, eerste lid, 5°, die voor een termijn van twee jaar worden benoemd" wordt opgeheven;

2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Het stuurorgaan kan personeelsleden van de Vlaamse overheid en van de lokale overheden omwille van hun expertise uitnodigen om voor een termijn van een jaar als waarnemend lid met raadgevende stem deel te nemen aan de werkzaamheden van het stuurorgaan.".

Afdeling 9. Wijzigingen van afdeling 8 van hoofdstuk 3 van titel III van het bestuursdecreet, wat betreft de organisatie van het statistiekbeleid

Art. 55. In artikel III.107, §1, van hetzelfde decreet worden de woorden "Deze afdeling is" vervangen door de zinsnede "Tenzij het anders is vermeld, is deze afdeling".

Art. 56. Aan artikel III.110 van hetzelfde decreet wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De Vlaamse Statistisch Autoriteit voert ook zelf statistisch en wetenschappelijk onderzoek uit ter uitvoering van het statistische programma op basis van steekproefenquêtes, van administratieve registers en van organische data.".

Art. 57. In artikel III.111, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord "jaarlijks" vervangen door het woord "periodiek".

Art. 58. In artikel III.113 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° voor het bestaande lid, dat paragraaf 2 wordt, wordt een paragraaf 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§1. In dit artikel wordt verstaan onder individuele gegevens: informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare observatie- of meeteenheid, met inbegrip van persoonsgegevens.";

2° er worden een paragraaf 3 en een paragraaf 4 toegevoegd, die luiden als volgt:

"§3. Om de opdrachten, vermeld in artikel III.110 tot en met III.112, te kunnen uitoefenen, gebruikt de Vlaamse Statistische Autoriteit de toegang tot of de mededeling van individuele gegevens van de instanties van de Vlaamse overheid, de lokale overheden, de instellingen met een publieke taak, de milieu-instanties en de externe overheden.

De Vlaamse Statistische Autoriteit gebruikt voor de uitvoering van haar opdrachten, de persoonsgegevens uit de volgende authentieke gegevensbronnen:
1° het Rijksregister;
2° de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en de sociale gegevensbanken.

De mededeling van individuele gegevens kan alleen met respect voor de statistische geheimhouding en binnen de grenzen van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd.

§4. De Vlaamse Statistische Autoriteit kan, met het oog op de uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel III.110 tot en met III.112, of met het oog op een latere verwerking voor statistische of wetenschappelijke doeleinden:
1° gegevensbanken samenstellen;
2° optreden als vertrouwde derde partij bij de verwerking van individuele gegevens.

Bij de uitvoering van het eerste lid kan de Vlaamse Statistische Autoriteit:
1° verschillende externe databanken koppelen;
2° externe databanken aan haar databanken koppelen;
3° haar databanken koppelen.

De Vlaamse Statistische Autoriteit gebruikt daarbij de volgende gegevens:
1° het rijksregisternummer, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die in het Rijksregister is opgenomen;

2° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die niet in het Rijksregister is opgenomen.

De Vlaamse Statistische Autoriteit staat, onder het gezag van de functionaris voor gegevensbescherming, vermeld in artikel 9 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, in voor de productie van gepseudonimiseerde gegevens, op verzoek van de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.107, §1, van dit decreet, of op verzoek van universiteiten, hogescholen of erkende onderzoeksinstellingen. De functionaris voor gegevensbescherming controleert het gebruik van alle logische sleutels.

De Vlaamse Statistische Autoriteit voert de verwerkingen op een transparante manier uit. Ze registreert alle koppelingen die op verzoek van derden zijn uitgevoerd.

De Vlaamse Regering kan de algemene organisatorische en technische maatregelen bepalen die genomen moeten worden om de kwaliteit, de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevens en het statistische geheim te garanderen.”.

Afdeling 10. Verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken

Art. 59. In titel III, hoofdstuk 3, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een afdeling 8/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 8/1. Verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken”.

Art. 60. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in afdeling 8/1, ingevoegd bij artikel 59, een artikel III.113/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.113/1. §1. De toegang tot, de mededeling van en de verwerking van persoonsgegevens voor de volgende beleidsondersteunende taken in het kader van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, met het oog op de voorbereiding of evaluatie van het beleid en de opvolging van de beleidsuitvoering verlopen conform de bepalingen in deze afdeling:
1° statistisch onderzoek;
2° bevragingen;
3° beleidsmonitoring systemen;
4° wetenschappelijk en historisch beleidsonderzoek;
5° simulaties;
6° koppeling van data uit verschillende gegevensbronnen.

De Vlaamse Regering kan de beleidsondersteunende taken, vermeld in het eerste lid, nader bepalen.

§2. Deze afdeling is van toepassing op de volgende instanties van de Vlaamse administratie:
1° de departementen;
2° de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid;
3° de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid;
4° de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen.

Naast de instanties, vermeld in het eerste lid, is deze afdeling van toepassing op de instellingen die in opdracht van de voormelde instanties beleidsondersteunende taken als vermeld in paragraaf 1, verrichten.".

Art. 61. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 8/1 een artikel III.113/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. III.113/2. Met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, gebruiken de instanties voor de uitvoering van de beleidsondersteunende taken, vermeld in artikel III.113/1, §1, de toegang tot of de mededeling van persoonsgegevens van de instanties van de Vlaamse overheid en van de lokale overheden, de instellingen met een publieke taak, de milieu-instanties en de externe overheden.

De instanties gebruiken de volgende gegevens om de natuurlijke personen te identificeren:
1° het rijksregisternummer, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die in het Rijksregister is opgenomen;
2° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die niet in het Rijksregister is opgenomen.".

Art. 62. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 8/1 een artikel III.113/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. III.113/3. De Vlaamse Regering kan per beleidsdomein een departement, een intern verzelfstandigd agentschap of een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap belasten met de uitbouw en het beheer van een databank beleidsinformatie die informatie bevat over het beleidsdomein in kwestie of over een onderdeel van het beleidsdomein in kwestie.

Die databank heeft een of meer van de volgende doelstellingen:
1° de voorbereiding en evaluatie ondersteunen van het beleid in kwestie van het beleidsdomein in kwestie;
2° data aanleveren voor wetenschappelijk onderzoek rond het beleid in kwestie van het beleidsdomein in kwestie;
3° vragen om informatie beantwoorden over het beleid in kwestie dat onder het beleidsdomein in kwestie ressorteert, die door derden worden gesteld;
4° statistieken voor historische en beleidsdoeleinden genereren.

Om de doelstellingen, vermeld in het tweede lid, te bereiken, bepaalt de Vlaamse Regering welke categorieën van gegevens in de databank beleidsinformatie worden verzameld over het beleid in kwestie dat ressorteert onder het beleidsdomein in kwestie. De Vlaamse Regering kan per beleidsdatabank bijkomende doelstellingen vastleggen.

De entiteiten van het beleidsdomein in kwestie en, in voorkomend geval, van andere beleidsdomeinen, lokale overheden of externe overheden verstrekken daarvoor de gegevens waarover ze beschikken en die voor het beleid in kwestie noodzakelijk zijn, met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd.

De entiteit die door de Vlaamse Regering wordt belast met de uitbouw en het beheer van een databank beleidsinformatie, vermeld in het eerste lid, is verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De gecodeerde persoonsgegevens kunnen onder contractuele voorwaarden ook doorgegeven worden met het oog op wetenschappelijk onderzoek.

Met het oog op statistische verwerkingen die de tijdsevolutie van het beleid in kwestie in Vlaanderen weergeven, worden een aantal gegevens permanent bewaard. Gegevens die niet langer nuttig zijn voor de voormelde doeleinden, worden verwijderd.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden voor de raadpleging, het gebruik en de verwerving van de verwerkte gegevens bepalen. Ze kan ook de algemene organisatorische en technische maatregelen bepalen die genomen moeten worden om de kwaliteit, de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevens te garanderen.”.

Afdeling 11. Wijzigingen van afdeling 9 van hoofdstuk 3 van titel III van het bestuursdecreet, wat betreft organisatiebeheersing en interne audit

Art. 63. In artikel III.115, §5, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “artikel 27 van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en tot organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor” vervangen door de zinsnede “artikel 86 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren”.

Afdeling 12. Wijzigingen van afdeling 10 van hoofdstuk 3 van titel III van het bestuursdecreet, wat betreft de rapportering aan het Vlaams Parlement

Art. 64. Artikel III.116 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 65. Artikel III.117 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. III.117. Om de drie jaar brengt de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement verslag uit over:

1° de mate waarin websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties voldoen aan de toegankelijkheidsnormen, vermeld in artikel II.16;

2° de resultaten van het toezicht op de naleving van artikel II.16, met inbegrip van de meetgegevens en informatie over de handhavingsprocedures.

Het verslag, vermeld in het eerste lid, wordt telkens ook aan de Europese Commissie bezorgd.".

Afdeling 13. Wijzigingen van hoofdstuk 4 van titel III van het bestuursdecreet, wat betreft experimentregelgeving en regelluwe zones

Art. 66. In artikel III.119, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden "deze afdeling" vervangen door de woorden "dit hoofdstuk".

Art. 67. In artikel III.121 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt punt 4° opgeheven;

2° in paragraaf 3 worden de woorden "en laat ze definitief verworven rechten onaangetast" vervangen door de woorden "laat ze definitief verworven rechten onaangetast en wijkt ze niet af van dwingend Europees of internationaal recht".

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Art. 68. De benoeming van de externe innovators , vermeld in artikel III.76, eerste lid, 5°, zoals van kracht op de datum van inwerkingtreding van dit decreet, blijft gelden tot 26 september 2022.

Art. 69. Dit decreet treedt in werking op 17 juli 2021.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management,

Jan JAMBON

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

SERV
sterk door overleg

Advies

Wijziging Bestuursdecreet inzake open data en hergebruik van informatie

Brussel, 3 november 2020

Adviesvraag: Voorontwerp van decreet tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018

Adviesvrager: Jan Jambon - Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management

Ontvangst adviesvraag: 5 oktober 2020

Adviestermijn: 30 dagen

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)

Goedkeuring raad: 3 november 2020

Contactpersoon: Peter Van Humbeeck – pvhumbeeck@serv.be

SERV
sterk door overleg

De heer Jan JAMBON
Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister
van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management

Martelaarsplein 19
1000 Brussel

contactpersoon	**ons kenmerk**	**Brussel**
Peter Van Humbeeck pvhumbeeck@serv.be	SERV_20201103_wijziging_bestuursdecreet_ADV	3 november 2020

Advies wijzigingen aan het bestuursdecreet

Mijnheer de minister-president

De SERV verwelkomt de omzetting van de PSI-Richtlijn en diverse andere voorgestelde wijzigingen aan het Bestuursdecreet, die overigens voor een deel ook ingegeven zijn door SERV-adviezen. Ze zorgen ervoor dat overheden, onderzoeksinstellingen, burgers en bedrijven er sterk op vooruit gaan op het vlak van toegang en (her)gebruik van informatie en databases van de overheid. De wijzigingen getuigen ook van een groeiende bewustwording van het belang van voldoende, goed gestructureerde, vlot toegankelijke en tijdig beschikbare data voor economie, samenleving, onderzoek en beleid.

Tegelijk rijst de vraag of het enthousiasme over de nieuwe regels gewettigd is. Ten eerste is het momenteel niet evident om de concrete implicaties in te schatten. Ten tweede moeten ook andere dan decretale voorwaarden worden vervuld.

Het advies bevat daarnaast ook heel wat specifieke bemerkingen en concrete suggesties bij de voorgestelde wijzigingen.

De SERV hoopt dat u dit advies ter harte neemt en is steeds bereid tot nadere toelichting.

Hoogachtend

Pieter Kerremans	Danny Van Assche
administrateur-generaal	voorzitter

Inhoud

Inhoud **154**
Krachtlijnen **155**
Advies **157**
1 Inleiding **157**
PSI-richtlijn **157**
Omzetting van de PSI-richtlijn **159**
Andere wijzigingen **160**
2 Algemene beoordeling **160**
Veel goede wijzigingen **160**
Boost voor het Vlaams databeleid? **161**
Randvoorwaarden zijn erg belangrijk **161**
3 Specifieke bemerkingen **163**
Digital by default **166**
Toegang tot bestuursdocumenten **167**
Open by design, open by default **168**
Dataportaal **169**
Elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer **170**
Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid **171**
Organisatie van het statistiekbeleid **172**
Onderzoeksgegevens en verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken **174**
Databanken beleidsinformatie **176**
Rapportering aan het Vlaams Parlement **177**
Referenties **178**

Krachtlijnen

De SERV onderstreept het **sociaal-economisch belang van de nieuwe Europese Public Sector Information (PSI)-richtlijn**. Die wil het gebruik van open data en het grootschalig hergebruik van overheidsinformatie verder versterken, regelgeving aanpassen aan de vooruitgang op het gebied van digitale technologieën en digitale innovatie verder stimuleren. Data zijn immers de belangrijkste grondstof voor nieuwe digitale informatieproducten en -diensten. Ze zijn daarnaast ook noodzakelijk voor 'evidence informed policy making' en een effectieve en efficiënte publieke dienstverlening. Bovendien heeft ons land op het vlak van Open data en Digital Government al langer een achterstand ten opzichte van de koplopers onder de OESO-landen.

De SERV **verwelkomt de omzetting van de PSI-Richtlijn en diverse andere voorgestelde wijzigingen** aan het Bestuursdecreet, die overigens voor een deel ook ingegeven zijn door SERV-adviezen. Ze zorgen ervoor dat overheden, onderzoeksinstellingen, burgers en bedrijven er sterk op vooruit gaan op het vlak van toegang en (her)gebruik van informatie en databases van de overheid. De wijzigingen getuigen, samen met andere indicaties, ook van een groeiende bewustwording van het belang van voldoende, goed gestructureerde, vlot toegankelijke en tijdig beschikbare data voor economie, samenleving, onderzoek en beleid.

Tegelijk rijst de vraag of het enthousiasme over de nieuwe regels gewettigd is.

Ten eerste is het momenteel **niet evident om de concrete implicaties in te schatten**. Dat maakt de beoordeling moeilijk. Om die reden bevat het advies ook enkele praktische vragen en vaak voorkomende problemen rond de toegang tot data en databanken, met het verzoek om in de memorie van toelichting nadere duiding te geven over de mate waarin ze worden aangepakt door het voorontwerp, of op een andere manier. De SERV vraagt ook om naar aanleiding van de omzetting van de PSI-Richtlijn te investeren in duidelijke en 'klantgerichte' toelichtingen (op maat) op o.a. de website van de Vlaamse overheid over de toegang tot en hergebruik van overheidsdata.

Ten tweede is, om te komen tot een cultuur van 'evidence informed policy making', een datagedreven overheid en een performant systeem voor datadeling, **meer nodig dan een reeks decretale aanpassingen**. Dat vergt ook een brede strategie en een cultuuromslag in de behandeling van data, een betere samenwerking (binnen Vlaanderen, met de federale overheid, met de lokale besturen, met experts en gebruikers) en voldoende middelen en capaciteit. Die randvoorwaarden zijn vandaag nog onvoldoende vervuld waardoor het risico reëel is dat de nieuwe regels dode letter blijven. De SERV vraagt dan ook dat hier verder werk van wordt gemaakt . Dit advies bevat hiervoor alvast enkele suggesties.

Het advies bevat daarnaast ook heel wat **specifieke bemerkingen en concrete suggesties** bij de voorgestelde wijzigingen. Enkele belangrijke hebben te maken met:

- De nood aan blijvende aandacht voor omkaderende maatregelen voor e-inclusie en correct gebruik van de digitale dienstverlening bij de toepassing van de 'digital by default'-benadering;
- De vraag naar een inhaaloperatie rond 'open by design', 'open by default' en een dataportaal om Vlaanderen in lijn te brengen met internationale goede voorbeelden;
- Verdere investeringen in de organisatie van het statistiekbeleid, met o.a. een degelijke infrastructuur voor kwaliteitsvol survey-onderzoek, het gebruik van administratieve bronnen, de uitbouw, koppeling en ontsluiting van gegevensbanken;

- De nieuwe ‘databanken beleidsinformatie’ om een meer onderbouwd beleid en een datagedreven overheid te ondersteunen;
- De nieuwe bepalingen voor de toegang tot onderzoeksgegevens en de verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken.

Advies

1 Inleiding

De SERV werd op 5 oktober 2020 om advies gevraagd over een voorontwerp van decreet tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Het voorontwerp regelt de omzetting van de zgn. PSI-richtlijn[1] (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en hergebruik van overheidsinformatie in Vlaamse regelgeving. Daarnaast worden aan verschillende hoofdstukken van het Bestuursdecreet nog diverse andere wijzigingen voorgesteld.

Hierna worden deze wijzigingen en hun sociaal-economisch belang kort toegelicht. Vervolgens geeft de SERV in dit advies zijn algemene beoordeling van de voorgestelde wijzigingen. In een laatste deel worden bij sommige wijzigingen specifieke bemerkingen gegeven om voorontwerp of de praktische uitvoering ervan verder te verbeteren.

2 Situering

De thema's die in het voorontwerp van decreet worden aangesneden zijn geen eenvoudige maar wel belangrijke materie. Tegelijk is de toelichting in de memorie vaak beperkt of moeilijk te volgen. Daarom wordt in dit voorafgaandelijke deel van het advies wat meer uitleg gegeven bij de wijzigingen en hun sociaal-economisch belang. De specifieke bemerkingen bij het voorontwerp in deel 4 van dit advies starten telkens ook met een nadere toelichting van de voorgestelde wijzigingen.

PSI-richtlijn

De richtlijn (EU) 2019/1024 van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie vervangt de eerdere richtlijnen van 2003 en 2013 en wil het gebruik van open data en het grootschalig hergebruik van overheidsinformatie en met overheidsmiddelen gefinancierde informatie, verder versterken. De richtlijn wil ook de regelgeving aanpassen aan de vooruitgang op het gebied van digitale technologieën en digitale innovatie verder stimuleren, onder andere op het gebied van artificiële intelligentie (AI).

De argumentatie is grotendeels sociaal-economisch. De nieuwe regels willen de economische en sociale kansen van hergebruik van overheidsgegevens veel beter benutten. De overheid verzamelt, produceert, vermenigvuldigt en verspreidt een breed scala aan informatie over talrijke beleidsdomeinen waaronder technische, sociale, economische, juridische en milieu-informatie. Die vormen een enorme, diverse en waardevolle hoeveelheid data die de samenleving ten goede kunnen komen. Ze vormen een belangrijke grondstof voor digitale informatieproducten en -diensten. Door die informatie in een gangbaar elektronisch formaat aan te bieden, kunnen burgers en bedrijven nieuwe manieren vinden om de informatie te gebruiken en nieuwe innovatieve producten en diensten ontwikkelen. Intelligent gebruik van gegevens, onder meer door de verwerking via technologieën voor analyse, gebruik en verwerking van gegevens, zoals machinaal leren, artificiële intelligentie (AI) en internet of things (IoT) en zgn. 'distributed ledger'-

[1] PSI staat voor Public Sector Information.

technologieën[2], kan de digitale transformatie van de economie en samenleving versnellen. De nieuwe regels willen de economische en sociale kansen die worden geboden door het hergebruik van overheidsgegevens veel beter benutten.

Daarnaast heeft de Richtlijn bijzondere aandacht voor onderzoeksgegevens en met name voor de open beschikbaarheid en herbruikbaarheid van gegevens van met overheidsmiddelen gefinancierd wetenschappelijk onderzoek. Daarmee wil de Richtlijn bijdragen tot een betere verspreiding, grotere kwaliteit, minder duplicatie van onderzoek en een snellere wetenschappelijke vooruitgang, zowel om de maatschappelijke beleidsuitdagingen op een efficiënte manier aan te pakken als om de economische en sociale innovatie te versterken. Een versterkte openbaarmaking bevordert de transparantie en verantwoording en de feedback van hergebruikers en eindgebruikers verbetert de kwaliteit van de verzamelde informatie en de uitoefening van overheidstaken.

De richtlijn hanteert hiervoor het concept van ‘open data’. Open data verwijst naar gegevens die in een open formaat door iedereen voor alle doeleinden vrij kunnen worden gebruikt, hergebruikt en gedeeld, met minimale of geen juridische, technische of financiële beperkingen, in een formaat dat machinaal leesbaar is en interoperabiliteit mogelijk maakt.

Voor het genereren van gegevens hanteert de richtlijn de principes van ‘open door ontwerp en door standaardinstellingen’ (open by design, open by default’). Overheden moeten daarbij ook zorgen voor de bescherming van persoonsgegevens, ook wanneer informatie in een individuele dataset geen risico inhoudt dat een natuurlijke persoon kan worden geïdentificeerd of er wordt uitgepikt, maar die informatie mogelijk wel een dergelijk risico inhoudt wanneer zij wordt gecombineerd met andere beschikbare informatie. Zij moeten ook rekening houden met de mogelijkheden voor het hergebruik door en voor personen met een handicap.

Dynamische gegevens moeten volgens de Richtlijn onmiddellijk nadat ze zijn verzameld, of in het geval van een handmatige actualisering onmiddellijk na de aanpassing van de gegevensbestanden, via een applicatieprogramma-interface (API)[3] en waar mogelijk via open API's, beschikbaar worden gesteld om de ontwikkeling van op die gegevens gebaseerde mobiele, internet- en cloudapplicaties te faciliteren, tenzij dit onevenredige inspanningen zou vergen. Technische en financiële beperkingen moeten zo snel mogelijk worden weggewerkt.

Voor het hergebruik van documenten[4] mogen geen voorwaarden gelden, op enkele uitzonderingen na die door een doel van algemeen belang worden gerechtvaardigd.

---

2 Distributed ledger technology, is technologie waarbij digitale informatie in een databank opgeslagen wordt. De opgeslagen informatie wordt verspreid over een netwerk van verschillende gebruikers, zoals websites, landen en instellingen. Er is geen centrale beheerder of centrale gegevensopslag en de gegevens worden constant gesynchroniseerd en bijgewerkt. Een derde partij, zoals een overheid of bank, komt er niet aan te pas. Blockchain is een vorm van distributed ledger.

3 Een API is een reeks functies, procedures, definities en protocollen voor communicatie van machine naar machine en de naadloze uitwisseling van gegevens.

4 Een document of bestuursdocument wordt in de context van de PSI-Richtlijn en het Bestuursdecreet breed geïnterpreteerd. Volgens het Bestuursdecreet is dat ‘alle informatie, ongeacht de drager ervan, die in het bezit is van een overheidsinstantie’. Volgens de PSI-Richtlijn is een ‘document’: a) eender welke inhoud, ongeacht het medium (op papier of in elektronische vorm of als geluids-, beeld- of audiovisuele opname), of b) eender welk deel van een dergelijke inhoud. De toelichting vermeldt dat de term "document" handelingen, feiten of informatie — en een bundeling van deze handelingen, feiten of informatie — betreft ongeacht het medium (op papier, in elektronische vorm of als geluids-, beeld- of audiovisuele opname). De definitie van ‘document’ is niet bedoeld om ook computerprogramma's te betreffen, maar de lidstaten mogen de toepassing van deze richtlijn uitbreiden tot computerprogramma's.

Licentievoorwaarden moeten objectief, evenredig en niet-discriminerend zijn en mogen zo weinig mogelijk beperkingen leggen op het hergebruik. Standaardlicenties moeten beschikbaar zijn, liefst in de vorm van gestandaardiseerde openbare licenties die online beschikbaar zijn. Exclusiviteitsovereenkomsten moeten zo veel mogelijk worden vermeden en aan een openbaar onderzoek worden onderworpen. In elk geval moeten de essentiële aspecten van die regelingen online openbaar worden gemaakt. Hergebruik moet in principe kosteloos zijn en wanneer een vergoeding voor het hergebruik noodzakelijk is, moet die in beginsel beperkt blijven tot de marginale kosten, behalve voor bepaalde instanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de uitoefening van hun openbare taken te dekken en voor overheidsondernemingen die binnen een concurrerend economisch klimaat moeten werken. In dat geval zijn er wel aanvullende regels.

Voor onderzoeksgegevens hanteert de Richtlijn het principe van ‘open access’ (het kosteloos bieden van online toegang tot onderzoeksresultaten voor de eindgebruiker, zonder beperkingen op gebruik en hergebruik), de FAIR-beginselen (onderzoeksgegevens die vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar zijn) en planning van gegevensbeheer. Ook hier moet rekening worden gehouden met aspecten inzake de persoonlijke levenssfeer, bescherming van persoonsgegevens, vertrouwelijkheid, nationale veiligheid, rechtmatige handelsbelangen (zoals bedrijfsgeheimen) en intellectuele-eigendomsrechten van derdenvolgens het beginsel ‘zo open als mogelijk, zo gesloten als nodig’ (‘as open as possible, as closed as necessary’).

De Richtlijn verplicht de lidstaten ook tot het opstellen van registers van beschikbare documenten, deze waar passend online toegankelijk te maken, en verzoeken tot hergebruik aan te moedigen en te vergemakkelijken.

De Europese Commissie zal de lidstaten helpen om deze richtlijn uit te voeren en richtsnoeren verschaffen over aanbevolen standaardlicenties, datasets en vergoedingen voor het hergebruik van documenten.

Omzetting van de PSI-richtlijn

De nieuwe PSI-richtlijn moet tegen uiterlijk 17 juli 2021 in Vlaamse regelgeving zijn omgezet. De Richtlijn stelt uitdrukkelijk dat het beleid van de lidstaten verder kan gaan dan de in deze richtlijn vastgestelde minimumvoorschriften en dus een uitgebreider hergebruik mogelijk kan maken.

In het voorliggende voorontwerp is ervoor gekozen het Bestuursdecreet aan te passen strikt volgens de gewijzigde bepalingen van de richtlijn, op één uitzondering na[5]. De memorie van toelichting bevat de nodige concordantietabellen.

Naar aanleiding van de omzetting zal ook het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 2016 tot uitvoering van titel II, hoofdstuk 4, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, betreffende het hergebruik van overheidsinformatie en tot bepaling van de kosteloze uitwisseling van bestuursdocumenten tussen instanties, vermeld in artikel III.72 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 worden aangepast.

---

5 Enkel bij de omzetting van artikel 1, lid 2, l), van de richtlijn (EU) 2019/1024 wordt ervoor gekozen om andere bestuursdocumenten dan onderzoeksgegevens van onderzoeksinstellingen en organisaties die onderzoek financieren die ook een Vlaamse overheidsinstantie zijn (cfr. ‘hybride organisaties’ in overweging 28 bij de richtlijn) niet uit te sluiten en te laten vallen onder de algemene regels m.b.t. hergebruik van overheidsinformatie. Op dit punt gaat Vlaanderen dus iets verder dan wat de nieuwe PSI-richtlijn oplegt. Voorbeelden van dergelijke hybride organisaties zijn het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), onderdeel van respectievelijk het beleidsdomein Omgeving en het beleidsdomein Landbouw en Visserij.

Andere wijzigingen

Naast de omzetting van de PSI-Richtlijn worden door het voorliggende voorontwerp van het Bestuursdecreet nog diverse andere wijzigingen aan het Bestuursdecreet voorgesteld. Meerdere van de nu voorgestelde wijzigingen komen overeenkomen of liggen in lijn met aanbevelingen die de SERV reeds formuleerde in zijn advies van 6 februari 2017 over het voorontwerp van Bestuursdecreet. Bovendien maakt het voorontwerp expliciet melding van het SERV-advies van 17 juni 2020 'Betere data voor het (Corona-)beleid' als belangrijke bron voor inspiratie voor een aantal nieuwe bepalingen.

Enkele belangrijke voorbeelden zijn:

- De aanpassing en uitbreiding van de equivalentieregel voor de elektronische uitwisseling van berichten (digital by default voor professionele e-government gebruikers), meer aandacht voor technologieneutrale regelgeving en meer ruimte voor nieuwe interactiemogelijkheden (bv. elektronische berichtenbox) (cf. SERV-advies Bestuursdecreet);
- De versoepeling van het recht op gebruik van een bestuursdocument dat verkregen werd na een openbaarheidsvraag (zowel de verwijzing naar andere grondrechten als de vereenvoudiging van de aanvraagprocedure door een 'gezamenlijk' aanvraagformulier op de centrale website waren expliciete vragen van de SERV in zijn advies over het voorontwerp van Bestuursdecreet);
- De uitbreiding van de opdracht van de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA) en de grotere flexibiliteit in de planningscyclus voor het vastleggen van een Vlaams Statistisch Programma (cf. data-advies SERV);
- De nieuwe afdeling verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken en de decretale rechtsgrond voor de oprichting van databanken beleidsinformatie ter ondersteuning van de voorbereiding en evaluatie van het beleid (cf. data-advies SERV).

3 Algemene beoordeling

De SERV **verwelkomt** de omzetting van de PSI-Richtlijn en diverse andere voorgestelde wijzigingen aan het Bestuursdecreet. Ze zorgen ervoor dat overheden, onderzoeksinstellingen, burgers en bedrijven er sterk op vooruit gaan op het vlak van toegang en (her)gebruik van informatie en databases van de overheid.

Tegelijk rijst de vraag of het enthousiasme over de nieuwe regels gewettigd is.

Ten eerste is het momenteel **niet evident om de concrete implicaties in te schatten**. Dat maakt de beoordeling moeilijk.

Ten tweede is, om te komen tot een cultuur van 'evidence informed policy making', een datagedreven overheid en een performant systeem voor datadeling, meer nodig dan een reeks decretale aanpassingen.

Veel goede wijzigingen

De SERV verwelkomt de meeste voorgestelde wijzigingen aan het Bestuursdecreet. Ze sluiten aan bij diverse eerdere SERV-adviezen[6] en zijn ingegeven door diverse ambities die de SERV kan **ondersteunen** op het vlak van:

6 Zie referentielijst

- een groter hergebruik van overheidsinformatie en het wegwerken van barrières voor open data;
- een vereenvoudiging van procedures, versterking van elektronische uitwisseling van berichten en vermindering van administratieve lasten voor overheden en doelgroepen;
- een grotere transparantie en gemakkelijkere toegang tot databanken, hoogwaardige datasets en onderzoeksgegevens geheel of gedeeltelijk gefinancierd met publieke middelen;
- een versterking van de opdracht en instrumenten van de Vlaamse Statistische Autoriteit (VSA);
- een versterking en ondersteuning van de beleidsondersteunende taken van de diverse entiteiten van de Vlaamse overheid met het oog op de voorbereiding of evaluatie van het beleid en de opvolging van de beleidsuitvoering;
- een betere onderlinge afstemming en verbetering van de formulering van een aantal bepalingen in het Bestuursdecreet.

Boost voor het Vlaams databeleid?

De voorgestelde wijzigingen aan het Bestuursdecreet zorgen ervoor dat overheden, onderzoeksinstellingen, burgers en bedrijven er sterk op **vooruit** gaan in o.a. de toegang en het gebruik van informatie en databases van de overheid. Hiermee wordt, zoals ook toegelicht in de inleiding van dit advies, het potentieel van het Bestuursdecreet om belangrijke sociale, economische of ecologische baten voor de samenleving te genereren, verder verhoogd.

In het bijzonder meent de SERV dat dit voorontwerp getuigt van een **groeiende bewustwording** binnen de Vlaamse overheid van het belang van voldoende, goed gestructureerde, vlot toegankelijke en tijdig beschikbare data voor onderzoek en beleid. Dit wordt ook bevestigd door andere recente initiatieven[7] en door het Relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'[8].

De SERV moedigt de Vlaamse Regering en de Vlaamse administratie aan om op dit elan door te gaan om te komen tot een cultuur van 'evidence informed policy making' en een performant systeem voor datadeling en een datagedreven overheid.

Ook op korte termijn, in het licht van de coronacrisis en het relancebeleid, is het **noodzakelijk om daarin grote stappen vooruit te zetten** met maatregelen die inspelen op de nood aan snelheid, transparantie, coördinatie, interbestuurlijke samenwerking en maatschappelijke betrokkenheid[9].

Praktische gevolgen verduidelijken

Tegelijk rijst de vraag of dit enthousiasme gewettigd is. Het is momenteel niet steeds evident om de praktische implicaties van het voorontwerp van decreet in te schatten. Het decreet is soms

---

7 Naar aanleiding van het SERV-advies 'Betere data voor het (corona-)beleid' en de rapporten van de relancecomités opgericht naar aanleiding van de coronacrisis, is er o.a. de oprichting van de ambtelijke werkgroep VO datagedreven beleidsondersteuning onder de vleugels van het Voorzitterscollege en in de schoot van het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid om te komen tot een VO-brede datastrategie, de bevraging door de VSA van gebruikers over de interne en externe noden gerelateerd aan VO-datagedreven beleidsondersteuning en hoe deze best kunnen worden ingevuld en over het structureler opzetten van een gebruikersinspraak, en het initiatief van de VLIR om de oprichting van een grootschalig wetenschappelijk internet panel te faciliteren dat van start zal gaan in 2021, en dat jaarlijks zes bevragingsgolven zou hebben (in het eerste werkingsjaar zou het om 3 bevragingsgolven gaan), ...

8 https://www.vlaanderen.be/publicaties/relanceplan-vlaamse-regering-vlaamse-veerkracht

9 Zie hierover meer in detail het SERV-advies van 17 juni 2020 'Betere data voor het (Corona-)beleid'

onduidelijk en de uitleg in de memorie van toelichting is vaak beperkt. Dat maakt de beoordeling moeilijk.

Zo lijkt **meer uitleg wenselijk** bij een aantal termen en principes en vooral hun onderlinge verhouding en concrete betekenis voor de praktijk, zoals bv. gebruik versus hergebruik, hergebruik versus open access, data versus documenten versus databanken, onderzoeksresultaten versus informatie, …

Om dezelfde reden bevat het advies ook enkele praktische vragen en vaak voorkomende problemen rond de toegang tot data en databanken, met het verzoek om in de memorie van toelichting nadere duiding te geven over de mate waarin ze worden aangepakt door het voorontwerp, of op een andere manier.

Meer algemeen adviseert de SERV om naar aanleiding van de omzetting van de PSI-Richtlijn ook te **investeren in duidelijke en 'klantgerichte' toelichtingen** (op maat) op o.a. de website van de Vlaamse overheid over de diverse onderdelen van het Bestuursdecreet en in het bijzonder over de toegang tot en hergebruik van overheidsdata.

Belangrijke randvoorwaarden invullen

Bovendien zijn **decretale regels onvoldoende** om ook op het terrein de nodige vooruitgang te boeken. Het is ook in belangrijke mate een kwestie van cultuuromslag, middelen, samenwerking en capaciteit. Dat vergt naast decretale wijzigingen ook een concreet operationeel plan met maatregelen op elk van die sporen. De SERV formuleert verder in dit advies ook enkele suggesties voor bijkomende aanpassingen aan het voorontwerp van decreet in dat verband.

In elk geval vergen de **financiering** en budgettaire impact meer aandacht dan die nu in de nota aan de Vlaamse Regering krijgen. Met name moet de vraag worden gesteld naar de kosten en hoe die zullen worden opgevangen. De nota aan de Vlaamse Regering stelt dat de 'eventuele uitgaven binnen de reguliere middelen' zullen worden opgevangen. Onderzoek heeft echter aangetoond dat de stijgende kosten voor het hergebruik van data steeds meer beginnen te wegen op de overheidswerking. De wijzigingen, samen met de reeds bestaande werking rond datahergebruik, lijken dan ook een grotere budgettaire impact te hebben dan de nota aan de Vlaamse Regering verwacht[10]. De omzetting van de PSI-richtlijn zou daarom een aanleiding moeten zijn om de financiering van de gegevensbronnen grondiger te bekijken. Een toenemend gebruik zal waarschijnlijk druk zetten op de financiering en vergroot de nood aan een meer duurzame financiering[11]. Het gaat dan niet zozeer over API's e.d. maar over de kosten van het onderliggende datamanagement. Als dat op orde staat, heeft openstellen allicht kleinere kosten.

De nota aan de Vlaamse Regering vermeldt ook dat er geen bijkomende impact van de wijzigingen is op de **lokale besturen**. Dat lijkt twijfelachtig gezien het feit dat een aantal lokale besturen – en niet enkel kleine – nog steeds geen (of een beperkt) beleid hebben rond het hergebruik van overheidsdata. Lokale besturen moeten verder worden ondersteund want ze zijn een belangrijke actor op de diverse terreinen van het voorontwerp van decreet.

Naast financiering is er ook aandacht nodig een **gecoördineerde aanpak en aansturing**. De capaciteit voor datacollectie, data-analyse en beleidsonderbouwing is momenteel erg versnipperd binnen de Vlaamse overheid. Eerste stappen naar verbetering zijn gezet door de Vlaamse

10 Chantillon, Kruk, et al. 2020; Chantillon, Simonofski, et al. 2020

11 Wouters & Crompvoets, 2020

Statistische Autoriteit en door het netwerk Statistiek Vlaanderen, dat de producenten van Vlaamse openbare statistieken samenbrengt onder een gemeenschappelijk statistiekbeleid, in overeenstemming met de Europese verplichtingen, maar de efficiëntie en performantie moeten nog beter. Bovendien is het vandaag nog te veel 'ieder voor zich'. Het is absoluut noodzakelijk om de silocultuur rondom data ('de data zijn van mij') te doorbreken en te erkennen dat er voordelen zijn te halen uit het delen en combineren van data over beleidsdomeinen heen. De VSA heeft de decretale verantwoordelijkheid voor het opzetten en opvolgen van een gecoördineerd statistiekbeleid binnen de Vlaamse overheid. Toch blijft het moeilijk om een goed gecoördineerd en flexibel werkend statistisch apparaat binnen de overheid van de grond te krijgen wanneer duidelijke beleidslijnen ontbreken en de neuzen niet in dezelfde richting staan.

Ook **samenwerking en afstemming met de federale initiatieven** is aanwezen. Het recente federale regeerakkoord stelt een gecoördineerd federaal beleid inzake open data en de ontwikkeling van een federale datastrategie voor het inzetten van big data voor publieke doeleinden in het vooruitzicht[12]. Het traject rond open data zal uitgewerkt worden door een begeleidingscomité met de voornaamste dataleveranciers en de gebruikers (onderzoekers, universiteiten)'. Het is aangewezen om dit gecoördineerd met de Gewesten te doen.

Tot slot staat de statistische infrastructuur binnen de Vlaamse overheid zwak in vergelijking met het buitenland en zelfs in vergelijking met andere regio's zoals Schotland of Catalonië. In de opbouw van het netwerk Statistiek Vlaanderen is gebleken dat heel wat entiteiten onvoldoende **capaciteit** (en politiek mandaat?) hebben om de data binnen hun beleidsdomeinen open te stellen en de groeiende beschikbaarheid aan data te verwerken tot relevante informatie voor het beleid en voor burgers, ondanks het feit dat dataverzameling en -analyse voor beleidsvoorbereiding een inherent deel uitmaakt van hun kerntaken. In deze crisistijden komt die zwakheid extra uit de verf. De omzetting van de PSI-Richtlijn legt de lat opnieuw hoger, waardoor verdere investeringen in capaciteit en opleiding voor de betrokken medewerkers binnen de entiteiten onontkoombaar zijn. Het Agentschap Overheidspersoneel zou daarover een gespecialiseerd aanbod moeten ontwikkelen, in samenwerking met de VSA. De mogelijkheden en vereisten op vlak van datacollectie en -analyse nemen immers snel toe, onder andere door de digitale ontwikkelingen. Inspiratie kan worden gevonden bij o.a. de OESO die een 'skillset for policymakers for Evidence Informed Policy Making' opmaakte[13].

Ook hier top 5 ambitie waarmaken

De SERV is al lang in diverse adviezen mee pleitbezorger geweest voor een sterk open data beleid en voor een overheid die zowel de digitalisering benut als een hefboom voor moderne publieke diensten en beleidsvorming als werk maakt van een aangepaste beleidsvoering en

12 'We garanderen de beschikbaarheid en toegang tot data voor wetenschappelijk onderzoek en burgers door deze toegang verder te optimaliseren, te stroomlijnen en te harmoniseren, rekening houdend met regels van vertrouwelijkheid en privacy'. Er is inderdaad nog wel wat werk: het federale regeerakkoord van 30 september 2020 zelf bv. staat nog steeds niet online op de officiële website van de federale overheid; https://www.belgium.be/nl/over_belgie/overheid/federale_overheid/federale_regering/beleid/regeerakkoord

13 OECD (2019) Building Capacity for Evidence Informed Policy Making: Towards a Baseline Skill Set. De skillset gaat in op onderwerpen zoals understanding evidence (understanding the evidence informed policy making agenda, research literacy, data literacy), obtaining evidence (commissioning evidence, accessing evidence synthesis) interrogating and assessing evidence (understanding evidence, interrogating the evidence), using and applying evidence in the policy making process (the policy context of evidence application, evidence management and innovation); engaging with stakeholders (general communication skills, evidence and the political process, engaging citizens, engaging the evidence community), evaluating the success of evidence informed policy making.

regelgeving om de digitale transformatie van de samenleving mee te sturen, te ondersteunen en te begeleiden.

Het Vlaamse regeerakkoord[14] stelt in de diverse hoofdstukken maatregelen in het vooruitzicht op het vlak van evidence based, digitale en datagedreven overheid. De Vlaamse regering heeft die ambities nog verder aangescherpt in de Septemberverklaring en het Relanceplan 'Vlaamse Veerkracht'[15]. Zij wil van Vlaanderen een toonaangevende data-economie en -maatschappij maken (zowel economische als gezondheids- en welzijnsdata) en data als grondstof van de economie en maatschappij valoriseren, om zo ook de dienstverlening anders te organiseren en maatschappelijke vraagstukken beter op- en aan te pakken, en tegelijkertijd het vertrouwen van het publiek in datagebruik waarborgen.

Het relanceplan bevat daartoe diverse concrete maatregelen. Maar het belangrijkste om de **top 5-ambtie ook op dit terrein** waar te maken, is volgens de OESO **'strategische visie'** en **'solid governance'**[16]. De OESO werkte een analysekader en aanbod uit om de lidstaten bij te staan in deze opdracht en om zwakke punten, hiaten en blinde vlekken aan te pakken[17] (zie figuur 1).

Ook Vlaanderen kan veel baat hebben bij zulke 'systeemanalyse'. Ons land heeft immers op het vlak van Open data en Digital Government nog steeds een achterstand in te halen ten opzichte van de koplopers onder de OESO-landen (zie figuur 2 en figuur 3)[18].

---

14 https://www.vlaanderen.be/publicaties/regeerakkoord-van-de-vlaamse-regering-2019-2024

15 https://www.vlaanderen.be/publicaties/relanceplan-vlaamse-regering-vlaamse-veerkracht

16 'The lack of a strategic vision as well as formal roles and responsibilities for coherent design and implementation of a data-driven public sector represent a challenge for moving from policies to concrete, sustainable and impactful actions.' '(…) Organisations in charge of digital government must be embedded in the right institutional models to secure the necessary leadership, co-ordination, resources and legitimacy to transform high-level policies into coherent digitally enabled public services.' (…) Governments should embed open data efforts within broader datadriven public sector policies. This is essential to ensure adequate and proactive governance as well as an ethical approach to opening up, sharing and re-using public data, both inside and outside government, to deliver public value and foster societal wellbeing. Cross-government practices and initiatives to manage data are fundamental for enabling a data-driven public sector. OECD (2020). OECD Digital Government Index (DGI): 2019, Results and key messages, http://www.oecd.org/gov/digital-government/digital-government-index-2019-highlights.pdf.

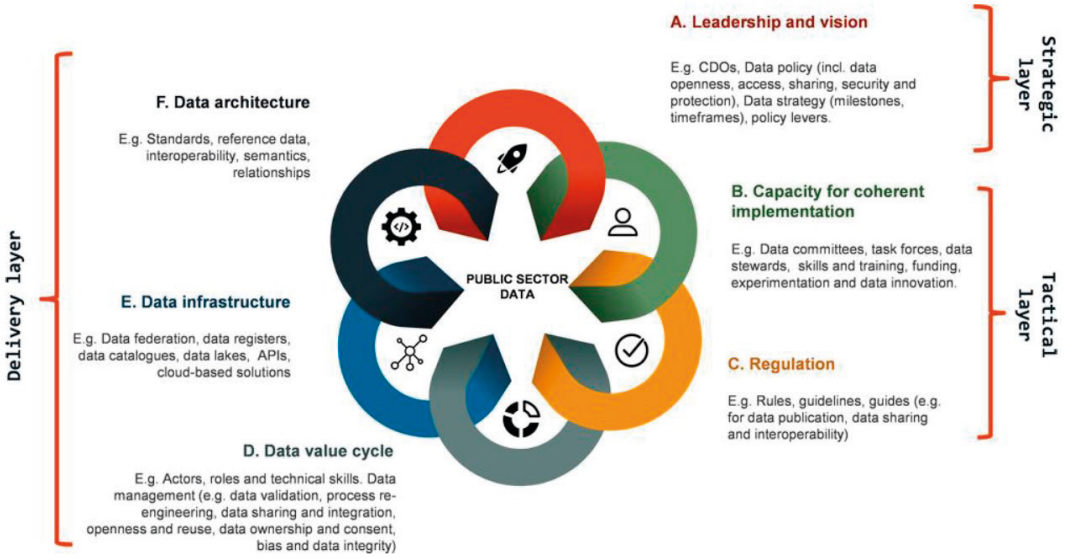
17 OECD (2020). The OECD Digital Government Policy Framework: Six dimensions of a Digital Government, OECD Public Governance Policy Papers No. 02, Paris, OECD, https://dx.doi.org/10.1787/f64fed2a-en; Voor meer bronnen, zie referentielijst.

18 Met de Digital Government Index (DGI) houdt de OESO bij hoe de lidstaten evolueren richting 'digitale overheid'. Diverse indicatoren meten de mate waarin overheden 'digital by design' zijn (inzet en van digitale technologie in processen, communicatie, consultatie, …), 'data-driven' (data als grondstof, gebruik en hergebruik van data in besluitvorming en publieke dienstverlening), 'open by default' (transparantie, open data, hergebruik, …), 'user-driven' (afgestemd op en betrokkenheid van alle soorten gebruikers), 'proactive' (mate waarin snel wordt geanticipeerd op behoeften) en functioneren als 'platform' (platformen, standaarden, …).

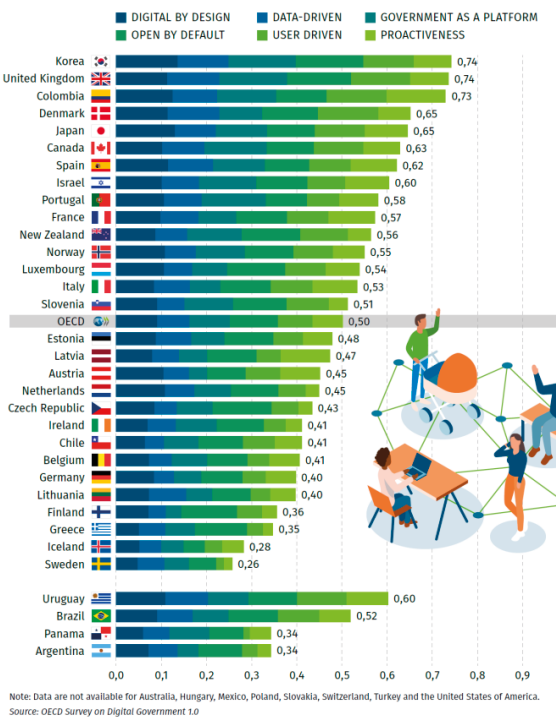
De OECD OURdata Index vergelijkt de inspanningen van overheden inzake open data op drie vlakken: openheid, geschiktheid en herbruikbaarheid. OECD Open, Useful and Re-usable data (OURdata) Index: 2019, http://www.oecd.org/governance/digital-government/ourdata-index-policy-paper-2020.pdf

De Digital Economy and Society Index (DESI) 2020 van de Europese Commissie toont hetzelfde beeld voor open data: België zit onder het Europese gemiddelde voor het geheel van de indicatoren inzake 'Digital public services' en specifiek ook voor 'open data'. https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-public-services-scoreboard.

Figuur 1: OECD beleids- en analysekader voor datagovernance in de publieke sector

Figuur 2: OECD Digital Government Index (DGI) 2019

Figuur 3: OECD OURdata Index (2019)

4 Specifieke bemerkingen

Hierna formuleert de SERV een specifieke bemerkingen en vragen bij een aantal van de voorgestelde wijzigingen.

Digital by default

Afdelingen 2 en 3 van het voorontwerp betreffen de elektronische uitwisseling van berichten en bestuurshandelingen in elektronische vorm. Artikel II.22. wordt gewijzigd om twee doelstellingen te realiseren, nl. enerzijds om een digital by default-benadering mogelijk te maken ten aanzien van professionele e-government gebruikers, en anderzijds om de equivalentiebepaling te vereenvoudigen en te flexibiliseren.

1. De SERV ondersteunt deze wijzigingen. Ze liggen in de lijn van eerdere vragen van de SERV (cf. supra). Hierdoor is er bovendien een afstemming met de bepalingen van de eBox-wet, wat een bestaand knelpunt wegneemt in de implementatie van de e-Box Enterprise. **Verdere afstemming** tussen VLAIO, Informatie Vlaanderen en RSZ lijkt noodzakelijk om de eBox snel verder uit te rollen.
2. Daarnaast vraag de SERV om, zonder dat dit meteen wijzigingen aan het voorontwerp vergt, een voldoende **gecoördineerd en 'offensief' beleid** te voeren ten aanzien van zowel de 'equivalentie' als 'digital by default' en dit niet volledig over te laten aan elke overheidsinstantie afzonderlijk.
3. Wat de 'equivalentie' betreft, moeten inspanningen blijven gebeuren om alle **bestaande wet- en regelgeving technologie-neutraal te maken**. Dit gaat dan bijvoorbeeld over wanneer termijnen voor procedures beginnen te lopen, waar nu nog regelgeving kan zijn die stelt dat een termijn pas begint te lopen als een papieren brief ontvangen is. Daarnaast kan het ook relevant zijn om het aftoetsen of nieuwe wet- en regelgeving technologie-neutraal is, structureel bij de beleidsvoorbereiding mee te nemen in een zgn. digitale toets.
4. Wat 'digital by default' betreft, wijst de SERV erop dat het Actieplan e-Government 2016-2020 van de Europese Commissie reeds een digital by default-beginsel bevatte, waarin wordt gesteld dat "overheidsdiensten als voorkeursoptie hun diensten (inclusief machineleesbare informatie) digitaal moeten leveren en tegelijkertijd andere kanalen moeten openhouden voor degenen die digitale informatie niet willen of kunnen gebruiken"[19].. Zoals eerder door de SERV geadviseerd[20], zijn **omkaderende maatregelen voor e-inclusie nodig**, die het op termijn mogelijk maken dat er niet steeds een analoge variant moet worden voorzien of in leven gehouden worden. Het gaat dan om een beleid dat inzet op e-inclusie en het verwerven van digitale geletterdheid, de beschikbaarheid van en fysieke toegang tot geschikte apparatuur, de effectieve toegang tot het internet, gratis toegang tot bepaalde domeinen waarvoor er geen data-abonnement nodig is en waarvoor de providers hun mobiele netwerk openstellen, enz.
5. Daarnaast benadrukt de SERV dat bij digitale dienstverlening ook **het correct gebruik ervan moet worden gefaciliteerd en gegarandeerd voor iedereen**. Niet alleen is niet iedereen

19 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - EU-actieplan inzake e-overheid 2016-2020 voor een snellere digitalisering van overheidsdiensten, COM/2016/0179, zie https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52016DC0179

20 SERV-advies van 6 februari 2017 over het voorontwerp Bestuursdecreet.

even digitaal vaardig in het omgaan met en het gebruik van digitale communicatie voor contacten met de overheid, en de overheid maakt meestal ook geen onderscheid in het niveau van digitale vaardigheden die nodig is. Dit is tijdens de coronacrisis opnieuw duidelijk gebleken[21]. Processen van overheidsdienstverlening moeten dan ook worden herdacht vanuit de behoeften en de beperkingen van de mensen die minder digitaal vaardig zijn volgens "intuitive design".

6. Meer algemeen meent de SERV dat het **Kenniscentrum Data & Maatschappij een belangrijke rol** moet opnemen in het opbouwen en publiek ontsluiten van informatie en kennis over de wisselwerking tussen data, artificiële intelligentie en de samenleving, en in het bijzonder over de maatschappelijke, ethische en juridische aspecten[22].

Toegang tot bestuursdocumenten

Via art. 9 en 10 wordt in art. II.34 en II.36 een bijkomende uitzonderingsgrond ingevoerd voor de openbaarheid van Bestuursdocumenten waarin persoonlijke beleidsopvattingen opgenomen zijn en die opgesteld zijn ten behoeve van intern beraad (tenzij de persoon die de opvattingen heeft geuit, met de openbaarmaking instemt). Terwijl de bestaande uitzondering (van art. II.34, 3°, en art. II.36, §1, tweede lid, 2°) beperkt is tot de beraadslaging binnen collegiale organen en op voorwaarde dat die beraadslaging, krachtens de wet, de statuten of het huishoudelijk reglement, een geheim karakter had, beschermt de voorgestelde nieuwe uitzondering elke andere interne beraadslaging op voorwaarde dat er persoonlijke beleidsopvattingen worden uitgewisseld.

7. De SERV kan de motivering die hiervoor wordt gegeven in de memorie van toelichting volgen, maar **de formulering mag niet zorgen voor interpretatiemoeilijkheden**. De memorie heeft immers heel wat uitleg nodig over hoe deze nieuwe bepaling moet worden gelezen en geïnterpreteerd en zorgt soms zelf voor onduidelijkheid. Zo is door samen lezing van de diverse delen van de memorie moeilijk te begrijpen waarom documenten die in opdracht van een overheidsinstantie opgesteld werden door consultants voor afscherming van openbaarheid in aanmerking komen, temeer daar het begrip 'persoonlijke beleidsopvatting' volgens de memorie objectieve of neutrale informatie zoals feiten, loutere opsomming van beleidsalternatieven of van de voor- en nadelen van de verschillende beleidsalternatieven uitsluit: consultants worden toch niet verondersteld 'persoonlijke beleidsopvattingen' te formuleren?

---

21 Zie de hoorzittingen die de ad hoc coronacommissie van het Vlaams parlement organiseerde. https://www.vlaamsparlement.be/commissies/1396349

Zie tevens het webinar dat de SERV organiseerde rond de problematiek in de Buda regio. Tussen maart en mei 2020 daalde het aantal inschrijvingen bij Actiris sterk ten opzichte van 2019. Oorzaak is onder meer een digitale kloof. Tijdens de lockdown konden werkzoekenden zich alleen inschrijven per telefoon of online. Veel werkzoekenden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen echter niet zo goed met informaticatools overweg. https://www.serv.be/stichting/evenement/troeven-en-uitdagingen-tewerkstelling-budaregio

22 In SERV (2020). Advies over het voorontwerp van programmadecreet 2020 formuleerde de SERV vijf strategische doelstellingen voor het Kenniscentrum: strategische doelstellingen: 1° Informatie en kennis opbouwen en publiek ontsluiten over de wisselwerking tussen data, artificiële intelligentie en de samenleving, en in het bijzonder over de maatschappelijke, ethische en juridische aspecten. 2° Structurele initiatieven bevorderen die visievorming versterken en de maatschappelijke en economische kansen van datagedreven toepassingen en AI valoriseren bij overheden, het bedrijfsleven en andere maatschappelijke actoren. 3° Het publieke bewustzijn en het maatschappelijk debat stimuleren over de voor- en nadelen en de maatschappelijke, ethische en juridische aspecten van datagestuurde toepassingen en AI, in alle geledingen van de samenleving. 4° Een netwerk en een leeromgeving van belanghebbenden opbouwen en ondersteunen en de onderlinge samenwerking tussen de verschillende beleidsniveaus en actoren versterken. 5° Bijdragen aan de ontwikkeling van juridische kaders en aan richtsnoeren voor beleidsmakers, bedrijven, organisaties en werknemers.

8. Meer algemeen moet worden vermeden dat elke vorm van **transparantie over de ambtelijke beleidsvoorbereiding** voorafgaand aan de politieke besluitvorming onmogelijk gemaakt wordt. Dat risico lijkt er nu wel te zijn.
9. De SERV meent ook dat de memorie geschreven is vanuit het te beperkte perspectief van de Vlaamse overheid. De strategische adviesraden bv. komen wel ter sprake, maar enkel om te verduidelijken dat hun adviezen niet kunnen beschouwd worden als documenten die zijn opgesteld ten behoeve van het intern beraad. Best zou verduidelijkt worden dat de argumentatie in de memorie van toelichting[23] ook geldt voor **het intern beraad in strategische adviesraden**.
10. Hetzelfde geldt voor de **lokale besturen**: zo is er vandaag in de praktijk soms discussie over de openbaarheid voor het wettelijk verplichte advies van een omgevingsambtenaar: valt dit onder een uitzonderingsgrond of niet en zo ja welke?
11. De SERV vraagt om **motivering voor de 'afwijking' van de strikte omzetting** van de PSI-richtlijn op te nemen in de memorie van toelichting. Het betreft de keuze om andere bestuursdocumenten dan onderzoeksgegevens van onderzoeksinstellingen en organisaties die onderzoek financieren die ook een Vlaamse overheidsinstantie zijn (cfr. 'hybride organisaties' in overweging 28 bij de richtlijn) niet uit te sluiten en te laten vallen onder de algemene regels m.b.t. hergebruik van overheidsinformatie. Op dit punt gaat Vlaanderen verder dan wat de nieuwe PSI-richtlijn oplegt. In de memorie wordt hieromtrent geen toelichting verschaft zodat het onduidelijk is welke doelstelling terzake wordt nagestreefd. Gelet op de ruime definitie van 'bestuursdocument' in het Bestuursdecreet, wordt het toepassingsgebied nochtans erg verruimd.

Open by design, open by default

Art. 19 en volgende betreffen open data en hergebruik van overheidsinformatie. Volgens de PSI richtlijn mogen voor het hergebruik van documenten geen voorwaarden gelden, op enkele uitzonderingen na die door een doel van algemeen belang worden gerechtvaardigd. Licentievoorwaarden moeten objectief, evenredig en niet-discriminerend zijn en mogen zo weinig mogelijk beperkingen leggen op het hergebruik. Standaardlicenties moeten beschikbaar zijn, liefst in de vorm van gestandaardiseerde openbare licenties die online beschikbaar zijn. Exclusiviteitsovereenkomsten moeten zo veel mogelijk worden vermeden en aan een openbaar onderzoek worden onderworpen. In elk geval moeten de essentiële aspecten van die regelingen online openbaar worden gemaakt. Hergebruik moet in principe kosteloos zijn en wanneer een vergoeding voor het hergebruik noodzakelijk is, moet die in beginsel beperkt blijven tot de marginale kosten, behalve voor bepaalde instanties die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de uitoefening van hun openbare taken te dekken en voor overheidsondernemingen die binnen een concurrerend economisch klimaat moeten werken.

---

23 "Het doel van deze bijkomende uitzondering is om te vermijden dat de (politieke) discussie binnen de overheid wordt lamgelegd. Een te rigide openbaarheidsregeling op dit punt heeft het ongewenste effect dat binnen de overheid niet meer vrijelijk van gedachten kan gewisseld worden over een dossier, beleidsproces, advies of ontwerpregelgeving. (…) Dat persoonlijke inzichten van ambtenaren of kabinetsleden bij wijze van spreken de volgende dag in de krant kunnen staan of het onderwerp kunnen zijn van een parlementair debat, heeft tot gevolg dat ze zeer terughoudend worden in hun interne schriftelijke communicatie of notulering, waardoor een vlotte besluitvorming gehinderd wordt. Een zekere mate van "beleidsintimiteit" en vertrouwelijkheid is noodzakelijk om te komen tot een effectieve besluitvorming. (…) De documenten opgesteld door interne commissies zijn een onderdeel van de interne besluitvorming en moeten dus afgeschermd worden van openbaarheid als ze persoonlijke beleidsopvattingen bevatten".

In dat geval zijn er wel aanvullende regels. Voor onderzoeksgegevens hanteert de Richtlijn het principe van 'open access' of het kosteloos bieden van online toegang tot onderzoeksresultaten voor de eindgebruiker, zonder beperkingen op gebruik en hergebruik.

12. De SERV heeft in eerdere adviezen de beweging naar open data sterk ondersteund en gewezen op het bestuurlijke en sociaal-economische belang ervan voor de ontwikkeling van nieuwe diensten en toepassingen. De SERV **verwelkomt** dan ook dat door de nu voorgestelde wijzigingen overheidsinstanties gegevens die voor hergebruik in aanmerking komen ter beschikking moeten stellen volgens **het principe 'open by design' en 'open by default'**.

13. De SERV vraagt om de **kwestie van eventuele voorwaarden en beperkingen nader toe te lichten**. Deze belangrijke discussie komt immers geheel niet aan bod in de memorie van toelichting. Nochtans stelt het Vlaamse regeerakkoord dat waar mogelijk het wederkerigheidsprincipe zal worden toegepast zodat ook de private markt haar data deelt met de overheid: kunnen/zullen gebruikers verplicht worden tot wederkerigheid (ter beschikking stellen van hun data aan de overheid)? Wanneer wel/niet? Hoe zal dat gebeuren? Kunnen/zullen sommige vormen van commercieel hergebruik worden verboden? Kan een overheid beslissen om data zelf te 'commercialiseren'? Enz. Dit sluit ook aan bij ruimere discussies over dataregulering, de verdeling van de kosten en baten van het open data beleid en de invoering van een of andere vorm van digitale taxatie (cf. lopende besprekingen voor dergelijke taxatie op internationaal niveau: OESO/EU).

14. Art. 23 (en art. 29) verwijzen naar 'modellicenties'. Volgens de SERV kan het relevant zijn om **na te denken over een (set van) modellicentie(s)** die door alle Belgische overheidsinstanties in gebruik is. Onderzoek heeft aangetoond dat dit voornamelijk voor bedrijven nuttig is, aangezien zij vaak datasets van verschillende overheidsinstanties wensen te combineren, maar hier omwille van afwijkende licenties niet in slagen[24].

15. Art. 25 concretiseert het open by design / open by default principe. Onderzoek wees uit dat één van de mogelijkheden om het hergebruik van data te stimuleren, is om de **data in meerdere formaten ter beschikking te stellen**, en niet enkel in één formaat. Het type gebruiker verschilt sterk, en één open formaat dekt niet steeds de noden die er zijn onder de verschillende gebruikers[25].

Dataportaal

Art. 30 zorgt, in lijn met internationale aanbevelingen en eerdere SERV-adviezen, voor één enkel toegangspunt en de geleidelijke beschikbaarstelling als open data van geschikte datasets die in het bezit zijn van de overheidsinstanties.

16. Vandaag is er reeds het dataportaal https://data.vlaanderen.be/ en op federaal niveau https://data.gov.be/nl maar de daarop beschikbare informatie is nog erg beperkt. Vandaag zijn er nog te weinig Vlaamse datasets in open data en bruikbare formats terug te vinden. Veel zit bovendien verborgen in de silo's en 'eigen' databanken, waardoor soms dubbel werk gebeurt en vooral ook kansen worden gemist op nieuwe inzichten en systemische perspectieven door data-analyse op basis van combinatie van data. Ook ontbreekt het

24 Chantillon, Simonofski, et al. 2020

25 Chantillon, Simonofski, et al. 2020.

overzicht van beschikbare databanken en -bronnen, zelfs binnen de Vlaamse overheid. Het is **duidelijk dat ook hier een inhaaloperatie nodig** is[26].

17. Vanuit meerdere overwegingen lijkt het aangewezen om sterk **samen te werken met de federale overheid** (en de andere gewesten) aan een open dataportaal voor België, net zoals de federale overheid en de deelstaten samenwerken om een Uniek Contact Center op te richten dat in eerste lijn burgers en ondernemingen ondersteunt in hun berichtenverkeer met de overheid, ongeacht de opdeling in bestuursniveaus en instanties.

18. Hetzelfde geldt voor **samenwerking en coördinatie met de lokale besturen**. Lokale besturen beschikken over veel (administratieve) data die ze kunnen aanleveren en die geaggregeerd een beeld schetsen van de situatie en ontwikkelingen. Lokaal verzamelde data moet snel doorstromen naar het Vlaamse niveau. Omgekeerd kan het erg zinvol zijn om Vlaamse data uit te splitsen op niveau van gemeentes of regio's. Toch blijkt het vandaag dikwijls erg moeilijk om data op die niveaus te vinden. Ook de lokale statistieken die Vlaanderen verzamelt, worden niet steeds eenvoudig ontsloten en gemakkelijk publiek of aan lokale besturen of regionale verbanden beschikbaar gesteld, en bevatten hiaten27.

19. Daarnaast is er ook hier de vaststelling dat **veel cijfers enkel jaarlijks of nog minder frequent** beschikbaar komen. Dan is het lang wachten vooraleer, zoals nu bijvoorbeeld, de impact van de coronacrisis zichtbaar wordt in de cijfers en effectief beleid kan worden ontwikkeld.

20. De SERV gaat ervan uit dat ook de **Vlaamse Openbare Statistieken** zullen worden ontsloten via dit dataportaal.

Elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer

Door art. 52 worden Vlaamse overheidsinstanties verplicht om een beroep te doen op de Vlaamse dienstenintegrator (VDI) om de gegevens die ze nodig hebben voor de uitvoering van de taken van algemeen belang waarmee ze zijn belast of voor de uitvoering van de verplichtingen die op hen rusten, via de Vlaamse dienstenintegrator op te vragen bij de door de Vlaamse Regering erkende authentieke gegevensbronnen en bij de gegevensbronnen, beheerd door een externe overheid (Rijksregister, Kruispuntbank, …), terwijl dit vroeger (grotendeels) facultatief was. Ook het Vlaamse regeerakkoord stelde reeds dat de Vlaamse dienstenintegrator (MAGDA) zou worden uitgebreid en zou evolueren tot de unieke en verplicht te gebruiken data-draaischijf voor de uitwisseling van unieke gegevens binnen de Vlaamse publieke sector, waaronder de steden en gemeenten, en met de federale dienstenintegratoren, om de data-uitwisseling voor alle overheidsactoren te verbeteren.

21. Deze nieuwe algemene regel geeft de mogelijkheid om **meer specifieke regels in andere decreten te stroomlijnen** (bv. het Decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur of het Decreet van 25 april 2014 betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg).

22. Deze verplichting moet volgens de SERV samengaan met gelijktijdige **investeringen** om de **aangeboden gegevens, de kwaliteit van de dienstverlening en de gezamenlijke aansturing** verder te versterken.

---

26 Ons land doet het in internationale benchmarks niet goed op dit vlak. Zie bv. OECD - Government at a Glance.

27 Zie data SERV-advies van 17 juni 2020 'Betere data voor het (Corona-)beleid'

23. Er zijn **vragen bij de realiseerbaarheid op korte termijn** van de verplichte opvraging van gegevens via de Vlaamse dienstenintegrator bij de authentieke gegevensbronnen voor al de verschillende processen van alle lokale besturen. Bovendien zijn de OCMW's verplicht om authentieke gegevensbronnen via de KSZ te consulteren (zeker in het kader van individuele hulpverlening).

24. Volgens de SERV is een **verdere coördinatie tussen de dienstenintegratoren aangewezen** of zelfs noodzakelijk voor een efficiënt en effectief elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer, en dit om bevoegdheidsconflicten te vermijden, om praktische problemen te vermijden bij de lokale en Vlaamse overheidsorganisaties die een beroep doen op meerdere dienstenintegratoren te vermijden en om het vertrouwen tussen de dienstenintegratoren niet te ondermijnen.

25. De vraag rijst naar de **verhouding** van dit vernieuwde artikel in het Bestuursdecreet (art. III.68) **met art. 3, §2 van het VDI-decreet**. Dat stelt immers '[…] de VDI [ondersteunt] niet de elektronische dienstverlening en de gegevensuitwisselingen die bij of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie door een andere dienstenintegrator gebeuren.'[28]

Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid

Art. 54 zorgt ervoor dat ook de externe innovators in het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid worden benoemd voor vijf jaar. Het stuurorgaan moet ook personeelsleden van de Vlaamse overheid en van de lokale overheden uitnodigen omwille van hun expertise om voor een termijn van een jaar als waarnemend lid met raadgevende stem deel te nemen aan de werkzaamheden van het stuurorgaan.

26. Het werken met vaste leden die zich voor langere tijd engageren, is zinvol om verder vertrouwen en een samenwerkingsgerichte dynamiek op te bouwen om zo de Vlaamse (en lokale) overheden meer gezamenlijk als digitale overheid vorm te geven. Wel stelt zich de vraag waarom de deelname als waarnemend lid voor experts van de Vlaamse overheid en van lokale overheden voor een jaar moet gelden. **Een meer flexibele regeling** (meer of minder) in functie van de concrete agenda lijkt meer aangewezen.

27. Het lijkt waardevol om het stuurorgaan (en/of de werkgroepen) **ook open te stellen naar andere overheden**. Informatie Vlaanderen neemt bijvoorbeeld deel aan het Algemeen Coördinatiecomité van de KSZ en het Beheerscomité van het eHealth-platform.

28. Op dezelfde wijze als voor experts van de Vlaamse overheid en van lokale overheden zou het ook een meerwaarde kunnen zijn om **experten van buiten de overheid** uit te nodigen. De digitale transformatie is namelijk zeer breed en nieuwe technologieën kunnen voor snelle omwentelingen en uitdagingen zorgen. Hierdoor zou ook externe expertise kunnen aangetrokken worden die op dat moment niet bij de twee externe innovators beschikbaar is. Ook een structurele samenwerking met het Kenniscentrum Data&Maatschappij (zie programmadecreet 2021) lijkt aangewezen.

29. Het lijkt aangewezen om ook de **samenwerking met de onderzoekswereld** (universiteiten en hogescholen) structureler te organiseren. Zij zijn immers niet enkel gebruiker, maar ook

[28] De regelgeving binnen de Franse Gemeenschap, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Wouters & Crompvoets, 2019, p. 43, 50) is op dit punt helderder. Daar is het verplichte karakter van de dienstenintegrator en het residuaire karakter binnen één regel opgevat (respectievelijk art. 6, tweede lid, samenwerkingsakkoord 23 mei 2013 en art. 5, §3, tweede lid GDI-ordonnantie).

co-creanten van de datahuishouding. Zo is er bv. in het Steunpunt WSE veel ervaring en ambitie om een actieve rol op te nemen om structurele vernieuwingen in gang te zetten en (samen met andere actoren) actuele knelpunten in de datahuishouding aan te pakken en nog onderbenutte databanken te ontsluiten.

30. De SERV vraagt om de mogelijkheid te bekijken om **nota's en beslissingen** van coördinatiestructuren zoals het stuurorgaan, met inachtneming van de privacyregels, **systematisch actief openbaar** te maken (ook hier dus 'open by default').

31. De SERV vraagt meer algemeen dat grondiger wordt nagedacht over de **publieke betrokkenheid bij het digitale- en databeleid** van de Vlaamse overheid. Een zgn. user-driven approach is volgens de OESO immers een van de succesfactoren voor een performante digitale datagedreven overheid[29].

Organisatie van het statistiekbeleid

Het voorontwerp van decreet bevat diverse wijzigingen aan het hoofdstuk 'organisatie van het statistiekbeleid' van het Bestuursdecreet. De opdracht van de VSA wordt verruimd zodat die niet alleen het maken van statistieken op basis van beschikbare gegevens omvat, maar ook het zelf verzamelen van gegevens via steekproefsurveys - al dan niet gecombineerd met administratieve databanken of organische data - en uit het samenstellen van gegevensbanken. Er komt een grotere flexibiliteit in de opmaak van het statistisch programma met de mogelijkheid van een programmering op langere termijn.

De toegang van de VSA tot databronnen wordt verruimd: naast het bestaande mandaat van de VSA om toegang te krijgen tot alle informatie die de producenten van Vlaamse openbare statistieken bezitten, wordt nu decretaal vastgelegd dat de VSA voor de uitoefening van haar opdracht toegang heeft tot de databanken van andere overheden.

Het voorontwerp regelt ook de uitbouw en het beheer van statistische gegevensbanken (statistisch datawarehouse)[30] en verankert de rol van de Vlaamse Statistische Autoriteit als vertrouwde derde partij ('Trusted Third Party' - TTP) bij de verwerking van individuele gegevens ten behoeve van statistisch of wetenschappelijk onderzoek.

32. De SERV verwelkomt de verruiming van de opdracht van de VSA om werk te maken van de vraag van de SERV en van de relancecomités (incl. het 'rapport van de arbeidsmarktexperts') om degelijke infrastructuur uit te bouwen voor kwaliteitsvol survey-onderzoek gebaseerd op wetenschappelijk verantwoorde steekproeven en voor meer gestroomlijnde bevragingen om survey-moeheid te vermijden. Ter zake is **afstemming nodig met de initiatieven van de VLIR** rond de uitbouw van een nieuw Vlaams wetenschappelijk internetpanel. De VLIR heeft immers de oprichting van een grootschalig wetenschappelijk internet panel aangekondigd dat

---

29 'Top-performing countries share similar best practices for coherent engagement of key stakeholders in designing and developing policies and services'. OECD Public Governance Policy Papers No. 3 Digital Government Index: 2019 results OECD https://dx.doi.org/10.1787/4de9f5bb-en

30 Een statistische gegevensbank is een centrale opslagplaats van data, ongeacht hun bron (survey, administratieve databank, big data), of hun verwerkingsniveau, al dan niet aan elkaar gekoppeld via (gepseudonimiseerde) sleutels, voor het managen van alle beschikbare data, waarbij de volgende activiteiten van een statistische dienst worden gerealiseerd of ondersteund: gebruik en hergebruik van data om nieuwe data of nieuwe outputs te creëren; creatie van rapporten; uitvoeren van analyses; produceren van vereiste informatie; ontwikkelen van nieuwe statistische producten door het verbinden van data over functionele domeinen heen; onderzoek en ontwikkeling van nieuwe statistische producten; data-uitwisseling met derden binnen het kader van het statistisch geheim en de AVG-verordening.

van start zal gaan in 2021, en dat jaarlijks zes bevragingsgolven zou hebben (in het eerste werkingsjaar zou het om 3 bevragingsgolven gaan)[31].

33. Naast de surveydata spelen **ook administratieve bronnen een belangrijke rol** bij de statistiekproductie. De SERV ondersteunt daarom dat het voorontwerp de VSA nu ook toegang geeft tot administratieve databronnen. Dat moet zorgen voor een efficiëntere statistiekproductie (minder gebruik van enquêtes, lagere responslast, geen extra kosten voor het verzamelen van gegevens, …). Het betekent ook dat VSA betrokken zal moeten worden bij het ontwerp en de ontwikkeling van administratieve bestanden om deze beter geschikt te maken voor statistische doeleinden. De memorie vermeldt dat deze taken van de VSA los staan van de opdrachten die de Vlaamse dienstenintegrator heeft inzake administratieve gegevensuitwisseling.

34. Het belang van de nieuwe bepalingen rond het statistisch datawarehouse en de VSA als TTP kan niet voldoende worden benadrukt. De praktische consequentie is dat de VSA diverse databanken kan koppelen, met het rijksregisternummer en het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid als sleutels. Overheidsinstanties en onderzoeksinstellingen kunnen dan beroep doen op de VSA voor de productie van gepseudonimiseerde gegevens[32]. Belangrijk daarbij is wel dat, zoals gepland, de Vlaamse de algemene organisatorische en technische maatregelen bepaalt die genomen moeten worden **om de kwaliteit, de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevens en het statistische geheim te garanderen**. Het gaat dan bv. over de garantie dat de pseudonimisering van gegevens uit verschillende bronnen gebeurt door een gescheiden eenheid binnen de VSA en dat de veiligheidsregels ervoor zorgen dat decodering vermeden wordt.

35. De SERV ondersteunt ook de grotere flexibiliteit in de opmaak van het statistisch programma met de mogelijkheid van een programmering op langere termijn. Dit was trouwens ook gevraagd door de SERV in zijn advies ‘Betere data voor het (corona-)beleid’. Vandaag gaat immers veel tijd van de VSA en de data-experts in de beleidsdomeinen naar de organisatie van de jaarlijkse strakke planningscyclus voor het vastleggen van een jaarlijks Vlaams Statistisch Programma (VSP)[33]. Dit gaat wellicht ten koste van het inhoudelijke werk dat op de plank ligt. Werken met een meerjarenkader en meerjarenprogramma dat toelaat om op een meer continue en flexibele manier aanpassingen en vernieuwingen door te voeren, moet toelaten **meer ruimte vrij te maken voor inhoudelijk vs. procedureel werk**.

---

31 https://vlir.be/nieuws/wetenschappelijk-internet-panel/.

32 Met pseudonimiseren worden persoonsgegevens getransformeerd in een dataset die niet meer direct herleidbaar is tot een persoon. Om dit te doen worden de direct identificeerbare elementen van een persoonsgegeven weggehaald, zoals de naam, of de dataset wordt omgecodeerd tot een nummer. Vervolgens worden de gepseudonimiseerde dataset en de (sleutel tot de) brondata apart bewaard en zijn er waarborgen aanwezig die re-identificatie voorkomen (bijv. beleid of contracten). Belangrijk is dat de originele identificerende elementen, of de brondata, nog aanwezig zijn. Wanneer deze data vernietigd zijn, of re-identificatie anderszins onmogelijk is, is sprake van anonieme gegevens. Wanneer de nieuwe gepseudonimiseerde dataset wordt bewaard of gedeeld met derden, moeten zij nog steeds als persoonsgegevens behandeld worden.

33 Er wordt daarvoor gebruikersinspraak georganiseerd via themagroepen, met vervolgens aftoetsingen en besprekingen met de Raad voor Vlaamse Openbare Statistieken (RVOS), het Coördinatiecomité voor Vlaamse Openbare Statistieken (CVOS) en de kabinetten met finaal elk jaar goedkeuring door de Vlaamse Regering.

36. De SERV wijst er tot slot op dat de VSA, evt. samen met het Kenniscentrum Data & Maatschappij[34], een belangrijke rol moet opnemen op vlak van **coördinatie, kennisvergroting en -verspreiding omtrent het gebruik van big data en data science**[35]. AI en Big Data kunnen worden ingezet om sneller relevante informatie te verzamelen[36], met respect voor privacy en individuele rechten.

Onderzoeksgegevens en verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken

Het voorontwerp bevat nieuwe bepalingen voor de toegang tot onderzoeksgegevens. Volgens art. 20 gelden de regels over hergebruik van overheidsinformatie voortaan ook voor onderzoeksgegevens geheel of gedeeltelijk gefinancierd met overheidsmiddelen. Volgens art. 32 moeten ze voor hergebruik ter beschikking gesteld volgens het beginsel 'open by default' en in overeenstemming met de FAIR-principes en het beginsel 'as open as possible, as closed as necessary'. Volgens art. 28 blijven vergoedingen in regel beperkt tot marginale kosten voor vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding. Indien van toepassing kunnen voortaan ook marginale kosten voor de anonimisering van persoonsgegevens en voor maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie in rekening gebracht worden. Volgens art. 40 moet aanvraagprocedure voor hergebruik (van afdeling 3 van titel II, hoofdstuk 4 van het Bestuursdecreet) niet gevolgd worden door onderwijsinstellingen, onderzoeksinstellingen en organisaties die onderzoek financieren, voor zover bestuursdocumenten betrekking hebben op onderzoeksgegevens.

Art. 60 en 61 bevatten een decretale rechtsgrond waardoor departementen, intern verzelfstandigde agentschappen en publiekrechtelijk vormgegeven externe verzelfstandigde agentschappen toegang kunnen krijgen tot databanken, zoals het Rijksregister, sociale gegevensbanken en databanken van de FOD Financiën, voor beleidsondersteunende taken[37] met het oog op de voorbereiding of evaluatie van het beleid en de opvolging van de beleidsuitvoering. Dit geldt ook voor de instellingen die in opdracht van de voormelde instanties beleidsondersteunende taken verrichten. Voor toegang tot andere federale gegevensbronnen wordt dan conform de wet verwerking persoonsgegevens een protocol gesloten om toegang te krijgen tot persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken.

37. In lijn met de PSI-richtlijn en om administratieve lasten te vermijden, gelden de nieuwe regels wel enkel voor onderzoeksgegevens die reeds door onderzoekers, onderzoeksinstellingen of organisaties die onderzoek financieren via een institutionele of thematische databank openbaar werden gemaakt en mogen zij geen extra kosten meebrengen voor het opvragen van de datasets noch aanvullende gegevensconservering verlangen. De PSI-Richtlijn

---

34 Zie terzake ook het SERV-advies van 19 oktober over het voorontwerp van programmadecreet 2021.

35 De VSA organiseerde eind 2019 al een internationale studiedag over data science, samen met het Centre for Big Data Statistics binnen het Nederlandse Bureau voor de Statistiek (CBS), en plant daar nu o.a. een opleidingscyclus rond

36 Zie het SERV-cijferrapport 'Corona-impact op het sociaal-economisch weefsel' voor enkele voorbeelden, zoals data uit sporthorloges, gezondheidsapps, enz.

37 Met beleidsondersteunende taken wordt bedoeld statistisch onderzoek, bevragingen waaronder onderzoek aan de hand van enquêtes, surveys, beleidsmonitoringsystemen, beleidsonderzoek, simulaties, koppeling van data met het oog op het uitwerken van nieuwe beleidsvoorstellen, het uitwerken van inhoudelijke voorstellen voor beleidsbepaling, het evalueren van beleidsvoorstellen en het toetsen van de effectiviteit, efficiëntie en impact van beleidsvoorstellen om een onderbouwd beleid te ontwikkelen, naast het opvolgen en evalueren van het bestaande beleid en de uitvoering van dat beleid.

vermeldt op dit punt expliciet dat de lidstaten de toepassing mogen uitbreiden tot onderzoeksgegevens die openbaar worden gemaakt via andere data-infrastructuren dan databanken, door middel van openaccesspublicaties of als bijlage bij een artikel, datapaper of paper in een datajournal. De SERV vraagt dat **nader wordt gemotiveerd waarom van deze mogelijkheid (voorlopig?) geen gebruik wordt gemaakt**.

38. In elk geval verwelkomt de SERV de voorgestelde wijzigingen, die mee geïnspireerd zijn op het SERV-advies van 17 juni 2020 'Betere data voor het (Corona-)beleid'. Ze erkennen het belang van (data voor) 'evidence informed' beleidsgericht onderzoek en zorgen er potentieel voor dat overheden, onderzoeksinstellingen, burgers en bedrijven er sterk op vooruit gaan in o.a. de toegang en het gebruik van informatie en nuttige databases van de overheid. Toch is het moeilijk om de praktische gevolgen correct in te schatten. In dat verband kunnen o.a. de onderstaande vragen of vaak voorkomende problemen worden vermeld. De SERV vraagt dat **in de memorie van toelichting nadere duiding wordt gegeven** over de mate waarin ze worden aangepakt door het voorontwerp, of op een andere manier.

39. **De relatie met de GDPR-regelgeving** is niet steeds even duidelijk. Nadere duiding is wenselijk, vooral omdat de privacyregels vaak hét 'excuus' zijn om data niet te delen. Er moet structureel worden nagedacht over het gegeven privacy bij datakoppeling. Respect voor privacy is cruciaal maar mag geen drogreden zijn om het maken van bepaalde koppelingen of het bijhouden van bepaalde data voor beleidsdoeleinden niet toe te staan. Bovendien is het niet steeds duidelijk waarom bepaalde zaken in andere Europese landen wel mogelijk zijn. De regels voor de bescherming van de vertrouwelijkheid van de gegevens moeten worden verduidelijkt en gecodificeerd, zodat deze voor de aanvrager vooraf voorspelbaar worden.

40. Het voorontwerp zegt niets over de **mate waarin data integraal en ongemotiveerd overgedragen worden**. Integraal verwijst naar het proportionaliteitsprincipe in de statistiekwet waarbij men als eindgebruiker moet kunnen aantonen dat men data die men vraagt proportioneel is met onderzoeksdoel. Dat is vaak erg subjectief en is door overheden al gebruikt om heel kleine steekproeven van hun data te bezorgen of heel beperkte selectie van variabelen. In principe zou dit decreet moeten toelaten om de volledige Vlaamse populatie op te vragen (gepseudonimiseerd) met een groot aantal variabelen uit de databanken. Ongemotiveerd verwijst naar het gegeven dat gebruikers vaak verplicht worden om voor elke variabele aan te geven waarom men die opvraagt en waarom men die in de dataset wil. Zo'n motivatieplicht zorgt vaak voor discussie en kost veel tijd terwijl men soms ook variabelen wil bekijken als een test in een model zonder dat men op voorhand weet of dat gaat werken. De vraag is dus of met dit voorontwerp van decreet de motivatieplicht wegvalt voor (1) de aanvraag van een databank en (2) de inhoud van een databank en (3) de omvang van de databank (steekproef of populatie). De SERV vraagt dat dit wordt toegelicht in de memorie.

41. Het voorontwerp is vaag over **de termijnen waarbinnen overheid hun data moeten overmaken** en zegt niets over de termijnen waarbinnen die gegevens openbaar moeten zijn of opgevraagd moeten kunnen worden. Soms wordt er verwezen naar API's en onmiddellijke download maar niet alle databestanden zullen, zeker niet op korte termijn, zo eenvoudig downloadbaar zijn (al moet dat op langere termijn wel de bedoeling zijn). Voor beleidsrelevante analyses en simulaties is snelle en strategische informatie vaak aangeraden. Daarom is het cruciaal om doorlooptijden bij data-aanvragen en het koppelen en verrijken van gegevens zo kort mogelijk te houden. De huidige data-architectuur in Vlaanderen laat voor veel gegevens echter geen voldoende snelle opvolging van de ontwikkelingen toe. De

vertraging in de huidige data-aanlevering is groot in vergelijking met de betere voorbeelden uit andere landen. Cijfers die enkel jaarlijks en vaak met een vertraging van één of twee jaar beschikbaar komen, beantwoorden wellicht aan hoge standaarden inzake betrouwbaarheid en kwaliteit, maar scoren laag op relevantie voor ex ante beleidsonderbouwing, zeker in het geval van een crisis. Ook gegevens van de Kruispuntbank lopen standaard twee tot drie jaar achter waardoor beleidsevaluaties onmogelijk zijn of sterk achterop hinken op de beleidsbehoefte. Er is nood aan betrouwbare databronnen die op een snellere manier relevante informatie kunnen verschaffen en aan data-architectuur die er op voorzien is dat informatie snel kan doorstromen. (Richt)termijnen kunnen daarbij helpen. De SERV vraagt om in kaart te brengen met welke snelheid elke partner data aanlevert en welke bottlenecks eventuele vertraging veroorzaken en hoe dit geremedieerd kan worden.

42. Belangrijk zijn ook **koppelingen van data**. De data van de overheid worden vanzelfsprekend gepseudonimiseerd voor gebruikers. Maar dat maakt dat men zelf niet over de tijd heen (longitudinaal) en over databanken heen (transversaal) gegevens kan koppelen. Daarom zou het nuttig zijn om nader toe te lichten hoe de Vlaamse Regering dit ziet. Zal de VSA longitudinale en transversale koppelingen (tegelijk en apart) toestaan en maken voor eindgebruikers? Zijn hier dan beperkingen op het aantal records of het aantal databanken dat gekoppeld kan worden?

43. De memorie van toelichting geeft enkele voorbeelden van databanken ter illustratie van de uitbreiding van het toepassingsgebied met onderzoeksgegevens (art. 10 van de PSI-Richtlijn). Databank Ondergrond Vlaanderen, INBOVEG, IMIS. Dit zijn allemaal redelijk ‘onschuldige’ voorbeelden die bovendien weinig representatief zijn voor het soort gegevens waar dit decreet over gaat. Dit creëert vragen omdat er relevantere voorbeelden zijn van grote databanken zoals de bevolkingsdatabank, de databank met diploma’s, de databank met geregistreerde mantelzorgers, de databanken van Kind&Gezin, enz. Voor de praktijk is **de openheid van dergelijke grote databanken belangrijker** dan de voorbeelden die in de memorie worden gegeven.

44. In de praktijk nemen gebruikers diverse initiatieven om **problemen met het ontsluiten van databanken** op te vangen, zoals het opstellen en indienen van gemeenschappelijke gegevensaanvragen en het optimaliseren van de procedures die doorlopen moeten worden in het kader van de machtigingsaanvragen voor het verwerken van gecodeerde persoonsgegevens voor statistische en wetenschappelijke doeleinden. Een vraag is in hoeverre het voorontwerp hier een antwoord op geeft.

Databanken beleidsinformatie

Art. 62 stelt dat per beleidsdomein de Vlaamse Regering een departement, een intern verzelfstandigde agentschap of een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap belasten met de uitbouw en het beheer van een databank beleidsinformatie omtrent het beleid van het betreffende beleidsdomein of een beleidsveld. Dit moet de uitbouw van een meer onderbouwd beleid en een datagedreven overheid ondersteunen. Om silovorming in het databeheer te vermijden, moeten de entiteiten van het betreffende beleidsdomein en in voorkomend geval van andere beleidsdomeinen, lokale overheden of externe overheden, de daarvoor noodzakelijke gegevens vertrekken als ze daarover beschikken. Hiervoor zullen naargelang het geval de nodige protocollen worden afgesloten of de nodige beraadslagingen van het informatieveiligheidscomité of machtigingen van het Rijksregister worden bekomen. Deze databanken beleidsinformatie dienen voor beleidsdoeleinden en niet om de persoonsgegevens

door te geven aan andere entiteiten voor beleidsuitvoering. Voor beleidsuitvoering moeten de gegevens steeds worden opgevraagd bij de authentieke gegevensbronnen die over de meest actuele gegevens beschikken.

Die databanken hebben een of meerdere van de volgende doelstellingen: 1° het ondersteunen van de voorbereiding en evaluatie van het betreffende beleid met betrekking tot het betreffende beleidsdomein; 2° het aanleveren van data voor wetenschappelijk onderzoek rond het betreffende beleid met betrekking tot het betreffende beleidsdomein; 3° het beantwoorden van informatievragen van derden rond het betreffende beleid dat on der het betreffende beleidsdomein ressorteert; 4° het genereren van statistieken voor historische en beleidsdoeleinden. De Vlaamse Regering kan nog bijkomende doelstellingen omschrijven, nader bepalen onder welke modaliteiten gebruikers toegang krijgen en algemene organisatorische en technische maatregelen bepalen die genomen moeten worden om o.a. de kwaliteit van de gegevens te garanderen.

45. De SERV verwelkomt de ambitie om in elk beleidsdomein een of meerdere ‘databanken beleidsinformatie’ uit te bouwen. Dit moet de uitbouw van een meer onderbouwd beleid en een datagedreven overheid ondersteunen en het beleid voeden met objectieve en eenduidige data. **Transparantie over de concrete initiatieven en vorderingen is noodzakelijk**, ook om de noodzakelijke onderlinge coördinatie en eventuele koppelingen te organiseren. De SERV suggereert dat in het kader van deze transparantie op de website van de Vlaamse overheid wordt bijgehouden welke ‘databanken beleidsinformatie’ er zijn en welk soort gegevens ze bevatten.

46. De SERV verwelkomt tevens de beslissing, zoals verwoord in de memorie van toelichting, dat doelgroepen en wetenschappers in aanmerking komen als gebruikers van de informatie. De regering zal de nadere modaliteiten bepalen waaronder die databank kan worden gebruikt door het middenveld (de doelgroepen) en met het oog op wetenschappelijk onderzoek. Ook binnen actieve openbaarheid zal informatie vanuit de databanken beleidsinformatie ter beschikking worden gesteld. Wel meent de SERV dat **gebruik door de doelgroepen niet beperkt moet blijven tot die van het betrokken beleidsdomein**. Dat lijkt een onnodige beperking, getuigt van silodenken en lijkt moeilijk verenigbaar met het gelijkheidsbeginsel.

Rapportering aan het Vlaams Parlement

Art. 64 schrapt het bestaande artikel met de jaarlijkse rapportering aan het Vlaams Parlement over de toepassing van de bepalingen over de toegang tot bestuursdocumenten en de beroepen. Deze gegevens zullen niet meer opgevraagd worden. Artikel 65 schrapt de verplichting voor de Vlaamse Regering om elke 3 jaar aan het Vlaams Parlement verslag uit te brengen over de beschikbaarheid van overheidsinformatie voor hergebruik, de voorwaarden waaronder de overheidsinformatie beschikbaar wordt gesteld, de praktijk op het vlak van rechtsmiddelen en in het bijzonder de toepassing van artikel II.59 met betrekking tot vergoedingen die de marginale kosten overstijgen.

47. Gelet op het sociaal-economische belang van de PSI-Richtlijn, meent de SERV echter dat het erg relevant blijft om de toepassing van deze regelgeving goed te monitoren en **periodiek over de vooruitgang in de praktijk publiek te rapporteren**. Dit zijn belangrijke ijkpunten en kansen voor dialoog tussen overheden, gebruikers en politici.

48. Sowieso zal de Europese Commissie de toepassing van de nieuwe PSI-richtlijn evalueren en zal zij hiervoor de medewerking vragen van de lidstaten. De Richtlijn bevat een aantal zaken

die geëvalueerd zullen worden[38]. In dat licht moet **de nodige gegevensverzameling ook in Vlaanderen worden georganiseerd en tijdig gebeuren**. Een decretale opdracht kan dit mee helpen verzekeren.

Referenties

Chantillon, Maxim; Simonofski, Anthony; Tombal, Thomas; Kruk, Rink; Crompvoets, Joep; de Terwangne, Cécile; Habra, Naji; Snoeck, Monique; Vanderose, Benoît. (2020). FLEXPUB Public E-Service Strategy - Report WP4. FLEXPUB - Work Package 4 en 5 - Enablers. Leuven..

European Commission (2020). Digital Economy and Society Index (DESI) 2020, Digital public services

OECD (2017). Recommendation of the Council on Open Government, https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0438 .

OECD (2019), Government at a Glance 2019, OECD Publishing, Paris, https://dx.doi.org/10.1787/8ccf5c38-en.

OECD (2019), The Path to Becoming a Data-Driven Public Sector, OECD Digital Government Studies, OECD Publishing, Paris, https://dx.doi.org/10.1787/059814a7-en.

OECD (2019). Enhancing Access to and Sharing of Data: Reconciling Risks and Benefits for Data Re-use across Societies, OECD Publishing, Paris, https://dx.doi.org/10.1787/276aaca8-En.

OECD (2019). The Path to Becoming a Data-Driven Public Sector, OECD Digital Government Studies, OECD Publishing, Paris, https://dx.doi.org/10.1787/059814a7-en. [14]

OECD (2020). Digital Government Index (DGI): Methodology and 2019 Results, OECD Working Papers on Public Governance, No. 41, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/19934351.

OECD (2020). Digital Government Index: 2019 results OECD. OECD Public Governance Policy Papers No. 3 https://dx.doi.org/10.1787/4de9f5bb-en

OECD (2020). Open, Useful and Re-usable data (OURdata) Index: 2019, OECD Public Governance Policy Papers, No. 01, OECD Publishing, Paris, https://dx.doi.org/10.1787/45f6de2d-en .

OECD (2020). The OECD Digital Government Policy Framework, OECD Public Governance Policy Papers, No. 2, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/14e1c5e8-en-fr.

SERV (2013). Advies Meerjarenprogramma slagkrachtige overheid. Brussel, SERV, 25 november 2013.
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_ADV_20131125_MJP_slagkrachtige_overheid.pdf

[38] De evaluatie heeft met name betrekking op het toepassingsgebied en het sociale en economische effect van de richtlijn, met inbegrip van: a) de mate waarin het hergebruik van overheidsdocumenten waarop de richtlijn van toepassing is, is toegenomen, met name door kleine en middelgrote ondernemingen; b) het effect van de hoogwaardige datasets; c) de gevolgen van de toegepaste tariferingsbeginselen, het hergebruik van officiële teksten van wetgevende en administratieve aard; d) het hergebruik van documenten van andere entiteiten dan openbare lichamen; e) de beschikbaarheid en het gebruik van API's; f) de interactie tussen gegevensbescherming en mogelijkheden tot hergebruik; g) de verdere mogelijkheden om de goede werking van de interne markt te bevorderen, en ter ondersteuning van de economische ontwikkelingen de ontwikkeling van de arbeidsmarkt.

SERV (2014). Advies slagkrachtige overheid: aandachtspunten voor de nieuwe legislatuur, Brussel, 22 januari 2014.
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_ADV_20140122_slagkrachtige_overheid_2%20%283%29.pdf

SERV (2016). SERV-Platformtekst Vlaanderen 2030: Een uitgestoken hand, Brussel, SERV, 8 februari 2016.
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_20160208_platformtekst2030_DOC.pdf

SERV (2016). Advies prioritaire voorstellen betere regelgeving. Brussel, SERV, 31 oktober 2016.
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_20161031_betere_regelgeving_ADV__0.pdf

SERV (2016). Advies Groenboek bestuur. Brussel, 19 december 2016
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_20161219_groenboek_bestuur_ADV.pdf

SERV (2017). Advies Voorontwerp bestuursdecreet. Brussel, SERV, 6 februari 2017.
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_20180206_bestuursdecreet_ADV_.pdf

SERV (2018). Visienota 'De transitie naar een digitale samenleving: aanzet voor een integrale beleidsagenda. Brussel, SERV, 17 januari 2018.
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_20180117_digitalisering_ADV.pdf

SERV (2018). Actieplan digitalisering: De transitie naar een digitale samenleving. Aanbevelingen en acties, 4 juli 2018
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/20180703%20Digitalisering%20-%20aanbevelingen%20en%20acties.pdf

SERV (2019). De transitie naar een circulaire economie: beleidsagenda en aanbevelingen, 25 februari 2019
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_20190225_Transitie_naar_circulaire_economie_Beleidsagenda_en_aanbevelingen.pdf

SERV (2019). Advies slimme steden. 8 april 2019
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_20190408_Slimme_steden_ADV.pdf

SERV (2019). Advies e-inclusie, 13 mei 2019
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_20190513_e-inclusie_ADV.pdf

SERV (2019). Prioriteitennota voor de nieuwe legislatuur 2019-2024. Brussel, SERV, 5 juni 2019.
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/Nota_SERV_Prioriteitennota_2019_2024.pdf

SERV (2019). Advies Bestuurlijke beleidsnota's 2019-2024. Brussel, SERV, 26 november 2019.
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_20191126_bestuurlijke_beleidsnota%27s_ADV.pdf

SERV (2020). Vlaams relancebeleid: Bijzondere tijden vragen bijzondere aanpak, Brussel, SERV, 13 mei 2020.
https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_20200513_Vlaams_relancebeleid_NOT.pdf

SERV (2020). Advies Betere data voor het (Corona-)beleid, Brussel, SERV, 17 juni 2020 https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_20200622_databeleid_corona_ADV.pdf

SERV (2020). Advies Voorontwerp programmadecreet BO21. Brussel, SERV, 19 oktober 2020. https://www.serv.be/sites/default/files/documenten/SERV_20201019_Programmadecreet_BO21_ADV_0.pdf

Wouters, S., & Crompvoets, J. (2019). Een digitale Vlaamse overheid: Een bestuurskundige mapping van de Vlaamse dienstenintegrator. Leuven: Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing.

Wouters, S., & Crompvoets, J. (2020). Een digitale Vlaamse overheid: Authentieke gegevensbronnen. Leuven: Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing.

Wouters, S., Verhoest, K., & Crompvoets, J. (2019). De digitale governance van Vlaanderen. Vlaams Tijdschrift Overheidsmanagement, 24(4), 23-42.

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Vlaamse overheid

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2020/45 van 17 november 2020

betreffende

tekst	het voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018
roepnaam	(wijziging Bestuursdecreet)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 2 oktober 2020

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van 5 oktober 2020 van de heer Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management;

Brengt op 17 november 2020 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De minister-president van de Vlaamse Regering (hierna "de aanvrager") verzocht bij brief van 5 oktober 2020 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over het voorontwerp van decreet *tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.* (hierna "het Ontwerp).

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Op 26 juni 2019 is de PSI-richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en hergebruik van overheidsinformatie in het Europese Publicatieblad gepubliceerd. De nieuwe PSI-richtlijn moet uiterlijk tegen 17 juli 2021 in Vlaamse regelgeving worden omgezet. De richtlijnen van 2003 en 2013 worden door de voornoemde PSI-richtlijn van 2019 ingetrokken met ingang van 17 juli 2021.

4. Aan de hand van dit Ontwerp wordt de omzetting van de PSI-richtlijn (EU) 2019/1024 in Vlaamse regelgeving gerealiseerd. Wijzigingen hebben onder meer betrekking op de uitbreiding van het toepassingsgebied met overheidsondernemingen enerzijds en onderzoeksgegevens anderzijds, nieuwe definities (o.a. dynamische gegevens en API's), een uniek toegangspunt voor open data en specifieke regels met betrekking tot dynamische gegevens, onderzoeksgegevens en hoogwaardige datasets.

5. Aanvullend worden in verschillende hoofdstukken van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wijzigingen doorgevoerd. Aanpassingen hebben betrekking op volgende onderdelen van het Bestuursdecreet:

- Titel I in verband met de inleidende bepalingen en de definities;
- Titel II, hoofdstuk 2, afdelingen 2 en 3 in verband met de elektronische uitwisseling van berichten en bestuurshandelingen in elektronische vorm;
- Titel II, hoofdstuk 3 in verband met de toegang tot bestuursdocumenten;
- Titel II, hoofdstuk 4 in verband met de omzetting van de nieuwe PSI-richtlijn en de afstemming/verduidelijking van de aanvraag- en beroepsprocedure;
- Titel III, hoofdstuk 2, afdeling 5 in verband met de vrijwaring van de strategische belangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 3 in verband met het elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer;
- Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 4 in verband met het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid;
- Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 8 in verband met de organisatie van het statistiekbeleid;
- Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 8/1 in verband met de verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken;
- Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 9 in verband met organisatiebeheersing en interne audit;
- Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 10 in verband met de rapportering aan het Vlaams Parlement;
- Titel III, hoofdstuk 4 in verband met experimentregelgeving en regelluwe zones.

6. Enkel volgende onderdelen van het Ontwerp lijken van belang in het kader van dit advies (en nog enkele specifieke bepalingen uit andere onderdelen):

- Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 3 in verband met het elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer;
- Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 8 in verband met de organisatie van het statistiekbeleid;
- Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 8/1 in verband met de verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken;

1. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

7. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving - elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een **rechtvaardigingsgrond** vindt in artikel 6 AVG (zie ook onder deel 5) en voor sommige verwerkingen eventueel in artikel 9 en in artikel 10 AVG, en dat de in randnummer 9 opgesomde elementen in de regelgeving opgenomen worden[1].

8. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke

[1] Minstens in de Memorie van Toelichting had moeten verduidelijkt worden welke rechtvaardigingsgrond de opstellers inroepen.

behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de **essentiële elementen** van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn. [2]

9. De VTC onderlijnt in het bijzonder artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c) [3] of punt e))[4] van de AVG omkadert, in principe minstens de volgende essentiële elementen van die verwerkingen zou moeten vermelden:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking")5;
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden6;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)7.

10. Voor zover het gaat over verwerkingen van persoonsgegevens waarop artikel 9 of 10, AVG van toepassing zijn, zijn er strengere beveiligingsmaatregelen vereist. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:

- de categorieën van personen aanwijzen die toegang hebben tot de persoonsgegevens, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
- de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
- ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.

11. De voorgelegde bepalingen bevatten zeer specifieke wijzigingen aan de bestaande wetgeving. De VTC beperkt zich hierna tot de bespreking van de wijzigingen die zij relevant beschouwt in het kader van de bescherming van persoonsgegevens.

---

[2] Zie DEGRAVE, E., "*L'egouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparance et contrôle*", Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m.: EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26). Zie ook SCHRAM, F, *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

[3] "c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;"

[4] "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;"

[5] Zie artikel 5.1.c), AVG.

[6] Zie ook artikel 5.1.e), AVG.

[7] Als er male verantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

2. Artikelsgewijze bespreking

A. Afdeling 4 van het Ontwerp: Toegang tot bestuursdocumenten

Artikel 10 van het Ontwerp

12. Dit artikel bepaalt het vertrouwelijke karakter van bestuursdocumenten die aan bepaalde criteria voldoen.

13. De VTC wijst er op dat de aanpassingen betrekking hebben **op persoonsgegevens** omdat ze informatie bevatten over natuurlijke personen, waarvan de eerste categorie gegevens zijn die onder **artikel 10 AVG** vallen en de tweede eventueel gegevens die onder **artikel 9 AVG** vallen, als politieke opvattingen. Dit zijn gegevens die een bijzondere bescherming vereisen. Ze verwijst naar in deel 1 vermelde principes in dit verband die van toepassing is op elke bestuursinstantie die dergelijke persoonsgegevens verwerkt.

Artikel 13 van het Ontwerp

14. Dit artikel vervangt §3 van artikel II.44 van het Bestuursdecreet door wat volgt:

> *"§3. De aanvrager die een afschrift van een bestuursdocument ontvangt, kan het afschrift gebruiken om zijn rechten en belangen te beschermen, en om zijn vrijheid van meningsuiting en van informatie uit te oefenen.*
>
> *In afwijking van het eerste lid kan de aanvrager die toegang kreeg tot informatie van persoonlijke aard met toepassing van artikel II.40, §3, tweede lid, het afschrift niet gebruiken om zijn vrijheid van meningsuiting en van informatie uit te oefenen.*
>
> *De overheidsinstantie die een aanvraag tot openbaarmaking inwilligt, vermeldt in de beslissing dat die inwilliging geen toestemming inhoudt om de gevraagde bestuursdocumenten te hergebruiken als vermeld in hoofdstuk 4.".*

15. De VTC stelt vast dat dit aansluit bij de algemenere problematiek van doelbinding waarbij het recht hebben op het verkrijgen van bepaalde informatie/persoonsgegevens niet inhoudt dat de ontvanger **er eender wat mee mag doen**.[8]

B. Afdeling 7 van het Ontwerp: Elektronische bestuurlijke gegevensverkeer

artikel 52 van het Ontwerp

16. Artikel 52 van het Ontwerp wijzigt artikel III.68 van het Bestuursdecreet en maakt het **beroep doen op de Vlaamse Dienstenintegrator** verplicht bij opvragen van persoonsgegevens bij de erkende authentieke bronnen.

17. De huidige tekst van artikel III.68 is de volgende:

> *"De overheidsinstanties, vermeld in artikel III.65, § 2[9], moeten de gegevens die ze nodig hebben voor de uitvoering van de taken van algemeen belang waarmee ze zijn belast of voor de uitvoering van de verplichtingen die op hen rusten, opvragen bij gegevensbronnen als vermeld in artikel III.66, § 1[10]. De Vlaamse Regering kan daarbij per voormelde gegevensbron en per overheidsinstantie of groep van overheidsinstanties een tijdschema vastleggen na advies van het stuurorgaan.*
>
> *De Vlaamse Regering stelt vast, op voorstel van het stuurorgaan, welke gegevensbronnen die een externe overheid beheert, de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.65, § 2, moeten raadplegen voor de uitvoering van de taken van algemeen belang waarmee ze zijn belast, of voor de uitvoering van de verplichtingen die op hen rusten. De Vlaamse Regering kan daarbij per voormelde gegevensbron en per overheidsinstantie of groep van overheidsinstanties een tijdschema vastleggen na advies van het stuurorgaan.*

[8] Zo werd de VTC al verschillende malen geconfronteerd met het recht van inzage van gemeenteraadsleden waarbij onvoldoende rekening werd gehouden met de verplichting om de verkregen informatie geheim te houden.

[9] De Vlaamse overheid en de lokale overheden.

[10] De erkende authentieke gegevensbronnen.

De Vlaamse Regering kan met de externe overheden de nodige akkoorden sluiten zodat de gegevens die in die voormelde gegevensbronnen opgenomen zijn, kunnen worden gebruikt."

18. De memorie van toelichting verwijst voor de inschakeling van de VDI naar het Regeerakkoord 2019-2024:

"de Vlaamse dienstenintegrator (MAGDA) wordt uitgebreid en evolueert tot de unieke en verplicht te gebruiken data-draaischijf voor de uitwisseling van unieke gegevens binnen de Vlaamse publieke sector, waaronder de steden en gemeenten, en met de federale dienstenintegratoren om de data-uitwisseling voor alle overheidsactoren te verbeteren."

19. In de memorie van toelichting staat dat het beroep doen op de VDI alleen verplicht is voor persoonsgegevens, maar dat is niet af te leiden uit de tekst van het decreet en Ontwerp.

20. De VTC staat resoluut achter het **principe van dienstenintegratie** (i.p.v. gegevensintegratie) en achter de uitvoering hiervan door beroep te doen op de decretaal omkaderde Vlaamse Dienstenintegrator. Zij beveelt aan dat in het Ontwerp ook wordt opgenomen welke taken de Vlaamse Dienstintegrator in dit kader opneemt om te garanderen dat in dit verband effectief dienstenintegratie wordt toegepast en geen taken die een gegevensintegratie meebrengen.

21. Aangezien het de bedoeling is van meer en meer beroep te laten doen op de VDI, wordt **de vertrouwelijkheidseis en de beveiligingseis** nog belangrijker. Aangezien het ook om omvangrijke gegevensstromen kan gaan, verwijst de VTC naar haar adviezen inzake cloudcomputing[11], in het bijzonder i.v.m. unieke identificatoren.

C. Afdeling 9 van het Ontwerp: Statistiek

artikel 58 van het Ontwerp

22. Artikel 58 van het Ontwerp wijzigt artikel III.113 van het Bestuursdecreet.

a. artikel 58, 1°

Deze bepaling geeft een definitie aan het begrip "**individuele gegevens**" en geeft aan dat ook persoonsgegevens daar onder kunnen vallen.

b. artikel 58, 2°

§3. Gegevens

23. Deze paragraaf geeft een wettelijke basis aan de Vlaamse Statistische Autoriteit (verder "VSA) om ondermeer persoonsgegevens op te vragen bij diverse overheden.

24. In het eerste lid worden daarbij de termen "**toegang tot**" en "mededeling van" gebruikt. In de terminologie van het e-govdecreet valt "toegang tot" ook onder "mededeling". De verduidelijking dat het ook om het verlenen van rechtstreekse toegang tot databanken e.d. gaat is geen probleem, maar dan moet in het derde lid, waar het over gegevensbescherming gaat, ook "toegang tot" worden vermeld. Een alternatief is dat in het eerste lid in het volgende wordt geschreven: "voor de mededeling, met inbegrip van toegang tot…".

25. Het tweede lid verplicht het gebruik van het Rijksregister (verder "RR") en de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (verder "KSZ") als **authentieke bron**.

26. Het derde lid geeft uitdrukkelijk aan dat de statistische geheimhouding en de regelgeving m.b.t. de bescherming van persoonsgegevens van toepassing is.

[11] https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud

§4. Koppelen/TTP

27. In het eerste lid wordt de VSA de bevoegdheid verleend om **databanken** te maken. Ook wordt haar de bevoegdheid gegeven om al **vertrouwde derde partij (*trusted third party of TTP*)** op te treden. Wat dit laatste aspect betreft vraagt de VTC zich af wat de verhouding is met de in afdeling 10 opgenomen taken van de Vlaamse Dienstenintegrator, die dat als essentiële taak heeft toegewezen gekregen. In het vijfde lid staat vermeld dat **koppelingen** die voor derden worden uitgevoerd, geregistreerd moeten worden. Het is niet duidelijk wie met "derden" worden bedoeld: andere Vlaamse instanties, onderzoeksinstellingen, privé-organisaties, privé-personen.

28. Het derde lid bepaalt onder meer dat voor het koppelen van gegevens aan externe databanken en de eigen databanken het rijksregisternummer of het INSZ[12] moet worden gebruikt.

29. Het is zeker gewenst dat **unieke identificatoren** worden gehanteerd om foute koppelingen te vermijden. De VTC beveelt wel aan dat een systeem van **pseudonimisering** in het decreet wordt opgenomen, want het is aangewezen dat niet bij elke verwerking met de vermelde identificatoren zelf wordt gewerkt, maar aan de hand van gepseudonimiseerde gegevens. Hierbij moeten minstens de regels van de artikelen 198-204 van de WVG worden toegepast.

30. Waarschijnlijk geïnspireerd door de federale Statistiekwet, wordt in het vierde lid bepaald dat de productie van gepseudonimiseerde gegevens gebeurt "onder gezag van de functionaris…". Dit lijkt een – overigens door de AVG toegelaten – uitbreiding[13] (minstens specificering) van de taken die door AVG en het e-govdecreet aan de **functionaris voor de gegevensbescherming** worden toegewezen.

31. De AVG legt de aanstelling van een functionaris voor de gegevensbescherming (artikel 37 AVG) al op en zo ook het e-govdecreet van 18 juni 2008 en het besluit van de Vlaamse Regering van 23 november 2018. De AVG maakt het mogelijk maakt dat aan de functionaris bijkomende taken in de nationale wetgeving worden toevertrouwd. De VTC is echter van oordeel dat er in dit geval een mogelijk belangenconflict is door te vermelden dat de pseudonimisering onder het gezag van de functionaris gebeurt terwijl deze in essentie een advies- en controlefunctie heeft.

32. Volgens de VTC is het aangewezen dat, om de band met de statistische taken duidelijk te maken en het onderscheid te maken met de taken van de VDI als TTP, het **produceren van gepeudonimiseerde gegevens** explicieter wordt gekoppeld aan wetenschappelijke of statistische doeleinden of historisch onderzoek. De formulering "op verzoek van de overheidsinstanties" lijkt in ieder geval te algemeen.

33. Laatste lid: delegatie aan de Vlaamse Regering voor het facultatief nemen van algemene organisatorische en technische **maatregelen**. De VTC vraagt dat wanneer de Vlaamse regering hiertoe overgaat, die haar voor advies worden voorgelegd. Aangezien het ook om omvangrijke gegevensverzamelingen gaat, verwijst de VTC naar haar adviezen inzake cloudcomputing[14], in het bijzonder i.v.m. unieke identificatoren. Ondermeer omwille van de unieke identificatoren, adviseert de VTC dat de Vlaamse Regering de regels over pseudonimisering nader bepaalt.

34. De VTC is ook van oordeel dat er decretaal **bewaartermijnen** moeten geformuleerd worden – eventueel in de vorm van criteria - voor de persoonsgegevens waarover de VSA beschikt. (Het Bestuursdecreet geeft enkel archiveringstermijnen).

[12] Dit is het inschrijvingsnummer sociale zekerheid dat overeenkomt met het Rijksregisternummer of met het zogenaamde "bisnummer" of kruispuntbanknummer voor natuurlijke personen die niet zijn ingeschreven in het Belgisch bevolkings- of vreemdelingenregister.

[13] Door artikel 38. 6, AVG in de mate dat dit als een operationele taak kan worden beschouwd.

[14] https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud

D. Afdeling 10 van het Ontwerp: Verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken

artikel 60 en 61 van het Ontwerp: beleidsondersteunende taken

35. Deze artikelen voegen respectievelijk een artikel III.113/1 en een artikel III.113/2 toe aan het Bestuursdecreet.

36. De memorie van toelichting legt uit dat Vlaamse instanties, in het bijzonder departementen en agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid, soms problemen hebben om toegang te krijgen tot bepaalde federale persoonsgegevens voor o.a. het uitvoeren van surveys. In de oprichtingsdecreten en -besluiten staat niet altijd expliciet opgenomen dat de agentschappen ook bevoegd zijn voor beleidsondersteunende taken met het oog op de voorbereiding of evaluatie van het beleid en de opvolging van de beleidsuitvoering. Daarom wordt met deze aanpassing een **decretale rechtsgrond** verleend.

37. Dit wordt ook geregeld voor de onderzoeksinstellingen die in opdracht van de instanties werken.

38. De VTC wijst er op dat wel vereist blijft, dat elke verwerking afzonderlijk getoetst wordt aan de principes en regels van de AVG.

39. In het laatste lid van het nieuwe artikel III.113/2, wordt bepaald dat de instanties het rijksregisternummer of het identificatienummer van de KSZ gebruiken om de natuurlijke personen te **identificeren**. De VTC wijst er op dat dit beter geformuleerd wordt als een mogelijkheid of een aanbeveling of uitzonderingen voorzien. Er zijn immers instanties die met andere unieke identificatoren zoals landbouwnummers werken.

artikel 62 van het Ontwerp: databanken beleidsinformatie

40. Dit artikel voegt een nieuw artikel III.113/3 toe aan het Bestuursdecreet.

41. De VTC stelt vast dat er rekening wordt gehouden met de eis van artikel 6.2, AVG om de essentiële elementen van de verwerking te bepalen (zie luik I.1 van dit advies).

42. Het eerste lid van artikel III.113/3 geeft een **wettelijke basis** aan een databank beleidsinformatie per beleidsdomein De VTC leest in de memorie dat er sprake is van de mogelijkheid om meerdere dergelijke databanken op te richten per beleidsdomein. Een van de teksten moet worden aangepast.

43. In het tweede lid worden de **doelstellingen** opgesomd. Doordat het maken van statistieken wordt vermeld, stelt de VTC (niet voor het eerst) de vraag waarom op zoveel niveaus statistieken worden gemaakt (Statbel, de Vlaamse Statistische Autoriteit, de departementen, de agentschappen, de provincies, …). Aangezien dit bijna altijd gepaard gaat met het verwerken van persoonsgegevens (in de vorm van dataintegratie en het vermenigvuldigen van gegevens), die ook nog eens gekoppeld worden (en daarom niet door anonimisering beschermd worden), houdt dit telkens risico's in voor vertrouwelijkheid en veiligheid.

44. Het derde lid geeft aan de Vlaamse Regering de opdracht om de **categorieën gegevens** te bepalen. De VTC neemt aan dat dit per beleidsdomein zal verschillen.

45. In hetzelfde lid wordt aan de Vlaamse Regering ook de mogelijkheid gegeven om **andere doelstellingen** te bepalen voor een beleidsdatabank. In het vorige lid werden de doelstellingen redelijk goed afgebakend door ze te linken aan de taken en opdrachten voor het specifieke beleidsdomein. Dat gebeurt hier beter ook want de delegatie is nu te ruim.

46. In het vierde lid worden entiteiten verplicht om **gegevens te verstrekken aan de beleidsdatabanken** en om de regels gegevensbescherming te volgen. Het is niet duidelijk wat hiermee bedoeld wordt: een verplichting om de gegevens te verstrekken of een verplichting om de regels inzake gegevensbescherming na te leven als er een mededeling van gegevens gepland is (wat kan inhouden dat de gegevens niet worden gegeven). In ieder geval wijst de VTC er op dat Vlaams Parlement zo' verplichting niet kan opleggen aan externe overheden. De formulering wordt best ook zo aangepast (met de toevoeging van de term "ook" bijvoorbeeld) dat ze ook/in eerste instantie een verwijzing naar de AVG inhoudt.

47. In het vijfde lid wordt de **verwerkingsverantwoordelijke** aangeduid. Door dit samen te lezen met het eerste lid wordt duidelijk dat de Vlaamse Regering de verwerkingsverantwoordelijke aanduidt.

48. Lid zes maakt het mogelijk dat de gecodeerde persoonsgegevens uit deze databanken **kunnen doorgegeven worden** voor wetenschappelijk onderzoek. De VTC beoordeelt het positief dat de voorwaarde van codering wordt gestipuleerd. Het lijkt haar echter beter om te verwijzen naar pseudonimisering zoals gedefinieerd in de AVG.

49. Wat het zevende lid betreft, wordt voor bepaalde gegevens een permanente **bewaartermijn** mogelijk gemaakt. De VTC vindt het aangewezen dat hierover meer specifieke regels en criteria worden bepaald, zoals ze al heeft opgemerkt voor de Vlaamse Statistische Autoriteit. Een verantwoording ontbreekt en ook aanwijzing over hoe de gegevens bewaard worden.

50. Het achtste lid wordt de Vlaamse Regering de mogelijkheid gegeven om de voorwaarden voor de raadpleging, het gebruik en de verwerving van de gegevens te bepalen en beschermingsmaatregelen op te leggen. Deze zouden ook vooraf aan de VTC worden voorgelegd.

51. In de memorie van toelichting is ook sprake van andere beleidsdomeinen. Er moeten dan toch garanties komen dat niet alles wordt samengelegd (*idee van datalake*) of teveel vermenigvuldigd. Er mogen natuurlijk wel gegevens gekoppeld worden, maar dat moet volgens de principes van de AVG gebeuren, in eerste instantie moet de noodzakelijkheid van elke verwerking apart bekeken worden.

52. De VTC verwijst nogmaals naar haar adviezen inzake cloudcomputing[15] voor wat het beroep doen op externe verwerkers betreft.

E. Gemeenschappelijk aan afdeling 9 en 10

53. De VTC merkt op dat de voorgestelde aanpassingen geïnspireerd zijn door de vereisten die (vooral) de verwerkingsverantwoordelijken van federale gegevensbronnen stellen inzake een duidelijke wettelijke basis voor de verwerkingen. Dit heeft de VTC ook vastgesteld bij andere Ontwerpteksten die haar voor advies werden voorgelegd. Ze heeft daarbij meestal moeten wijzen op de verplichting om op grond van artikel 6.2, AVG ook de essentiële elementen van de verwerking te bepalen, zo mogelijk in een decreet. Een aantal onduidelijkheden is waarschijnlijk ook het gevolg van het geconcentreerd zijn op die doelstelling, terwijl de VTC het ruimer kader bekijkt.

54. De VTC gaat ervan uit dat voor beleidsondersteuning veel uniform kan worden bepaald voor de verschillende betrokken instanties. Dit zou de Vlaamse Regering dan bij voorkeur algemeen moeten regelen. Voor de aspecten of domeinen waar dat niet voor kan, kan dit in sectorale regelgeving worden opgenomen.

55. Dit decreet lijkt de VTC een kans om de verhouding tussen drie belangrijke spelers die grote volumes (gevoelige) persoonsgegevens verwerken te verduidelijken, met name de statistische autoriteit, de departementen en de dienstenintegrator. De VTC meent dat daarmee overlappende bevoegdheden zouden kunnen vermeden worden en minimale gegevensverwerking bevorderd.

[15] https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud

II. BESLUIT

56. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat (daarin) volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- **Toegang tot bestuursdocumenten** (artikel 10 en 13 van het Ontwerp)

– nagaan of de term "persoonsgegevens" niet kan gebruikt worden in plaats van "gegevens van persoonlijke aard";

- **Vlaamse Dienstenintegrator** (artikel 52 van het Ontwerp)

– verduidelijken dat het enkel gaat om persoonsgegevens;
– bepalen welke taken de Vlaamse Dienstintegrator in dit kader opneemt om te garanderen dat in dit verband effectief dienstenintegratie wordt toegepast;
– de vertrouwelijkheid en veiligheid van de persoonsgegevens garanderen gezien ondermeer het gebruik van unieke identificatoren;

- **Statistiek** (artikel 58 van het Ontwerp)

– de tekst aanpassen in verband met de formulering "toegang tot";
– de functie van het koppelen van gegevens als TTP verduidelijken (in verhouding met de VDI);
– het produceren van gepeudonimiseerde gegevens explicieter koppelen aan wetenschappelijke of statistische doeleinden of historisch onderzoek;
– nadere regels voor pseudonimisering opleggen;
– regels of criteria voor de bewaartermijn bepalen;

- **Beleidsondersteuning** (artikel 60-62 van het Ontwerp)

– de verplichting om het rijksregisternummer of het identificatienummer van de KSZ gebruiken om de natuurlijke personen te identificeren, wijzigen in een mogelijkheid;

– duidelijk maken of er meerdere beleidsdatabanken op kunnen gericht worden per beleidsdomein of niet;
– nakijken of er geen betere taakverdeling kan zijn voor het maken van statistieken;
– de formulering van het vierde lid herbekijken;
– pseudonimisering schrijven in plaats van codering;
– regels of criteria voor de bewaartermijn bepalen;

- **Algemeen**

– de essentiële elementen van de verwerking (zoveel als mogelijk decretaal) bepalen en aan haar voorleggen;
– voor beleidsondersteuning aan de Vlaamse Regering de opdracht geven om zoveel mogelijk uniform nader te bepalen voor de verschillende betrokken instanties;
– de uitvoeringsbesluiten aan haar voorleggen voor advies.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

VOORONTWERP VAN DECREET
van 18 december 2020

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018

Op voorstel van de minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van de inleidende bepalingen en de definities, vermeld in titel I van het Bestuursdecreet

Art. 2. In artikel I.2 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie;".

Art. 3. Aan artikel I.3 van hetzelfde decreet wordt een punt 9° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"9° overheidsondernemingen: de ondernemingen die niet behoren tot de Vlaamse overheid of tot een lokale overheid en die niet beschouwd worden als een instelling met een publieke taak of een milieu-instantie, maar waarop de Vlaamse of lokale overheden, direct of indirect, een overheersende invloed kunnen uitoefenen op grond van eigendom, financiële deelname of de voorschriften die op de onderneming van toepassing zijn. Er is een overheersende invloed in elk van de volgende gevallen:

a) de Vlaamse of lokale overheden bezitten direct of indirect de meerderheid van het geplaatste kapitaal van de onderneming;
b) de Vlaamse of lokale overheden beschikken direct of indirect over de meerderheid van de stemrechten, verbonden aan de aandelen die de onderneming uitgeeft;
c) de Vlaamse of lokale overheden kunnen direct of indirect meer dan de helft van de leden van het bestuurs-, het leidinggevend of het toezichthoudend orgaan van de onderneming aanwijzen.".

Afdeling 2. Wijzigingen van onderafdeling 2 van afdeling 2 van hoofdstuk 2 van titel II, wat betreft de elektronische uitwisseling van berichten

Art. 4. In artikel II.22 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"Overheidsinstanties als vermeld in artikel II.18, kunnen voor een procedure voorzien in een of meer elektronische wegen om berichten uit te wisselen met gebruikers, ook als de toepasselijke regelgeving alleen voorziet in de uitwisseling via analoge weg of als de regelgeving al in een bepaalde elektronische weg voorziet, vanaf het moment waarop de overheidsinstantie de beschikbare elektronische wegen voor de procedure heeft bekendgemaakt.";

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

"§2. In geval van toepassing van paragraaf 1 worden de volgende voorwaarden nageleefd voor de elektronische uitwisseling met burgers of externe overheden:
1° de overheidsinstanties, vermeld in artikel II.18, informeren burgers en externe overheden vooraf over:
    a) de stappen die gevolgd moeten worden;
    b) de technieken die worden gebruikt;
    c) de rechtsgevolgen van de elektronische uitwisseling;
2° de natuurlijke personen, niet in hun hoedanigheid van ondernemer, stemmen vooraf uitdrukkelijk in met de uitwisseling van berichten via elektronische weg;
3° de natuurlijke personen, niet in hun hoedanigheid van ondernemer, kunnen de instemming, vermeld in punt 2°, op elk moment intrekken.";

3° in paragraaf 3, tweede lid, worden de woorden "op analoge dragers" vervangen door de woorden "waarin in de toepasselijke regelgeving is voorzien";

4° in paragraaf 4 worden de woorden "via elektronische weg dezelfde rechtsgevolgen tot stand als de uitwisseling op analoge dragers" vervangen door de zinsnede "die mogelijk wordt gemaakt met toepassing van paragraaf 1, dezelfde rechtsgevolgen tot stand als de uitwisseling waarin in de toepasselijke regelgeving is voorzien.".

Art. 5. Aan artikel II.23 van hetzelfde decreet wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In het eerste en het derde lid wordt verstaan onder hetzelfde informatiesysteem: een informatiesysteem of een combinatie van informatiesystemen waarbij de overheidsinstantie voldoende controle heeft over de logging van het tijdstip van verzending en ontvangst van een bericht.".

Art. 6. In het hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.23/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.23/1. §1. In dit artikel wordt verstaan onder eBox: de eBox, vermeld in artikel 2, 3°, van de wet van 27 februari 2019 inzake elektronische uitwisseling van berichten via de eBox.

§2. Overheidsinstanties als vermeld in artikel II.18, kunnen de eBox gebruiken voor de elektronische uitwisseling van berichten.

De uitwisseling van berichten via de eBox geldt als een uitwisseling binnen hetzelfde informatiesysteem, vermeld in artikel II.23, derde en vierde lid.

Als een systeemfout verhindert dat een bericht wordt verzonden of ontvangen, geldt de informatie die daarover, met toepassing van artikel 4, tweede lid, van de wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox, ter beschikking is gesteld, als bewijs van de systeemfout die kan worden ingeroepen als bewijs van overmacht.

§3. Als de uitwisseling van berichten via de eBox niet mogelijk is op grond van de toepasselijke regelgeving, gelden de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2.

Onder de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, brengt de uitwisseling via de eBox dezelfde rechtsgevolgen tot stand als de uitwisseling waarin in de toepasselijke regelgeving is voorzien.".

Afdeling 3. Wijziging van afdeling 3 van hoofdstuk 2 van titel II, wat betreft de bestuurshandelingen in elektronische vorm

Art. 7. In artikel II.24 van hetzelfde decreet wordt een paragraaf 2/2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§2/2. Een bestuursdocument dat op elektronische wijze ondertekend is, kan worden gematerialiseerd in een equivalent dat de authenticiteit en de integriteit van de gegevens waarborgt.".

Afdeling 4. Wijzigingen van hoofdstuk 3 van titel II van het Bestuursdecreet, wat betreft de toegang tot bestuursdocumenten

Art. 8. In artikel II.30, §1, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "geregistreerd is, of als de aanvraag niet geregistreerd is, op de dag nadat de aanvraag" opgeheven.

Art. 9. In artikel II.34 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:
1° punt 4° wordt vervangen door wat volgt:

"4° het om bestuursdocumenten gaat die uitsluitend ten behoeve van de strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie zijn opgesteld, zolang de mogelijkheid blijft bestaan om een strafsanctie of een administratieve sanctie op te leggen;".

2° er wordt een punt 7° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"7° de aanvraag betrekking heeft op bestuursdocumenten waarin persoonlijke beleidsopvattingen opgenomen zijn en die opgesteld zijn ten behoeve van intern beraad, tenzij de persoon die de opvattingen heeft geuit, met de openbaarmaking instemt."

Art. 10. In artikel II.36 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in §1, tweede lid, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° het vertrouwelijke karakter van bestuursdocumenten die uitsluitend ten behoeve van de strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie zijn opgesteld, zolang de mogelijkheid blijft bestaan om een strafsanctie of een administratieve sanctie op te leggen;".

2° in §1, tweede lid, wordt een punt 12° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"12° het vertrouwelijk karakter van bestuursdocumenten waarin persoonlijke beleidsopvattingen opgenomen zijn en die opgesteld zijn ten behoeve van intern beraad, tenzij de persoon die de opvattingen heeft geuit, met de openbaarmaking instemt."

3° In §2, tweede lid, wordt de zinsnede "paragraaf 1, tweede lid, 3°, 4°, 6°, 8° en 10°" vervangen door de zinsnede "paragraaf 1, tweede lid, 3°, 4°, 6°, 8°, 10° en 12°"

Art. 11. Artikel II.41 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. II.41. De overheidsinstantie, vermeld in artikel II.28, §1, bevestigt de ontvangst van een aanvraag zo snel mogelijk en uiterlijk binnen tien kalenderdagen als ze binnen die termijn de aanvraag nog niet beantwoord heeft.".

Art. 12. In artikel II.43, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "Nadat ze de aanvraag geregistreerd heeft, onderzoekt de overheidsinstantie, vermeld in artikel II.28, § 1," vervangen door de zinsnede "De overheidsinstantie, vermeld in artikel II.28, §1, onderzoekt".

Art. 13. In artikel II.44 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

"§3. De aanvrager die een afschrift van een bestuursdocument ontvangt, kan het afschrift gebruiken om zijn rechten en belangen te beschermen, en om zijn vrijheid van meningsuiting en van informatie uit te oefenen.

In afwijking van het eerste lid kan de aanvrager die toegang kreeg tot informatie van persoonlijke aard met toepassing van artikel II.40, §3, tweede lid, het afschrift niet gebruiken om zijn vrijheid van meningsuiting en van informatie uit te oefenen.

De overheidsinstantie die een aanvraag tot openbaarmaking inwilligt, vermeldt in de beslissing dat die inwilliging geen toestemming inhoudt om de gevraagde bestuursdocumenten te hergebruiken als vermeld in hoofdstuk 4.".

Art. 14. In artikel II.46, derde lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "artikel II.34, 2° of 6°" vervangen door de zinsnede "artikel II.34, 2°, 6° of 7°" en wordt de zinsnede "artikel II.36, § 1, tweede lid, 1°, 5° of 7°" vervangen door de zinsnede "artikel II.36, §1, tweede lid, 1°, , 5° , 7° of 12°".

Art. 15. In artikel II.47, §3, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "noteert de aanvraag onmiddellijk in het register, vermeld in artikel II.41" vervangen door de zinsnede "bevestigt de ontvangst van de aanvraag conform artikel II.41".

Art. 16 . In artikel II.48 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

"De aanvrager dient het beroep in met een brief, met een e-mail of, in voorkomend geval, met een webformulier binnen een termijn van dertig kalenderdagen die ingaat op een van de volgende dagen:
1° als de aanvraag is afgewezen: op de dag nadat de beslissing verstuurd is;
2° als de aanvraag volledig of gedeeltelijk is ingewilligd, maar niet is uitgevoerd binnen de termijnen, vermeld in artikel II.44, §1: op de dag nadat de termijn, vermeld in artikel II.44, §1, verstreken is.";

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

"§2. Het beroep bevat al de volgende informatie:
1° de voor- en achternaam van de indiener;
2° het adres van de indiener;
3° een afschrift van de oorspronkelijke aanvraag;
4° een afschrift van de beslissing van de betrokken overheidsinstantie waartegen beroep wordt ingesteld, als er een beslissing is genomen.

Als het beroep onvolledig is, wordt de behandelingstermijn, vermeld in artikel II.50, §1, opgeschort tot de beroepsinstantie in het bezit is van de vereiste informatie.".

Art. 17. Artikel II.49 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. II.49. De beroepsinstantie bevestigt de ontvangst van het beroep zo snel mogelijk en uiterlijk binnen tien kalenderdagen.

De beroepsinstantie brengt tegelijkertijd de betrokken overheidsinstantie op de hoogte van het ingestelde beroep.".

Art. 18. In artikel II.50, §1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het derde lid wordt de zinsnede "artikel II.34, 2° of 6°" vervangen door de zinsnede "artikel II.34, 2°, 6° of 7°" en wordt de zinsnede "artikel II.36, §1, tweede lid, 1°, 5° of 7°" vervangen door de zinsnede "artikel II.36, §1, tweede lid, 1°, , 5° , 7° of 12°";

2° er wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Als de oorspronkelijke aanvraag tot openbaarmaking is afgewezen omdat ze kennelijk onredelijk is of op een te algemene wijze is geformuleerd, zonder dat de overheidsinstantie om specificatie of vervollediging heeft gevraagd, beschikt de beroepsinstantie zelf over de mogelijkheid om de aanvrager te verzoeken om zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen. De termijn van dertig kalenderdagen, vermeld in artikel II.50, §1, begint in dat geval te lopen vanaf het moment dat de aanvrager zijn aanvraag gespecificeerd of vervolledigd heeft.".

Afdeling 5. Wijzigingen van hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet, wat betreft open data en hergebruik van overheidsinformatie

Art. 19. In titel II van hetzelfde decreet wordt het opschrift van hoofdstuk 4 vervangen door wat volgt:

"Hoofdstuk 4. Open data en hergebruik van overheidsinformatie".

Art. 20. In artikel II.53 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1, eerste lid, wordt een punt 5° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"5° de overheidsondernemingen die aan een van de volgende voorwaarden voldoen:

a) ze zijn actief op de gebieden, vermeld in artikel 95 tot en met 102 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten;
b) ze treden op als exploitant van openbare diensten als vermeld in artikel 2, d), van verordening (EG) nr. 1370/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 betreffende het openbaar personenvervoer per spoor en over de weg en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 1191/69 van de Raad en verordening (EEG) nr. 1107/70 van de Raad;
c) ze vervullen als luchtvaartmaatschappij openbare dienstverplichtingen op grond van artikel 16 van verordening (EG) nr. 1008/2008 van het Europees

Parlement en de Raad van 24 september 2008 inzake gemeenschappelijke regels voor de exploitatie van luchtdiensten in de Gemeenschap;

d) ze verrichten als reder openbare diensten op grond van artikel 4 van verordening (EEG) nr. 3577/92 van de Raad van 7 december 1992 houdende toepassing van het beginsel van het vrij verrichten van diensten op het zeevervoer binnen de Lid- Staten (cabotage in het zeevervoer).";

2° in paragraaf 2 wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° de bestuursdocumenten of onderdelen ervan waarvoor de toegang is beperkt of uitgesloten op basis van de geldende bepalingen die de toegang tot bestuursdocumenten nader regelen;";

3° in paragraaf 2, 4°, worden de woorden "waarover openbare omroepen of hun dochterondernemingen en andere instellingen of hun dochterondernemingen beschikken" vervangen door de woorden "die in het bezit zijn van openbare omroepen of hun dochterondernemingen en andere instellingen of hun dochterondernemingen";

4° in paragraaf 2 wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

"5° de bestuursdocumenten die in het bezit zijn van onderwijsinstellingen van het secundair of lager niveau, en, in geval van alle andere onderwijsinstellingen, andere dan onderzoeksgegevens, vermeld in paragraaf 3;";

5° in paragraaf 2, 6°, wordt de zinsnede "waarover andere culturele instellingen dan musea, bibliotheken en archiefinstellingen beschikken" vervangen door de zinsnede "die in het bezit zijn van andere culturele instellingen dan musea, bibliotheken en archiefinstellingen";

6° aan paragraaf 2 wordt een punt 9° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"9° de bestuursdocumenten die in het bezit zijn van overheidsondernemingen die aan een van de volgende voorwaarden voldoen:

a) ze zijn geproduceerd buiten de context van de levering van diensten van algemeen belang;

b) ze houden verband met activiteiten die rechtstreeks blootstaan aan concurrentie en bijgevolg niet onder aanbestedingsregels vallen op grond van artikel 116 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten.";

7° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§3. Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden onderzoekgegevens, al dan niet in het bezit van een overheidsinstantie, die met overheidsmiddelen zijn gefinancierd en die openbaar zijn gemaakt via een institutionele of thematische databank door onderzoekers, onderzoeksinstellingen of financierende organisaties, beschouwd als bestuursdocumenten. Daarbij wordt rekening gehouden met de gerechtvaardigde handelsbelangen, activiteiten inzake kennisoverdracht en al bestaande intellectuele eigendomsrechten.".

Art. 21. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.53/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.53/1. Voor de volgende lokale overheden nemen de volgende personen de beslissing over de aanvraag tot hergebruik, onverminderd delegatie:
1° voor de gemeenten, de districten en de OCMW's: de algemeen directeur;
2° voor de provincies: de griffier;
3° voor de polders en wateringen: de dijkgraaf van de polder of de voorzitter van de watering;
4° voor de besturen van de erkende kerk- of geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten: de voorzitter van de besturen.".

Art. 22. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.53/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.53/2. Voor de toepassing van dit hoofdstuk gaan de beslissings- en uitvoeringstermijnen in op de dag nadat de aanvraag tot hergebruik is ontvangen.

De termijnen, vermeld in het eerste lid, verstrijken om 24 uur van de laatste dag.".

Art. 23. Aan artikel II.54 van hetzelfde decreet worden een punt 6° tot en met 10° toegevoegd, die luiden als volgt:

"6° modellicentie: een reeks vooraf bepaalde voorwaarden voor hergebruik, in een digitaal formaat, bij voorkeur verenigbaar met gestandaardiseerde openbare licenties die online beschikbaar zijn;
7° onderzoeksgegevens: andere documenten in digitale vorm dan wetenschappelijke publicaties, die worden verzameld of geproduceerd tijdens wetenschappelijke onderzoeksactiviteiten en die als bewijs in het onderzoeksproces worden gebruikt, of waarvan binnen de onderzoeksgemeenschap algemeen wordt erkend dat ze noodzakelijk zijn om onderzoeksresultaten te valideren;
8° hoogwaardige datasets: documenten waarvan het hergebruik belangrijke voordelen biedt voor de samenleving, het milieu en de economie, namelijk doordat ze geschikt zijn om diensten met toegevoegde waarde en toepassingen te ontwikkelen, en om nieuwe, hoogwaardige en fatsoenlijke banen te scheppen, en door het aantal potentiële begunstigden van de diensten of toepassingen met toegevoegde waarde die op basis van die datasets ontwikkeld zijn;
9° API: een applicatieprogramma-interface, namelijk een reeks functies, procedures, definities en protocollen voor de communicatie van machine naar machine en de naadloze uitwisseling van gegevens;
10° richtlijn (EU) 2019/1024: richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie.".

Art. 24. In artikel II.55, tweede lid, van hetzelfde decreet worden tussen het woord "bepalen" en het woord "de" de zinsnede "de overheidsondernemingen," ingevoegd.

Art. 25. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.56/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.56/1. De overheidsinstanties, vermeld in artikel II.53, §1, produceren bestuursdocumenten die voor hergebruik in aanmerking komen en stellen die ter beschikking, zo veel mogelijk overeenkomstig het beginsel open door ontwerp en door standaardinstellingen.".

Art. 26. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.58/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.58/1. Elke overheidsinstantie, vermeld in artikel II.53, §1, stelt dynamische gegevens onmiddellijk nadat ze zijn verzameld, via passende API's en, in voorkomend geval, in de vorm van een bulksgewijze download, beschikbaar voor hergebruik.

Als het beschikbaar stellen van dynamische gegevens onmiddellijk nadat ze verzameld zijn, de financiële en technische mogelijkheden van de overheidsinstantie overstijgt omdat dat een onevenredige inspanning vergt, worden die dynamische gegevens voor hergebruik beschikbaar gesteld binnen een termijn of met tijdelijke technische beperkingen die de exploitatie van het economisch en sociaal potentieel ervan niet onnodig in het gedrang brengt.

In dit artikel wordt verstaan onder dynamische gegevens: documenten in digitale vorm die frequent of in real time worden geactualiseerd door hun volatiliteit of omdat ze snel verouderd zijn. Gegevens die door sensoren zijn gegenereerd, worden doorgaans als dynamische gegevens beschouwd.".

Art. 27. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.58/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.58/2. De overheidsinstanties, vermeld in artikel II.53, §1,oefenen het recht van een fabrikant van een databank, verleend bij artikel XI.307, eerste lid, van het wetboek van economisch recht van 28 februari 2013, niet uit om het hergebruik van bestuursdocumenten tegen te gaan of om het hergebruik buiten de grenzen, vastgelegd in dit hoofdstuk, te beperken.".

Art. 28. In artikel II.59 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt de zinsnede ", en, als dat van toepassing is, voor de anonimisering van persoonsgegevens en voor maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie" toegevoegd;

2° in het tweede lid wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° overheidsondernemingen;";

3° in het derde lid worden de woorden "en verspreiding" vervangen door de zinsnede ", verspreiding en opslag ervan, en, als dat van toepassing is, de anonimisering van persoonsgegevens en maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie,";

4° in het vierde lid wordt tussen de zinsnede "verspreiding," en het woord "conservering" de zinsnede "opslag," ingevoegd;

5° in het vierde lid wordt tussen het woord "rechten" en de zinsnede ", vermeerderd met" de zinsnede "en, als dat van toepassing is, de anonimisering van persoonsgegevens en maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie" ingevoegd;

6° er wordt een vijfde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In dit artikel wordt verstaan onder:
1° redelijk rendement op investeringen: een percentage van het totale tarief, boven op de kosten die mogen worden doorberekend, dat maximaal vijf procentpunten hoger ligt dan de vaste rente van de Europese Centrale Bank;
2° anonimisering van persoonsgegevens: het proces waarbij bestuursdocumenten worden omgezet in anonieme documenten die geen betrekking hebben op een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon, of het proces waarbij persoonsgegevens zodanig anoniem worden gemaakt dat de betrokkene niet of niet meer identificeerbaar is.".

Art. 29. In artikel II.61 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° voor paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, wordt een nieuwe paragraaf 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§1. Het hergebruik van bestuursdocumenten mag niet worden onderworpen aan voorwaarden, tenzij die voorwaarden objectief, evenredig en niet-discriminerend zijn en gerechtvaardigd worden door een doel van algemeen belang.

De voorwaarden voor hergebruik mogen de mogelijkheden van hergebruik niet nodeloos beperken, noch gebruikt worden om de mededinging aan banden te leggen.

De voorwaarden voor hergebruik bevatten de toestemming om de bestuursdocumenten geheel of gedeeltelijk te hergebruiken op om het even welke wijze, in oorspronkelijke, gewijzigde of bewerkte vorm, zonder uitsluiting van categorieën van aanvragers en zonder beperkingen in de tijd of in de geografische draagwijdte van het hergebruik, tenzij dat om juridische, technische of heel gegronde redenen niet mogelijk is.";

2° paragraaf 2 wordt opgeheven;

3° in paragraaf 3, eerste lid, wordt tussen de zinsnede "derde lid," en het woord "hanteert" de zinsnede "geeft de overheidsinstantie, vermeld in artikel II.53, §1, toestemming voor onvoorwaardelijk hergebruik of" ingevoegd;

4° in paragraaf 3, eerste lid, wordt de zinsnede ", vermeld in paragraaf 1" vervangen door de zinsnede ", vermeld in paragraaf 1/1";

5° in paragraaf 3, tweede lid, wordt de zinsnede "paragraaf 2, zonder motivering toestemming geven voor onvoorwaardelijk hergebruik of kan de overheidsinstantie" vervangen door de zinsnede "paragraaf 1".

Art. 30. In artikel II.62 van hetzelfde decreet worden tussen het eerste en het tweede lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

"De Vlaamse Regering stelt een lijst vast van de overheidsinstanties, vermeld in artikel II.59, tweede lid, 1°. Die lijst wordt online bekendgemaakt.

Voor een eenvoudigere toegang tot datasets wordt gezorgd voor één enkel toegangspunt en voor de geleidelijke beschikbaarstelling van geschikte datasets die in het bezit zijn van de overheidsinstanties, vermeld in artikel II.53, §1, met betrekking tot de bestuursdocumenten die voor hergebruik in aanmerking komen, in formaten die toegankelijk, gemakkelijk vindbaar en elektronisch toegankelijk zijn.".

Art. 31. In titel II, hoofdstuk 4, van hetzelfde decreet wordt een afdeling 2/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling 2/1. Onderzoeksgegevens".

Art. 32. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in afdeling 2/1, ingevoegd bij artikel 31, een artikel II.62/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/1. De onderzoeksgegevens die met overheidsmiddelen zijn gefinancierd, vermeld in artikel II.53, §3, worden beschikbaar gesteld volgens het beginsel open door standaardinstellingen en volgens het beginsel dat onderzoeksgegevens vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar moeten zijn. Daarbij wordt rekening gehouden met de intellectuele eigendomsrechten, de bescherming en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens, en de beveiliging en de bescherming van de rechtmatige handelsbelangen, in overeenstemming met het beginsel zo open als mogelijk, zo gesloten als nodig.".

Art. 33. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 2/1 een artikel II.62/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/2. Hergebruik van de onderzoeksgegevens met behoud van de toepassing van artikel II.53, §3, en II.62/1 is kosteloos voor de gebruiker.".

Art. 34. In titel II, hoofdstuk 4, van hetzelfde decreet wordt een afdeling 2/2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling 2/2. Hoogwaardige datasets".

Art. 35. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in afdeling 2/2, ingevoegd bij artikel 34, een artikel II.62/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/3. De hoogwaardige datasets, waarvan de lijst en, in voorkomend geval, bijbehorende bepalingen worden vastgesteld door de Europese Commissie overeenkomstig artikel 14, lid 1, van de richtlijn (EU) 2019/1024, worden in een machinaal leesbaar formaat voor hergebruik beschikbaar gesteld via API's en, in voorkomend geval, in de vorm van bulksgewijze downloads. De Vlaamse Regering kan de voornoemde bijbehorende bepalingen nader vastleggen.".

Art. 36. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 2/2 een artikel II.62/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/4. Hergebruik van de hoogwaardige datasets, vermeld in artikel II.62/3, is kosteloos voor de gebruiker.".

Art. 37. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 2/2 een artikel II.62/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/5. De kosteloze beschikbaarstelling van hoogwaardige datasets, vermeld in artikel II.62/4, geldt niet voor specifieke hoogwaardige datasets die in het bezit zijn van overheidsondernemingen als dat tot concurrentieverstoring in de relevante markten zou leiden.".

Art. 38. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 2/2 een artikel II.62/6 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/6. De kosteloze beschikbaarstelling van hoogwaardige datasets, vermeld in artikel II.62/4, geldt niet voor bibliotheken, met inbegrip van de bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archiefinstellingen.".

Art. 39. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 2/2 een artikel II.62/7 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/7. Als de kosteloze beschikbaarstelling van hoogwaardige datasets door overheidsinstanties als vermeld in artikel II.53, §1, van dit decreet, die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de uitoefening van hun publieke taken te dekken, een belangrijk effect op de begroting van de betrokken overheidsinstanties heeft, zijn die overheidsinstanties vrijgesteld van de vereiste om die hoogwaardige datasets kosteloos beschikbaar te stellen voor een maximale duur van twee jaar na de inwerkingtreding van de relevante uitvoeringshandeling, vermeld in artikel 14, lid 1, van de richtlijn (EU) 2019/1024.".

Art. 40. In titel II, hoofdstuk 4, afdeling 3, van hetzelfde decreet wordt een artikel II.62/8 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/8. Deze afdeling is niet van toepassing op:
1° overheidsondernemingen;
2° onderwijsinstellingen, onderzoeksinstellingen en organisaties die onderzoek financieren, als de bestuursdocumenten die worden aangevraagd, betrekking hebben op onderzoeksgegevens.".

Art. 41. In artikel II.63 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de inleidende zin wordt vervangen door wat volgt:

"De aanvraag tot hergebruik wordt ingediend met een brief, met een e-mail of, in voorkomend geval, met een webformulier bij de overheidsinstantie die het bestuursdocument bezit, en bevat al de volgende informatie:";

2° aan punt 4° worden de woorden "op basis waarvan de instantie kan oordelen of ze de nodige rechten heeft om het beoogde hergebruik voor commerciële of niet-commerciële doeleinden toe te staan" toegevoegd;

3° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Als de aanvraag wordt ingediend bij een overheidsinstantie die het bestuursdocument niet bezit, stuurt de overheidsinstantie de aanvraag zo snel mogelijk door naar de overheidsinstantie die het document vermoedelijk bezit. De aanvrager wordt daarvan onmiddellijk op de hoogte gebracht.".

Art. 42. In artikel II.64 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "behandelt deze aanvraag overeenkomstig artikel II.41, II.42 en II.43, en gaat na of het gevraagde bestuursdocument ter beschikking mag worden gesteld met toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk" vervangen door de zinsnede "bevestigt de ontvangst van de aanvraag uiterlijk binnen tien kalenderdagen, als ze binnen die termijn de aanvraag nog niet heeft beantwoord".

Art. 43. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.64/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.64/1. Als de aanvraag kennelijk onredelijk is of op een te algemene wijze is geformuleerd, verzoekt de overheidsinstantie, vermeld in artikel II.53, §1, zo spoedig mogelijk, en uiterlijk binnen twintig kalenderdagen, de aanvrager om zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen. De overheidsinstantie motiveert dat verzoek en geeft, als dat mogelijk is, aan welke bijkomende gegevens nodig zijn om de aanvraag te kunnen onderzoeken.".

Art. 44. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.64/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.64/2. §1. De overheidsinstantie, vermeld in artikel II.53, §1, onderzoekt of de aanvraag ingewilligd kan worden conform de bepalingen van dit hoofdstuk.

De aanvraag wordt zo snel mogelijk en uiterlijk binnen twintig kalenderdagen met een brief, met een e-mail of, in voorkomend geval, met een webformulier beantwoord.

Bij de kennisgeving van de beslissing wordt vermeld dat beroep kan worden ingesteld bij de beroepsinstantie, vermeld in artikel III.90, binnen de termijn, vermeld in artikel II.69, §2.

§2. Als de aanvraag kennelijk onredelijk is als vermeld in artikel II.64/1, of op een te algemene wijze geformuleerd is, begint een nieuwe termijn van twintig kalenderdagen te lopen vanaf het moment dat de aanvrager zijn aanvraag gespecificeerd of vervolledigd heeft.

§3. Als de overheidsinstantie oordeelt dat ze de aanvraag moeilijk tijdig kan toetsen aan de uitzonderingen, deelt ze mee aan de aanvrager dat de termijn van twintig kalenderdagen, vermeld in §1,tweede lid, verlengd wordt tot een termijn van veertig kalenderdagen.

De verlengingsbeslissing, vermeld in het eerste lid, vermeldt de reden of de redenen voor het uitstel.".

Art. 45. In artikel II.66, §1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel II.43, § 1" vervangen door de zinsnede "artikel II.64/2, §1 en §2";

2° in het tweede lid wordt de zinsnede "artikel II.43, § 3" vervangen door de zinsnede "artikel II.64/2, §3".

Art. 46. In artikel II.68 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"Exclusiviteitsregelingen die op of na 16 juli 2019 zijn gesloten, worden minstens twee maanden voor de inwerkingtreding ervan online openbaar gemaakt. De uiteindelijke regelingen zijn transparant en worden online openbaar gemaakt.";

2° er wordt een paragraaf 4/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§4/1. Juridische of praktische regelingen die, zonder expliciet in de toekenning van exclusiviteitsrechten te voorzien, tot doel hebben of redelijkerwijs kunnen worden geacht de beschikbaarheid van documenten voor hergebruik door andere partijen

dan de derde partij bij de regeling te beperken, worden minstens twee maanden voor de inwerkingtreding van die regeling online openbaar gemaakt. De gevolgen van die juridische of praktische regelingen voor de beschikbaarheid van gegevens voor hergebruik worden regelmatig, en in elk geval om de drie jaar, geëvalueerd. De uiteindelijke regelingen zijn transparant en worden online openbaar gemaakt. In deze paragraaf wordt verstaan onder derde partij: een natuurlijke of rechtspersoon die geen overheidsinstantie is als vermeld in artikel II.53, §1, eerste lid, en die de gegevens in zijn bezit heeft.";

3° aan paragraaf 5 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Exclusiviteitsregelingen die door overheidsondernemingen zijn gesloten, die al bestaan op 16 juli 2019 en die niet voor een uitzondering als vermeld in paragraaf 2 en 4 in aanmerking komen, worden aan het eind van het contract en in elk geval uiterlijk op 17 juli 2049 beëindigd.".

Art. 47. In artikel II.69 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden punt 1° tot en met 3° vervangen door wat volgt:

"1° een beslissing over een aanvraag;
2° het uitblijven van een beslissing nadat de termijn waarin de beslissing moest worden genomen, verstreken is;
3° een onwillige uitvoering van een beslissing.";

2° in paragraaf 1, eerste lid, worden punt 4° en punt 5° opgeheven;

3° in paragraaf 2 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"De aanvrager dient het beroep in met een brief, met een e-mail of, in voorkomend geval, met een webformulier binnen een termijn van dertig kalenderdagen die ingaat op een van de volgende dagen:
1° als beroep wordt ingesteld tegen de beslissing over de aanvraag: op de dag nadat de beslissing verstuurd is;
2° als beroep wordt ingesteld tegen de niet-uitvoering binnen de termijnen, vermeld in artikel II.66, §1: op de dag nadat de termijn, vermeld in artikel II.66, §1, verstreken is.";

4° in paragraaf 2, tweede lid, wordt de zinsnede "de bepalingen van artikel II.43, § 1, derde lid" vervangen door de zinsnede "de verplichting, vermeld in artikel II.64/2, §1, derde lid";

5° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

"§3. Het beroep bevat al de volgende informatie:
1° de voor- en achternaam van de indiener;
2° het adres van de indiener;
3° een afschrift van de oorspronkelijke aanvraag;

4° een afschrift van de beslissing van de betrokken overheidsinstantie waartegen beroep wordt ingesteld, als er een beslissing is genomen.

Als het beroep onvolledig is, wordt de behandelingstermijn, vermeld in artikel II.71, §1, opgeschort tot de beroepsinstantie in het bezit is van de vereiste informatie.".

Art. 48. Artikel II.70 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. II.70. De beroepsinstantie bevestigt de ontvangst van het beroep zo snel mogelijk en uiterlijk binnen tien kalenderdagen.

De beroepsinstantie brengt de betrokken overheidsinstantie tegelijkertijd op de hoogte van het ingestelde beroep.".

Art. 49. In artikel II.71 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt tussen de zinsnede "artikel II.53, § 2," en het woord "deelt" de zinsnede "of aan de bepalingen met betrekking tot het vragen van vergoedingen, vermeld in artikel II.59, of aan de voorwaarden voor hergebruik, vermeld in artikel II.61," ingevoegd;

2° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§3. Als de oorspronkelijke aanvraag tot hergebruik is afgewezen omdat ze kennelijk onredelijk is of op een te algemene wijze is geformuleerd, zonder dat de overheidsinstantie om specificatie of vervollediging heeft gevraagd, beschikt de beroepsinstantie zelf over de mogelijkheid om de aanvrager te verzoeken om zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen. De termijn van dertig kalenderdagen, vermeld in paragraaf 1, begint in dat geval te lopen vanaf het moment dat de aanvrager zijn aanvraag gespecificeerd of vervolledigd heeft.".

Afdeling 6. Wijzigingen van afdeling 5 van hoofdstuk 2 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft de vrijwaring van de strategische belangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Art. 50. In artikel III.59, 3°, c), van hetzelfde decreet wordt punt 1) opgeheven.

Art. 51. In artikel III.60, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "buitenlandse natuurlijke personen of rechtspersonen" worden vervangen door de zinsnede "natuurlijke personen of rechtspersonen die niet gevestigd zijn in een lidstaat van de Europese Unie of in een andere staat van de Europese Economische Ruimte,";

2° de woorden "nietig verklaren of buiten toepassing verklaren" worden vervangen door de zinsnede "nietig verklaren, schorsen of buiten toepassing verklaren".

Afdeling 7. Wijzigingen van afdeling 3 van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft het elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer

Art. 52. In artikel III.68 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden tussen de zinsnede "artikel III.65, § 2," en het woord "moeten" de woorden "van dit decreet" ingevoegd;

2° in het eerste lid wordt tussen de zinsnede "rusten," en het woord "opvragen" de zinsnede "via de tussenkomst van de Vlaamse dienstenintegrator, vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator," ingevoegd;

3° in het eerste lid worden tussen de zinsnede "artikel III.66, § 1" en de woorden "De Vlaamse Regering" de zinsnede ", van dit decreet" ingevoegd;

4° in het tweede lid wordt tussen de woorden "die op hen rusten" en de woorden "De Vlaamse Regering" de zin "In dat geval doen de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.65, §2, een beroep op de tussenkomst van de Vlaamse dienstenintegrator, vermeld in het eerste lid." ingevoegd.

Afdeling 8. Wijziging van afdeling 4 van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid

Art. 53. In artikel III.75, tweede lid, 6°, van hetzelfde decreet wordt het woord "door" opgeheven.

Art. 54. In artikel III.77 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede ", met uitzondering van de externe innovators, vermeld in artikel III.76, eerste lid, 5°, die voor een termijn van twee jaar worden benoemd" wordt opgeheven;

2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Het stuurorgaan kan personeelsleden van de Vlaamse overheid en van de lokale overheden omwille van hun expertise uitnodigen om voor een termijn van een jaar als waarnemend lid met raadgevende stem deel te nemen aan de werkzaamheden van het stuurorgaan.".

Afdeling 9. Wijzigingen van afdeling 8 van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft de organisatie van het statistiekbeleid

Art. 55. In artikel III.107, §1, van hetzelfde decreet worden de woorden "Deze afdeling is" vervangen door de zinsnede "Tenzij het anders is vermeld, is deze afdeling".

Art. 56. Aan artikel III.110 van hetzelfde decreet wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De Vlaamse Statistisch Autoriteit voert ook zelf statistisch en wetenschappelijk onderzoek uit ter uitvoering van het statistische programma op basis van steekproefenquêtes, van administratieve registers en van organische data.".

Art. 57. In artikel III.111, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord "jaarlijks" vervangen door het woord "periodiek".

Art. 58. In artikel III.113 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° voor het bestaande lid, dat paragraaf 2 wordt, wordt een paragraaf 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§1. In dit artikel wordt verstaan onder individuele gegevens: informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare observatie- of meeteenheid, met inbegrip van persoonsgegevens.";

2° er worden een paragraaf 3 en een paragraaf 4 toegevoegd, die luiden als volgt:

"§3. Om de opdrachten, vermeld in artikel III.110 tot en met III.112, te kunnen uitoefenen, gebruikt de Vlaamse Statistische Autoriteit de mededeling van, met inbegrip van de toegang tot, individuele gegevens van de instanties van de Vlaamse overheid, de lokale overheden, de instellingen met een publieke taak, de milieu-instanties en de externe overheden.

De Vlaamse Statistische Autoriteit gebruikt voor de uitvoering van haar opdrachten, de persoonsgegevens uit de volgende authentieke gegevensbronnen:
1° het Rijksregister;
2° de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en de sociale gegevensbanken.

De mededeling van individuele gegevens kan alleen met respect voor de statistische geheimhouding en binnen de grenzen van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd.

§4. De Vlaamse Statistische Autoriteit kan, met het oog op de uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel III.110 tot en met III.112, of met het oog op een latere verwerking voor statistische of wetenschappelijke doeleinden:
1° gegevensbanken samenstellen;
2° optreden als vertrouwde derde partij bij de verwerking van individuele gegevens.

Bij de uitvoering van het eerste lid kan de Vlaamse Statistische Autoriteit:
1° verschillende externe databanken koppelen;
2° externe databanken aan haar databanken koppelen;
3° haar databanken koppelen.

De Vlaamse Statistische Autoriteit gebruikt daarbij de volgende gegevens:

1° het rijksregisternummer, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die in het Rijksregister is opgenomen;

2° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die niet in het Rijksregister is opgenomen.

De Vlaamse Statistische Autoriteit staat, onder toezicht van de functionaris voor gegevensbescherming, vermeld in artikel 9 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, in voor de productie van gepseudonimiseerde gegevens, op verzoek van de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.107, §1, van dit decreet, of op verzoek van universiteiten, hogescholen of erkende onderzoeksinstellingen. De functionaris voor gegevensbescherming controleert het gebruik van alle logische sleutels.

De Vlaamse Statistische Autoriteit voert de verwerkingen op een transparante manier uit. Ze registreert alle koppelingen die op verzoek van derden zijn uitgevoerd.

De Vlaamse Regering kan de algemene organisatorische en technische maatregelen bepalen die genomen moeten worden om de kwaliteit, de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevens en het statistische geheim te garanderen.”.

Afdeling 10. Verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken

Art. 59. In titel III, hoofdstuk 3, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een afdeling 8/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 8/1. Verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken”.

Art. 60. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in afdeling 8/1, ingevoegd bij artikel 59, een artikel III.113/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.113/1. §1. De toegang tot, de mededeling van en de verwerking van persoonsgegevens voor de volgende beleidsondersteunende taken in het kader van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, met het oog op de voorbereiding of evaluatie van het beleid en de opvolging van de beleidsuitvoering verlopen conform de bepalingen in deze afdeling:

1° statistisch onderzoek;

2° bevragingen;

3° beleidsmonitoring systemen;

4° wetenschappelijk en historisch beleidsonderzoek;

5° simulaties;

6° koppeling van data uit verschillende gegevensbronnen.

De Vlaamse Regering kan de beleidsondersteunende taken, vermeld in het eerste lid, nader bepalen.

§2. Deze afdeling is van toepassing op de volgende instanties van de Vlaamse administratie:
1° de departementen;
2° de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid;
3° de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid;
4° de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen.

Naast de instanties, vermeld in het eerste lid, is deze afdeling van toepassing op de instellingen die in opdracht van de voormelde instanties beleidsondersteunende taken als vermeld in paragraaf 1, verrichten.".

Art. 61. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 8/1 een artikel III.113/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. III.113/2. Met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, gebruiken de instanties voor de uitvoering van de beleidsondersteunende taken, vermeld in artikel III.113/1, §1, de toegang tot of de mededeling van persoonsgegevens van de instanties van de Vlaamse overheid en van de lokale overheden, de instellingen met een publieke taak, de milieu-instanties en de externe overheden.

De instanties gebruiken de volgende gegevens om de natuurlijke personen te identificeren:
1° het rijksregisternummer, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die in het Rijksregister is opgenomen;
2° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die niet in het Rijksregister is opgenomen.".

De instanties kunnen andere identificatienummers gebruiken als bepaalde gegevens die betrekking hebben op een natuurlijke persoon via een andere manier aan een unieke identificator worden gelinkt.

Art. 62. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 8/1 een artikel III.113/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. III.113/3. De Vlaamse Regering kan per beleidsdomein een departement, een intern verzelfstandigd agentschap of een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap belasten met de uitbouw en het beheer van een databank beleidsinformatie die informatie bevat over het beleidsdomein in kwestie of over een of meerdere onderdelen van het beleidsdomein in kwestie.

Die databank heeft een of meer van de volgende doelstellingen:

1° de voorbereiding en evaluatie ondersteunen van het beleid in kwestie van het beleidsdomein in kwestie;
2° data aanleveren voor wetenschappelijk onderzoek rond het beleid in kwestie van het beleidsdomein in kwestie;
3° vragen om informatie beantwoorden over het beleid in kwestie dat onder het beleidsdomein in kwestie ressorteert, die door derden worden gesteld;
4° statistieken voor historische en beleidsdoeleinden genereren.

Om de doelstellingen, vermeld in het tweede lid, te bereiken, bepaalt de Vlaamse Regering welke categorieën van gegevens in de databank beleidsinformatie worden verzameld over het beleid in kwestie dat ressorteert onder het beleidsdomein in kwestie. De Vlaamse Regering kan per beleidsdatabank bijkomende doelstellingen rond het beleid in kwestie vastleggen.

De entiteiten van het beleidsdomein in kwestie en, in voorkomend geval, van andere beleidsdomeinen, lokale overheden of externe overheden verstrekken daarvoor de gegevens waarover ze beschikken en die voor het beleid in kwestie noodzakelijk zijn, met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd.

De entiteit die door de Vlaamse Regering wordt belast met de uitbouw en het beheer van een databank beleidsinformatie, vermeld in het eerste lid, is verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De gepseudonimiseerde persoonsgegevens kunnen onder contractuele voorwaarden ook doorgegeven worden met het oog op wetenschappelijk onderzoek.

Met het oog op statistische verwerkingen die de tijdsevolutie van het beleid in kwestie in Vlaanderen weergeven, worden een aantal gegevens permanent bewaard. De Vlaamse Regering kan daartoe specifieke regels en criteria vastleggen. Gegevens die niet langer nuttig zijn voor de voormelde doeleinden, worden verwijderd.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden voor de raadpleging, het gebruik en de verwerving van de verwerkte gegevens bepalen. Ze kan ook de algemene organisatorische en technische maatregelen bepalen die genomen moeten worden om de kwaliteit, de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevens te garanderen.”.

Afdeling 11. Wijzigingen van afdeling 9 van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft organisatiebeheersing en interne audit

Art. 63. In artikel III.115, §5, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “artikel 27 van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en tot organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor” vervangen door de zinsnede “artikel 86 van de wet van 7

december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren".

Afdeling 12. Wijzigingen van afdeling 10 van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft de rapportering aan het Vlaams Parlement

Art. 64. Artikel III.116 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 65. Artikel III.117 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. III.117. Om de drie jaar brengt de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement verslag uit over:

1° de mate waarin websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties voldoen aan de toegankelijkheidsnormen, vermeld in artikel II.16;

2° de resultaten van het toezicht op de naleving van artikel II.16, met inbegrip van de meetgegevens en informatie over de handhavingsprocedures.

Het verslag, vermeld in het eerste lid, wordt telkens ook aan de Europese Commissie bezorgd.".

Afdeling 13. Wijzigingen van hoofdstuk 4 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft experimentregelgeving en regelluwe zones

Art. 66. In artikel III.119, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden "deze afdeling" vervangen door de woorden "dit hoofdstuk".

Art. 67. In artikel III.121 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt punt 4° opgeheven;

2° in paragraaf 3 worden de woorden "en laat ze definitief verworven rechten onaangetast" vervangen door de woorden "laat ze definitief verworven rechten onaangetast en wijkt ze niet af van dwingend Europees of internationaal recht".

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Art. 68. De benoeming van de externe innovators , vermeld in artikel III.76, eerste lid, 5°, zoals van kracht op de datum van inwerkingtreding van dit decreet, blijft gelden tot 26 september 2022.

Art. 69. Dit decreet treedt in werking op 17 juli 2021.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management,

Jan JAMBON

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 68.572/3
van 26 januari 2021

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 ’

Op 21 december 2020 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaamse minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest 'tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 '.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 19 en 26 januari 2021. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Arne CARTON, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 26 januari 2021.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot de wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (hierna: het Bestuursdecreet) op verschillende punten.

De artikelen 2, 3, 19, 20, 23 tot 46 en 69 van het voorontwerp voorzien in de omzetting van richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 'inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie'.[2] Deze richtlijn is in de plaats gekomen van richtlijn 2003/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 november 2003 'inzake het hergebruik van overheidsinformatie' en noopt tot een aanpassing en aanvulling van de omzettingsbepalingen van die laatste richtlijn in het Bestuursdecreet.

De artikelen 4 tot 7 wijzigen bepalingen inzake de elektronische uitwisseling van berichten en inzake bestuurshandelingen in elektronische vorm.

Het voorontwerp bevat ook bepalingen die betrekking hebben op een aanpassing van een uitzondering op het beginsel van openbaarheid van bestuur in het licht van een arrest van het Grondwettelijk Hof[3] en een nieuwe uitzondering op dit beginsel (artikelen 9 en 10), het verbod voor een aanvrager om informatie van persoonlijke aard te gebruiken om zijn vrijheid van meningsuiting en informatie uit te oefenen (artikel 13), de opheffing van de regel van de verplichte registratie van aanvragen en beroepen inzake de toegang tot bestuursdocumenten (artikelen 8, 11, 12, 15 en 17), de wijziging van de regels inzake termijnen en informatie voor het instellen van beroep bij de beroepsinstantie openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie (artikel 16), bepaalde wijzigingen inzake de beroepsprocedure bij en de bevoegdheden van de beroepsinstantie (artikelen 18, 2°, en 47 tot 49) en inzake de aanvragen tot hergebruik van overheidsinformatie (artikelen 21 en 22).

De artikelen 50 en 51 wijzigen bepalingen van afdeling 5 ("Vrijwaring van de strategische belangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest") van hoofdstuk 2 van titel III van het Bestuursdecreet.

De artikelen 52 tot 54 wijzigen bepalingen van afdeling 3 ("Elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer") en afdeling 4 ("Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid") van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet.

---

[1] Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

[2] Er zijn ook nog andere bepalingen in het voorontwerp die worden aangepast naar aanleiding van deze omzetting, maar die geen rechtstreekse omzettingsbepalingen vormen.

[3] GwH 12 maart 2020, nr. 43/2020.

De artikelen 55 tot 58 wijzigen bepalingen van afdeling 8 ("Organisatie van het statistiekbeleid") van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet.

De artikelen 59 tot 62 voegen in hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet een nieuwe afdeling 8/1 in ("Verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken"), met nieuwe bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens.

Voorts bevat het voorontwerp een aanpassing van een verwijzing naar federale wetgeving inzake bedrijfsrevisoren (artikel 63), een wijziging van de rapportageverplichtingen aan het Vlaams Parlement en de Europese Commissie (artikelen 64 en 65), een aanpassing van bestaande verwijzingen (artikelen 14, 18, 1°, en 66), een wijziging van artikel III.121 van het Bestuursdecreet inzake experimentregelgeving of regelluwe zones (artikel 67) en een bepaling inzake de duurtijd van de benoemingen van externe innovators (artikel 68).

Het aan te nemen decreet treedt in werking op 17 juli 2021 (artikel 69).

VORMVEREISTEN

3.1. Het voorontwerp bevat bepalingen die de verwerking van persoonsgegevens regelen, zoals onder meer de artikelen 58, 60, 61 en 62.

Artikel 36, lid 4, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)' (hierna: AVG), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, voorziet in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, in dit geval de Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit', te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.

3.2. Op 17 november 2020 heeft de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens advies nr. 2020/45 gegeven over het voorontwerp.

3.3. In advies 61.267/2/AV van 27 juni 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017,[4] heeft de algemene vergadering van de afdeling Wetgeving uiteengezet dat noch de AVG,[5] noch de bevoegdheidsverdelende regels eraan in de weg staan dat in eenzelfde lidstaat meerdere toezichthoudende autoriteiten worden opgericht. In dat advies wordt gesteld dat de gemeenschappen en gewesten autoriteiten kunnen oprichten die toezicht houden op de naleving van de 'specifieke' regels die de deelstaten ter uitvoering van de AVG hebben vastgesteld inzake de verwerking van persoonsgegevens in het kader van activiteiten die

[4] *Parl.St*. Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 103-132.

[5] Zie immers artikel 51, lid 1, van de AVG.

onder hun bevoegdheid vallen.[6] Het verlenen van de bevoegdheid aan die autoriteiten om adviezen te geven, teneinde te voldoen aan de verplichting die voortvloeit uit de in opmerking 3.1 aangehaalde verordeningsbepalingen, hoort daar ook onder.

Zoals echter eveneens in het voormelde advies is uiteengezet, is het de Gegevensbeschermingsautoriteit die belast is met het toezicht op de naleving van de 'algemene' regels inzake de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de AVG heeft vastgesteld.[7] Daaronder valt ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de voormelde adviesverplichting.

De conclusie is dan ook dat het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit alsnog moet worden ingewonnen vooraleer het voorontwerp doorgang kan vinden.

3.4. Indien de adviesaanvrager van oordeel zou zijn dat het raadplegen van zowel de Gegevensbeschermingsautoriteit als de Vlaamse toezichtcommissie problematisch zou kunnen zijn, staat het aan hem om een initiatief te nemen om desgevallend een samenwerkingsakkoord te sluiten over de wijze waarop de adviesverplichting die voortvloeit uit de in opmerking 3.1 aangehaalde verordeningsbepalingen door de toezichthoudende autoriteiten van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten kan worden vervuld,[8] op voorwaarde dat hiermee geen uitwisseling, afstand of teruggave van bevoegdheid in hoofde van de betrokken overheden gepaard gaat.

Een dergelijke samenwerking zou overigens ook in het verlengde liggen van de bepalingen van de AVG met betrekking tot zowel de vereiste afstemming van de toezichthoudende autoriteiten van verscheidene lidstaten[9] op elkaar als de vereiste onderlinge afstemming van de toezichthoudende autoriteiten van eenzelfde lidstaat op elkaar.[10-11]

3.5. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het inwinnen van het voornoemde advies nog wijzigingen zou ondergaan,[12] moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

---

[6] *Parl.St*. Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 115 (opmerking 7.1).

[7] *Ibid.*, 106-115 (opmerkingen 1 tot 6) en 117 (opmerking 3).

[8] Zie in dat verband ook de meer algemene suggestie in advies 61.267/2/AV, *l.c.*, 115-116 (opmerking 8).

[9] Zie de artikelen 60 tot 67 van de AVG.

[10] Zie artikel 51, leden 1 tot 3, van de AVG.

[11] Zie adv.RvS 66.033/1/AV van 3 juni 2019 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juni 2019 'tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling, wat betreft de invoering van een registratieverplichting voor sportmakelaars', opmerkingen 5.1 tot 5.4.

[12] Namelijk andere wijzigingen dan diegene waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of wijzigingen die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

ALGEMENE OPMERKINGEN

4. In het ontworpen artikel II.23/1 van het Bestuursdecreet (artikel 6 van het voorontwerp) wordt voorzien in een regeling voor overheidsinstanties als vermeld in artikel II.18 van het Bestuursdecreet om de eBox te gebruiken voor de elektronische uitwisseling van berichten. De eBox is een dienst die wordt aangeboden door de Federale Overheidsdienst die bevoegd is voor Digitale Agenda die gebruikers toelaat om elektronische berichten uit te wisselen met natuurlijke personen of hun vertegenwoordigers en de dienst aangeboden door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid die gebruikers toelaat om elektronische berichten uit te wisselen met houders van een ondernemingsnummer zoals bepaald in artikel III.16 van het Wetboek van Economische Recht of hun vertegenwoordigers.[13] In artikel 12 van de wet van 27 februari 2019 'inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox' wordt bepaald dat "[o]nder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Gewesten en de Gemeenschappen, (…) de Gewesten, de Gemeenschappen, de lokale overheden en de instanties die van hen afhangen, [kunnen] gebruik maken van de eBox".

Op de vraag of ter zake een samenwerkingsakkoord werd gesloten met de federale overheid, antwoordde de gemachtigde het volgende:

> "Agentschap Informatie Vlaanderen en FOD BOSA hebben reeds een ambtelijk samenwerkingsakkoord gesloten m.b.t. het gebruik van de eBox voor burgers. VLAIO en Informatie Vlaanderen hebben de intentie om met RSZ een ambtelijk samenwerkingsakkoord te sluiten m.b.t. het gebruik van de eBox voor ondernemingen. Deze samenwerkingsakkoorden voorzien in administratieve en organisatorische afspraken tussen de betrokken partijen, onder meer het oprichten van een technische werkgroep en een governance overleg met vertegenwoordigers van de betrokken partijen. Het is ons inziens dan ook niet noodzakelijk dat voormeld ambtelijk samenwerkingsakkoord m.b.t. het gebruik van de eBox voor ondernemingen uitwerking heeft voor inwerkingtreding van het ontwerpdecreet."

De gemachtigde bezorgde een "samenwerkingsovereenkomst", op 5 juni 2020 gesloten tussen de voorzitter van het federale directoraat-generaal (hierna: DG) Digitale Transformatie en de administrateur-generaal van het agentschap Informatie Vlaanderen.[14] Een dergelijke, louter door ambtenaren gesloten overeenkomst kan niet worden gezien als een samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 92*bis* van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen', die enkel door de Koning en de Vlaamse Regering kunnen worden gesloten of door de door hen daartoe gemachtigde ministers.[15]

Aangezien de samenwerkingsovereenkomst afspraken blijkt in te houden die onder meer betrekking hebben op verbintenissen die zowel het DG Digitale Transformatie als het agentschap Informatie Vlaanderen op zich nemen, alsook op het kosteloos aanbieden, gedurende een verlengbare periode van vijf jaar, van de eBox door de federale overheid aan de Vlaamse overheid en aan de bestemmelingen, kan die overeenkomst enkel juridisch uitwerking hebben in

[13] Artikel 2, 3°, van de wet van 27 februari 2019 'inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox'.

[14] Deze samenwerkingsovereenkomst werd niet bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

[15] Y. PEETERS, *De plaats van samenwerkingsakkoorden in het constitutioneel kader*, Brugge, die Keure, 2016, 205.

de vorm van een samenwerkingsakkoord waarmee de instemming vereist is van de betrokken wetgevende vergaderingen.

Zolang een dergelijk samenwerkingsakkoord niet is tot stand gekomen, zijn de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst van 5 juni 2020, alsook het gebruik van de eBox waarin het ontworpen artikel II.23/1 van het Bestuursdecreet voorziet, juridisch op los zand gebouwd.[16]

5. De twee in de memorie van toelichting opgenomen concordantietabellen[17] met betrekking tot de omzetting van richtlijn (EU) 2019/1024 vertonen enkele tekortkomingen. De verwijzingen in de twee tabellen zijn niet steeds correct of volledig[18] en moeten dan ook nog eens grondig worden nagezien.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

6. In de definitie van "overheidsondernemingen" in het ontworpen artikel I.3, 9°, van het Bestuursdecreet (artikel 3 van het voorontwerp) wordt gewag gemaakt van "ondernemingen *die niet behoren tot de Vlaamse overheid of tot een lokale overheid en die niet beschouwd worden als een instelling met een publieke taak of een milieu-instantie, maar waarop de Vlaamse of lokale overheden,* direct of indirect, een overheersende invloed kunnen uitoefenen op grond van eigendom, financiële deelname of de voorschriften die op de onderneming van toepassing zijn". De vermelding in cursief lijkt neer te komen op een beperking van de draagwijdte van de definitie in artikel 2, lid 3 van de richtlijn (EU) 2019/1024, en dus op een onvolledige omzetting ervan wat betreft de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

De gemachtigde verklaarde daarover het volgende:

"De Vlaamse overheid (art. I.3, 1°) omvat reeds de Vlaamse administratie (art. I.3, 2°), de Vlaamse adviesorganen (art. I.3, 3°) en de Vlaamse openbare instellingen die niet

[16] Zie in dat verband overigens de waarschuwing die de Raad van State ter zake reeds formuleerde in advies 64.506/4 van 19 november 2018 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 27 februari 2019, *Parl.St.* Kamer 2018-19, nr. 54-3442/001, 31-33.

[17] De opname van die concordantietabellen in de memorie van toelichting wordt voorgeschreven door omzendbrief VR 2019/11 van 17 mei 2019 'Beleids- en regelgevingsprocessen', punt 5.1.2, p. 74-75.

[18] Zo wordt in de eerste tabel bij artikel 2, lid 7 en lid 16, van de richtlijn telkens verwezen naar het ontworpen "artikel 28, laatste lid" in plaats van naar artikel 28, 6°, van het voorontwerp. Eveneens in de eerste tabel wordt bij artikel 5, lid 5 en lid 6, van de richtlijn verwezen naar de verkeerde bepaling van het voorontwerp, terwijl in de tweede tabel naar de verkeerde onderdelen van artikel 26 van het voorontwerp wordt verwezen. In de eerste tabel moet bij artikel 17, lid 1, eerste alinea, van de richtlijn worden verwezen naar artikel 69 (niet: 66) van het voorontwerp, dat dan ook vermeld moet worden in de tweede tabel. In de tweede tabel ontbreekt dan weer de verwijzing naar die richtlijnbepaling bij artikel 28, 6°, van het voorontwerp. Voorts moet in de tweede tabel telkens worden verwezen naar artikel 23 van het voorontwerp in plaats van naar artikel 23, tweede lid. In de tweede tabel ontbreekt bij de vermelding van artikel 46, 2°, van het voorontwerp de verwijzing naar artikel 2, lid 17, van de richtlijn. Meer in het algemeen wordt vaak verwezen naar onderdelen van de wijzigingsbepalingen van het voorontwerp terwijl eigenlijk de bij die bepalingen gewijzigde onderdelen van artikelen in het Bestuursdecreet worden bedoeld.

behoren tot de Vlaamse administratie (art. I.3, 4°). De formulering zal worden aangepast zodat ook verwezen wordt naar invloed van instellingen met een publieke taak en milieu-instanties. Zo zal de formulering in het ontwerpdecreet volledig overeenstemmen met de formulering 'waarop de openbare lichamen, direct of indirect, een overheersende invloed kunnen uitoefenen' in artikel 2.3 van richtlijn 2019/1024."

Met die aanpassing kan worden ingestemd.

Artikel 4

7. Overeenkomstig het ontworpen artikel II.22, § 1, eerste lid, van het Bestuursdecreet (artikel 4, 1°, van het voorontwerp) kunnen de overheidsinstanties bedoeld in artikel II.18 van het Bestuursdecreet voortaan kiezen voor "een of meer elektronische wegen" om berichten uit te wisselen met gebruikers. Blijkens de memorie van toelichting heeft deze bepaling tot doel "om de procedure te digitaliseren, zonder daarbij de regelgeving te moeten aanpassen".

De vraag rijst evenwel of die uitwisseling van berichten via elektronische weg in alle gevallen dezelfde waarborgen biedt als de uitwisseling via analoge weg. Zo is een verzending via e-mail niet noodzakelijk even betrouwbaar als een aangetekende brief: het is mogelijk dat het opgegeven e-mailadres niet meer werkzaam is of dat het bericht om een of andere technische reden niet ter bestemming kan geraken, nog afgezien van de vraag of in dat geval geen ontvangstbevestiging moet worden verstuurd. De gemachtigde verklaarde daarover het volgende:

> "Het verzenden van een bericht via e-mail zonder meer zal in regel niet voldoen aan de vereiste van een aangetekende zending. Hiertoe dienen de overheidsinstantie en de geadresseerde gebruik te maken van 'hetzelfde informatiesysteem' (zie artikel II.23, derde lid van het Bestuursdecreet). Hetzelfde informatiesysteem wordt in het ontwerpdecreet als volgt gedefinieerd: 'een informatiesysteem of een combinatie van informatiesystemen waarbij de overheidsinstantie voldoende controle heeft over de logging van het tijdstip van verzending en ontvangst van een bericht'. De vereiste van controle over de logging van het tijdstip van verzending en ontvangst heeft onder meer als doel voldoende rechtszekerheid te bieden in verband met de ontvangst van het bericht."

Die verduidelijking, die enigszins aansluit op hetgeen nu reeds wordt bepaald in artikel II.22, § 3, van het Bestuursdecreet, zou beter worden opgenomen in de memorie van toelichting. Het is zelfs raadzaam om daar concreet te vermelden welke elektronische weg als equivalent moet worden beschouwd van welke analoge weg.

8.1. Artikel II.22, § 2, van het Bestuursdecreet, dat wordt vervangen door artikel 4, 2°, van het voorontwerp, luidt momenteel als volgt:

> "Als de toepasselijke regelgeving niet voorziet in elektronische uitwisseling van berichten, gelden de volgende voorwaarden voor de elektronische uitwisseling met burgers of externe overheden:
>
> 1° de overheidsinstanties, vermeld in artikel II.18, moeten burgers en externe overheden vooraf informeren over de te volgen procedures en over de rechtsgevolgen die de elektronische uitwisseling heeft;

2° de burgers of externe overheden moeten vooraf uitdrukkelijk ingestemd hebben met de uitwisseling van berichten via elektronische weg;

3° de burgers en externe overheden moeten die instemming op elk moment kunnen intrekken."

Het begrip "burgers" wordt gedefinieerd als "alle natuurlijke personen, groeperingen van natuurlijke personen, rechtspersonen of groeperingen van rechtspersonen" (artikel I.4, 7°, van het Bestuursdecreet).

Het nieuw ontworpen artikel II.22, § 2, van het Bestuursdecreet (artikel 4, 2°, van het voorontwerp) maakt een onderscheid tussen natuurlijke personen naargelang ze al dan niet de hoedanigheid van ondernemer hebben. Voor natuurlijke personen in hun hoedanigheid van ondernemer gelden, wat betreft de elektronische uitwisseling van berichten met overheidsinstanties bedoeld in artikel II.18 van het Bestuursdecreet, de voorwaarde van voorafgaande uitdrukkelijke instemming en de mogelijkheid tot intrekking van de instemming niet meer (punten 2° en 3° van de ontworpen paragraaf 2).

In de memorie van toelichting wordt in dat verband het volgende uiteengezet:

"Enkele maanden na de inwerkingtreding van het Bestuursdecreet trad de (federale) wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox in werking. In artikel 6 van deze wet worden voorwaarden opgelegd die gelijkaardig zijn aan deze in paragraaf 2 van artikel II.22 van het Bestuursdecreet.

De voorwaarden in de wet van 27 februari 2019 verschillen echter van het Bestuursdecreet, in die zin dat de vereiste tot uitdrukkelijke instemming en mogelijkheid tot intrekking van die instemming enkel opgelegd wordt t.a.v. natuurlijke personen die niet optreden als ondernemer.

Voor houders van een ondernemingsnummer ('eBox voor ondernemingen'), vermeld in artikel 3 van de wet, voorziet de wet geen vereiste van instemming, noch enige mogelijkheid tot intrekking. Dit creëert een praktisch probleem: wanneer een Vlaamse regelgeving enkel een analoge procedure voorziet, en de gebruikers van die procedure kunnen ook ondernemingen omvatten, dan zal het niet aangewezen zijn voor Vlaamse instanties om de eBox als communicatiekanaal aan te bieden aan ondernemingen met toepassing van het huidige artikel II.22. Immers, in die gevallen moet men kunnen instemmen en de instemming terug intrekken, als basisvereiste voor de toepassing van het equivalentiemechanisme, en die mogelijkheid is niet wettelijk gegarandeerd bij de eBox voor ondernemingen. Bovendien wordt het intrekken van de toestemming ook technisch niet voorzien. Gezien het strategische belang van de koppeling met de federale eBoxen is dit een fundamenteel probleem."

De gemachtigde gaf daarbij nog de volgende toelichting, mede in het licht van het gelijkheidsbeginsel:

"Met 'natuurlijke personen, niet in hun hoedanigheid van ondernemer' wordt gedoeld op natuurlijke personen niet in hun hoedanigheid van zelfstandig ondernemer. Natuurlijke personen die een eenmanszaak uitbaten zullen in hun hoedanigheid van ondernemer onderworpen worden aan dezelfde voorwaarden als ondernemingen voor toepassing van de equivalentieregel, vermeld in artikel II.22 van het Bestuursdecreet.

> (…) Ondernemers en ondernemingen worden voor toepassing van de equivalentieregel, vermeld in artikel II.22 van het Bestuursdecreet, onderworpen (…) aan dezelfde voorwaarden. Voor natuurlijke personen, niet in hun hoedanigheid van ondernemer, gelden andere voorwaarden waarbij uitdrukkelijk rekening is gehouden met de problematiek van de digitale kloof. Het onderscheid tussen ondernemers en ondernemingen enerzijds en natuurlijke personen niet in hoedanigheid van ondernemers anderzijds is verantwoord aangezien zeker voor economische actoren digitaal steeds meer het nieuwe normaal is. Het gelijkheidsbeginsel wordt hierbij op geen enkele wijze geschonden."

8.2. Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet--discriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.[19]

In artikel 6 van de wet van 27 februari 2019 'inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox' wordt uitdrukkelijk bepaald dat natuurlijke personen vooraf uitdrukkelijk moeten instemmen met de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox en dat zij deze instemming op elk moment kunnen intrekken, zonder dat daarbij een onderscheid wordt gemaakt naargelang de hoedanigheid van ondernemer. Artikel 3, tweede lid, van dezelfde wet belast weliswaar de Rijksdienst voor sociale zekerheid met het aanbieden van een eBox voor houders van een ondernemingsnummer, maar daaruit kan geen verplicht gebruik van de eBox door deze houders worden afgeleid, ook al werd in de memorie van toelichting bij het voorontwerp dat tot die wet heeft geleid, gealludeerd op de *mogelijkheid* om die verplichting in "specifieke sectorale regelgeving" op te leggen.[20]

Uit de aangehaalde bepalingen van de wet van 27 februari 2019 kan dan ook niet worden afgeleid dat voor natuurlijke personen in hun hoedanigheid van ondernemer geen toestemmingsvereiste zou bestaan en geen mogelijkheid zou bestaan om die toestemming in te trekken, anders dan wat in de memorie van toelichting bij het huidige voorontwerp wordt betoogd. De argumentatie van de gemachtigde dat "voor economische actoren digitaal steeds meer het nieuwe normaal is" volstaat niet om de zo-even geschetste verschillende behandeling te verantwoorden. Zelfs aangenomen dat ondernemers geacht mogen worden meer vertrouwd te zijn met elektronische uitwisseling van berichten, zou het meer proportioneel zijn om op zijn minst de mogelijkheid te handhaven om die elektronische uitwisseling te weigeren. Hoe dan ook is een meer sluitende verantwoording vereist.

---

[19] Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv.: GwH 17 juli 2014, nr. 107/2014, B.12; GwH 25 september 2014, nr. 141/2014, B.4.1; GwH 30 april 2015, nr. 50/2015, B.16; GwH 18 juni 2015, nr. 91/2015, B.5.1; GwH 16 juli 2015, nr. 104/2015, B.6; GwH 16 juni 2016, nr. 94/2016, B.3; GwH 18 mei 2017, nr. 60/2017, B.11; GwH 15 juni 2017, nr. 79/2017, B.3.1; GwH 19 juli 2017, nr. 99/2017, B.11; GwH 28 september 2017, nr. 104/2017, B.8.

[20] *Parl.St.* Kamer 2018-19, 3442/001, 4.

Artikel 6

9. In het ontworpen artikel II.23/1, § 2, derde lid, wordt bepaald dat als een systeemfout verhindert dat een bericht wordt verzonden of ontvangen, de informatie die daarover met toepassing van artikel 4, tweede lid, van de wet van 27 februari 2019 ter beschikking is gesteld, als bewijs geldt van de systeemfout die kan worden ingeroepen als bewijs van overmacht.[21] Op de vraag wat het rechtsgevolg is van de vaststelling van die overmacht, antwoordde de gemachtigde het volgende:

> "Deze bepaling is analoog [aan] artikel 5 van de wet van 27 februari 2019 voor federale instanties die gebruik maken van de eBox. Indien een systeemfout aanleiding geeft tot overmacht kan een kennisgeving ook na het verstrijken van de deadline rechtsgeldig gebeuren, voor zover deze kennisgeving binnen een redelijke termijn gebeurt."

Die uitleg moet op zijn minst in de memorie van toelichting worden opgenomen. Het is zelfs raadzaam om het vereiste van kennisgeving binnen een redelijke termijn in de tekst van het voorontwerp zelf op te nemen.

Artikelen 9 en 10

10.1. De ontworpen artikelen 9, 2°, en 10, 2°, van het voorontwerp strekken ertoe om in de artikelen II.34 (inzake aanvragen die geen betrekking hebben op milieu-informatie) en II.36, § 1, tweede lid, van het Bestuursdecreet (inzake aanvragen die betrekking hebben op milieu-informatie) een nieuwe uitzondering in te voegen op de openbaarheid van bestuursdocumenten, namelijk als de aanvraag tot openbaarmaking "betrekking heeft op bestuursdocumenten waarin persoonlijke beleidsopvattingen opgenomen zijn en die opgesteld zijn ten behoeve van intern beraad, tenzij de persoon die de opvattingen heeft geuit, met de openbaarmaking instemt".

In de memorie van toelichting wordt deze nieuwe uitzonderingsgrond als volgt verantwoord:

> "Het doel van deze bijkomende uitzondering is om te vermijden dat de (politieke) discussie binnen de overheid wordt lamgelegd.
>
> Daar waar de uitzondering van artikel II.34, 3°, en artikel 11.36, §1, tweede lid, 2°, beperkt is tot de beraadslaging binnen collegiale organen en op voorwaarde dat die beraadslaging, krachtens de wet, de statuten of het huishoudelijk reglement, een geheim karakter had, beschermt de nieuwe uitzondering elke andere interne beraadslaging op voorwaarde dat er persoonlijke beleidsopvattingen worden uitgewisseld.

[21] Artikel 2, 3°, van de samenwerkingsovereenkomst van 5 juni 2020 (zie daarover opmerking 4) vermeldt in dat verband overigens het volgende: "Partijen bevestigen hun gedeelde standpunt dat het noodzakelijk is omwille van de rechtszekerheid om binnen het kader van deze samenwerkingsovereenkomst een éénvormige aanpak te hebben inzake systeemfouten en overmacht. Zij bevestigen hun gedeelde standpunt dat een systeemfout die aantoonbaar is op basis van beschikbare informatie (rekening houdend met de uitwisseling van informatie tussen de partijen zoals beschreven in artikel 10 van deze samenwerkingsovereenkomst) geldt als bewijs van deze systeemfout, en dat dergelijke systeemfout kan worden ingeroepen als bewijs van overmacht.".

Een effectieve besluitvorming door de overheid veronderstelt immers dat opvattingen over inhoudelijke, procesmatige, organisatorische of politieke aangelegenheden vrij kunnen [worden] uitgewisseld binnen een overheidsinstantie of tussen overheidsinstanties, en dat die uitwisseling ook schriftelijk kan zonder dat die opvattingen op verzoek moeten publiek gemaakt worden.

Een te rigide openbaarheidsregeling op dit punt heeft het ongewenste effect dat binnen de overheid niet meer vrijelijk van gedachten kan gewisseld worden over een dossier, beleidsproces, advies of ontwerpregelgeving. Dat persoonlijke inzichten van ambtenaren of kabinetsleden bij wijze van spreken de volgende dag in de krant kunnen staan of het onderwerp kunnen zijn van een parlementair debat, heeft tot gevolg dat ze zeer terughoudend worden in hun interne schriftelijke communicatie of notulering, waardoor een vlotte besluitvorming gehinderd wordt. Een zekere mate van 'beleidsintimiteit' en vertrouwelijkheid is noodzakelijk om te komen tot een effectieve besluitvorming.

Bovendien is er ook een staatsrechtelijk aspect: personeelsleden van de Vlaamse administratie en van de kabinetten staan onder hiërarchisch gezag van de minister en oefenen hun taken uit onder de politieke verantwoordelijkheid van de minister.

Ze adviseren de minister en kunnen beleidsinzichten en -voorstellen formuleren die al dan niet meegenomen worden in politieke besluitvorming. Maar ambtenaren of kabinetsleden kunnen zelf niet ter verantwoording worden geroepen en de ministeriële verantwoordelijkheid strekt zich niet uit tot de persoonlijke opvattingen van ambtenaren of kabinetsleden. Daarom is het belangrijk dat die persoonlijke opvattingen kunnen afgeschermd worden van de openbaarheid.

De uitzondering kan slechts toegepast worden als aan twee cumulatieve voorwaarden voldaan is:

1 ° het gaat om een document dat opgesteld is ten behoeve van intern beraad;

2° het document bevat persoonlijke beleidsopvattingen die de persoon of personen die die beleidsopvattingen geuit hebben niet wensen openbaar te maken.

De term 'intern beraad' wordt in de gangbare betekenis gebruikt: elke samenwerking (overleg, advies, ...) binnen een overheidsinstantie of tussen overheidsinstanties onderling met betrekking tot een beleidsaangelegenheid. Adviezen die gegeven worden door de Vlaamse adviesorganen als vermeld in artikel I.3, 3°, van het Bestuursdecreet, dus de strategische adviesraden en de andere organen die bij decreet of besluit opgericht zijn om advies te verlenen, kunnen niet beschouwd worden als documenten die zijn opgesteld ten behoeve van het intern beraad. Hetzelfde geldt voor adviezen die bij decreet of besluit verplicht moeten worden gevraagd in een bepaalde procedure (bijvoorbeeld het advies van de omgevingsambtenaar).

Anders is het voor de 'niet-geïnstitutionaliseerde' (d.i. niet bij decreet of besluit opgerichte) interne commissies en ambtelijke adviesorganen: zij geven in principe geen 'extern' advies of formuleren geen 'externe' conclusies, de documenten die ze opstellen zijn een onderdeel van de interne besluitvorming en moeten dus afgeschermd worden van openbaarheid als ze persoonlijke beleidsopvattingen bevatten.

Ook documenten die – in opdracht van een overheidsinstantie – opgesteld werden door externen (bijv. consultants) maar wel ten behoeve van het intern beraad binnen de overheidsinstantie kunnen voor afscherming in aanmerking komen.

Om te kunnen uitmaken of een document opgesteld is ten behoeve van intern beraad, moet gekeken worden naar het oogmerk waarmee dit is opgesteld. Degene die het

document heeft opgesteld moet de bedoeling hebben gehad dat dit louter zou dienen voor hemzelf of voor het gebruik door anderen binnen de overheid.

Het spreekt vanzelf dat documenten die bedoeld zijn om te worden gepubliceerd (op grond van een wettelijke bepaling, zoals nota's of mededelingen aan de Vlaamse Regering op grond van artikel II.9 Bestuursdecreet, of uit hun aard, zoals notulen van organen die beslissing nemen die derden binden) niet kunnen beschouwd worden als documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad.

Ook de term 'persoonlijke beleidsopvattingen' wordt in zijn gewone betekenis gebruikt, nl. een opvatting, voorstel of aanbeveling van een of meer personen over een beleidsaangelegenheid, en de argumenten die ze daarbij hanteren.

Het begrip omvat bijvoorbeeld ook de situatie waarin gestemd wordt over een bepaalde aangelegenheid: een voor- of tegenstem is een persoonlijke beleidsopvatting.

Het begrip 'persoonlijke beleidsopvatting' sluit objectieve of neutrale informatie zoals feiten, loutere opsomming van beleidsalternatieven of van de voor- en nadelen van de verschillende beleidsalternatieven, uit.

'Persoonlijk' betekent anderzijds niet noodzakelijk dat het om de opvatting van één, met naam genoemde, persoon moet gaan: ook een document dat opgesteld is namens een hele overheidsinstantie of een onderdeel ervan, kan afgeschermd worden. Evenmin betekent het dat een document waarin beleidsopvattingen van andere personen dan de auteur zelf worden weergegeven niet kan afgeschermd worden.

Persoonlijke beleidsopvattingen kunnen wel openbaar gemaakt worden als de auteur van de opvatting daartoe toestemming geeft. De instantie die de aanvraag onderzoekt, vraagt toestemming aan de auteur (zie ook toelichting bij artikel 14).

Net zoals bij de andere uitzonderingsgronden, geldt ook hier dat het gevraagde document gedeeltelijk openbaar moet gemaakt worden, als het mogelijk is om de persoonlijke beleidsopvattingen van de andere informatie in het document te scheiden (art. II.45, §2)."

10.2. Het in artikel 32 van de Grondwet vervatte recht om elk bestuursdocument te raadplegen en er een afschrift van te krijgen is een grondrecht. Uitzonderingen op het beginsel van de openbaarheid van de bestuursdocumenten zijn slechts mogelijk onder de voorwaarden vastgesteld door de wet, het decreet of de ordonnantie en moeten worden verantwoord en beperkend worden geïnterpreteerd.[22] Het Grondwettelijk Hof oordeelde dat, mede in het licht van artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, dat een analoge draagwijdte heeft, een beperking van het recht op toegang tot bestuursdocumenten moet worden toegestaan door een voldoende precieze wettelijke bepaling, moet beantwoorden aan een dwingende maatschappelijke behoefte in een democratische samenleving en evenredig moet zijn met de daarmee nagestreefde wettige doelstelling.[23]

[22] GwH 25 maart 1997, nr. 17/97, B.2.1 en B.2.2; GwH 15 september 2004, nr. 150/2004, B.3.2; GwH 12 maart 2020, nr. 43/2020, B.39.1 en B.39.6.

[23] GwH 12 maart 2020, nr. 43/2020, B.39.4 en B.39.5, met verwijzing naar EHRM (Gr.K.) 8 november 2016, *Magyar Helsinki Bizottság t. Hongarije*, §§ 181, 187 en 196.

Zoals de Raad van State reeds heeft uiteengezet in advies 63.130/3 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het Bestuursdecreet,[24] verzet artikel 32 van de Grondwet zich weliswaar niet tegen een algemene en absolute uitzondering op het recht op toegang tot bestuursdocumenten, maar enkel voor zover die maatregel evenredig is met het door de decreetgever nagestreefde doel. Inzonderheid moet worden aangetoond waarom er niet mee kan worden volstaan in een procedure te voorzien waarbij het belang van de openbaarheid wordt afgewogen tegen andere motieven van algemeen belang.[25]

10.3. In de memorie van toelichting wordt uiteengezet dat de ontworpen regeling geïnspireerd is op een gelijkaardige regeling in Nederland, namelijk artikel 11 van de wet van 31 oktober 1991 'houdende regelen betreffende de openbaarheid van bestuur', dat luidt als volgt:

> "1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
>
> 2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
>
> 3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
>
> 4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing."

Onder 'persoonlijke beleidsopvattingen' wordt verstaan "een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van één of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten".[26]

Daarbij moet wel rekening worden gehouden met het gegeven dat er in de Nederlandse Grondwet geen bepaling voorkomt die de openbaarheid van bestuur verankert als een grondrecht zoals dat het geval is in België.[27] Er wordt in de aangehaalde wetsbepaling

[24] Adv.RvS 63.130/3 van 16 mei 2018 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het Bestuursdecreet, *Parl.St.* Vl.Parl. 2017-18, nr. 1656/1, 801.

[25] Zie GwH 19 december 2013, nr. 169/2013, B.16.2 en B.16.3.

[26] RvS (Nederland) 10 oktober 2018, nr. 201703409/1/A3, ECLI:NL:RVS:2018:3299, nr. 3.1; RvS (Nederland) 27 november 2019, nr. 201808550/1/A3, ECLI:NL:RVS:2019:3975, nr. 6.

[27] Artikel 110 van de Nederlandse Grondwet luidt: "De overheid betracht bij de uitvoering van haar taak openbaarheid volgens regels bij de wet te stellen.". Artikel 68 van de Nederlandse Grondwet voegt daar nog aan toe, specifiek in de verhouding van ministers ten aanzien van het parlement, "De ministers en de staatssecretarissen geven de kamers elk afzonderlijk en in verenigde vergadering mondeling of schriftelijk de door een of meer leden verlangde inlichtingen *waarvan het verstrekken niet in strijd is met het belang van de staat*.".

bovendien uitdrukkelijk voorzien in de mogelijkheid om de informatie in verband met persoonlijke beleidsopvattingen te verstrekken in niet tot personen herleidbare vorm, wat niet het geval is voor de ontworpen bepaling.

Overigens verklaarde Minister-President Mark Rutte recent in een brief aan de Nederlandse Tweede Kamer dat, naar aanleiding van het verslag van de parlementaire onderzoekscommissie met betrekking tot de fraudeaanpak bij de kinderopvangtoeslag, dat voortaan zou worden afgezien van de weigeringsgrond met betrekking tot de persoonlijke beleidsopvattingen,[28] althans ten aanzien van de informatieverplichting ten opzichte van de Tweede Kamer.[29]

10.4. Overeenkomstig hetgeen is uiteengezet in opmerking 10.2, moet vooreerst worden nagegaan welke doelstelling wordt nagestreefd met de ontworpen bepaling. Volgens de memorie van toelichting is die doelstelling "te vermijden dat de (politieke) discussie binnen de overheid wordt lamgelegd". Beoogd wordt het vrijwaren van het normale functioneren van het besluitvormingsproces, of nog, van de "effectieve besluitvorming door de overheid", zoals het in de memorie van toelichting wordt omschreven. Dat kan weliswaar als een legitiem belang worden beschouwd, maar tegelijkertijd is het een vrij algemeen omschreven belang waardoor de beoordeling van de evenredigheid wordt bemoeilijkt, zoals zal blijken uit opmerking 10.6.

10.5. Daar komt nog bij dat er overlappingen lijken te zijn tussen de doelstelling van de ontworpen bepaling en doelstellingen van bestaande uitzonderingsgronden, zodat de vraag rijst wat de toegevoegde betekenis is van de ontworpen bepaling.

In de eerste plaats is er de uitzonderingsgrond van het geheim van de beraadslagingen van de organen van de Vlaamse overheid, van de organen van de lokale overheden, van de organen van de instellingen met een publieke taak en van de organen van de milieu-instanties (artikelen II.34, 3°, en II.36, § 1, tweede lid, 2°, van het Bestuursdecreet). Ook voor deze uitzonderingsgrond werd destijds in de memorie van toelichting aangevoerd dat hij tot doel heeft "te vermijden dat de (politieke) discussie wordt lamgelegd",[30] maar de notie "geheim van de beraadslaging" biedt inhoudelijk een meer precieze omschrijving van die doelstelling. Daargelaten de vraag of het geheim van de beraadslaging louter in de praktijk in acht wordt genomen,[31] dan wel of dat geheim moet zijn voorgeschreven door een rechtsregel,[32] worden persoonlijke beleidsopvattingen die worden vertolkt bij dergelijke beraadslagingen al afgedekt door deze uitzonderingsgrond.

---

[28] Kabinetsreactie rapport 'Ongekend onrecht', brief van 15 januari 2021 van de Minister-President aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, p. 18-19. https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2021/01/15/kamerbrief-met-reactie-kabinet-op-rapport-ongekend-onrecht/Kamerbrief+met+reactie+kabinet+op+rapport+Ongekend+onrecht.pdf.

[29] Bedoeld in het voormelde artikel 68 van de Nederlandse Grondwet. Zie daarover ook S. MUNNEKE, "De Wob is niet de Grondwet!", *De Hofvijver*, 2021, nr. 115, raadpleegbaar op https://www.montesquieu-instituut.nl.

[30] *Parl.St.* Vl.Parl. 2017-18, nr. 1656/1, 59.

[31] Zie bv. RvS 8 januari 2004, nr. 126.943, *Barbé*, nr. 2.2.2.2, waarin wordt gerefereerd aan het *effectieve* geheime karakter van de beraadslagingen, zonder verwijzing naar een rechtsregel die dat geheim oplegt. Zie ook RvS 14 juli 2014, nr. 228.066, *Raeymaekers*, nr. 10.2.

[32] Zoals men zou kunnen afleiden uit GwH 12 maart 2020, nr. 43/2020, B.42.2.

In de tweede plaats is er de uitzonderingsgrond van het vertrouwelijke karakter van de handelingen van een overheidsinstantie als die vertrouwelijkheid noodzakelijk is voor (onder meer) de politieke besluitvorming (artikelen II.35, 5°, en II.36, § 1, tweede lid, 9°, van het Bestuursdecreet). Destijds werd in de memorie van toelichting aangevoerd dat deze uitzonderingsgrond onder meer slaat op "de besprekingen tussen bestuurspartners die geen formele beraadslagingen zijn, de adviezen van kabinetsleden aan hun minister, burgemeester enzovoort in het kader van politieke afwegingen of beraadslagingen" en bijvoorbeeld op "[h]et document opgemaakt door een (kabinets)medewerker (…), met het oog op het adviseren tot het nemen van een beslissing en waarin diverse politieke, maatschappelijke, economische, financiële belangen worden afgewogen (…). Zo niet wordt de politieke besluitvorming onmogelijk.".[33]

De stellers van het voorontwerp zouden dan ook moeten nagaan in welke mate de bestaande uitzonderingsgronden niet reeds volstaan om het normale functioneren van het besluitvormingsproces te kunnen vrijwaren en om te waarborgen dat "binnen de overheid (…) vrijelijk van gedachten kan gewisseld worden over een dossier, beleidsproces, advies of ontwerpregelgeving". Vooral voor de voormelde uitzonderingsgrond van het vertrouwelijke karakter van de handelingen van een overheidsinstantie als die vertrouwelijkheid noodzakelijk is voor onder meer de politieke besluitvorming, valt te betwijfelen dat die niet zou volstaan. Indien toch een ruimere of andere uitzonderingsgrond noodzakelijk is volgens de stellers van het voorontwerp, zou meer concreet moeten worden uiteengezet in de memorie van toelichting waarin dan de verschillen bestaan tussen de bestaande uitzonderingsgronden en de ontworpen uitzonderingsgrond, los van hetgeen in opmerking 10.6 nog wordt uiteengezet aangaande de evenredigheid van de ontworpen maatregel.

10.6. Wat betreft het verband van evenredigheid tussen de ontworpen maatregel en het ermee nagestreefde doel valt op dat in het ontworpen artikel II.34, 7°, van het Bestuursdecreet twee voorwaarden worden gehanteerd die zich bij uitstek lenen tot een subjectieve en ruime beoordeling, namelijk de voorwaarde dat het moet gaan om een document dat opgesteld is ten behoeve van intern beraad en de voorwaarde dat het document persoonlijke beleidsopvattingen bevat.

Het Grondwettelijk Hof benadrukte in arrest nr. 43/2020 weliswaar dat het "absolute" karakter van de in artikel II.34 van het Bestuursdecreet vermelde uitzonderingsgronden niet impliceert dat die uitzonderingsgronden systematisch kunnen worden aangevoerd en op een automatische wijze kunnen worden toegepast, maar dat die uitzonderingsgronden beperkend moeten worden geïnterpreteerd en dat de betrokken overheidsinstantie steeds *in concreto* moet beoordelen of de openbaarmaking afbreuk doet aan één van die in die bepaling beschermde belangen.[34] Die zienswijze sluit ook aan op de rechtspraak van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.[35]

---

[33] *Parl.St.* Vl.Parl. 2017-18, nr. 1656/1, 65.

[34] GwH 12 maart 2020, nr. 43/2020, B.39.8 en B.40.2.

[35] Zie onder meer RvS 7 juni 2004, nr. 132.072, *Lybaert*, nrs. 2.3.3 en 2.3.4; RvS 15 mei 2014, nr. 227.394, *cvba Belgische Verbruikersunie Test-Aankoop*, nr. 15; RvS 14 juli 2014, nr. 228.066, *Raeymaekers*, nr. 10.2.

Dat neemt echter niet weg dat de twee aangehaalde voorwaarden verband houden met de wijze waarop de overheid haar interne besluitvorming organiseert, veeleer dan met bepaalde te beschermen of te vrijwaren belangen. Die voorwaarden zijn generiek van aard, want ze kunnen in eender welke aangelegenheid en in eender welke fase van de besluitvorming worden toegepast. Het risico bestaat dat een document dat rechtstreeks heeft geleid tot een beslissing en dat een persoonlijke beleidsopvatting inhoudt en is opgesteld ten behoeve van het intern beraad, om die reden alleen al geheel of gedeeltelijk aan de openbaarheid wordt onttrokken.

Deze vaststelling klemt des te meer nu in de memorie van toelichting een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen geïnstitutionaliseerde en niet-geïnstitutionaliseerde advisering, overleg en consultatie, waarbij de niet-geïnstitutionaliseerde vormen "afgeschermd [moeten] worden van openbaarheid als ze persoonlijke beleidsopvattingen bevatten". Die laatste zienswijze wordt doorgetrokken naar de raadpleging van externe consultants, ook al is de rol van externe consultants bij de interne besluitvorming van de overheid toch in belangrijke mate verschillend van die van interne beleidsmedewerkers. Er zou in elk geval minstens moeten worden verduidelijkt hoe de beperking van de openbaarheid met betrekking tot teksten die uitgaan van externe consultants kan bijdragen tot de vrije interne gedachtewisseling binnen overheidsorganen en, indien dat niet mogelijk is, welke andere verantwoording kan worden geboden.[36]

Bovendien wordt de notie "persoonlijke beleidsopvatting" ruim ingevuld, zodat ze opvattingen, voorstellen of aanbevelingen en de erbij horende argumentatie omvat, voor zover die althans uitgaan van een of meer personen. Enkel feiten, loutere opsommingen van beleidsalternatieven en de voor- en nadelen ervan zouden buiten deze notie vallen.

De omstandigheid dat is voorzien in een uitzondering op de uitzonderingsgrond, namelijk wanneer diegene die een persoonlijke beleidsopvatting heeft vertolkt, instemt met de openbaarmaking, doet geen afbreuk aan die vaststelling. Enerzijds hangt de openbaarmaking daarmee af van een vrije keuze van een overheidsmedewerker, los van het belang van de openbaarmaking. Anderzijds bevindt die overheidsmedewerker zich in een situatie van hiërarchische ondergeschiktheid en is het mogelijk dat zijn keuze bepaald wordt door de inzichten van een hiërarchische meerdere, veeleer dan door zijn persoonlijke inzichten ter zake. In geen van beide situaties verplicht de ontworpen bepaling tot een afweging ten opzichte van het belang van openbaarmaking als dusdanig.

Dat individuele personen kunnen wegen op het besluitvormingsproces en daarbij een persoonlijk standpunt kunnen innemen dat achteraf beschouwd doorslaggevend was of in belangrijke mate heeft gewogen op de eindbeslissing, is een normaal kenmerk van dat besluitvormingsproces. Het gegeven dat die betrokkenheid van individuele personen op grond van de ontworpen bepaling kan worden aangegrepen om hun persoonlijke beleidsstandpunten aan de openbaarheid te onttrekken, zonder enig aanvullend inhoudelijk criterium en met als enige – eerder theoretische – verzachting dat de betrokken persoon al dan niet vrij kan beslissen dat dat

[36] Zie ook de kritiek ter zake in het advies van de SERV van 3 november 2020, p. 17.

standpunt toch openbaar mag worden gemaakt, maakt dat ernstige vraagtekens kunnen worden geplaatst bij de evenredigheid tussen de ontworpen maatregel en het ermee nagestreefde doel.[37]

10.7. De zo-even geschetste bedenkingen met betrekking tot het ontworpen artikel II.34, 7°, van het Bestuursdecreet gelden ook voor het ontworpen artikel II.36, § 1, tweede lid, 12°, van het Bestuursdecreet, dat betrekking heeft op de openbaarmaking van bestuursdocumenten die milieu-informatie bevatten, ook al wordt in de bestaande inleidende zin van dat tweede lid wel voorzien in een afweging van het belang in de ontworpen uitzonderingsgrond ten opzichte van het belang van de openbaarheid.

Bovendien moet rekening worden gehouden met de beperkte mogelijkheden tot het afwijken van het beginsel van openbaarheid van milieu-informatie in het licht van het relevante Europees en internationaal recht. Wat betreft de openbaarheid van milieu-informatie mag met name geen afbreuk worden gedaan aan het Verdrag van Aarhus[38] en de richtlijn 2003/4/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 'inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie en tot intrekking van richtlijn 90/313/EEG van de Raad'.[39] Overeenkomstig artikel 3, lid 1, van richtlijn 2003/4/EG zorgen de lidstaten ervoor dat de overheidsinstanties, overeenkomstig het bepaalde in deze richtlijn, ertoe gehouden zijn de milieu-informatie waarover zij beschikken, of die voor hen wordt beheerd, aan elke aanvrager op verzoek beschikbaar te stellen, zonder dat deze daarvoor een belang hoeft aan te voeren. Op grond van artikel 4, lid 2, tweede alinea, van die richtlijn, moeten de in artikel 4, leden 1 en 2, opgenomen uitzonderingsgronden restrictief worden uitgelegd, met voor het specifieke geval inachtneming van het met bekendmaking gediende openbare belang. Dit betekent dat de openbaarmaking van milieu-informatie de algemene regel is en dat overheidsinstanties slechts in enkele duidelijk omschreven bijzondere gevallen een verzoek om milieu-informatie kunnen weigeren.[40]

In de memorie van toelichting wordt in dit verband het volgende uiteengezet:

> "Noch de richtlijn 2003/4/EG van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie, noch het verdrag van Aarhus verzetten zich tegen de afscherming van interne uitwisseling van ideeën en opvattingen. Integendeel: beide teksten bevatten expliciet de mogelijk[heid] om in openbaarheidsregelingen te voorzien [om] een verzoek om milieu-informatie te weigeren 'als het verzoek interne mededelingen betreft, rekening houdend met het openbaar belang dat met bekendmaking wordt gediend'."

[37] De SERV concludeerde in zijn advies van 3 november 2020 (p. 18): "Meer algemeen moet worden vermeden dat elke vorm van transparantie over de ambtelijke beleidsvoorbereiding voorafgaand aan de politieke besluitvorming onmogelijk gemaakt wordt. Dat risico lijkt er nu wel te zijn."

[38] Verdrag 'betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden', gedaan te Aarhus op 25 juni 1998.

[39] Zie ook adv.RvS 65.074/1 van 12 februari 2019 over een voorstel dat heeft geleid tot het decreet van 22 maart 2019 houdende een kader voor grote projecten en programma's, *Parl.St.* Vl.Parl. 2018-19, nr. 1785/4, 10.

[40] HvJ 16 december 2010, C‑266/09, *Stichting Natuur en Milieu e.a.*, ECLI:EU:C:2010:779, punt 52; HvJ 28 juli 2011, C‑71/10, *Office of Communications*, ECLI:EU:C:2011:525, punt 22; HvJ 23 november 2016, C-442/14, *Bayer CropScience SA-NV en Stichting De Bijenstichting*, ECLI:EU:C:2016:890, punt 56.

De in artikel 4, lid 1, onder e), van richtlijn 2003/4/EG geformuleerde uitzonderingsgrond waarop de stellers van het voorontwerp zich baseren (met name als "het verzoek interne mededelingen betreft, rekening houdend met het openbaar belang dat met bekendmaking wordt gediend") is anders geformuleerd dan de ontworpen uitzonderingsgrond ("bestuursdocumenten waarin persoonlijke beleidsopvattingen opgenomen zijn en die opgesteld zijn ten behoeve van intern beraad"). Volgens het Hof van Justitie moet onder "interne mededelingen" worden verstaan "alle informatie (…) die binnen een overheidsinstantie circuleert en die op het tijdstip van de indiening van het verzoek om toegang niet buiten de muren van deze instantie is terechtgekomen, in voorkomend geval nadat die instantie deze informatie heeft ontvangen en voor zover deze informatie daarvóór niet aan het publiek beschikbaar is of had moeten worden gesteld".[41] Indien de invulling van dat begrip door het Hof van Justitie enger zou zijn dan wat de stellers van het voorontwerp voor ogen hebben, dreigt een ruimere – en dus met de richtlijn strijdige – invulling te worden gegeven aan de ontworpen uitzonderingsgrond.

Meer in het algemeen is het problematisch om in het ontworpen artikel II.36, § 1, 12°, van het Bestuursdecreet een fundamenteel verschillend geformuleerde notie te gebruiken dan de notie in de aangehaalde richtlijnbepaling. Dat is enkel mogelijk indien vaststaat – en bij voorkeur uit de tekst zelf blijkt – dat die notie niet ruimer is dan de notie "interne mededelingen".

Artikel 13

11. In het ontworpen artikel II.44, § 3, eerste lid, van het Bestuursdecreet (artikel 13 van het voorontwerp) wordt bepaald dat een aanvrager een afschrift van een bestuursdocument "kan" gebruiken om "zijn rechten en belangen te beschermen, en om zijn vrijheid van meningsuiting en van informatie uit te oefenen". In de memorie van toelichting wordt daaromtrent het volgende uiteengezet:

> "De verwijzing naar de grondrechten impliceert dat de grenzen die aan de uitoefening daarvan gesteld worden, bijvoorbeeld de regels in verband met bescherming van de persoonlijk levenssfeer, verbod op laster en eerroof, intellectuele eigendom, bescherming openbare veiligheid, … moeten gerespecteerd worden."

De ontworpen bepaling houdt niet meer in dan het in herinnering brengen van (grond)rechten waar de aanvrager over beschikt en die hij vanzelfsprekend kan uitoefenen. Aangezien een dergelijke bepaling niet normatief is moet ze worden weggelaten uit het voorontwerp.

12. Overeenkomstig het ontworpen artikel II.44, § 3, tweede lid, van het Bestuursdecreet kan de aanvrager die toegang kreeg tot informatie van persoonlijke aard, in afwijking van het eerste lid het afschrift van het bestuursdocument "niet gebruiken om zijn vrijheid van meningsuiting en van informatie uit te oefenen". Onder informatie van persoonlijke aard wordt volgens artikel II.40, § 3, derde lid, van het Bestuursdecreet verstaan: informatie die betrekking heeft op een beoordeling of een waardeoordeel, of die de beschrijving van een gedrag bevat van een bij name genoemd of een gemakkelijk identificeerbare natuurlijke persoon.

[41] HvJ 20 januari 2021, C-619/19, *Land Baden-Württemberg*, ECLI:EU:C:2021:35, punt 53.

In de memorie van toelichting wordt omtrent de ontworpen bepaling het volgende uiteengezet:

> "In het tweede lid wordt een uitzondering ingeschreven voor de informatie van persoonlijke aard. De toegang tot een document dat informatie van persoonlijke aard bevat mag/moet, conform art. II.40, §3, tweede lid, openbaar gemaakt ten aanzien van personen die een 'rechtstreeks en persoonlijk belang' aantonen, maar mag niet publiek mag gemaakt worden voor iedereen.
>
> Informatie van persoonlijke aard is informatie die betrekking heeft op een beoordeling of een waardeoordeel of die de beschrijving van een gedrag bevat van een bij name genoemd of een gemakkelijk identificeerbare natuurlijke persoon.
>
> Deze uitzonderingssituatie wordt in principe ook al beschermd door de grenzen van het recht op vrije meningsuiting maar wordt hier voor alle duidelijkheid toch geëxpliciteerd.
>
> Als de aanvrager een persoonlijk belang heeft bij de openbaarmaking, is de kans groot dat hij openbaarmaking vraagt met het oog op de bescherming van zijn eigen rechten en belangen. Dat gebruik wordt uiteraard niet verboden."

Zoals de ontworpen bepaling thans is opgevat, vormt ze een overmatige beperking van het recht van vrije meningsuiting en van informatie van de aanvrager, temeer daar reeds in artikel II.40, § 3, tweede lid, van het Bestuursdecreet wordt bepaald dat hij bij de aanvraag van informatie van persoonlijke aard moet aantonen dat hij rechtstreeks en persoonlijk in zijn rechtssituatie kan worden geraakt door de informatie, door de beslissing waarop de informatie betrekking heeft of door de beslissing ter voorbereiding waarvan het document dat de informatie bevat, is opgesteld.

De ontworpen bepaling moet dan ook worden weggelaten.

Artikel 20

13. In het ontworpen artikel II.53, § 1, eerste lid, 5°, a), van het Bestuursdecreet (artikel 20, 1°, van het voorontwerp) moet de verwijzing naar artikel 95 van de wet van 17 juni 2016 'inzake overheidsopdrachten' worden vervangen door een verwijzing naar artikel 96 van die wet, zoals onder meer duidelijk naar voor komt in de verwijzing in artikel 93, eerste lid, van dezelfde wet.

14. Bij artikel 20, 3° tot 5°, van het voorontwerp wordt in artikel II.53, § 2, 4°, 5° en 6° van het Bestuursdecreet de notie van "beschikken over" bestuursdocumenten vervangen door de notie van "in het bezit zijn van" die bestuursdocumenten. In de memorie van toelichting wordt daaromtrent het volgende uiteengezet:

> "Met deze herformulering sluit de decreetgever zich volkomen aan bij de draagwijdte van het begrip 'bestuursdocument', zoals dit ook wordt gehanteerd in artikel 32 van de Grondwet. Dat houdt dus in dat informatie waarover een overheidsinstantie juridisch 'beschikt', maar die niet feitelijk in zijn bezit heeft, wel onder het toepassingsgebied blijft vallen."

In het voormelde advies 63.130/3, stelde de Raad van State evenwel dat in de regeling van de openbaarheid van bestuursdocumenten beter kan worden geopteerd voor het werkwoord "beschikken" in plaats van het werkwoord "bezitten".[42] Die adviesopmerking werd ook gevolgd in het huidige artikel II.53 van het Bestuursdecreet.

De gemachtigde verklaarde hierover het volgende:

> "De Raad van State heeft inderdaad bevestigd dat de begrippen 'bezitten' en 'beschikken' dezelfde draagwijdte hebben. In het Bestuursdecreet is geopteerd voor het begrip 'bezitten' omdat het begrip 'beschikken' in de praktijk tot veel onduidelijkheid aanleiding gaf: het werd dikwijls gelezen in die zin dat het eenvoudige bezit niet volstaat en dat een beschikkings/beheer/eigendomsrecht moet worden aangetoond waardoor het een veel engere draagwijdte krijgt. Artikel 20 strekt er dus toe terminologisch aan te sluiten bij de definitie van het begrip bestuursdocumenten in artikel I.4, 3°, van het Bestuursdecreet."

De Raad van State heeft in de voormelde adviesopmerking juist gewaarschuwd voor de andere draagwijdte die aan het begrip "bezitten" zou kunnen worden gegeven, onder meer gelet op artikel 2228 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, thans de artikelen 3.18 en volgende van het nieuwe Burgerlijk Wetboek. Bovendien wordt de term "beschikken" gebruikt in de parlementaire voorbereiding van artikel 32 van de Grondwet[43] en is het raadzaam om niet van dat begrip af te wijken in een regeling die de uitvoering van die grondwetsbepaling vormt.

Het is twijfelachtig of de doelstelling van het vermijden van schijnbare onduidelijkheid over de invulling van het begrip "beschikken", dat nochtans in een arrest van de afdeling Bestuursrechtspraak grondwetsconform werd geïnterpreteerd,[44] bereikt wordt met de vervanging van dit woord door het begrip "in het bezit zijn", wanneer aan dat laatste begrip toch dezelfde invulling als aan het begrip "beschikken" zou moeten worden gegeven.

Artikel 35

15. In het ontworpen artikel II.62/3 van het Bestuursdecreet (artikel 35 van het voorontwerp) wordt gewag gemaakt van de lijst (van hoogwaardige datasets) en de bijbehorende bepalingen die worden vastgesteld door de Europese Commissie overeenkomstig artikel 14, lid 1, van de richtlijn (EU) 2019/1024. Deze verwijzing naar het optreden van de Commissie door middel van uitvoeringshandelingen kan beter worden weggelaten om niet de indruk te wekken dat de decreetgever een dergelijke machtiging kan geven aan de Commissie. De woorden ", waarvan de lijst (…) van de richtlijn (EU) 2019/1024," moeten dan ook worden geschrapt.

[42] Adv.RvS 63.130/3, *Parl.St.* Vl.Parl. 2017-18, nr. 1656/1, 797-800.

[43] Zie *Parl.St.* Kamer 1992-93, nr. 839/1, 5 en nr. 839/4, 5 en 8, aangehaald in voetnoot 39 van het voormelde advies 63.130/3.

[44] RvS 8 december 2016, nr. 236.708, *Veys*.

Artikel 46

16. Het ontworpen artikel II.68, § 2, tweede lid, van het Bestuursdecreet (artikel 46, 1°, van het voorontwerp) bepaalt, ter omzetting van artikel 12, lid 2, van de richtlijn (EU) 2019/1024, dat exclusiviteitsregelingen die op of na 16 juli 2019 zijn gesloten "minstens twee maanden voor de inwerkingtreding ervan online openbaar [worden] gemaakt". Het is echter materieel onmogelijk om voor in het verleden gesloten en in werking getreden exclusiviteitsregelingen nog te voldoen aan deze vereiste. De gemachtigde bevestigde dat de ontworpen bepaling in het licht hiervan zal worden aangepast, rekening houdend met de datum van inwerkingtreding van het aan te nemen decreet.

Artikel 52

17. De artikelen 52, 1°, en 52, 3°, van het voorontwerp, die tot doel hebben om telkens de zinsnede "van dit decreet" in te voegen in het Bestuursdecreet zijn overbodig, aangezien een dergelijke precisering bij interne verwijzingen in beginsel onnodig is. Ze kunnen dus beter worden weggelaten.

Artikel 58

18.1. In het ontworpen artikel III.113, §§ 1, 3 en 4, van het Bestuursdecreet (artikel 58 van het voorontwerp) wordt voorzien in een regeling inzake de toegang van de Vlaamse Statistische Autoriteit tot gegevens van het Rijksregister, de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en de sociale gegevensbanken, waarbij wordt bepaald dat de Vlaamse Statistische Autoriteit die gegevensbronnen "gebruikt". De gemachtigde verklaarde daarover het volgende:

> "Zoals in de memorie van toelichting werd uiteengezet, betekent deze bepaling niet dat de VSA toegang heeft tot de gegevens van het rijksregister zonder de expliciete machtiging die daartoe vereist is bij de wet van 8 augustus 1983.
>
> De decretale bepaling is wel noodzakelijk omdat de toegangsvoorwaarde in artikel 5, §1, 1°, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, buitengewoon strikt door de diensten van het Rijksregister geïnterpreteerd wordt. (…)
>
> De bestaande decretale opdracht van VSA blijkt voor de diensten van het Rijksregister niet te volstaan als rechtsgrond voor dergelijke machtiging. Vandaar dat nu expliciet in het Bestuursdecreet ingeschreven wordt dat VSA gemachtigd is om kennis te nemen van alle informatiegegevens die ze nodig heeft om de Vlaamse openbare statistieken te ontwikkelen, te produceren en te verspreiden, zonder dat nog expliciet moet aangetoond worden dat de gegevens niet uit andere bronnen dan de vermelde authentieke gegevensbronnen kunnen gehaald worden."

Het is dan ook beter indien zou worden bepaald dat de Vlaamse Statistische Autoriteit "gemachtigd wordt" om gebruik te maken van die federale gegevensbronnen, veeleer dan dat ze die gegevensbronnen "gebruikt". Zoals de gemachtigde bevestigde, is naast die decretale machtiging uiteraard ook een toegangsmachtiging vereist op het federale niveau.

18.2. Overeenkomstig het ontworpen artikel III.113, § 4, tweede lid, van het Bestuursdecreet kan de Vlaamse Statistische Autoriteit "verschillende externe databanken koppelen" en "externe databanken aan haar databanken koppelen". Daarbij kan de Vlaamse Statistische Autoriteit onder meer gebruik maken van het rijksregisternummer (ontworpen artikel III.113, § 4, derde lid, van het Bestuursdecreet). De gemachtigde bevestigde dat het de bedoeling is om databanken van private ondernemingen en organisaties te kunnen koppelen aan de databanken van de Vlaamse Statistische Autoriteit:

> "In een eerste fase wordt vooral gefocust op de datakoppelingen van overheidsbronnen. In een volgende fase en indien nodig voor statistische doeleinden is het de bedoeling om in navolging van de internationale statistiekontwikkelingen de mogelijkheden van databanken van private ondernemingen / verenigingen te verkennen en op termijn te kunnen koppelen. (…)."

Uiteraard is ook in dit geval waarin gegevens worden gedeeld met private ondernemingen en organisaties, een machtiging vereist op het federale niveau, onder meer voor het gebruik van het rijksregisternummer.

19.1. In het ontworpen artikel III.113, §§ 1, 3 en 4, van het Bestuursdecreet ontbreekt een regeling van de bewaartermijnen van de te verwerken persoonsgegevens. De gemachtigde verklaarde daarover het volgende:

> "Het niet opnemen van een bewaartermijn is gestoeld op volgende argumentatie:
>
> - Gegevens worden enkel gebruikt voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek.
>
> - Gegevens moeten voor langere termijn bewaard kunnen worden voor longitudinaal gebruik, voor de opmaak van tijdreeksen, bij herdefiniëring van bepaalde concepten en daarna heropbouw van tijdreeksen.
>
> (…)
>
> De algemene verordening gegevensbescherming (AVG) beperkt de bewaring van persoonsgegevens, dus in identificeerbare vorm, en in functie van de doeleinden. De AVG laat bovendien een uitzondering toe voor onderzoek en statistiek (artikel 5, 1, e, van de AVG). Ingevolge het advies van de VTC werd ingevoegd dat de Vlaamse Regering specifieke regels en criteria inzake de bewaartermijn kan vastleggen. Het is immers niet mogelijk de bewaartermijn in het algemeen te bepalen. Dit wordt in voorkomend geval door de Vlaamse Regering per specifieke beleidsdatabank in functie van de concrete doeleinden bepaald, m.a.w. in het besluit van de Vlaamse Regering dat een instantie belast met de uitbouw en het beheer van een concrete databank beleidsinformatie en tevens bepaalt welke categorieën van gegevens in de betreffende databank beleidsinformatie worden verzameld, zal desgevallend ook de betreffende bewaartermijn van de gegevens worden bepaald."

Aangezien ook de bewaartermijn een essentieel element vormt van de regeling van de verwerking van persoonsgegevens die bij decreet moet worden bepaald omwille van het legaliteitsbeginsel vervat in artikel 22 van de Grondwet, moet het voorontwerp op dat punt worden aangevuld. Een regeling van de bewaartermijn ligt overigens in het verlengde van artikel 5, lid 1, c), van de AVG, op grond waarvan de persoonsgegevens die in aanmerking komen voor verwerking "toereikend [moeten] zijn, ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt".

Op zijn minst zou dan ook het algemene beginsel over die termijn in het voorontwerp moeten worden opgenomen, zoals bijvoorbeeld een standaardtermijn. Het kan dan aan de Vlaamse Regering worden overgelaten om in specifieke gevallen en onder bepaalde voorwaarden van die standaardtermijn af te wijken.

19.2. Die opmerking geldt ook voor het ontworpen artikel III.113/3 van het Bestuursdecreet (artikel 62 van het voorontwerp), met dien verstande dat daarin ook de (categorieën van de) te verwerken persoonsgegevens en de finaliteit van de gegevensverwerking moeten worden geregeld, samen met de zo-even geschetste regeling van de bewaartermijn, veeleer dan dat alles haast volledig over te laten aan de Vlaamse Regering, zoals nu het geval is.

20.1. Het ontworpen artikel III.113, § 4, vierde lid, van het Bestuursdecreet voorziet in de pseudonimisering[45] – en dus niet in de anonimisering – van persoonsgegevens op verzoek van de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.l07, § 1, van dit decreet, of op verzoek van universiteiten, hogescholen of erkende onderzoeksinstellingen. Overeenkomstig het beginsel van de minimale gegevensverwerking (artikel 5, lid 1, c), van de AVG) mag niet worden voorzien in de mogelijkheid van pseudonimisering indien geanonimiseerde gegevens volstaan om het nagestreefde doel te bereiken.

De gemachtigde verklaarde daarover het volgende:

> "Pseudonimisering is noodzakelijk in het licht van de uitbouw van statistische gegevensbanken en de rol van de VSA als vertrouwde derde met het oog op de verwerking van individuele gegevens ten behoeve van statistisch of wetenschappelijk onderzoek."

Deze argumentatie moet meer concreet worden gemaakt en worden opgenomen in de memorie van toelichting.

20.2. Dezelfde opmerking geldt voor het ontworpen artikel III.113/3, zesde lid, van het Bestuursdecreet (artikel 62 van het voorontwerp).

Artikel 65

21. Het huidige artikel III.117 van het Bestuursdecreet voorziet in een verplichting voor de Vlaamse Regering om driejaarlijks aan het Vlaams Parlement en aan de Europese Commissie te rapporteren over onder meer de beschikbaarheid van overheidsinformatie voor hergebruik en de voorwaarden waaronder de overheidsinformatie beschikbaar wordt gesteld. Die verplichting komt niet meer voor in de vervanging van deze bepaling bij artikel 65 van het voorontwerp.

[45] I.e. "het verwerken van persoonsgegevens op zodanige wijze dat de persoonsgegevens niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt, mits deze aanvullende gegevens apart worden bewaard en technische en organisatorische maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat de persoonsgegevens niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon worden gekoppeld" (artikel 4, lid 5, van de AVG). Het begrip "pseudonimisering" wordt in die zin gebruikt (p. 96 van de memorie van toelichting).

Artikel 18, lid 1, van de richtlijn (EU) 2019/1024 bepaalt:

> "Ten vroegste op 17 juli 2025 evalueert de Commissie de toepassing van deze richtlijn en dient zij een verslag met de belangrijkste resultaten van die evaluatie in bij het Europees Parlement en bij de Raad, alsook bij het Europees Economisch en Sociaal Comité.
>
> De lidstaten verstrekken de Commissie de nodige informatie voor het opstellen van dat verslag."

Het ontworpen artikel II.68, § 4/1, van het Bestuursdecreet (artikel 46, 2°, van het voorontwerp), dat de omzetting vormt van artikel 12, lid 4, van de richtlijn (EU) 2019/1024, bepaalt voorts:

> "Juridische of praktische regelingen die, zonder expliciet in de toekenning van exclusiviteitsrechten te voorzien, tot doel hebben of redelijkerwijs kunnen worden geacht de beschikbaarheid van documenten voor hergebruik door andere partijen dan de derde partij bij de regeling te beperken, worden minstens twee maanden voor de inwerkingtreding van die regeling online openbaar gemaakt. De gevolgen van die juridische of praktische regelingen voor de beschikbaarheid van gegevens voor hergebruik worden regelmatig, en in elk geval om de drie jaar, geëvalueerd. (…)"

In het licht van de hoger aangehaalde bepalingen lijkt de stelling in de memorie van toelichting dat "de PSI-richtlijn geen verplichting meer bevat voor de lidstaten om elke drie jaar een verslag te bezorgen met betrekking tot de praktijk inzake hergebruik van overheidsinformatie" onjuist te zijn, aangezien er toch een zekere verslagleggingsplicht bestaat volgens de aangehaalde richtlijnbepalingen. Het ontworpen artikel III.117 van het Bestuursdecreet moet dan ook in het licht daarvan worden aangevuld.

Artikel 67

22. De artikelen III.119 tot III.122 van het Bestuursdecreet bevatten een regeling inzake experimentregelgeving en regelluwe zones, waarbij of waarin afwijkingen kunnen worden toegestaan van decretale en wettelijke bepalingen als die afwijking noodzakelijk is om de doelstelling ervan te verwezenlijken. Overeenkomstig het huidige artikel III.121, § 2, 4°, van het Bestuursdecreet kunnen afwijkingen voor specifieke doelgroepen of situaties geen betrekking hebben op bepalingen die Europese richtlijnen omzetten of Europese verordeningen uitvoeren. Die bepaling wordt opgeheven bij artikel 67, 1°, van het voorontwerp.

De gemachtigde verklaarde dat deze opheffing het bijvoorbeeld mogelijk maakt om bij de omzetting van een Europese richtlijn een onderscheid in behandeling te creëren, waarbij voor een of meerdere doelgroepen slechts in een omzetting wordt voorzien die minimaal is vereist op grond van de richtlijn, en voor personen die geen deel uitmaken van die doelgroep(en) wel verder wordt gegaan dan hetgeen Europeesrechtelijk minimaal vereist is.

Of een dergelijke werkwijze strookt met het EU-recht en met het gelijkheidsbeginsel kan nog niet worden beoordeeld naar aanleiding van de opheffing van de voormelde bepaling. Dat kan pas gebeuren naar aanleiding van adviesaanvragen over omzettingsteksten waarbij van die mogelijkheid gebruik wordt gemaakt.

23. De ontworpen wijziging van artikel III.121, § 3, van het Bestuursdecreet (artikel 67, 2°, van het voorontwerp), die neerkomt op de toevoeging dat niet mag worden afgeweken van dwingend Europees of internationaal recht vormt niet meer dan een herinnering aan een geldende juridische verplichting en hoort daarom niet thuis in een normatieve tekst. Er wordt dan ook beter afgezien van die wijziging.

Artikel 68

24. Artikel 68 van het voorontwerp bepaalt dat de benoeming van de externe innovators, vermeld in artikel III.76, eerste lid, 5°, van het Bestuursdecreet, zoals van kracht op de datum van inwerkingtreding van het aan te nemen decreet, blijft gelden tot 26 september 2022.

Aangezien, zoals de gemachtigde verduidelijkte, die externe innovators benoemd zijn met ingang van 1 februari 2020, vormt deze bepaling, die hun mandaat verlengt tot 26 september 2022, een afwijking op de duurtijd van twee jaar vermeld in artikel III.77 van het Bestuursdecreet. De ontworpen bepaling moet dan ook aanvangen met de vermelding dat het gaat om een afwijking van artikel III.77 van het Bestuursdecreet. Voor die afwijking moet tevens een verantwoording worden opgenomen in de memorie van toelichting.

Artikel 69

25. Overeenkomstig artikel 69 treedt het aan te nemen decreet in werking op 17 juli 2021, namelijk de uiterste omzettingsdatum van richtlijn (EU) 2019/1024.[46] Aangezien niet alle bepalingen van het voorontwerp de omzetting vormen van die richtlijn, moeten de stellers van het ontwerp nagaan of voor sommige bepalingen geen snellere inwerkingtreding wenselijk of misschien zelfs geboden is, zoals onder meer voor de artikelen 9, 1°, en 10, 1°, van het voorontwerp, waarmee een aanpassing wordt beoogd in het licht van een vernietigingsarrest van het Grondwettelijk Hof.

DE GRIFFIER — DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS — Wilfried VAN VAERENBERGH

[46] Zie artikel 17, lid 1, eerste alinea, van richtlijn (EU) 2019/1024.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van de inleidende bepalingen en de definities, vermeld in titel I van het Bestuursdecreet

Art. 2. In artikel I.2 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie;".

Art. 3. Aan artikel I.3 van hetzelfde decreet wordt een punt 9° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"9° overheidsondernemingen: de ondernemingen die niet behoren tot de Vlaamse overheid of tot een lokale overheid en die niet beschouwd worden als een instelling met een publieke taak of een milieu-instantie, maar waarop de Vlaamse overheid, lokale overheden, instellingen met een publieke taak of milieu-instanties, direct of indirect, een overheersende invloed kunnen uitoefenen op grond van eigendom, financiële deelname of de voorschriften die op de onderneming van toepassing zijn. Er is een overheersende invloed in elk van de volgende gevallen:
   a) de Vlaamse of lokale overheden bezitten direct of indirect de meerderheid van het geplaatste kapitaal van de onderneming;
   b) de Vlaamse of lokale overheden beschikken direct of indirect over de meerderheid van de stemrechten, verbonden aan de aandelen die de onderneming uitgeeft;
   c) de Vlaamse of lokale overheden kunnen direct of indirect meer dan de helft van de leden van het bestuurs-, het leidinggevend of het toezichthoudend orgaan van de onderneming aanwijzen.".

Afdeling 2. Wijzigingen van onderafdeling 2 van afdeling 2 van hoofdstuk 2 van titel II, wat betreft de elektronische uitwisseling van berichten

Art. 4. In artikel II.22 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"Overheidsinstanties als vermeld in artikel II.18, kunnen voor een procedure voorzien in een of meer elektronische wegen om berichten uit te wisselen met

gebruikers, ook als de toepasselijke regelgeving alleen voorziet in de uitwisseling via analoge weg of als de regelgeving al in een bepaalde elektronische weg voorziet, vanaf het moment waarop de overheidsinstantie de beschikbare elektronische wegen voor de procedure heeft bekendgemaakt.";

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

"§2. In geval van toepassing van paragraaf 1 worden de volgende voorwaarden nageleefd voor de elektronische uitwisseling met burgers of externe overheden:
1° de overheidsinstanties, vermeld in artikel II.18, informeren burgers en externe overheden vooraf over:
   a) de stappen die gevolgd moeten worden;
   b) de technieken die worden gebruikt;
   c) de rechtsgevolgen van de elektronische uitwisseling;
2° de natuurlijke personen, niet in hun hoedanigheid van ondernemer, stemmen vooraf uitdrukkelijk in met de uitwisseling van berichten via elektronische weg;
3° de natuurlijke personen, niet in hun hoedanigheid van ondernemer, kunnen de instemming, vermeld in punt 2°, op elk moment intrekken.";

3° in paragraaf 3, tweede lid, worden de woorden "op analoge dragers" vervangen door de woorden "waarin in de toepasselijke regelgeving is voorzien";

4° in paragraaf 4 worden de woorden "via elektronische weg dezelfde rechtsgevolgen tot stand als de uitwisseling op analoge dragers" vervangen door de zinsnede "die mogelijk wordt gemaakt met toepassing van paragraaf 1, dezelfde rechtsgevolgen tot stand als de uitwisseling waarin in de toepasselijke regelgeving is voorzien.".

Art. 5. Aan artikel II.23 van hetzelfde decreet wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In het eerste en het derde lid wordt verstaan onder hetzelfde informatiesysteem: een informatiesysteem of een combinatie van informatiesystemen waarbij de overheidsinstantie voldoende controle heeft over de logging van het tijdstip van verzending en ontvangst van een bericht.".

Art. 6. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.23/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.23/1. §1. In dit artikel wordt verstaan onder eBox: de eBox, vermeld in artikel 2, 3°, van de wet van 27 februari 2019 inzake elektronische uitwisseling van berichten via de eBox.

§2. Overheidsinstanties als vermeld in artikel II.18, kunnen de eBox gebruiken voor de elektronische uitwisseling van berichten.

De uitwisseling van berichten via de eBox geldt als een uitwisseling binnen hetzelfde informatiesysteem, vermeld in artikel II.23, derde en vierde lid.

Als een systeemfout verhindert dat een bericht wordt verzonden of ontvangen, geldt de informatie die daarover, met toepassing van artikel 4, tweede lid, van de wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox, ter beschikking is gesteld, als bewijs van de systeemfout die kan worden ingeroepen als bewijs van overmacht.

§3. Als de uitwisseling van berichten via de eBox niet mogelijk is op grond van de toepasselijke regelgeving, gelden de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2.

Onder de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, brengt de uitwisseling via de eBox dezelfde rechtsgevolgen tot stand als de uitwisseling waarin in de toepasselijke regelgeving is voorzien.".

Afdeling 3. Wijziging van afdeling 3 van hoofdstuk 2 van titel II, wat betreft de bestuurshandelingen in elektronische vorm

Art. 7. In artikel II.24 van hetzelfde decreet wordt een paragraaf 2/2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§2/2. Een bestuursdocument dat op elektronische wijze ondertekend is, kan worden gematerialiseerd in een equivalent dat de authenticiteit en de integriteit van de gegevens waarborgt.".

Afdeling 4. Wijzigingen van hoofdstuk 3 van titel II van het Bestuursdecreet, wat betreft de toegang tot bestuursdocumenten

Art. 8. In artikel II.30, §1, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "geregistreerd is, of als de aanvraag niet geregistreerd is, op de dag nadat de aanvraag" opgeheven.

Art. 9. Aan artikel II.33 van hetzelfde decreet wordt een punt 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"3° als de aanvraag betrekking heeft op interne mededelingen.".

Art.10. In artikel II.34 van hetzelfde decreet wordt punt 4° vervangen door wat volgt:

"4° het om bestuursdocumenten gaat die uitsluitend ten behoeve van de strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie zijn opgesteld, zolang de mogelijkheid blijft bestaan om een strafsanctie of een administratieve sanctie op te leggen;".

Art. 11. In artikel II.36, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° het vertrouwelijke karakter van bestuursdocumenten die uitsluitend ten behoeve van de strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie zijn opgesteld, zolang de mogelijkheid blijft bestaan om een strafsanctie of een administratieve sanctie op te leggen;".

Art. 12. Artikel II.41 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. II.41. De overheidsinstantie, vermeld in artikel II.28, §1, bevestigt de ontvangst van een aanvraag zo snel mogelijk en uiterlijk binnen tien kalenderdagen als ze binnen die termijn de aanvraag nog niet beantwoord heeft.".

Art. 13. In artikel II.43, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "Nadat ze de aanvraag geregistreerd heeft, onderzoekt de overheidsinstantie, vermeld in artikel II.28, § 1," vervangen door de zinsnede "De overheidsinstantie, vermeld in artikel II.28, §1, onderzoekt".

Art. 14. In artikel II.44 van hetzelfde decreet wordt paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

"§3. De aanvrager die een afschrift van een bestuursdocument ontvangt, kan het afschrift gebruiken om zijn rechten en belangen te beschermen, en om zijn vrijheid van meningsuiting en van informatie uit te oefenen.

De toepassing van het eerste lid mag niet tot gevolg hebben dat informatie van persoonlijke aard toegankelijk wordt voor personen die niet voldoen aan de voorwaarden van artikel II.40, §3, tweede lid, behoudens wanneer dit nodig is om zijn rechten en belangen te beschermen.

De overheidsinstantie die een aanvraag tot openbaarmaking inwilligt, vermeldt in de beslissing dat die inwilliging geen toestemming inhoudt om de gevraagde bestuursdocumenten te hergebruiken als vermeld in hoofdstuk 4.".

Art. 15. In artikel II.47, §3, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "noteert de aanvraag onmiddellijk in het register, vermeld in artikel II.41" vervangen door de zinsnede "bevestigt de ontvangst van de aanvraag conform artikel II.41".

Art. 16. In artikel II.48 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

"De aanvrager dient het beroep in met een brief, met een e-mail of, in voorkomend geval, met een webformulier binnen een termijn van dertig kalenderdagen die ingaat op een van de volgende dagen:
1° als de aanvraag is afgewezen: op de dag nadat de beslissing verstuurd is;
2° als de aanvraag volledig of gedeeltelijk is ingewilligd, maar niet is uitgevoerd binnen de termijnen, vermeld in artikel II.44, §1: op de dag nadat de termijn, vermeld in artikel II.44, §1, verstreken is.";

2° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

"§2. Het beroep bevat al de volgende informatie:
1° de voor- en achternaam van de indiener;
2° het adres van de indiener;
3° een afschrift van de oorspronkelijke aanvraag;
4° een afschrift van de beslissing van de betrokken overheidsinstantie waartegen beroep wordt ingesteld, als er een beslissing is genomen.

Als het beroep onvolledig is, wordt de behandelingstermijn, vermeld in artikel II.50, §1, opgeschort tot de beroepsinstantie in het bezit is van de vereiste informatie.".

Art. 17. Artikel II.49 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. II.49. De beroepsinstantie bevestigt de ontvangst van het beroep zo snel mogelijk en uiterlijk binnen tien kalenderdagen.

De beroepsinstantie brengt tegelijkertijd de betrokken overheidsinstantie op de hoogte van het ingestelde beroep.".

Art. 18. In artikel II.50, §1, van hetzelfde decreet wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Als de oorspronkelijke aanvraag tot openbaarmaking is afgewezen omdat ze kennelijk onredelijk is of op een te algemene wijze is geformuleerd, zonder dat de overheidsinstantie om specificatie of vervollediging heeft gevraagd, beschikt de beroepsinstantie zelf over de mogelijkheid om de aanvrager te verzoeken om zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen. De termijn van dertig kalenderdagen, vermeld in artikel II.50, §1, begint in dat geval te lopen vanaf het moment dat de aanvrager zijn aanvraag gespecificeerd of vervolledigd heeft.".

Afdeling 5. Wijzigingen van hoofdstuk 4 van titel II van het Bestuursdecreet, wat betreft open data en hergebruik van overheidsinformatie

Art. 19. In titel II van hetzelfde decreet wordt het opschrift van hoofdstuk 4 vervangen door wat volgt:

"Hoofdstuk 4. Open data en hergebruik van overheidsinformatie".

Art. 20. In artikel II.53 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1, eerste lid, wordt een punt 5° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"5° de overheidsondernemingen die aan een van de volgende voorwaarden voldoen:
a) ze zijn actief op de gebieden, vermeld in artikel 96 tot en met 102 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten;
b) ze treden op als exploitant van openbare diensten als vermeld in artikel 2, d), van verordening (EG) nr. 1370/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 betreffende het openbaar personenvervoer per spoor en over de weg en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 1191/69 van de Raad en verordening (EEG) nr. 1107/70 van de Raad;
c) ze vervullen als luchtvaartmaatschappij openbaredienstverplichtingen op grond van artikel 16 van verordening (EG) nr. 1008/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 24 september 2008 inzake gemeenschappelijke regels voor de exploitatie van luchtdiensten in de Gemeenschap;
d) ze verrichten als reder openbare diensten op grond van artikel 4 van verordening (EEG) nr. 3577/92 van de Raad van 7 december 1992 houdende toepassing van het beginsel van het vrij verrichten van diensten op het zeevervoer binnen de Lid-Staten (cabotage in het zeevervoer).";

2° in paragraaf 2 wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° de bestuursdocumenten of onderdelen ervan waarvoor de toegang is beperkt of uitgesloten op basis van de geldende bepalingen die de toegang tot bestuursdocumenten nader regelen;";

3° in paragraaf 2, 4°, worden de woorden "waarover openbare omroepen of hun dochterondernemingen en andere instellingen of hun dochterondernemingen beschikken" vervangen door de woorden "die in het bezit zijn van openbare omroepen of hun dochterondernemingen en andere instellingen of hun dochterondernemingen";

4° in paragraaf 2 wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

"5° de bestuursdocumenten die in het bezit zijn van onderwijsinstellingen van het secundair of lager niveau, en, in geval van alle andere onderwijsinstellingen, andere dan onderzoeksgegevens, vermeld in paragraaf 3;";

5° in paragraaf 2, 6°, wordt de zinsnede "waarover andere culturele instellingen dan musea, bibliotheken en archiefinstellingen beschikken" vervangen door de zinsnede "die in het bezit zijn van andere culturele instellingen dan musea, bibliotheken en archiefinstellingen";

6° aan paragraaf 2 wordt een punt 9° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"9° de bestuursdocumenten die in het bezit zijn van overheidsondernemingen die aan een van de volgende voorwaarden voldoen:
a) ze zijn geproduceerd buiten de context van de levering van diensten van algemeen belang;
b) ze houden verband met activiteiten die rechtstreeks blootstaan aan concurrentie en bijgevolg niet onder aanbestedingsregels vallen op grond van artikel 116 van de wet van 17 juni 2016 inzake overheidsopdrachten.";

7° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§3. Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden onderzoekgegevens, al dan niet in het bezit van een overheidsinstantie, die met overheidsmiddelen zijn gefinancierd en die openbaar zijn gemaakt via een institutionele of thematische databank door onderzoekers, onderzoeksinstellingen of financierende organisaties, beschouwd als bestuursdocumenten. Daarbij wordt rekening gehouden met de gerechtvaardigde handelsbelangen, activiteiten inzake kennisoverdracht en al bestaande intellectuele eigendomsrechten.".

Art. 21. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.53/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.53/1. Voor de volgende lokale overheden nemen de volgende personen de beslissing over de aanvraag tot hergebruik, onverminderd delegatie:
1° voor de gemeenten, de districten en de OCMW's: de algemeen directeur;
2° voor de provincies: de griffier;
3° voor de polders en wateringen: de dijkgraaf van de polder of de voorzitter van de watering;
4° voor de besturen van de erkende kerk- of geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten: de voorzitter van de besturen.".

Art. 22. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.53/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.53/2. Voor de toepassing van dit hoofdstuk gaan de beslissings- en uitvoeringstermijnen in op de dag nadat de aanvraag tot hergebruik is ontvangen.

De termijnen, vermeld in het eerste lid, verstrijken om 24 uur van de laatste dag.".

Art. 23. Aan artikel II.54 van hetzelfde decreet worden een punt 6° tot en met 10° toegevoegd, die luiden als volgt:

"6° modellicentie: een reeks vooraf bepaalde voorwaarden voor hergebruik, in een digitaal formaat, bij voorkeur verenigbaar met gestandaardiseerde openbare licenties die online beschikbaar zijn;

7° onderzoeksgegevens: andere documenten in digitale vorm dan wetenschappelijke publicaties, die worden verzameld of geproduceerd tijdens wetenschappelijke onderzoeksactiviteiten en die als bewijs in het onderzoeksproces worden gebruikt, of waarvan binnen de onderzoeksgemeenschap algemeen wordt erkend dat ze noodzakelijk zijn om onderzoeksresultaten te valideren;

8° hoogwaardige datasets: documenten waarvan het hergebruik belangrijke voordelen biedt voor de samenleving, het milieu en de economie, namelijk doordat ze geschikt zijn om diensten met toegevoegde waarde en toepassingen te ontwikkelen, en om nieuwe, hoogwaardige en fatsoenlijke banen te scheppen, en door het aantal potentiële begunstigden van de diensten of toepassingen met toegevoegde waarde die op basis van die datasets ontwikkeld zijn;

9° API: een applicatieprogramma-interface, namelijk een reeks functies, procedures, definities en protocollen voor de communicatie van machine naar machine en de naadloze uitwisseling van gegevens;

10° richtlijn (EU) 2019/1024: richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie.".

Art. 24. In artikel II.55, tweede lid, van hetzelfde decreet worden tussen het woord "bepalen" en het woord "de" de zinsnede "de overheidsondernemingen," ingevoegd.

Art. 25. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.56/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.56/1. De overheidsinstanties, vermeld in artikel II.53, §1, produceren bestuursdocumenten die voor hergebruik in aanmerking komen en stellen die ter beschikking, zo veel mogelijk overeenkomstig het beginsel open door ontwerp en door standaardinstellingen.".

Art. 26. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.58/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.58/1. Elke overheidsinstantie, vermeld in artikel II.53, §1, stelt dynamische gegevens onmiddellijk nadat ze zijn verzameld, via passende API's en, in voorkomend geval, in de vorm van een bulksgewijze download, beschikbaar voor hergebruik.

Als het beschikbaar stellen van dynamische gegevens onmiddellijk nadat ze verzameld zijn, de financiële en technische mogelijkheden van de overheidsinstantie overstijgt omdat dat een onevenredige inspanning vergt, worden die dynamische gegevens voor hergebruik beschikbaar gesteld binnen een termijn of met tijdelijke technische beperkingen die de exploitatie van het economisch en sociaal potentieel ervan niet onnodig in het gedrang brengt.

In dit artikel wordt verstaan onder dynamische gegevens: documenten in digitale vorm die frequent of in real time worden geactualiseerd door hun volatiliteit of omdat ze snel verouderd zijn. Gegevens die door sensoren zijn gegenereerd, worden doorgaans als dynamische gegevens beschouwd.".

Art. 27. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.58/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.58/2. De overheidsinstanties, vermeld in artikel II.53, §1, oefenen het recht van een fabrikant van een databank, verleend bij artikel XI.307, eerste lid, van het Wetboek van Economisch Recht van 28 februari 2013, niet uit om het hergebruik van bestuursdocumenten tegen te gaan of om het hergebruik buiten de grenzen, vastgelegd in dit hoofdstuk, te beperken.".

Art. 28. In artikel II.59 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzingen aangebracht:

1° aan het eerste lid wordt de zinsnede ", en, als dat van toepassing is, voor de anonimisering van persoonsgegevens en voor maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie" toegevoegd;

2° in het tweede lid wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° overheidsondernemingen;";

3° in het derde lid worden de woorden "en verspreiding" vervangen door de zinsnede ", verspreiding en opslag ervan, en, als dat van toepassing is, de anonimisering van persoonsgegevens en maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie,";

4° in het vierde lid wordt tussen de zinsnede "verspreiding," en het woord "conservering" de zinsnede "opslag," ingevoegd;

5° in het vierde lid wordt tussen het woord "rechten" en de zinsnede ", vermeerderd met" de zinsnede "en, als dat van toepassing is, de anonimisering van persoonsgegevens en maatregelen ter bescherming van commercieel vertrouwelijke informatie" ingevoegd;

6° er wordt een vijfde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In dit artikel wordt verstaan onder:
1° redelijk rendement op investeringen: een percentage van het totale tarief, boven op de kosten die mogen worden doorberekend, dat maximaal vijf procentpunten hoger ligt dan de vaste rente van de Europese Centrale Bank;
2° anonimisering van persoonsgegevens: het proces waarbij bestuursdocumenten worden omgezet in anonieme documenten die geen betrekking hebben op een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon, of het proces waarbij persoonsgegevens zodanig anoniem worden gemaakt dat de betrokkene niet of niet meer identificeerbaar is.".

Art. 29. In artikel II.61 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° voor paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, wordt een nieuwe paragraaf 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§1. Het hergebruik van bestuursdocumenten mag niet worden onderworpen aan voorwaarden, tenzij die voorwaarden objectief, evenredig en niet-discriminerend zijn en gerechtvaardigd worden door een doel van algemeen belang.

De voorwaarden voor hergebruik mogen de mogelijkheden van hergebruik niet nodeloos beperken, noch gebruikt worden om de mededinging aan banden te leggen.

De voorwaarden voor hergebruik bevatten de toestemming om de bestuursdocumenten geheel of gedeeltelijk te hergebruiken op om het even welke wijze, in oorspronkelijke, gewijzigde of bewerkte vorm, zonder uitsluiting van categorieën van aanvragers en zonder beperkingen in de tijd of in de geografische draagwijdte van het hergebruik, tenzij dat om juridische, technische of heel gegronde redenen niet mogelijk is.";

2° paragraaf 2 wordt opgeheven;

3° in paragraaf 3, eerste lid, wordt tussen de zinsnede "derde lid," en het woord "hanteert" de zinsnede "geeft de overheidsinstantie, vermeld in artikel II.53, §1, toestemming voor onvoorwaardelijk hergebruik of" ingevoegd;

4° in paragraaf 3, eerste lid, wordt de zinsnede ", vermeld in paragraaf 1" vervangen door de zinsnede ", vermeld in paragraaf 1/1";

5° in paragraaf 3, tweede lid, wordt de zinsnede "paragraaf 2, zonder motivering toestemming geven voor onvoorwaardelijk hergebruik of kan de overheidsinstantie" vervangen door de zinsnede "paragraaf 1".

Art. 30. In artikel II.62 van hetzelfde decreet worden tussen het eerste en het tweede lid twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

"De Vlaamse Regering stelt een lijst vast van de overheidsinstanties, vermeld in artikel II.59, tweede lid, 1°. Die lijst wordt online bekendgemaakt.

Voor een eenvoudigere toegang tot datasets wordt gezorgd voor één enkel toegangspunt en voor de geleidelijke beschikbaarstelling van geschikte datasets die in het bezit zijn van de overheidsinstanties, vermeld in artikel II.53, §1, met betrekking tot de bestuursdocumenten die voor hergebruik in aanmerking komen, in formaten die toegankelijk, gemakkelijk vindbaar en elektronisch toegankelijk zijn.".

Art. 31. In titel II, hoofdstuk 4, van hetzelfde decreet wordt een afdeling 2/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling 2/1. Onderzoeksgegevens".

Art. 32. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in afdeling 2/1, ingevoegd bij artikel 31, een artikel II.62/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/1. De onderzoeksgegevens die met overheidsmiddelen zijn gefinancierd, vermeld in artikel II.53, §3, worden beschikbaar gesteld volgens het beginsel open door standaardinstellingen en volgens het beginsel dat onderzoeksgegevens vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar moeten zijn. Daarbij wordt rekening gehouden met de intellectuele eigendomsrechten, de bescherming en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens, en de beveiliging en de bescherming van de rechtmatige handelsbelangen, in overeenstemming met het beginsel zo open als mogelijk, zo gesloten als nodig.".

Art. 33. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 2/1 een artikel II.62/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/2. Hergebruik van de onderzoeksgegevens met behoud van de toepassing van artikel II.53, §3, en II.62/1 is kosteloos voor de gebruiker.".

Art. 34. In titel II, hoofdstuk 4, van hetzelfde decreet wordt een afdeling 2/2 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling 2/2. Hoogwaardige datasets".

Art. 35. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in afdeling 2/2, ingevoegd bij artikel 34, een artikel II.62/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/3. De hoogwaardige datasets worden in een machinaal leesbaar formaat voor hergebruik beschikbaar gesteld via API's en, in voorkomend geval, in de vorm van bulksgewijze downloads. De Vlaamse Regering kan bijbehorende bepalingen nader vastleggen.".

Art. 36. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 2/2 een artikel II.62/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/4. Hergebruik van de hoogwaardige datasets, vermeld in artikel II.62/3, is kosteloos voor de gebruiker.".

Art. 37. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 2/2 een artikel II.62/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/5. De kosteloze beschikbaarstelling van hoogwaardige datasets, vermeld in artikel II.62/4, geldt niet voor specifieke hoogwaardige datasets die in het bezit zijn van overheidsondernemingen als dat tot concurrentieverstoring in de relevante markten zou leiden.".

Art. 38. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 2/2 een artikel II.62/6 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/6. De kosteloze beschikbaarstelling van hoogwaardige datasets, vermeld in artikel II.62/4, geldt niet voor bibliotheken, met inbegrip van de bibliotheken van instellingen voor hoger onderwijs, musea en archiefinstellingen.".

Art. 39. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 2/2 een artikel II.62/7 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/7. Als de kosteloze beschikbaarstelling van hoogwaardige datasets door overheidsinstanties als vermeld in artikel II.53, §1, van dit decreet, die verplicht zijn inkomsten te genereren om een aanzienlijk deel van de kosten voor de uitoefening van hun publieke taken te dekken, een belangrijk effect op de begroting van de betrokken overheidsinstanties heeft, zijn die overheidsinstanties vrijgesteld van de vereiste om die hoogwaardige datasets kosteloos beschikbaar te stellen voor een maximale duur van twee jaar na de inwerkingtreding van de relevante uitvoeringshandeling, vermeld in artikel 14, lid 1, van de richtlijn (EU) 2019/1024.".

Art. 40. In titel II, hoofdstuk 4, afdeling 3, van hetzelfde decreet wordt een artikel II.62/8 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.62/8. Deze afdeling is niet van toepassing op:
1° overheidsondernemingen;
2° onderwijsinstellingen, onderzoeksinstellingen en organisaties die onderzoek financieren, als de bestuursdocumenten die worden aangevraagd, betrekking hebben op onderzoeksgegevens.".

Art. 41. In artikel II.63 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de inleidende zin wordt vervangen door wat volgt:

"De aanvraag tot hergebruik wordt ingediend met een brief, met een e-mail of, in voorkomend geval, met een webformulier bij de overheidsinstantie die het bestuursdocument bezit, en bevat al de volgende informatie:";

2° aan punt 4° worden de woorden "op basis waarvan de instantie kan oordelen of ze de nodige rechten heeft om het beoogde hergebruik voor commerciële of niet-commerciële doeleinden toe te staan" toegevoegd;

3° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Als de aanvraag wordt ingediend bij een overheidsinstantie die het bestuursdocument niet bezit, stuurt de overheidsinstantie de aanvraag zo snel mogelijk door naar de overheidsinstantie die het document vermoedelijk bezit. De aanvrager wordt daarvan onmiddellijk op de hoogte gebracht.".

Art. 42. In artikel II.64 van hetzelfde decreet wordt de zinsnede "behandelt deze aanvraag overeenkomstig artikel II.41, II.42 en II.43, en gaat na of het gevraagde bestuursdocument ter beschikking mag worden gesteld met toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk" vervangen door de zinsnede "bevestigt de ontvangst van de aanvraag uiterlijk binnen tien kalenderdagen, als ze binnen die termijn de aanvraag nog niet heeft beantwoord".

Art. 43. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.64/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.64/1. Als de aanvraag kennelijk onredelijk is of op een te algemene wijze is geformuleerd, verzoekt de overheidsinstantie, vermeld in artikel II.53, §1, zo spoedig mogelijk, en uiterlijk binnen twintig kalenderdagen, de aanvrager om zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen. De overheidsinstantie motiveert dat verzoek en geeft, als dat mogelijk is, aan welke bijkomende gegevens nodig zijn om de aanvraag te kunnen onderzoeken.".

Art. 44. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een artikel II.64/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. II.64/2. §1. De overheidsinstantie, vermeld in artikel II.53, §1, onderzoekt of de aanvraag ingewilligd kan worden conform de bepalingen van dit hoofdstuk.

De aanvraag wordt zo snel mogelijk en uiterlijk binnen twintig kalenderdagen met een brief, met een e-mail of, in voorkomend geval, met een webformulier beantwoord.

Bij de kennisgeving van de beslissing wordt vermeld dat beroep kan worden ingesteld bij de beroepsinstantie, vermeld in artikel III.90, binnen de termijn, vermeld in artikel II.69, §2.

§2. Als de aanvraag kennelijk onredelijk is als vermeld in artikel II.64/1, of op een te algemene wijze geformuleerd is, begint een nieuwe termijn van twintig kalenderdagen te lopen vanaf het moment dat de aanvrager zijn aanvraag gespecificeerd of vervolledigd heeft.

§3. Als de overheidsinstantie oordeelt dat ze de aanvraag moeilijk tijdig kan toetsen aan de uitzonderingen, deelt ze mee aan de aanvrager dat de termijn van twintig kalenderdagen, vermeld in §1, tweede lid, verlengd wordt tot een termijn van veertig kalenderdagen.

De verlengingsbeslissing, vermeld in het eerste lid, vermeldt de reden of de redenen voor het uitstel.".

Art. 45. In artikel II.66, §1, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel II.43, § 1" vervangen door de zinsnede "artikel II.64/2, §1 en §2";

2° in het tweede lid wordt de zinsnede "artikel II.43, § 3" vervangen door de zinsnede "artikel II.64/2, §3".

Art. 46. In artikel II.68 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

"Exclusiviteitsregelingen die op of na 17 juli 2021 zijn gesloten, worden minstens twee maanden voor de inwerkingtreding ervan online openbaar gemaakt. De uiteindelijke regelingen zijn transparant en worden online openbaar gemaakt.";

2° er wordt een paragraaf 4/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§4/1. Juridische of praktische regelingen die, zonder expliciet in de toekenning van exclusiviteitsrechten te voorzien, tot doel hebben of redelijkerwijs kunnen worden geacht de beschikbaarheid van documenten voor hergebruik door andere partijen dan de derde partij bij de regeling te beperken, worden minstens twee maanden voor de inwerkingtreding van die regeling online openbaar gemaakt. De gevolgen van die juridische of praktische regelingen voor de beschikbaarheid van gegevens voor hergebruik worden regelmatig, en in elk geval om de drie jaar, geëvalueerd. De uiteindelijke regelingen zijn transparant en worden online openbaar gemaakt.

In deze paragraaf wordt verstaan onder derde partij: een natuurlijke of rechtspersoon die geen overheidsinstantie is als vermeld in artikel II.53, §1, eerste lid, en die de gegevens in zijn bezit heeft.";

3° aan paragraaf 5 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Exclusiviteitsregelingen die door overheidsondernemingen zijn gesloten, die al bestaan op 16 juli 2019 en die niet voor een uitzondering als vermeld in paragraaf 2 en 4 in aanmerking komen, worden aan het eind van het contract en in elk geval uiterlijk op 17 juli 2049 beëindigd.".

Art. 47. In artikel II.69 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden punt 1° tot en met 3° vervangen door wat volgt:

"1° een beslissing over een aanvraag;
2° het uitblijven van een beslissing nadat de termijn waarin de beslissing moest worden genomen, verstreken is;
3° een onwillige uitvoering van een beslissing.";

2° in paragraaf 1, eerste lid, worden punt 4° en 5° opgeheven;

3° in paragraaf 2 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"De aanvrager dient het beroep in met een brief, met een e-mail of, in voorkomend geval, met een webformulier binnen een termijn van dertig kalenderdagen die ingaat op een van de volgende dagen:
1° als beroep wordt ingesteld tegen de beslissing over de aanvraag: op de dag nadat de beslissing verstuurd is;
2° als beroep wordt ingesteld tegen de niet-uitvoering binnen de termijnen, vermeld in artikel II.66, §1: op de dag nadat de termijn, vermeld in artikel II.66, §1, verstreken is.";

4° in paragraaf 2, tweede lid, wordt de zinsnede "de bepalingen van artikel II.43, § 1, derde lid" vervangen door de zinsnede "de verplichting, vermeld in artikel II.64/2, §1, derde lid";

5° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

"§3. Het beroep bevat al de volgende informatie:
1° de voor- en achternaam van de indiener;
2° het adres van de indiener;
3° een afschrift van de oorspronkelijke aanvraag;
4° een afschrift van de beslissing van de betrokken overheidsinstantie waartegen beroep wordt ingesteld, als er een beslissing is genomen.

Als het beroep onvolledig is, wordt de behandelingstermijn, vermeld in artikel II.71, §1, opgeschort tot de beroepsinstantie in het bezit is van de vereiste informatie.".

Art. 48. Artikel II.70 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. II.70. De beroepsinstantie bevestigt de ontvangst van het beroep zo snel mogelijk en uiterlijk binnen tien kalenderdagen.

De beroepsinstantie brengt de betrokken overheidsinstantie tegelijkertijd op de hoogte van het ingestelde beroep.".

Art. 49. In artikel II.71 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 wordt tussen de zinsnede "artikel II.53, § 2," en het woord "deelt" de zinsnede "of aan de bepalingen met betrekking tot het vragen van vergoedingen, vermeld in artikel II.59, of aan de voorwaarden voor hergebruik, vermeld in artikel II.61," ingevoegd;

2° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§3. Als de oorspronkelijke aanvraag tot hergebruik is afgewezen omdat ze kennelijk onredelijk is of op een te algemene wijze is geformuleerd, zonder dat de overheidsinstantie om specificatie of vervollediging heeft gevraagd, beschikt de beroepsinstantie zelf over de mogelijkheid om de aanvrager te verzoeken om zijn aanvraag te specificeren of te vervolledigen. De termijn van dertig kalenderdagen, vermeld in paragraaf 1, begint in dat geval te lopen vanaf het moment dat de aanvrager zijn aanvraag gespecificeerd of vervolledigd heeft.".

Afdeling 6. Wijzigingen van afdeling 5 van hoofdstuk 2 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft de vrijwaring van de strategische belangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Art. 50. In artikel III.59, 3°, c), van hetzelfde decreet wordt punt 1) opgeheven.

Art. 51. In artikel III.60, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "buitenlandse natuurlijke personen of rechtspersonen" worden vervangen door de zinsnede "natuurlijke personen of rechtspersonen die niet gevestigd zijn in een lidstaat van de Europese Unie of in een andere staat van de Europese Economische Ruimte,";

2° de woorden "nietig verklaren of buiten toepassing verklaren" worden vervangen door de zinsnede "nietig verklaren, schorsen of buiten toepassing verklaren".

Afdeling 7. Wijzigingen van afdeling 3 van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft het elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer

Art. 52. In artikel III.68 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden tussen de zinsnede "artikel III.65, § 2," en het woord "moeten" de woorden "van dit decreet" ingevoegd;

2° in het eerste lid wordt tussen de zinsnede "rusten," en het woord "opvragen" de zinsnede "via de tussenkomst van de Vlaamse dienstenintegrator, vermeld in artikel 3, §1, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator," ingevoegd;

3° in het eerste lid worden tussen de zinsnede "artikel III.66, § 1." en de woorden "De Vlaamse Regering" de zinsnede ", van dit decreet" ingevoegd;

4° in het tweede lid wordt tussen de zinsnede "die op hen rusten." en de woorden "De Vlaamse Regering" de zin "In dat geval doen de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.65, §2, een beroep op de tussenkomst van de Vlaamse dienstenintegrator, vermeld in het eerste lid." ingevoegd.

Afdeling 8. Wijziging van afdeling 4 van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid

Art. 53. In artikel III.75, tweede lid, 6°, van hetzelfde decreet wordt het woord "door" opgeheven.

Art. 54. In artikel III.77 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede ", met uitzondering van de externe innovators, vermeld in artikel III.76, eerste lid, 5°, die voor een termijn van twee jaar worden benoemd" wordt opgeheven;

2° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Het stuurorgaan kan personeelsleden van de Vlaamse overheid en van de lokale overheden omwille van hun expertise uitnodigen om voor een termijn van een jaar als waarnemend lid met raadgevende stem deel te nemen aan de werkzaamheden van het stuurorgaan.".

Afdeling 9. Wijzigingen van afdeling 8 van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft de organisatie van het statistiekbeleid

Art. 55. In artikel III.107, §1, van hetzelfde decreet worden de woorden "Deze afdeling is" vervangen door de zinsnede "Tenzij het anders is vermeld, is deze afdeling".

Art. 56. Aan artikel III.110 van hetzelfde decreet wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"De Vlaamse Statistische Autoriteit voert ook zelf statistisch en wetenschappelijk onderzoek uit ter uitvoering van het statistische programma op basis van steekproefenquêtes, van administratieve registers en van organische data.".

Art. 57. In artikel III.111, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord "jaarlijks" vervangen door het woord "periodiek".

Art. 58. In artikel III.113 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° voor het bestaande lid, dat paragraaf 2 wordt, wordt een paragraaf 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

"§1. In dit artikel wordt verstaan onder individuele gegevens: informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare observatie- of meeteenheid, met inbegrip van persoonsgegevens.";

2° er worden een paragraaf 3 en 4 toegevoegd, die luiden als volgt:

"§3. Om de opdrachten, vermeld in artikel III.110 tot en met III.112, te kunnen uitoefenen, gebruikt de Vlaamse Statistische Autoriteit de mededeling van, met inbegrip van de toegang tot, individuele gegevens van de instanties van de Vlaamse overheid, de lokale overheden, de instellingen met een publieke taak, de milieu-instanties en de externe overheden.

De Vlaamse Statistische Autoriteit gebruikt voor de uitvoering van haar opdrachten, de persoonsgegevens uit de volgende authentieke gegevensbronnen:
1° het Rijksregister;
2° de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en de sociale gegevensbanken.

De mededeling van individuele gegevens kan alleen met respect voor de statistische geheimhouding en binnen de grenzen van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd.

§4. De Vlaamse Statistische Autoriteit kan, met het oog op de uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel III.110 tot en met III.112, of met het oog op een latere verwerking voor statistische of wetenschappelijke doeleinden:
1° gegevensbanken samenstellen;
2° optreden als vertrouwde derde partij bij de verwerking van individuele gegevens.

Bij de uitvoering van het eerste lid kan de Vlaamse Statistische Autoriteit:
1° verschillende externe databanken koppelen;
2° externe databanken aan haar databanken koppelen;
3° haar databanken koppelen.

De Vlaamse Statistische Autoriteit gebruikt daarbij de volgende gegevens:
1° het rijksregisternummer, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die in het Rijksregister is opgenomen;
2° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die niet in het Rijksregister is opgenomen.

De Vlaamse Statistische Autoriteit staat, onder toezicht van de functionaris voor gegevensbescherming, vermeld in artikel 9 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, in voor de productie van gepseudonimiseerde gegevens, op verzoek van de overheidsinstanties, vermeld in artikel III.107, §1, van dit decreet, of op verzoek van universiteiten, hogescholen of erkende onderzoeksinstellingen. De functionaris voor gegevensbescherming controleert het gebruik van alle logische sleutels.

De Vlaamse Statistische Autoriteit voert de verwerkingen op een transparante manier uit. Ze registreert alle koppelingen die op verzoek van derden zijn uitgevoerd.

De Vlaamse Regering kan de algemene organisatorische en technische maatregelen bepalen die genomen moeten worden om de kwaliteit, de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevens en het statistische geheim te garanderen.”.

Afdeling 10. Verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken

Art. 59. In titel III, hoofdstuk 3, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt een afdeling 8/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling 8/1. Verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken”.

Art. 60. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in afdeling 8/1, ingevoegd bij artikel 59, een artikel III.113/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.113/1. §1. De toegang tot, de mededeling van en de verwerking van persoonsgegevens voor de volgende beleidsondersteunende taken in het kader van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, met het oog op de voorbereiding of evaluatie van het beleid en de opvolging van de beleidsuitvoering verlopen conform de bepalingen in deze afdeling:
1° statistisch onderzoek;
2° bevragingen;
3° beleidsmonitoring systemen;
4° wetenschappelijk en historisch beleidsonderzoek;

5° simulaties;
6° koppeling van data uit verschillende gegevensbronnen.

De Vlaamse Regering kan de beleidsondersteunende taken, vermeld in het eerste lid, nader bepalen.

§2. Deze afdeling is van toepassing op de volgende instanties van de Vlaamse administratie:
1° de departementen;
2° de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid;
3° de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid;
4° de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen.

Naast de instanties, vermeld in het eerste lid, is deze afdeling van toepassing op de instellingen die in opdracht van de voormelde instanties beleidsondersteunende taken als vermeld in paragraaf 1, verrichten.”.

Art. 61. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 8/1 een artikel III.113/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.113/2. Met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd, gebruiken de instanties voor de uitvoering van de beleidsondersteunende taken, vermeld in artikel III.113/1, §1, de toegang tot of de mededeling van persoonsgegevens van de instanties van de Vlaamse overheid en van de lokale overheden, de instellingen met een publieke taak, de milieu-instanties en de externe overheden.

De instanties gebruiken de volgende gegevens om de natuurlijke personen te identificeren:
1° het rijksregisternummer, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die in het Rijksregister is opgenomen;
2° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, als de gegevens betrekking hebben op een natuurlijke persoon die niet in het Rijksregister is opgenomen.

De instanties kunnen andere identificatienummers gebruiken als bepaalde gegevens die betrekking hebben op een natuurlijke persoon via een andere manier aan een unieke identificator worden gelinkt.”.

Art. 62. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019, bekrachtigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt in dezelfde afdeling 8/1 een artikel III.113/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. III.113/3. De Vlaamse Regering kan per beleidsdomein een departement, een intern verzelfstandigd agentschap of een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap belasten met de uitbouw en het beheer van een databank beleidsinformatie die informatie bevat over het beleidsdomein in kwestie of over een of meerdere onderdelen van het beleidsdomein in kwestie.

Die databank heeft een of meer van de volgende doelstellingen:
1° de voorbereiding en evaluatie ondersteunen van het beleid in kwestie van het beleidsdomein in kwestie;
2° data aanleveren voor wetenschappelijk onderzoek rond het beleid in kwestie van het beleidsdomein in kwestie;

3° vragen om informatie beantwoorden over het beleid in kwestie dat onder het beleidsdomein in kwestie ressorteert, die door derden worden gesteld;
4° statistieken voor historische en beleidsdoeleinden genereren.

Om de doelstellingen, vermeld in het tweede lid, te bereiken, bepaalt de Vlaamse Regering welke categorieën van gegevens in de databank beleidsinformatie worden verzameld over het beleid in kwestie dat ressorteert onder het beleidsdomein in kwestie. De Vlaamse Regering kan per beleidsdatabank bijkomende doelstellingen rond het beleid in kwestie vastleggen.

De entiteiten van het beleidsdomein in kwestie en, in voorkomend geval, van andere beleidsdomeinen, lokale overheden of externe overheden verstrekken daarvoor de gegevens waarover ze beschikken en die voor het beleid in kwestie noodzakelijk zijn, met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens die van toepassing is bij de mededeling van persoonsgegevens, zoals ze in voorkomend geval op federaal of Vlaams niveau verder is gespecificeerd.

De entiteit die door de Vlaamse Regering wordt belast met de uitbouw en het beheer van een databank beleidsinformatie, vermeld in het eerste lid, is verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De gepseudonimiseerde persoonsgegevens kunnen onder contractuele voorwaarden ook doorgegeven worden met het oog op wetenschappelijk onderzoek.

Met het oog op statistische verwerkingen die de tijdsevolutie van het beleid in kwestie in Vlaanderen weergeven, worden een aantal gegevens permanent bewaard. De Vlaamse Regering kan daartoe specifieke regels en criteria vastleggen. Gegevens die niet langer nuttig zijn voor de voormelde doeleinden, worden verwijderd.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden voor de raadpleging, het gebruik en de verwerving van de verwerkte gegevens bepalen. Ze kan ook de algemene organisatorische en technische maatregelen bepalen die genomen moeten worden om de kwaliteit, de vertrouwelijkheid en de veiligheid van de gegevens te garanderen.”.

Afdeling 11. Wijzigingen van afdeling 9 van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft organisatiebeheersing en interne audit

Art. 63. In artikel III.115, §5, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “artikel 27 van de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut van de Bedrijfsrevisoren en tot organisatie van het publiek toezicht op het beroep van bedrijfsrevisor” vervangen door de zinsnede “artikel 86 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren”.

Afdeling 12. Wijzigingen van afdeling 10 van hoofdstuk 3 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft de rapportering aan het Vlaams Parlement

Art. 64. Artikel III.116 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 65. Artikel III.117 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. III.117. Om de drie jaar brengt de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement verslag uit over:
1° de mate waarin websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties voldoen aan de toegankelijkheidsnormen, vermeld in artikel II.16;
2° de resultaten van het toezicht op de naleving van artikel II.16, met inbegrip van de meetgegevens en informatie over de handhavingsprocedures.

Het verslag, vermeld in het eerste lid, wordt telkens ook aan de Europese Commissie bezorgd.".

Afdeling 13. Wijzigingen van hoofdstuk 4 van titel III van het Bestuursdecreet, wat betreft experimentregelgeving en regelluwe zones

Art. 66. In artikel III.119, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden "deze afdeling" vervangen door de woorden "dit hoofdstuk".

Art. 67. In artikel III.121, §2, van hetzelfde decreet wordt punt 4° opgeheven.

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Art. 68. In afwijking van artikel III.77 van het Bestuursdecreet, blijft de benoeming van de externe innovators, vermeld in artikel III.76, eerste lid, 5°, zoals van kracht op de datum van inwerkingtreding van dit decreet, gelden tot 26 september 2022.

Art. 69. Artikel 2 en 3 en 19 tot en met 49 treden in werking op 17 juli 2021.

Brussel, 12 maart 2021.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management,

Jan JAMBON